Ketabton.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پیژندنه:

|||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کـتـــاب نـــــوم: افغان جنگي جنایتونه (لاسوندونه)

راټولونکی: رحمت اریا

ژبـــــــــــــاړن: رحمت اریا

خـــپـــرنـــــدوی: بېنوا انټرنیت پاڼه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخي اسناد او لوی جنایتکاران

د ژباړونکي سریزه

په وروستیو وختونو کې د پخواني شوروي اتحاد د کمونېست ګوند د مرکزي کمېټې او دهغه د سیاسي او پوځي لوړپوړو چارواکو له یاددښت لیکونو څخه د پټو لاسوندنو له مخې پروني لېږې شوی چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د لس کلنې ویرلړلې او نېغې ښکېلوالي پټې کېسې راڅرګندوي. ګڼ شمیر کتونکي پر یوه غږ دي چې د شوروي اتحاد وروستـنی جګړې په خپله په شوروي کې یو کورنی پرغزلړلی (خشن) خوځښت رامنځ ته کړ او پایله یې د دغه هیواد په دړې وړې کېدلو واوښتله. هغه لاسوندي چې دلته وړاندې کېږي په افغانستان کې د شوروي اتحاد د جګړې د پېښلیک ، د افغان د دولت د مرستې پرغوښتنو ، د سرتېرو د لېږلو په تړاو د شوروي لومړنی غبرګون ، په مرکزي کمېټې کې د دغې پالیسۍ د غندنې پر سر د یوې کوشنۍ ډلې بیرته راتاوېدنه او پرافغانستان د شوروي د یرغل پراړېنو شېبورښا اچوي ؛ همداشان دلته داسې لاسوندي وړاندې کېږي چې شوروي په لومړیو شېبو کې په پام کې درلودل د افغان مقاومت پروړاندې په افغان پوځ کې لومړی یوازې یو جګړه ییز ځواک په پټه ورګډ او بیا یې لمنه ورپراخه کړي ؛ دلته به د شوروي پر پالیسۍ ، د افغانستان د خلق ډېموکراټیک ګوند د رژیم لومړنۍ نېوکې ، او نورهغه لاسوندي را وسپړو چې شوروي خپل ځواک په څه ډول له افغانستانه بیرته په تېښته وایسته. د دغو ټولو لاسوندو پر یو ځاې کولو ، کولای شوپه افغانستان کې د شوروي د جګړې له تجربې څخه ډېر شیان ترلاسه کړو .

افغانستان ته د شوروي د سرتیرو د لېږد پرېکړه د افغانستان د خلق ډیموکراټیک ګوند د سرمشرېزې ډلې او د سر وزیر حفیظ الله امین او د وخت د کودتا پر مټ تش پر نامه ولسمشر نور محمد تره کي دغوښتنو له څو څوځله ټینګار اود روسانو له اوږدو سنجونو وروسته ونېول شوه. د ۱۹۷۹ کال د اوړي په اوږدو کې د مرکزي کمېټې لاسوندې څرګندوي چې د شوروي اتحاد مشران د سرتیرو لېږدولو ته زړه نه ښه کاوه او په بدل کې یې د هېواد پلورو خلقیانو او پرچمیانو غوښتنو ته په ځواب کې د سرتیرو پرځای د پوځي توکو لېږد ته لېواله ول. خو کله چې امین د سپتامبر په مېاشت کې له ماسکو څخه د تره کي له راستنېدلو وروسته نوموړی د واک له ګدۍ لېرې او پر بالښت سا ور وایستله نو د امین لېونتوب ته د شوروي د مشرتابه غوړونه بوڅ شول او ویې انګېرل چې ګنې سبا ورځ به له امین څخه یو بل سادات جوړ او امریکې ته به مخه کړي. پرافغانستان باندې د یرغل په تړاو د شوروي د پوځ په منځ کې دننه له پیاوړي یوموټي هراړخیز غبرګون او مخالفت سره سره د شوروي د مرکزي کمېټې په منځ کې د یوې کوشنۍ ډلې غږو پرېکړه وکړه او خپله پرېکړه یې د یوه رابري مـُهـُر په توګه پر نورو غږو په وچ زور ور ومنله. د ځمکني پوځ د پلي کولو په اړه د شوروي سوسیالیستي جمهورتیونو د اتحاد د ګډ پوځ ستر درستیزمار شال اوګراکوف او د هغه مرستیال ستر جنرال اخریموف په ټینګه خپل غبرګونونه څرګند کړل او په بدل کې یې د شوروي د موخو د ترلاسه کولو لپاره د څولنډ مهالو کوشنیو پوځي ډلګیود پلي کولو وړاندیز وکړ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوروي له افغانستانه د لږ شمير اوڅارنو يامالوماتو پربنسټ د سرتېرو د لېږلو پرېکړه تر سره کړه. په پېښو کې د شوروي د را ښکېلو جنګياليو پروينا چې کې جي بي يوازې د پوځي څارکښو (جي آر يو) پر سرچينو ډاډ درلود او بس. او داپه ځنګېزه توګه د کې جي بي د مشر يو .ډي. اندروپوف د اغېزو د غبرګون د راپارونې څرګندويي کوي چې نوموړي د ګوند سکرترجنرال بريژنيف ته چې د ۱۹۷۹ کال په اوږدو کې په مرګوني ناروغۍ اخته وو ، د مالوماتو د لېږد د څارنې پازوالي په غاړه درلودله. له افغانستانه د کې جي بي ترلاسه شوي ګزارشونه د داسې پياوړو ډنډورو بيړني انځورونه را انځوروي چې ګنې امين له سي ای اي سره لاس درلود اوله بله اړخه کې جي بي په سېمې کې د امريکې د ورانکارو کړنو پر چټکتيا هم ټېنګار کاوه. (ولسمشر کارټر لا وختي د ۱۹۷۹ کال د جولای په مباشت کې يو لارښود لاسليک کړی وو او د امين او تره کي د رژيم مخالفينو ته يې د مرستې د غځولو لارښوونه کړې وه.)

د افغانستان څمک انځور يا نقشه د شوروي اتحاد په ماغزو کې نه شوه ځايدلای او نه دغه هېواد د شوروي د مشرانو په ايدیالوجېکي جوړښت کې ځای پرځای کېدلای شوای. په افغانستان کې د شوروي د پېښې راښوييدنه د شوروي د مشرتابه د کورنيو ټولنيزو مفکورو له بنسټه راپاڅېدلې وې چې له مارکسيستي � لينينيستي دکتورينو څخه خړوبېدلې او په خواشينۍ چې دغه خړوبوالي د شوروي د مشرتابه سترګې ور ړندې او نه يې شوای کولای د يوې توکميزې ټولنې رينښتونی جوړښت په رڼو سترګو ووينې. هغوی ګروهن ول چې په نړۍ کې به داسې يو هيواد نه وي چې په هغه کې د سوسياليزم د زړيو د کرلو لپاره ځای نه وي ، د بېلګې په توګه د ګوند ايدياﻟوجيست ميخاييل سولوسوف او باريس پونوماريوف افغانستان ته د دويمې منګوليا په سترګو کتل. د پېښو او حقايقو دغسې انګيرنې او په انګېرنو کې د ډوبوالي ککړيو، پرافغاني ټولنې پرَدیو ناپيژاندل شويو ټولنيزو- اقتصادي نوښتونو په خپله زبرځواکوالې منلو ته لاره را پرانېستله ، د بېلګې په توګه د زبرځواکې څمک- ويشنې نوښتونه او ريفورمونه .

شوروي پرېکړه کوونکو په افغاني ټولنه کې د اسلام پياوړي اغيزې په پام کې نه وې نېولې. د شوروي په دولت او پوهنتونونو کې يوازې څوتنه ول چې په اسلام کې يې کارپوهيزه پوهه درلودله. د مشرتابه لوړو کړېو ته د افغانستان په وګړو کې د هغوی د ګروهنې او ګروهنيزې تګلارې په اړه لږ مالومات ورکول کېدل. سياسي او پوځي مشران به هغه وخت هک پک شول کله چې افغانانو دوی ته د پانګوالۍ ضد او پرمختلونکي ځواک پرځای ، د بهرنيو يرغلګرو او " کافرانو" په سترګه کتل. له افغانستانه تر لاسه شوي ګزارشونه د شوروي د پوځ او د سياسي کاپوهانو د يوې برخې په منځ کې "پراسلام د خبرتيا" د کار پر ودې څرګندونه کوي .

د افغانستان د خلق ډيموکراټيک ګوند هيڅلکه يو يوموټۍ ګوند نه وو ، دغه ګوند د ټبرنيو او توکميزو کرښو د بېلوالي په لېکو کې ښوويېدلی يو ګوند وو. سره له دې چې د خلق د ډيموکراتيک ګوند په هرې ګوندي او دولتي کړۍ کې د شوروي د سلاکارانو يوه ستره او ښکروره شمېره لېدل کېدله خو د "خلق" او "پرچم" د ډلو کورنيو شخړو او ستونزو د ماسکو لپاره د اکر او حالاتو په څارلو او ننګونو کې ډيرې ستونزې را وپارولې. په افغاني ټولنې کې د توکميز کړکېچ سپک شمېرلو او د هغه په هيڅ نه بلل د ملي يووالي او پخلاينې د پاليسۍ د پاتې راتګ او ناکامۍ له

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاملونو څخه یو لامل ګڼل کېږي. دغه ګوند خپل ناولی او خونړی واک پر کودتا پیل کړ او بېرته پرکودتا را وپرځېد چې هغه هم د ګوند له پلوه یو کورنۍ کودتا وه او ددغه ګوند کرغېړنه واکمني پای ته ورسېدله .

په افغانستان کې جګړې د شوروي اتحاد پرکورنیو سیاسي تګلارو پیاوړې اغېزه وشېندله. د دغې جګړې یوه پیاوړې اغیزه د کمونیست ګوند د واک د ګدۍ په ناقانوني کولو را وڅرخیدله . د شوروي په ملکي ټولنه کې د شوروي د پوځ شکېل سرتیري د یوه هیواد په کورنیو چارو کې د لاسوهونکو په توګه ګوښي او ورټل شول. پوځ د یوه نیواک ګر ځواک په توګه و پیژاندل شو او خپله روحیه یې له لاسه ورکړه. د بشري حقونو نامتو پـلـوي او د دولت مخالف اکاډیمیسین آندري سخاروف په افغانستان کې د شوروي د پوځ ړنده ترهګري په برالا وغندله. په منځنۍ اسیا کې په افغانستان کې د شوروي د پوځ د شکېلوالي اسلامي ضد انځور د اسلامي بنسټپالنې لپاره د چټکې ودې لاره پرانېستله او ان دا چې په چیچنیا کې یې د خپلواکۍ غوښتنې غورځنګ را وپاراوه او دغو دواړو لاملونو نن د روسیې لپاره ستره ټپکاویزه ستونزه رامنځ ته کړې ده .

شورویان په لنډ وخت کې و پوهېدل چې دوی د افغانستان د مأموریت لپاره بشپړه تابیا او پراخه تګلاره په پام کې نه وه نیولې. د مأموریت لومړنۍ موخه د ښارونو او پوځي مرکزونو ساتنه وه � او دا مأموریت ورو ورو له ساتنې په جګړې واوښت او د مأموریت خپټه د وخت په تېرېدلو لا نوره و پرسېدله. د شوروي د پوځ ګڼ شمیر سرتیري د زیرمې یا احتیاط د دورې سرتیري ول او ټول یې افغانستان ته را ولېږل شول او دا په خپله دې ته نغوته کوي چې شوروي پوځ د یاغیانو پر وړاندې په ټول ځواک او توان په کار اچول شوی وو ځکه چې د پراخ پوځي دسپلین د نشتوالي او نه ډاډ له امله پرافغاني پوځ زړه نه ترل کېده .

شوروي پوځ په هېڅ ډول د ګوریلایي جګړو روزنه نه درلودله. د سرتیرو رسمي دنده دا وه چې ملکي کسان د دولتي ضد کسانو له تیریو څخه وژغوري، په ریښتوني اړخ کې که څه هم شوروي سرتیرو ته ویل شوي ول چې د دوی دنده د ملکي وګړو ساتنه ده خو هغوی به هره ورځ له ملکي وګړو سره په جګړو کې را ښکېل شول او پایله به یې پرته له توپیره د ملکي وګړو په ټولیزې وژنې را وا ښتله. د ګوریلایي جنګیالیو د جوړښت د نیولو کړاونه (عملیات) به تل ناکامه ول او په څو څو ځله به په وَرته سیمه کې تکرار شول ځکه چې مجاهدین او غازیان به غرونو ته په شا شول او کله به چې شوروي ځواکونه خپلو لښکرکوټونو ته را ستانه شول نو مجاهدین به بیرته خپلو کلیو ته راغلل. د افغانستان له ځکمني جوړښت سره د شوروي پوځي توکو، وسلو، شوبلو ، زغروالو ګاډو او نورو له اره سمون نه خوړ او په آسانۍ تر برید لاندې راتلل .

همداشان شوروي لښکر د خپلو موخو په څرنګوالي کې په دوه وو کې پاتې ول او د موخو له ناڅرګندوالي ډیر وکړېدل. د هغوی لومړنۍ موخه د افغانستان د خلق ډیموکراټیک ګوند ساتنه وه ، خو کله چې لښکرې پرکابل ورننوتلې هغوی ته وویل شول چې د امین او د هغه د رژیم ټغر ورټول کړي. تر هغه وروسته د مأموریت مخه بلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا ته واوښتله اولاسوندي څرګندوي چې د شوروي د مشرتابه سرمشریزي ډلې دا نه منل چې ګنې شوروي لښکرې دې د خلق ډیموکراټیک ګوند لپاره په راپارول شوې کورنۍ جګړه کې ښکیل شي. شوروي هغه انګیرنې او خوبونه چې د شوروي د تش پرنامه لږو (محدودو) ځواکونو د نړیوالې "انترناسیونال" دندې د ترسره کولوتر نامه لاندې لېدل یوازې ایډیالوجېکي بڼه درلودله او تر همدغه نامه لاندې شوروي لښکرو ته ویل کېدل چې هغوی به په افغانستان کې له سوسیالیستي انقلاب څخه ساتنه کوي خو د ډیر لږ وخت په تیرېدا د جګړې په ډګر کې د را ګیر پاتې کېدلو سکالو له دغه خوب څخه ځادر لیرې کړ .

د جګړې په هماغو لومړیو شپېو کې د شوروي د پوځ د مشرتابه سرمشریزو ډلو ته څرک ولګېده چې د افغانستان د شخړې لپاره هېڅ راز پوځي حل شتون نه لري. د ۱۹۸۰ کال په هماغو لومړیو کې د پوځ د بېرته را ایستلو سکالو په پام کې ونېول شوه او د سیاسي حل د لارو چارو پر لټولو ټېنګار کېده خو په دغه تړاو هېڅ راز پوخ ګام پورته نه شو او پرته له دې چې د یوې رڼې او څرګندې موخې څرنګوالی روښانه شي د شوروي پر لږو او محدودو لښکرو شخوند وهل کېده او په افغانستان کې یې جګړه په ټول ځواک او وس پرمخ بېوله او هره ورځ یې افغانان په سرو وینو کې لمبول، زندانه ډک او تشېدل او پلېګونونه د غازیان او د خپلواکۍ د پتنګانو په سرو وینو سره کېدل. دغه ټولوژنه پرته له توکمېزه توپیره د هېواد په هر ګوټ کې پلې شوه خو تر ټولو ډیره ستره خونړۍ ورانې یې په پښتون مېشتو سېمو کې تر سره کړه. یوه نا منل شوې انګېرنه وایي چې یوازې په دغو سېمو کې روسانو دومره وسله و کاروله چې په دویمې نړېوالې جګړې کې نه وه کارول شوې. روسانو د افغانستان د خلق د ډیموکراټیک ګوند له واکمنو او څه نا څه له دوه نیم سوه زره پورته خونړې پوځي ځواک سره یو ځاي د افغانستان پر ټولو وګړو سرې خونړۍ مېچنې را وګرځولې او پرته له اټومي بم څخه نوره هر ډول پرمختللې وسله یې په هېواد کې وکاروله .

خو په افغانستان کې د شوروي د جګړې لومړني ګزارشونه د افغانستان د غرونو او ځمکني جوړښت په څرنګوالي او بدوالي ټېنګار کوي او شوروي لښکرو ورته په هېڅ راز چمتو والی نه درلود چې شوروي پوځي افسرانو څو ځله کټ مټ په ویتنام کې د امریکایانو د جګړې په شان ور ته ګوته نېوله او له ټول مډرن تخنېکي ځواک او نړېوال زبرځواکې سره سره یې بیا هم له افغانانو سرونه ټکول .

د افغانستان د خپلواکۍ سپېڅلو شهېدانو اوربشتېنو ننګیالیو ته نړۍ په سلامي شوه

رحمت آریا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي پرسرچینو یاددښت لیک

په افغانستان کې د شوروي د لاسوهنې په تړاو تر ټولو ستره او پياوړې سرچينه د روسيې د ولسمشرۍ او د شوروي د دفاع د وزارت له آرشيفونو او د شوروي د سياسي مشرانو او پوځي بولندويانو له خپرو شويو سرچينو څخه را کـتـېږي. دغه سرچينې په دغو ځانګو پورې اړه لري: د شوروي سوسياليستي جمهوريتونود کمونيست ګوند د مرکزي کميټې د غړو د غونډو لمېسنې "مُسَوِدې" چې پر کال ۱۹۹۲ "ز" ولسمشرباريس يالتسين ورته په ټولنيزو خبري رسنيو کې د خپرېدا اجازه ورکړه ، کې جي بي ، د شوروي د پوځ د پوځي ځارکښې اداري ته له کابله تر لاسه شوي ګزارشونه چې ډيري يې د افغان د جګړې د جنرال ، جنرال الکساندر ليخانوفسکي له پلوه د يوې پراخې څېړنې په ترڅ کې د "کړېدلو افغانانو' د' زړورتيا" تر نامه لاندې خپاره شوي ، يو شمېر سياسي لیکونه چې په افغانستان کې د شوروي د سفيرانو له پلوه د شوروي د بهرنيو چارو وزارت ته لېږل شوي او په آرشيف کې دي ، د خبرو اترو د لړۍ هغه یاددښت لیکونه چې د سفيرانو او نورو مشرانو ترمنځ چې له افغان مخالفينو سره يې تر سره کړي او په ماسکو کې د معاصرو لاسوندو د ساتنې په مرکز کې ساتل کيږي، هغه څېړنيز لیکونه چې د مرکزي کميټې او پوځي مشرتابه پرنامه لیکل شوي او هغه هم د معاصرو لاسوندو د ساتنې په مرکز کې ساتل کيږي . په افغانستان کې د شوروي د جګړې د وخت په دغو لاسوندو کې تر ټولو مهم لاسوندي د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د بهرنيو چارو د پخواني وزير ګريګوري . ايم ، کرونيکوف او د شوروي د " محدودو؟" لښکرو د وروستني بولندوی جنرال باريس ګروموف یاددښت لیکونه دي. په افغانستان کې د شوروي د ښکېوالي په تړاو يو شمير اړين لاسوندي په انګريزي ژبه د ۱۹۹٦ � ۱۹۹۷ په ژمي کې د ۸ � ۹ ګڼې په ترڅ کې د سړې جګړې د نړيوال تاريخ د پروژې په بولتين کې خپاره شوي دي .

له دغې لیکنې سره مل لاسوندي پرافغانستان د شوروي د يرغل د پريکړې پرډيرو اړينو او مهمو اړخونو رڼا اچوي چې څنګه لښکرې افغانستان ته ولېږل شوې او څنګه دغه "محدود قطعات" بيرته و ايستل شول .

ډير پټ (کاملأ سِري)

آړلیک "کاپي"

د کاري غوندي د لړۍ یاددښت لیک

خپرېدنه : ناشوني ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې غونډه

۱۹۷۹ کال ، د مارچ ۱۷

د غونډې مشر: ملگرى لیونېد ایلیچ برژینیف

د غونډې گډونوال:

واى . ژي . اندروپوف ، اې اې گرومېکو، الکساندر نیکلاى کاسیگین ، اې واى پلیشي، کې یو چرنېنکو، ډي ایف اوستینوف ، پى ان دمیچییف ، بي ان پاني ماریوف ، ایم سي سولومینتیزیف ، ان اې تخنیکوف ، آى ژي کپیتانوف ، وي آى دول گیخ، ایم ژي زیمیانین ، کې ژي روساکوف ، ایم سي گرباچف

سکالو : د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د حالاتو خرابوالى او زموږ له پلوه شونى ځواب

کریلینکو : لیونېد ایلیچ [برژنیف] له موږ غوښتي دي چې په دغسې یوې یو ناڅاپه شېبې کې د مرکزي کمیټې غونډه را وبـَلو او پیل یې کړو ؛ هغه به سبا زموږ په غونډه کې گډون وکړي او د افغانستان په ډیموکراټیک جمهوریت کې د را پورته شویو حالاتو په اړه به خبرې اترې وکړو. حالات ډېر بېړني دي. ملگرو گرومېکو ، اندروپوف او اوستینوف یوشمیر وړاندېزونه راټول کړي او بشپړه ټولگه یې ستاسو ترمخ پرته ده. راځـئ چې دغې سکالو ته له نېږدې وگورو او ځرک ولگوو چې کومې لارې چارې ولټوو اوکوم گامونه باید اوچت کړو. ښه به وي چې ټول یې د ملگري گرومېکو له خولې واورو .

گرومېکو: زموږ وروستیو اړیکو ته په کتلو سره چې موږ ته د پټو کېبلونو له لارې له افغانستانه او همدا شان له پوځي سلا کار ملگري گریلوف او په سفارت کې د لنډ مهالي استازي /شارژدافیر ملگري الکسي یف څخه د تیلفوني کنفرانس له لارې تر لاسه شوي څرگندوي چې د افغانستان حالات په لنډ وخت کې کړکېچن شوي او په اوسني مهال کې د اله گولې زړه د هرات ښارگوټى دى .

موږ ټول له پخوانیو کېبل شویو مالوماتو څخه پوهیږو چې په هغه ښار کې د افغان پوځ اولسمه فرقه ځاى پرځاى وه او ټېکاو یې ساتلى وو ، خو اوسني مالومات وایي چې دغه فرقه ټوله په بل مخ اوښتې ده. د فرقى یو توپچي کنډک او یو پلى کنډک تللى او له یاغیانو سره یو ځاى شوي دي. له پاکستاني خوا د ورانکارانو او ترهگرو یو شمیر ډلې سیمې ته راننوتلي دا ډلې نه یوازې روزل شوې بلکه د پاکستان ، چین ، امریکا او ایران له سرتیرو سره یوځاى سیمې ته ننوتلې او په هرات کې ورانکارى کوي. ورانکارې ډلې د ایران او پاکستان له لارې د هرات ولایت سیمې ته ننوتلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او له کورنيو انقلاب ضد ډلو سره يو ځای شوي دي. وروستنۍ پيښې د مذهبي سخت دريځو له لورې تر سره شوې. د پرشاتـګي "مرتجع" ياغي شوې ډلې مشران له مذهبي مشرانو سره په پراخ ډول تړاو لري .

د ياغيانو د شميرې څرک لګول ګران ښکاري ، خو زموږ ملګري وايي چې شمير يې" په لفظي ډول " زرګونو ته رسيږي .

ستاسو پام تر ټولو اړين ټکي ته را اړوم او هغه دا چې نن سهار مې پر يولسو بجو د تره کي له مرستيال امين سره چې د بهرنيو چارو وزير هم دی خبرې اترې وکړې خو نوموړي د افغانستان د حالاتو په اړه ان د غوږ بوڅولو يوې کوشنۍ نښې ته هم ګوته ونه نيوله او په بل اړخ کې په يوې آسماني کرارۍ او ډاډ ينې څرګنده کړه چې حالات پيچلي نه دي او هر څه د پوځ په څار او واک کې دي ، او دې ورته نورې خبرې . په بله وينا هغه څرګنده کړه چې د سېمې دريز د دولت تر بشپړ څار و واک لاندې دی .

کريلينکو : په لنډ ډول ، د امين ګزارش ته په کتلو ويلای شو چې د افغانستان مشرتابه د دغو پيښو په تړاو هېڅ راز انديښنه نه لري .

ګرومېکو: چورلټ همداسې ده. امين لا دا هم زياته کړه چې د افغانستان حالات سرترپايه سم دي. هغه وويل چې د والي تر لاس لاندې د يوې کوشنۍ پيښې ګزارش ورکړل شوې او بس او د هيواد ټول واليان د قانوني دولت تر څنګ ولاړ دي . خوپه بل ريښتوني اړخ کې زموږ د ملګرو د ګزارشونو پربنسټ په هرات او په يو شمېر نورو سېمو کې حالات غوږ بوڅونکي دي او ياغيان د دغوسېمو څار او اوک په لاس کې لري.

تر هغه ځايه چې پر کابل اړه لري، په کابل کې حالات کرار دي . د افغانستان ليکلې له پاکستان او ايران له کرښو سره تړلې دي ،يا پر بله وينا نيمايي تړلې دي . د افغانانو يوه غټه شمېره چې په ايران کې د کار کولولپاره تللي ول له ايرانه شړل شوي او په ټوليز ډل د هغوی زړه وهل شوی او ګڼ شمېر يې له ياغېانو سره يو ځای شوي دي.

د افغانستان لپاره د مرستو سنجونې د يوه وړانديز په توګه ستاسو تر مخ پرتې دي. بايد پرې ور غبرګه کړم چې د هيوادني کرښو د ساتلو لپاره مو لس ميليونه روبله د نغدو پيسو په توګه هم په پام کې نېولې دي .

ترهغه ځايه چې په پاکستان پورې اړه نيسي ، بنسټېزه خبره دا چې پاکستان د ترهګرو لپاره يوه پخه سېمه ده او له هغه ځايه ياغيان افغانستان ته رانغوځي ، اړينه وه چې د افغانستان چارواکو د يوه غبرګون په ترڅ کې په ليکلي توګه د پاکستان له غوږونو تيرکړي وای ، لنډه دا چې يوه لېکلې خبرتيا بايد شوې وای. خو افغاني مشرتابه دغه کار نه دی کړی. او دا سړی هک پک کوي .

له امين څخه مې وپوښتل چې تاسو له موږ څه ډول کړنې "اقدامات " غواړئ؟ له هغه مې وپوښتـل چې زموږ له پلوه څه ډول مرستو ته سترګه پر لاره ياست . خو امين بل وړانديز نه درلود ، هغه په ساده ګۍ وويل چې زه په افغانستان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې پرېډير ښه باور ولاړه سنجونه لرم او هغه مرستې چې تاسو له موږسره کړې دي ، موږ به په يوه ښه درېز کې ودروي او زياته يې کړه چې د افغانستان ټول ولايتونه د قانوني حکومت تر بشپړ څار او واک لاندې دي . ما له امېنه وپوښتل چې تاسو له ګاونډيو هېوادونو او يا له کورنيو انقلابي ضد ستونزو څخه ويره نه لرئ؟ امين پر ډاډه راته ځواب راکړ چې نه ، او زياته يې کړه چې رژيم ته هېڅ ډول ګواښ نشته. په پای کې هغه نېکې هېلې د مرکزي کميټې غړيو او ليونيد ايليچ برژينيف ته وړاندې کړې . او دا وې زما خبرې له امين سره .

له يوه لنډ وخته ښايي له دوه يا دريو ساعتو وروسته زموږ د ملګرو له لارې خبراغۍ چې په هرات کې حالت کړکېچن دی . يوه کنډک ، څرنګه چې مخکې مې ورته ګوته ونېوله توپچي کنډک پر خپلو سرتيرو مردکي و اورول او د دويم کنډک يوه برخه ياغيانو ته واوښتله . لنډه دا چې د اولسمې فرقې يوه برخه چې د هرات د ولايت د ساتنې پازوالې لرې دولت ته پاليالې ده او بس. زموږ ملګرو دا هم زياته کړه چې د ياغيانو نوې ډلې چې په ايران او پاکستان کې روزل شوې دي ښايي سبا پر هرات يرغل وکړي .

نيم ساعت وروسته موږ له خپلو ملګرو خبر تر لاسه کړ چې ملګري تره کي د پوځي چارو لوی سلاکار ملګری ګريلوف او شارژدافير ځان ته رابللي . له تره کي سره هغوی پر کومو اړخونو خبرې وکړې؟ هغه له شوروي اتحاد څخه د پوځي او خوراکي توکو او پوځي اوزارو غوښتنه وکړه او دغو غوښتنو په هغو لاسوندو کې غبرګون موندلی چې موږ مرکزي کمېټې ته وړاندې کړی دي. د پوځي توکو په تړوا بايد ووايم چې تره کي د خبرو په ترڅ کې په ګړندۍ توګه د ځمکني او هوايي پوځ اړتيا ته هم ګوته ونېوله. دا په دې مانا ده چې د ځمکني ځواک پلي کولو او هوايي ځواک دواړو ته د اړتيا غوښتنه شوې ده .

زما په اند ، موږ بايد افغانستان ته د مرستې له خپل لومړني بنسټيز وړانديز څخه کارپيل کړواو بايد دا ونومونو چې : موږ په هېڅ ډول حالاتو کې نه غواړو افغانستان له لاسه ورکړو. موږله شپيتو کالو راهيسې له افغانستان سره په سوله کې ژوند کړی. او که موږ افغانستان اوس له لاسه ورکړو نو هغه به د روسېې پرړواندې را تاو شي ، او دا به زموږ په بهرني سياست کې يو ډير پرېکنده پرشا تګ وي . څرګنده ده چې په دغه منځ کې يو شی بنسټيزې سنجونې ته نغوته کوي او هغه دا چې که پوځ د وګړو تر څنګ ولاړ وی ، نو خبره په بشپړ ډول بله ده ، دويم دا چې که پوځ د قانوني حکومت ملاتړ ونه کړي � او دريم دا چې که پوځ د دولت پرړواندې پاڅون وکړي ، او په پای کې يې زموږ پر پوځونو را واوړي ، نو خبره به لا پسې پيچلې شي. موږ د ملګرو ګريلوف او الکسي يف له خبرو پوهيږو چې د مشرتابه په منځ کې دريزاو روحيه د ملګري تره کي په ګډون په بشپړ ډول ځبل ته نه ده رسېدلې .

اوستينوف : زموږ مشرپوځي سلاکار ملګري ګريلوف او په افغانستان کې زموږ شارژدافيرملګری الکسي يف له تره کي سره ول . ما د ټيلفون له لارې له ملګري ګريلوف سره خبرې وکړې هغه راته وويل چې د افغانستان مشرتابه د حالاتو له څرنګوالې څخه په انديښنه کې دي او په ځانګړې توګه د هرات حالات ښه نه دي ، او دې ورته د پکتيا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالات هم د اندیښې وړدي. د خبرې تر ټولو بد اړخ دا دی چې د فرقې دنده د هرات ساتنه وه او فرقه بې اغیزې وه، اوپه داسې یوه وخت کې د فرقې بولندوی په هوایې ډګر کې کښېني په بله وینا نوموړی هلته پناه وړې او دولت ته له پالیالو کنډکونوڅخه دهیڅ یوه کنډک د کړنو بولنده نه کوي. باید تاسو ته ووایم چې سبا (د مارچ ۱۸) به د هرات ولایت ته د چاڼیزې کړاونو (عملیاتو) ډلې واستول شي .

موږ ملګرې تره کي ته سلا ورکړه په هغو سیمو کې چې یاغیان راپورته شوي دي یو ځل بیا نورې ډلې واستوي . هغه په ځواب کې وویل چې دا به ګرانه وي ځکه چې په نورو سیمو کې هم حالات ښه نه دي . لېده دا چې هغوی له شوروي سوسیالیستي جمهوریتونوڅخه د ځمکنیو او پوځي مرستو د ځواب لویه هېله لري .

اندروپوف: هغوی هېله لري چې موږ دې پریاغیانو یرغل وکړو .

کریلینکو : که موږ خپل سرتیري هلته واستوو ، پوښتنه دا ده چې موږ له چا سره جګړه کوو . د یاغیانو پر وړاندې ؟ او یا د مذهبي بنسټپالو لویو ډلو پر وړاندې چې ټول یې مسلمانان او په منځ کې یې عادي وګړي په پراخه کچه ورګډ شوي له دې امله موږ به اړایستل شو چې د وګړو د غټې شمېرې پر وړاندې د جګړې درونده پېټی پر اوږو پورته کړو .

کاسیګین : د افغانستان د پوځ کچه او شمېره څومره ده � څوفرقې لری؟

اوستینوف : افغانستان لس فرقې لري ، چې سل زره سرتیري کېږي.

اندروپوف : زموږ ځارکښیزې اوڅارنې یا مالومات نغوته کوي چې له پاکستانه څه نا څه درې زره تنه یاغیان افغانستان ته ننه ایستل شوي دي . دا د جګړې د جنګیالیو غټه برخه ده مذهبي بنسټپالان د وګړو له منځه دي .

کریلینکو : که پاڅون ټولنیز وي ، نو د هغو کسانو ترڅنګ چې له ایران او پاکستانه راغلي او ټول یې ترهګر او یاغي دي ، نو پوځونه د افغانستان د ټولو وګړو په ګډون د ټولنې له یوې سترې برخې سره په جګړه کې را ښکېل دي . او دا څرګنده ده چې هغوی مذهبي جنګیالي او د اسلام لاررویان دي .

ګرومیکو: د دولت د پلویانو او د یاغیانو ترمنځ د تړاو خبره لا تر اوسه څرګنده نه ده. هر څه ته په کتلو د هرات پېښې توغمناکې را څرګنده کړه ځکه هلته له زرو تنو څخه ډېر وژل شوي دي خو له دې سره سره حالات لا رانه او روښانه نه دي .

اندروپوف : څرګنده ده هغه یاغیان چې افغانستان ته له سېمې څخه راننوځي د کورنیو یاغیانو له پلوه ورته ښه راغلاست ویل کیږي او له افغانانو څخه به وغواړي چې له هغوی سره یو ځای شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیګین : زما په اند د راتلونکي په پام کې نېول شوې پرېکړې ګارلېک " مسوده " دې له بنسټه سمه شي. ترټولو لومړی موږ باید د اپریل تر مباشتې پورې د وسلو لېږد ، ونه ځنډوو ، او موږ باید هرشی په همدغه مارچ کې پرته له ځنډه واستوو . دا لومړنی کار دی.

دویم دا چې موږ باید په یوه ډول نه په یوه ډول د افغانستان مشرتابه ته د اخلاقي ملاتړ روحیه ورکړو، او د دغو ګامونو د پلي کولو وړاندېز کوم : تره کي ته دې خبرورکړي چې موږ د ګازو د هرو زرو کیوبېک مترو بېه له پینځلس روبلو څخه پینځه ویشت روبلو ته لوړوو. د بیې په دغه لوړوالي به هغوی به د وسلو اونورو توکو د ترلاسه کولو په بدل کې د رامنځ ته کېدونکو لښګتونو تشه ډکه کړي . زما په اند دغه وسلې دې افغانستان ته وړیا ورکړل شي او د څېړنو او ارزونې د ۲۵ په سلو کې بیې پوښتنه دې ورڅخه و نه شي .

ټولو : په یو غږ ومنله

کاسیګین : دریم دا چې موږ باید ۷۵ زره ټـُنه خوراکي توکي هم ولېږو. زه ګومان کووم چې پر دغې شمېرې دې له سره کتنه وشي او دغه شمېره دې سلو زرو ټـُنـو ته لوړه شي. دا هغه ګامونه دي چې زما په اند دې د پرېکړې په ګارلېک کې ورګډې شي او ورزیاته دې شي چې موږ دغه مرستې د افغان د مشرتابه د روحېې د پیاوړې کولو په موخې تر سره کوو. موږ په دې ټېنګار چې ٦٠ کاله مو څنګ په څنګ په سوله کې ژوند کړی باید د افغانستان جګړې او ستونزې ته لومړیتوب ورکړو .څرګنده ده چې له ایرانیانو ، چینایانو او پاکستانیانو سره ستونزه او جګړه شتون لري خو له دې سره سره ایران د افغانستان له جګړې سره مرستې او ملاتړنې ته لیواله دی ، ایران ځانته موخې لري اوتر ټولو اړین ټکی د ا چې ایرانیان ډېر مذهبي دي. او دا باید په پام کې ونیول شي. پاکستان به هم ورته ګامونه اوچت کړي. د چینایانو په اړه د ویلو لپاره څه نه شو ویلای. په پای کې زما پر اند د خپلې پرېکړې لیونتوب او پایلې باید په پام کې ونیسو چې موږ به په پرېکنده ډول د افغاني مشرتابه مرسته وکړو. هر ګوره ما د تادیې او جبېرې په تړاو لا وختي خبرې کړې او نه غواړم پر هغې بیا را تاو شم ، او د هغه ترڅنګ هغسې چې دلته په لیکلي ډول ویل شوي ، وړیا تأدیات دي؛ او تأدیات په وړیا توګه په نغدو اوړېدلای شي . هغه چې هر ډول وړیا نغدي پیسې وي موږ به په هر حالت کې له هغو څخه څه تر لاسه نه شوای کړای .

اوستینوف : افغانستان ته د وسلو د لېږد د خبرلېک په ګارلېک 'مسوده' کې چې هر څه ویل شوي ټول یې وختې (مخکې له پرېکړې � ژ) افغانستان ته د لېږد لپاره چمتو او د دغو وسلو او توکود لېږد چارې لا وختي تر لاس لاندې نېول شوي دي. له بده مرغه زه پوهېږم چې موږ به د اپریل له مباشتې مخکې د توکو لیږدونه وشو کولای که نه؛ دا به ډېره ګرانه وي. زه وړاندېرکووم چې د وسلو د لېږدونې پریکړه دې همدلته همدا اوس ونېول شي. تر هغه ځایه چې د وسلو د بیې د ورکړې او تأدیې خبره ده ، هغه به زه همدا اوس د ګارلېک له مخه پاکه کړم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین : ټول په یوه غږ دي چې سر له سبا دي د وسلو د لېږد چارې پیل شي.

اوستینوف : سمه ده ، موږ دا کوو ، او ډاډ به ترلاسه کړو چې دغه کارونه دې سر له سبا پیل شي .

کریلینکو: راځئ ملګري کاسیګین ته واک او دنده ورکړو چې د شوروي د سوسیالیستي جمهوریتونو د وزیرانو د شورا د پریکړې په ګارلېک دې چې پاڼې زموږ په مخ کې پرتې دي زموږ د خبرو اترو له تل څخه را وړاندېز شوې سمونې ورګډې کړې او سبا به هغه د ګارلېک وروستنۍ بڼه موږ ته راکړي .

کاسیګین : چورلټ . زه به سبا سهار دلته راسم او هر څه به ترسره کړم.

کریلینکو:موږباید د ډاډ د ترلاسه کولوو هغه لارې چارې هم وپلټو چې دغه پوځي توکي د مارچ په مېاشت کې واستول سي .

کاسیګین :لکه چې ملګري اوستینوف وویل د مارچ په مېاشت کې به د هر څه لېږل نا شوني وي ، نو ښايي د پاتې شویو توکو دوېمه برخه د اپریل په مېاشت کې واستول شي ، خو راځئ چې دغه دوېمه برخه دې ډېره کوښنۍ وي .

غواړم یوه بله پوښتنه راپورته کړم : تاسو هر څه چې وایاست ویې وایاست ، امین او تره کی دواړه د هېواد چارې له موږ څخه پټوي . موږ لا تراوسه په پرېکنده ډول نه پوهېږو چې په افغانستان کې څه پېښېږي . له حالاتو څخه د هغوی ارزونه څه ده؟ تر ټولو مخکې هغوی هڅه کوي چې حالات د یوه خوندور انځور په رنګ کې را څرګند کړي ، خو په ریښتوني اړخ کې موږ په سترګو وینو چې په هېواد کې څه تېرېږي. څرګنده ده چې هغوی ښه خلک دي ، خو په بل اړخ کې هغوی ستره معامله له موږ څخه پټوي. لامل یې څه دی ؟ ګرانه به وي چې څه ووایم. زما پر اند موږ باید هر څومره چې ژر کېږي له خپل سفیر آندري آریوویچ سره د دغې پوښتنې د ګډولو پریکړه وکړو. که څه هم هغه په عملي ډول دغه واک نه لري او نوموړی به هغه څه ونه کړی چې موږ یې ورڅخه غواړو .

ددې ترڅنګ زه به د نورو پوځي کارپوهانو د لیږد خبره په پام کې ونیسم او هغوی ته دنده ور وسپارم چې څرک ولګوي په پوځ کې څه تیرېږي .

د هغه ترڅنګ به د یوې پراخې سیاسي پریکړې سکالو هم په پام کې ونیسم. ښايي د دغې سیاسي پریکړې ګارلېک به زموږ ملګري د بهرنیو او دفاع په وزارتونو او یا د کې جي بي د بهرنیو چارو په څانګه کې جوړ کړي. څرګنده ده چې ایران ، پاکستان او چین به د افغانستان پروړاندې را تاوشي ، او هر څه یې چې په واک وي وبه یې کړي ، د افغانستان له قانوني دولت څخه به سرغړاوی وکړي او د کړنې به یې په هېڅ وشمیري. دلته پرموږ ده چې د تره کي د رژیم سیاسي ملاتړ پراخ کړو. او روښانه ده چې کارتر به د افغانستان د مشرتابه پروړاندې پایڅې را بډ وهي .

که دا اړتیا پېښه شي چې موږ خپل سرتیري پلي کړو ، له چاسره باید جګړه وکړو؟ هغه کسان چې د افغانستان داوسني مشرتابه پر وړاندې مقاومت وکړي څوک به وي؟ آیا هغوی ټول تر محمدي بیرغ لاندې راټول دي ، دیوې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګروهنې وګړي دي ، او تر دغې ګروهنې لاندې د دوی ګروهنه دومره پیاوړې ده چې ټول په یوه مورچل کې د یوې موخې لپاره راټولیږي ؟ ماته داسې ښکاري چې موږ باید له امین او تره کي سره د هغو تیروتنو او اشتباهاتو په تړاو خبرې وکړو چې دوی په داسې وخت کې د هغو د پېښېدلو لپاره اجازه وکړې ده. که رښتوني اړخ ته وګورو امین او تره کی دواړه تر همدا نن پورې هغه وګړي له چړو تیروي او وژني یې چې له دوی سره هم غړي نه دي. هغوی ټول مشران ووژل ، نه یوازی د "پرچم د ډلې" د لوړې کچې لوړپوړې مشران بلکه د منځنۍ کچې مشران یې هم ووژل .

څرګنده ده چې د سیاسي لاسوندي جوړول به ګران کار وي ، لکه چې تل وایم له دریو ورځو مخکې به د هغه د جوړولو لپاره زموږ ملګري پرې په کلکه کار وکړي .

اوستینوف : دا ټول سم دي . هغه څه چې الکسي نیکولایوویچ وایي باید ډیر ژر تر سره شي .

ګرومیکو: لاسوندی به ډیر ژر چمتو شي.

کاسیګین : زه ګومان نه کووم چې له افغان پلوه به پرموږ زموږ له خوا د سرتیرو د پلي کولو په تړاو زور واچول شي . راځئ هغوی پرېږدو چې خپل ځانګړي پوځي ټولي جوړ کړي چې په ستونزمنو سېمو کې د یاغیانو د ټکولو وړتیا ولري .

اوستینوف : که وغواړو خپل سرتیري پلي کړو نو زما په اند په هېڅ یوه حالت کې دې زموږ پوځونه له افغان پوځونو سره په ګډه چیرې نه ځي .

کاسیګین : موږ باید خپل پوځونه تیارسئ کړو ، د هغوی د کار په تړاو دې پریوه کاریزه پیام، کار وشي او د ځانګړي استازي له لارې دې ور واستول شي .

اوستېنوف : موږ د پوځي ګام د اوچتولولپاره دوه لارې په پام کې نېولې دي . د لومړۍ لارې په ترڅ کې به موږ په یوې ورځ کې ۱۰۵ (مه) هوایي فرقه په افغانستان کې پلې کړو او په کابل به کې یو پلی موټریزه کندک بیا پلی کړو؛ د کرښې په اوږدو کې به ٦٨ (مه) فرقه ځای پرځای کړو ، او په کرښې کې به پینځمه موټریزه توپچي فرقه ځای پرځای شي. د دغې تابیا په رڼا کې به موږ د دریو ورځو په ترڅ کې چمتو اوسو چې سرتیري پلي کړو. خو تر ټولو لومړی به هغه سیاسي پریکړې چې اوس مو پرې خبرې وکړې په پام کې ونیسو .

کریلینکو: ملګري اوستینوف سکالو په سم ډول را څرګنده کړه. موږباید په یاغیانو پسې متې رابډ وهو. او په سیاسي لاسوندي کې دې دغه سکالو په روښانه او څرګنده ډول وویل شي.

د هغه تر څنګ موږ باید له تره کي سره له زغمه کار واخلو؛ کله چې موږ لا اوس د پوځي ځواکونو د پلي کولو خبره تر څېړنې او خبرو اترو لاندې نیسو ، نودغه پوښتنه دې هم سرتر پایه په پام کې ونیول شي. د افغانستان له غوښتنې پرته موږ نشو کولای ځواکونه پلي کړواو موږ باید دغه خبره د ملګري تره کي له غوږونو تیره کړو. او دا باید د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګرب کاسیګین ملګري تره کي ته د کنفرانس په ترڅ کې نېغ پر نېغه ور یاده کړي. د هغه تر څنګ تره کی باید وپوهول شي چې خپلونو چلَونو 'تاکتېکونو' ته بدلون ورکړي . وژنې ، ځورونې او دې ته ورته نورې چارې باید په ډله ییز ډول باید تر سره نشي .

مذهبي سکالو ، له مذهبي ټولنو سره تړاونه ، په ټولېز ډول دین او دیني مشرانو ته دې ځانګړی پام او مانا ورکړل شي. دا د ټولېزې سکالو یوه تګلاره او پالیسي ده. تره کی باید په پریکړې ډول ډاډ راکړي چې د هغوی له پلوه ددغو ټاکل شویو تګلارو په پلي کولو کې سرغړاوی نه کیږي .

لاسوندی باید ژر تر ژره تر سبا پورې چمتو شي. موږ به له لېونېد ایلییچ سره د دغې تګلارې د پلي کولو په څرنګوالي کې هم سلا وکړو .

اوستینوف : موږ دوېمه چمتو شوې لاره هم لرو. له دغې لارې سره سم موږ په افغانستان کې دوه فرقې پلې کولای شو .

اندروپوف : موږ باید د پرېکړې هغه ګارلېک یا مسوده ومنو چې نن مو پرې خبرې وکړې ، په پرېکړې کې د سماونو په تړاو دې د راتلونکو شمېرنو او سماونو لپاره وروسته خبرې اترې وشي. او د سیاسي پریکړې په اړه موږ باید د سترګو په رپ کې چمتو اوسو ځکه چې له پاکستانه ډلې تپلې په راخوتېدو دي .

پونوماریوف: موږباید د ۵۰۰ تـنو په شا او خورا کې یوه ډله د کارپوهانو او سلا کارانو په کچې افغانستان ته واستوو. دغه ملګري باید په هغه څه ښه وپول شي چې وېې کړي .

اندروپوف: د هرات په شا او خوا کې څه نا څه شل زره ملکي کسان دي چې په بلوا کې یې ګډون کړی دی. د تره کي په تړاو خبره چې مخکې مو وکړه ، موږ باید همدا اوس ورته لستوني پورته کړو. زه ګومان کووم ښه به دا وي چې ملګری کاسیګین ورسره خبرې وکړي .

ټولو پر یوه غږ ومنله . ښه به دا وي چې ملګری کاسیګین دې ورسره خبرې وکړي.

اندروپوف: موږ باید سیاسي وینا ته وروستۍ بڼه ورکړو ، په پام کې مو وي چې موږټول به د یرغلګرو پر نامه وپیژاندل شو، خو په پام کې مو وي چې د دغه کار په نه کولو، له هېڅ ډول اړوتي او خنډ 'قید او شرط' پرته به موږ افغانستان له لاسه ورکړو .

پونوماریوف : له بده مرغه د افغانستان په اړه ډیر شیان دي چې موږ پرې نه پوهیږو. ماته داسې ښکاري چې له تره کي سره دې د پرېکړې په ترڅ کې دغه ټولې راپورته شوې پوښتنې را وسپړل شي ، او په ځانګړي ډول هغه پرېږدئ چې په ټولېزډول له ټول هیواد او له پوځ سره د هیواد د حالاتو په اړه پراخه خبرې وکړي. هرګوره موږ وینو چې پوځ یې سل زره جنګیالي لري او زموږ د سلاکارانوپه مرسته له دغه پوځ سره ډیر شیان تر سره کېدلای شي. پرته له هغې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یوازې همدغه شل زره یاغي جنګیالي بریالي شي. د ټولو په سر کې دې افغان ځواکونه اړین کارونه تر سره کړي او وروسته که په رښتیا اړتیا راپېښه شوه نو موږ به خپل ځواک ور پلی کړو .

کاسیګین : زه ګومان کووم چې د وسلو لېږل اړین بریښي ، خو په دې آړوتي 'شرط' چې د یاغیانو په لاس کې پرېنوځي. که د افغان ځواکونو جوړښت ونړېږي نو لېږل شوې وسله به هم د یاغیانو لاس ته ولوېږي. بله پوښتنه چې را پورته کېږي دا ده چې موږ به نړیوالو ته څه ځواب ووایو. که موږ په رښتیا وغواړو چې خپل ځواکونه پلي کړونو ټولو دغو پوښتنو ته باید لاره ومونډل شي او موږ باید هره خبره او هرڅه په ښه ډول سمبال کړو اووباید هرڅه په پراخه ډول را وسپړو. ښایي زموږ له پازوالو ملګرو څخه یو تن سېمې ته سفر وکړي چې د سېمې له حالاتو څخه پراخه او نېغ پرنېغه جاج اخیستنه وکړي. دغه ملګري کېدای شي ملګری اوستېنوف یا ملګری اوګارکوف وي .

اوستېنوف : په افغانستان کې حالات کړکېچن کېږي. په دغه تراو موږ باید خبرې وکړو ، ماته د سیاسي ارزونو له مخې داسې ښکاري چې موږ تر اوسه څه نه دي پیل کړي. له بلې خوا موږ ته ښایي چې د افغان د پوځ ټوله وړتیا ځانته څرګنده کړو. ماته داسې ښکاري چې په ماکې داسې شی نسته چې افغانستان ته ولاړ شم. زه پکې شک او شوپیان لرم.کېدای شي د دولت یو بل غړی هلته ورشي .

کاسیګین : دیمتري فیدروفوویچه! ته باید هرو مرو ولاړ شئ. خبره دا ده چې موږ افغانستان ته د وسلو یوه لویه کچه لېږو او باید ډاډه شو چې وسلې د انقلاب ضد وګړو لاس ته نه ورځي. موږ په افغانستان کې ۵۵۰ تنه سلاکاران لرو ، او هغوی باید په پوځ کې د حالاتو په اړه خبر وساتل شي .

اوستېنوف : ان که زموږ له منځه یو تن هم ولاړسي د یوې یا دوه وو ورځو په ترڅ کې به څه ترلاسه نه کړي .

ګرومېکو: زه ګومان کووم چې له تره کي سره دې خبرې اترې اې ان کاسیګین یا ډی ایف

اوستېنوف پرمخ یوسي ، او ډېره شونې بریښي چې ملګری کاسیګین به دغه چاره تر سره کړي .

کاسیګین : مخکې له دې چې له تره کي سره خبرې وکړم باید د لیونېد ایلییچ اجاره ترلاسه کړم. زه به سبا له لیونېد ایلییچ سره لومړې خبرې وکړم او بیا له تره کي سره.

اندروپوف : د دغې پرېکړې تر رڼا لاندې موږ باید له لېونید ایلییچ سره په پراخه توګه سپړنه وکړو .

ګرومېکو: موږ باید د حالاتو د کړکېچن کېدلو په اړکلبنه کې پراخې خبرې وکړو. همدا نن زموږ له منځه د افغانستان له روانو حالاتو څخه ښوک په سمه خبر نه دی . یوازېنی یو شی چې څرګند دی دا ده چې موږ نشو کولای افغانستان په دوه وو لاسونو دښمن ته وسپارو. د دغې موخې د ترلاسه کولو لپاره موږ باید په ژوره واندو. کېدای سي د سرتیرو د لېږد خبره یوې خوا ته کېښودل شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین: موږ ټول پر یوه غږ یو چې افغانستان به د دښمن لاس ته نه پرېږدو. له همدغه اړخه موږ باید د سیاسي لاسوندي (وینا-ژ) پر ټولو اړخونو کار وکړو- ټولې سیاسي لارې چارې باید په کار واچول شي چې افغان مشرتابه وکولای شي پرخپل ځان ډاډېنه ترلاسه کړي ، زموږ د په پام کې نېول شوېو مرستو تابیاو لپاره لاره پرانېزي ، او موږ ته په وروستي ګام کې د اړتیا پراټکلبنې دې د ځواک د کارولو کړکې پرانیستل شي .

ګرومېکو: زه غواړم پر یوه شي ټینګار وکړم او له ټولو غواړم چې په ځیرېې په پام کې ونیسي ، او ټول باید دغې پوښتنې ته ځواب ولرو چې که حالات کړکیچن شي څه وکړو. تره کي خو لا وختي حالات د غوږ بوخولو وږ بللي او امین له بله اړخه حالاتو ته له ښې سترګې ګوري. په لنډ ډول افغان مشرتابه زما په اند په ټول هېواد او په پوځ کې دننه د حالاتو له څرنګوالي څخه سمه جاج اخیستنه نه ده کړې .

پونوماریوف: افغان پوځ یوه پوځي کوتاه تر سره کړه زما په اند په دولت کې د کارپوهېزې پوهې تر رڼا لاندې کولای شي خپل دریز د هېواد په ساتنې کې څرګند او وساتي .

کریلینکو: لویه ستونزه دا ده چې د پوځ ګڼ شمېرتکره بولندویان او کارپوهان یا وژل شوي یا زندان ته ارتـَول شوي دي. او دغه کار پر پوځ ناوړه اغیزه پرې ایستلې ده .

ګرومېکو: زموږ یو له ټولو لویو دندو څخه د پوځ پیاوړتیا ده چې زموږ له کار سره لوی تړاو لري. زموږ د کار ټوله برخه باید پر سیاسي مشرتابه او پوځ نېغه وي . د ټولو په سرکې باید ومنو چې افغان مشرتابه له موږ څخه د چلند یوه لویه برخه پټوي. د ځېنو نا څرګندو لاملونو له امله هغوی له موږ سره روڼ چلند نه کوي او دا لویه بدمرغي ده .

اندروپوف: ماته داسې ښکاري چې موږ باید ټول سوسیالیست هېوادونه له دغه چلند څخه خبرکړو .

کریلینکو : موږ په پراخه په دغې اړه خبرې وکړې ، راځئ چې پایلې ته ځان نېږدې کړو .

پریکړه :

۱ .ملګري کاسیګین ته دنده ورکول کېږي چې چې موږ ته را کړل شوی لاسوندی دې لا څرګند ،روڼ او روښانه کړي ، او ورکې دې د سل زرو ټنو خوراکو توکو د زیاتولو خبره ورزیاته کړي ، د ګازو بیه دې له ۱۵ روبلو څخه ۲۵ روبلو ته لوړه شي ، او له لاسوندي څخه دې د سلنې ، نغدو پیسو او نور ورته وییکي لیرې شي .

۲ .ملګري کاسیګین ته دنده ورکول کیږي چې له ملګري تره کي سره اړیکه ونیسي ، او څرګنده کړي چې هغوی د افغانستان له حالاتو څخه څه ډول ارزونه او جاج لري او موږ ته څه اړین دي چې تر سره یې کړو. له تره کي سره د خبرو په ترڅ کې ملګري کاسیګین ته دنده سپارل کېږي چې د مرکزي کمېټې د اوسنۍ غونډې د پام وړ ټکي له نوموړي سره ګډ کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ .پرهغه دریم ټکي چې مونږ دلته په مرکزي کمیټې کې ورباندې خبرې وکړې دا دی چې ملګرو ګرومېکو ، اندروپوف او پونیماریوف ته دنده سپارل کېږي چې د افغانستان په اړه دې د سیاسي وینا پرچال چلند او د اندونو د راکړې ورکړې په تړاو کار وکړي .

۴ .مونږ باید د بهرنیو چارو د وزارت له لارې له پاکستانه وغواړو چې د پاکستان دولت دې د افغانستان په سیاسي چارو کې لاسوهنه ونه کړي .

۵ .مونږ باید د افغانستان له پوځ سره د مرستې لپاره د ملګري اوستېنوف هغه وړاندېز ته په یوه غږ شو چې زمونږ په پوځي ډلګیو کې د څواک د کارولو په اړه پر راپورته شویو ستونزو لاسبرى ومومو .

٦ .باید خپل تر ټولو تکړه کارپوهان د کې جي بي او د دفاع د وزارت له لارې افغانستان ته ولېږو چې په افغان پوځ او په ټولېزه ډول په ټول افغانستان کې د راپورته شویو حالاتو بشپړه ارزونه او څېړنه وکړ .

۷ .زمونږ د پریکړې په ګارلېک کې باید داسې آړوتي 'شرایط' ځای پرځای شي چې د افغانستان په کورنیو چارو کې پاکستان ، ایران ، چین او د امریکا متحده ایالات لاسوهنه کوي او دغه ګارلېک دې د خپرولو لپاره چمتو او د دریمګړو هیوادونو د خپرونو له لارې دې خپور شي .

۸ .ملګرو پونوماریيف او زیمیاتین ته دنده ورسپارل کیږي چې د افغانستان په کورنیو چارو کې دې د ایران ، پاکستان ، چین او د امریکا د لاسوهنو په اړه لاسوندي راټول او له چمتو کولو وروسته دې د خپرونو له لارې خپاره کړي .

۹ .کله چې مونږ پوځ کاروو ، باید د هغو تورونو منلو ته چمتو اوسو چې نور هېوادونه به یې پرمونږ د یرغلګرو په نوم را وتپي .

۱۰ .د دفاع وزارت ته به اجازه ورکړل شي چې د افغانستان او د شوروي د سوسیالیستي جمهوریتونوسره په ګډه پوله کې دې دوې فرقې پلې کړي .

په پای کې مونږ ته اړینه ده چې نور سوسیالیست هېوادونه په دغه غونډه کې له وړاندې شویو وړاندېزونو او ګامونو څخه چې په پام کې مو نیولي دي خبر کړو .

ملګرو! بل وړاندیز لرئ؟

ټول! و منل شو

کرېلینکو : زه به همدا اوس له ملګري چرنینکو سره اړیکه ټینګه کړم او هغه به له نیول شوې پرېکړې خبر کړم .

ټول! ومنل شوه!

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای شئ دمه ونیسئ

کریلینکو : ما همدا اوس له ملگري چرنېنکو سره خبرې وکړې. هغه وویل چې را منځ ته شوي وړاندیزونه ټول سم دي او نوموړی به لیونېد ایلیچ له پرېکړې څخه خبر کړي .

راځئ چې ننۍ غونډه همدلته پای ته ورسوو [غونډه پای ته ورسېدله]

[بله غونډه � ژ]

کریلېنکو : پرون موږ ومنل چې ملگری اپ ان کاسیگین به له ملگري تره کي سره اړیکه نیسي . راځئ چې ملگري کاسیگین ته غوږ شو .

کاسیگین: لکه څنگه چې پرون مو ومنل ، ما له ملگري تره کي سره د تیلفون له لارې دوه ځله خبرې وکړې. هغه زما تر غوږ راتیره کړه چې په هرات کې یاغي سرتیري هغه وگړي چاڼوي چې د دولت ملاتړي دي. په هغه ښار کې حالات پیچلي دي. د ملگري تره کي پروینا که د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونه په دغسې شېبې کې له موږ سره مرسته ونه کړي ، موږ واک نشو ساتلای .

د هغه ترڅنگ ملگري تره کي وویل چې ایران او پاکستان یاغیان سمبالوي او له ایرانه د راستـنېدونکو افغانانو په جامو کې ایراني سرتیري افغانستان ته را اوښتي او سرغړاونې او اله گولې یې راپارولې دي . په پای کې د افغانستان په یو شمېر ولایتونوکې په ځانگړي ډول د هرات په ښار کې د پـېـښو لړیو ځرگنده کړه چې له ځان سره یې ویرووکې پایلې رامنځ ته کړې دي. ملگري تره کي غبرگه کړه چې ستونزه به یوازې په یوې ورځ کې له منځه ولاړه شي. او که هرات له ولکې ووت نو ټوله خبره به پای ته ورسیږي .

وروسته بیا ما له هغه پوښتنه وکړه : په افغانستان کې په افغان پوځ کې سل زره تنه سرتیري دي او ټول یې په هرات کې ځای پرځای نه دي ؛ آیا هلته یوازې اولسمه فرقه دیره او ځای پرځای ده. آیا تاسو ته شوني نه ده چې څو فرقې جوړې او هرات ته یې واستوئ چې د دولت د ملاتړو مرسته وکړي؟ ملگري تره کي ځواب راکړ چې څو فرقې جوړېږي خو تر هغه مهاله چې فرقې رامنځ ته کېږي په هرات کې به دولت ته یو پالیاله غنډ هم نه وي پاتې .

د پوځ د فرقو او غنډونو د جوړولوپه اړکلبنې که هغوی ته ملاتړي ځواک د پوځي توکو، شوبلو او دپلیو ځواکونه لپاره د زغروالو موټرونو په بڼه ور ورسیږي ، په دغه تړاو ما له هغه وپوښتل چې آیا تاسو د شوبلو د چلوونکو لړ لېک برابرولای شئ چې په ډگرکې ورڅخه کار واخیستلای شئ؟ هغه وویل هغوی د شوبلو چلوونکي نه لري نو له دې امله ملگري تره کي د تاجیکي شوبلو او زغره والو موټروچلوونکو دغوښتنې وړاندېز وکړ چې د افغانانو په جامو کې دې افغانستان ته را واستول شي. ما ورته بیا ټینگار وکړ چې ملگری تره کي ، هیڅ داسې لاره نشته چې موږ د خپل د پوځ ښکېلېدل د جگړې په ډگرکې پټ کړو ؛ دا به په لنډ وخت کې ټولو ته بربنډه شي او د نړۍ خبریالان به دغه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره په ټوله نړۍ کې خپره کړي او وبه وايي چې د شوروي شوبلې په افغانستان کې په جګړې کې ښکېل شوي دي . ما له هغه وپوښتل چې ، ملګرى تره کيه ! د کابل د وګړو شمېره څو ده ؟ هغه په ځواب کې وويل چې يو مېليونو او دوه سوه زره تنه . بيا مې له هغه وپوښتل چې آيا تاسو ته به ناشوي وي چې د کابل له وګړو څخه د فرقې يوه برخه جوړه کړئ ، هغوى سمبال او په ورته ډول وُرته وسلې ورکړئ چې د هيواد له نورو ولايتونو سره د مرستې جوګه شي ؟ دې پوښتنې ته په ځواب کې هغه وويل چې د هغوى د روزنې لپاره هيڅ څوک نسته .

بيا مې ورته وويل چې دا څنګه شونې ده چې څومره پوځي کارپوهان د شوروي د سوسياليستي جمهوريتونو په پوهنتونونو کې روزل شوي او له پخواني دولت څخه څومره نور پوځي کارپوهان د دولت تر څنګ دربېدلي او تاسو هېڅ څوک نه لري چې نور سترتيري تاسو ته وروزي؟ بيا مې ورڅخه وپوښتل چې موږ له تاسو سره څنګه مرسته کولاى شو؟ پرته له دې چې ملګرى تره کی په خپله خبره پوه شي را ته يې وويل چې هېڅ څوک د دولت ملاتړ نه کوي . موږ په کابل کې کارګران نه لرو ، يوازې کسبګر لرو . د خبرو په ترڅ کې خبره بېرته پر هرات را واوښتله او وويل شول چې که هرات له لاسه ووځي نو د انقلاب ستونی هم پرېکېږي. په بل اړخ کې که هرات وژغورل شي نو انقلاب به وژغورل شي . دغه اټکليز اند ته په کتلو پرپوځ ډاډ ترلاسه کېږي او پر هغه زړه ترل کېدلاى شي. خو د هېواد په هرګوټ کې پاڅونونه را وپارېدل او پوځ ډېر کوښنى دى او په هرګوټ کې د پاڅون مخه نشي نيولاى. ملګري تره کي يو ځل بيا ټينګار وکړ چې ستاسو مرستې ته اړتيا ده .

تر هغه ځايه چې په کابل پورې اړه لري موږ ته د نن ورځې د را رسېدلې ټيلګرام له مخې ښکاري چې حالات د ايران حالاتو ته ورته دي : شعارونه خپرېږي ، او وګړي ډلې ډلې راټولېږي . په ايراني او چينايي وسلو سمبال کسان له ايران او پاکستانه په غټو غټو شمېرو کې بېرته افغانستان ته راستـنـېږي .

کريلينکو : په هرات کې اولسمه فرقه نهه زره تنه جنګيالي لري . آيا دا به رښتيا وي چې يا فرقه لاس تر زنې ناسته ده ، او يا دا چې د دولت له مخالفينو سره به يوځاى شوي وي؟

کاسيګين : که څه هم د فرقې نورې څانګې نه دي ياغي شوې خو زموږ د مالوماتو پربنسټ توپچي او يو پلی کنډک ياغي شوی ، ، پاتې برخې يې له دولت څخه ملاتړ ته دوام ورکوي .

اوستېنوف: تر هغه ځايه چې پر تاجيکانو اړه لري ، موږ جلا ځواک نه لرو [پاکه شوه]

کاسيګين : يوه هوايي ضد ليوا چې په هرات کې پرته وه هغه هم ياغي شوه او ياغيانو ته ور واوښتله.

اوستېنوف: کله چې ما له امين سره خبرې وکړې هغه هم د ياغيانو د ټکولو لپاره د پوځونو د پلي کولو غوښتنه وکړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین : ملګری تره کي ګزارش راکوي چې د فرقې پاتې نیمایي برخه هم یاغیانو ته ور واوښتله او د فرقې پاتې کوشنۍ برخه به هم د دولت ملاتړ ونه کړي .

اوستېنوف: افغان انقلاب د خپلې پیل شوې لارې په اوږدو کې له سترو خنډونو سره مخامخ دی ، ماته امین د خپلو خبرو په ترڅ کې وویل چې د انقلاب ژغورنه او ساتنه یوازې یوازې پر شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو اړه لري او بس .

ستونزه څه ده ؟ څه پېښ سوي دي؟ ستونزه دا ده چې افغاني مشرتابه له اسلامي بنسټپالنې څخه هر اړخېزه ارزونه نه ده کړې . او د اسلام تر شعار لاندې ده چې سترتیري د دولت پر وړاندې د توپک خوله را تاووي ، ښایي د یوې کوشنۍ استثنأ په منلو پاتې ټول وګړي پر دین ګروهن وګړي وي. له دې امله ده چې هغوی له موږ غواړي ملایې ور وتړو او یاغیان په هرات کې ورته و ټکوو. امین پر نا ډاډه او نېمکه ژبه راته وویل چې د پوځ لېاره ملاتړ لا تر اوسه شته. او یو ځل بیا کټ مټ د ملګري تره کي په شان یې د مرستې غوښتنه وکړه .

کریلینکو: داسې برېښي چې هغوی پر خپل پوځ ډاډ نه لري . هغوی یوازې زموږ په یوه شي زړه ښه کوي چې زموږ شوبلې او زغره وال موټر بلل کېږي .

کاسیگین : د مرستو په تړاو د دغسې ژمنو د نوم پېژندن په لړ لېک کې د هغو له منځه و راپورته کېدونکو پایلو ته باید په کلکه پاملرنه وکړو. خبره په ډېره کلکه توګه د پاملرنې وړ ده .

اندروپوف : ملګرو ! ما دغه خبري په زغرده او ژوره توګه څېړلې او دې پایلې ته رسېدلای یم چې هغه کسان چې په افغانستان کې د پوځ پلي کولو ته زړه ښه کوي باید له هغه څخه راپورته کېدونکو پایلو ته دې په کلکه او بیا هم په کلکه پاملرنه وکړي. موږ ټولو ته څرګنده ده چې له سوسیالیزم سره مخامخ کېدونکی افغانستان دې ته چمتو نه دی چې خپلې ستونزې په خپل سر حل کړي. د هېواد اقتصاد ډېر وروسته پاتې دی ، د اسلام دین بر لاسی دی ، او په کلیو او بانډو کې نیږدې ټول وګړي لمپسانده 'لیک لوستي' نه دي . موږ د انقلابي حالاتو په تړاو د لینین له لارښوونو پوهېږو. د افغانستان د اوسنیو حالاتو په اړه چې اوس موږ وربانډې خبرې کوو د انقلابي حالت په اډانه کې نه ځايیږي. له دې امله زه ګروهن یم موږ د افغانستان له انقلاب سره یوازې د خپلې شلګرې 'نېزی" په مټ مرسته کولای شو او دماتېدلو مخه یې نیولای شو او دا موږ ټولو ته د منلو وړ نه ده. موږ نشو کولای دغسې غښکه 'خطر' ومنو .

کاسیگین : ښايي موږ وکولای شو خپل سفیر ملګرى وینوګاردوف د ایران سروزیر بازرګان ته ولېږو او له غوږه یې ور تېره کړو چې د افغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنه د زغم وړ نه ده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرومېکو: زه په بشپړ ډول د ملګري اندروپوف د خبرملاتړ کووم او افغانستان ته زموږ د پوځ د لېږلو خبره غندم. د هغه هېواد پوځ د ډاډ وړ نه دی. له دې امله کله چې زموږ پوځ په افغانستان کې پلی شي نو د یرغلګرپه سترګه ورته کتل کېږي. موږ د چا پر وړاندې وجنګېږو؟ په لومړي سر کې به د افغانانو پر وړاندې وجنګېږو او پر مخونو به يې مردکي و اوروو. ملګري اندروپوف په سمه را څرګنده کړه چې د افغانستان حالات د انقلاب لپاره پاخه نه دي. ټولې هغه هڅې به چې په وروستيو کلونو کې مو د وسلو د کچې د راټېټولو او ديتانت په تړاو کړي بې ګټې شي او ډير شيان به له لاسه ورکړو. څرګنده ده چې چين به يو ښه درېز تر لاسه کړي .ټول غير تړلوال هېوادونه به زموږ پروړاندې ودرېږي . په بله وينا له دغسې کړنې څخه به ويروونکې پايلې را وخوټېږي . د ليونېد برژينيف او کارتر منځ غونډه به له منځه ولاړه شي ، او دمارچ د مباشتې په پای کې به د ګيسکارډ دی ايستنګ (والري ګيسکارډ دی ايستنګ له ۱۹۷۴ تر ۱۹۸۱ پورې د فرانسې ولسمشر- ژ) کتنه به تر پوښتنې لاندې ونيول شي. يو څوک خو دې پوښتنه وکړي چې څه به ترلاسه کړو؟ د افغانستان اوسنی دولت ، د هغه وروسته پاتې اقتصاد، په نړيوالو چارو کې د هغه بې اغيزه ونډه. له بلې خوا که له قانوني اړخه ورته ځېر شو موږ نشو کولای د سرتېرو د لېږد خبره په قانوني اډانه کې راونغاړو. د ملګرو ملتونو د چارتر پربنسټ يو هيواد هغه مهال له بل هېواد څخه د مرستې غوښتنه کولای شي کله چې تر بهرني يرغل لاندې راسي او بيا موږ کولای شو خپل سرتيري ور واستوو. افغانستان خو تر بهرني يرغل لاندې نه دی راغلی. دا د دغه هېواد کورنۍ چارې دي ، د انقلاب کورنۍ ستونزې ، د وګړو د يو شمير ډګرې له بلې شميرې سره. هېښنده خو دا ده چې افغانانو په رسمي ډول له موږ نه دي غوښتي چې موږ خپل سرتيري ورولو .

په بله وينا اوس موږ د حالاتو هغه هېنداره ګورو چې په هغې کې د هيواد د مشرتابه د کلکو تېروتنو له تل څخه کړکېچ را پارېدلی او مشرتابه اجازه ورکړې چې حالات د کړکېچ لوری ته ودرومي او پره يې بيا هم په لوړ پوړو نه پريوزي او بل دا چې د وګړو ملاتړ ورسره نسته .

کريلينکو : کله چې پرون مو پردغو سکالو خبرې کولې افغانانو له موږ څخه د سرتيرو د پلي کولو غوښتنه نه وه کړې ؛ نن حالات پر بل مخ واوښتل. په هرات کې نه يوازې يو کنډک بلکه ټوله فرقه ياغيانو ته ور اوښتې ده. موږ ته له امين سره د پرون له خبرو څرګنديږي چې وګړي د تره کي د رژيم ملاتړ نه کوي. آيا زموږ سرتيري به په رښتيا له هغوی سره هلته مرسته وکولای شي؟ په داسې حالاتو کې شوبلې او زغروال ګاډي نشي کولای هر څه وژغوري. زه ګومان کووم چې موږ بايد تره کي ته په براﻻ ، څرګنده او پريکړې ډول ووايو چې موږ يوازې کولای شو ستاسو د کړنو ملاتړ د هغو خبرو په اډانه کې وکړو چې پرون او نن مو پرې خبرې وکړې ، او په هېڅ حالت کې موږ نشو کولای په افغانستان کې خپل سرتيري پلي کړو .

کاسيګين: کولای شو هغه دلته را وغواړو او ورته ووايو چې موږ به تاسو ته د خپلو مرستو کچه لوړه کړو خو نشو کولای خپل سرتيري در واستوو، ځکه چې موږ به نه يوازې ستاسو د پوځ پروړاندې چې اوس ياغي شوی او سترګې پر لاره دی ، وجنګيږو بلکه ستاسو د ملکې وګړو پر وړاندې به هم په جګړه کې راښکېل شو. زموږ لپاره به ډيرې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه پایلې ولري. د هېواد ټول پوځي غـُنډونه به په لنډ مهال کې زموږ پروړاندې توپک را واړوي. او موږته هېڅ مثبتې پایلې نه را په برخه کوي .

اندروپوف: موږباید په ډاګه ملګري تره کي ته ووایو چې د سرتیرو د پلي کولو له سکالو پرته موږ ستاسو هر راز مرستې ته چمتو یو .

کاسېګین: : کولای شو هغه دلته را وغواړو او ورته ووایو چې موږ به تاسو ته د خپلو مرستو کچه لوړه کړو خو نشو کولای خپل سرتیري در واستوو .

کریلینکو: د افغانستان دولت په خپله د حالاتو د کابو کولو لپاره تر اوسه هېڅ نه دي کړي . او د هغه ترڅنګ په پوځ کې سل زره جنګیالي لري. څه یې کړي دي؟ کوم ښه کارونه یې کړي ؟ څرګنده ده چې هېڅ یې نه دي کړي. ملګرو! خبرې ډیرې سر یې یو ، موږ افغانستان ته تر ټولو ډیره ښه مرسته ورکړېده .

ټولو! و منله

کریلینکو: موږ هر څه ورکړي دي. له هغه څه را په برخه شوي دي؟ د هغه په بدل کې موږ ته هېڅ نه دي را په برخه شوي . خبرې ډیرې سر یې یو ، دا دوی ول چې بې ګناه وګړي یې په نه کړې ګناه ووژل او ان دا چې د خپلو کړونو لپاره یې موږ ته دلېلونه را وړاندې کړل ، کټ مټ لکه هغه وخت چې د لېنین په وخت کې وګړي ووژل سول . اوس تاسو ورته وګورئ چې څه ډول مارکسیستانو مو ومونډل .

د پرون په پرتله نن حالات بدل شوي . پرون ، لکه څنګه چې مخکې مې وویل موږ ټولو په یوه غږ ومنله چې موږ به پوځي مرسته کوو خو دغه خبره مو په ډېر ځیر وڅېړله او ډیرې لارې چارې مو په پام کې ونېولې ، د سرتیرو د پلي کولو پرځای د نورو لارو چارو د لټون په هڅه کې شوو. زه ګروهن یم چې موږ دې خپل اندونه له لیونېد ایلییچ سره ګډ کړو چې ملګری تره کی ماسکو ته را وبلو او ټول هغه څه ورته په څرګنده ووایو چې موږ ټولو ورباندې په یوه غږ سلا کړېده .

ښایي دا سمه به وي چې موږ په ایران کې خمیني اوبازرګان او پاکستان ته ځانګړې خبرتیا ور ولیږو؟

اندروپوف: موږ باید ملګری تره کی دلته را وبلو .

کاسیګین: زه ګومان کووم چې له لیونید ایلییچ سره له خبرو وروسته ښه به دا وي چې یوه الوتکه نن کابل ته واستوو .

کریلینکو: ملګری کاسیګین دې له ملګري تره کي سره خبرې وکړي. که هغه وغواړي چې د ماسکو پر ځای په تاشکند کې پاتې شي نو ملګری لیونیو ایلییچ به له هغه سره هلته وګوري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرومېکو: زه ګومان کووم چې ښه به دا وي چې د سیاسي وینا له چمتو کولو دې وروسته له ملګري تره کي سره خبرې وشي .

اندروپوف: موږ باید د پاکستان او له یاغیانو څخه د هغه د ملاتړ په تړاو د لیکنو په خپرولو پیل و کړو.

اوستینوف: زماپر ګومان موږباید د مرستو د ورکړې هغې لړۍ ته چې پرون پرې سلاشوو ، دوام ورکړو .

ټولو! ومنله

اوستینوف: یوازینی شی چې پاتې کېږي دا دی چې موږ باید د سترتیرو د لیرلو او پلي کولو خبره یوې خواته پرېږدو .

کاسیګین : په لنډ ډول ، د سرتیرو د لیږلو له خبرې پرته د افغانستان د مرستې په تړاو موږ پل هېڅ شي ته بدلون نه ورکوو. هغوی باید په خپله د دولت دننه او د لارو چارو د موندلو لپاره دې د پازوالی پیټې په خپله په خپلو اوږو پورته کړي. که موږ د هغوی لپاره هر څه وکړو ، د هغوی له انقلابه ساتنه وکړو ، نو هغوی ته د کولو لپاره څه پاتې کیږي؟ هېڅ ! موږ په هرات کې ۲۴ تنه سلاکاران لرو. او موږ باید هغوی له دغه ولایته را وباسو .

زمیانین : تر کومه ځایه چې د تر لاسه نیولو شویو مرستو په تړاو تبلیغاتي کمپاین ته نغوته کېږي موږ د افغانستان په اړه لیکنې چمتو کړې. همدا شان موږ د پاکستان او له یاغیانو سره د چین د پوځي مرستو په تړاو لیکنې چمتو کړې دي . موږ به نن د غه لیکنې په ورځپاڼو کې خپرې کړو .

ټولو! ومنله

چرنینکو: ملګرو! موږ باید پرېکړه وکړو چې څوک ملګري تره کي ته بلنه ورکړي؟

کریلینکو: دا دې ملګری اې ان کاسیګین تر سره کړي . هغه ته دې تیلفون وکړي او هر ځای چې نوموړي غوره ګڼي یا دې ماسکو یا تاشکند ته راوبلل شي .

[دغه غونډه د مارچ په اتلسمې همدلته پای ته ورسېدله]

برژنف : ملګرو! په افغانستان کې د پېښو له راپورته کېدلو سره سم زه پر هر څه خبرېدلم ، ما ته د هغو په اړه ویل کېدل. ماته له امین سره د ملګري اې اې ګرومېکو او د ملګري ډی ایف اوستینوف د خبرو خبر راکول کېده ، د هغو پېښو په اړه چې پرون رامنځ ته شولې او همداشان د ملګري اې ان کاسیګین د خبرو په اړه چې له ملګري تره کي سره یې کړې وې خبر راکړل شو .

ما ټول هغه لاسوندي لاسلیک کړل چې له مخې یې د پوځي اړینو مهماتو په ګډون د ځانګړو توکو د لېږدونې چارې تر سره کېږي ، په هغو سکالو اړوند لاسوندي چې له مخې یې د اداري او سیاسي چارو د سمبالولو سکالو تر سره کیږي لاسلیک شول ، او ملګري اې ان کاسیګین ته واک او دنده وسپارل شوه چې له ملګري تره کي سره اړیکه ټینګه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي ، او هغه لاسوندي مې هم لاسلیک کړل چې په ترڅ کې یې رسنیو ته د افغانستان د پېښې په اړه د لېکنو د خپرولو لاره پرانیزي . خبرې ډېرې سرېې لنډې ، زما په اند ټولې هغه لارې چارې چې د شوروي د کمونیست گوند د مرکزي کمېټې د پریکړو په کارلیگ کې د پیلنۍ "شنبې " په ورځ را غونډې شوې وې ، هغه لارې چارې چې د پیلنې او یوه نۍ "یکشنبې" په ورځ د غونډو په ترڅ کې منل شوې وې سمې دي .

اوس به راشو د هغې راپورته شوې پوښتنې اړخونو ته چې په افغانستان کې د راپاڅېدلو حالاتو په تړاو زموږ د پوځ بیړني گډون ته نغوته کوي . زه گومان کووم چې مرکزي کمېټې په څرگنده او سمه توگه ځانته روښانه کړه چې اوس هغه وخت نه دي چې زموږ پوځونه دې په افغانستان کې راښکېل شي .

موږ باید ملگري تره کي او نورو افغان ملگرو ته څرگنده کړو چې په هیواد کې د هر څه د پلي کولو لپاره موږ ستاسو ترڅنگ د مرستې لپاره چمتو یو. خو په افغانستان زموږ د پوځونو ښکېلتیا به تر ټولو لومړی دوی او ورپسې موږ ته ستر تاوانونه را په برخه کړي. د دې ترڅنگ موږ باید د ملگرو اې اې گرومېکو ، ډی ایف اوستینوف ، وای ؤي اندروپوف او اې ان کاسیگین گزارشونو ته غوږ ونیسو چې د هغو په اورېدلو به موږ د لارو چارو د لړۍ منلو ته وروستی ټکی کیږدو چې د افغانستان د ستونزې د هوارۍ او د مرستو د پلي کولو لپاره یې وروستنې کړې دي .

گرومېکو: نن موږ باید د افغانستان د حالاتو په اړه پر حساسې پوښتنې وغږېږو. موږ په هیواد کې د پېښو د پرمختگ لړۍ له نېږدې څارلې او سفارتي کارکوونکو او سلاکارانو ته لارښوونې ورکړې دي. موږ ، که ووایم ، په سیستماتیک او پرله پسې ډول د ورځې په اوږدو کې په افغانستان کې له خپل استازې څخه پراخ او هر اړخیز مالومات تر لاسه کړي .

تر دغه نن پورې موږ څه په لاس کې لرو؟ په افغانستان کې په یو شمېر ولایتونو کې له ټولو مخکې په هرات کې د یاغیانویوشمیر پاڅونونه راپارېدلي دي. دوی له کوم ځایه راغلي دي؟ هغوی د ایران او پاکستان له خارو څخه را استول شوي دي . هغوی ټول د ملگري تره کي د رژیم دښمنان دي . په افغانستان کې د پلي کېدلو پر مهال دغه دښمنان د دې لپاره چې خپل رښتوني مخونه پټ کړي افغاني جامې یې اغوستلې ، او شمېره یې لس گونور زرو ته رسیږي او سرونه یې په هرات کې را څرگند شوي دي ، بلوا گانو ته یې لمنه وهلې ، او موږ له هراته د دغسې گزارشونو رسیدلو ته سترگې په لار نه وو. هلته یوه دولتي فرقه سته او دنده یې د قانون او ټېکاو ساتل ول. خو رښتیا دا ده چې د دولتي ځواکونو دغه برخه هم له یاغیانو سره یو ځای شوې ، مردکي و اورېدل او ډېره درنده مرگ ژوبله یې رامنځ ته کړه ؛ له زرو زیات کسان ووژل شول .

ما په افغانستان کې د را پورته شویو حالاتو په تړاو د هیواد د سروزیر له مرستیال او د بهرنیو چارو له وزیر امین سره په هر اړخیزه توگه خبرې وکړې. سپینه به یې ووایم چې په لومړیو کې له حالاتو څخه د هغه ارزونه زموږ اندېښنې را غلې کړې ، موږ د هغه د ارزونو تر اغیزو لاندې راغلو ، او بیا په ناڅاپه د امین سترگې پر بل مخ د ورانۍ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور ته واوښتلې او په خپله يې وويل چې په هرات کې ټوله مېشته فرقه له سره تر پایه د یاغیانو خواته ور اوښتې. په هرات کې د پېښو د اخ او ډب له تود والي سره سم ملګري دیمتري فیدرویچ له امين سره خبرې وکړې ، او په پرېکنده او څرګند ډول يې ورته وويل چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونه دې په هرات کې خپل سرتيري پلي کړي. دا لکه د پوليسي داستان يوه ناول ته ورته کېږي چې افغان مشرتابه په ځانمنـې غواړي دغسې يوه بژرکې "جدي" غوښتنه را پورته کړي .

له هغه وروسته ملګري اې ان کاسيګين له ملګري تره کي سره خبرې وکړې او هغه ته هم وويل شول چې په افغانستان کې حالات ډير بد دي ، او په هرات کې يې زموږ د ځواکونو د پلي کولو غوښتنه وکړه. له ايران او پاکستان سره دافغانستان دواړه ګډې پولې پرانيستي دي. زموږ سلاکارانو هغوی ته د بيړنيو وړانديزونو لړۍ وړاندې کړه خو هغوی ور ته غوږ ونه نيو .

نن موږ د هرات په ګډون ګزارشونه تر لاسه کړل چې حالات په ټولېزډول بد نه دي : تر ټولومخکې دوه کنډکونه دولت ته پاليالـه پاتې شوي . دا چې درواغ دي که رښتيا زه څه ويلای نسم خو دا هغه ګزارشونه دي چې موږ ته را رسيدلي دي .

موږ بايد له ټولو بشپړو دلايلو سره وانګيرو چې نه يوازې په افغانستان بلکه د سېمې په ګاونډيو دولتونو کې د چين په ګډون ټولې پارونې د امريکا له خوا تر سره کيږي. او پټه دې نه وي چې چين ، پاکستان او ايران په دغو پېښو کې خپله ونډه تر سره کوي .

پرون له کابله يو شمېر زړه هڅوونکي ګزارشونه ترلاسه شوي چې د دولت په ملاتړ يو شمېر لاريونونه وشول. خو لکه څنګه چې بايد وي په افغانستان کې د دولت دريز په څرګند ډول تر واک او څار لاندې نه دی .

طبيعي ده چې موږ د افغانستان د حالاتو په اړه له راپورته شويو ننګونو څخه مخ نه شو اړولای . خو زما ګومان کوم چې موږبايد خپل دريزونه او خپل سياستونه يوموټي کړو او خپله تګلاره د پېښې هرې خواته په کتلواو څېړلو پلي کړو. د بېلګې په توګه که موږ د ځواکونو د پلي کولو ويره ومنو خوپايله به يې دا وي چې د مثبتو ټکيو په پرتله به موږ ډير منفي ټکي وګټو. موږ لاتر اوسه نه پوهېږو چې د افغاني پوځ غبرګون به څه وي. که افغان پوځ زموږ ملاتړ و نه کړي او يا بې پرې او ناپيېلی پاتې شي ، نو پايله به يې دا وي چې موږ د افغانستان د نيواک لپاره تللي يو. د دغه کار په کولو به موږ خپلې بهرنۍ تګلارې ته د نه منلو ستړې او پيچلې ستونزې را وکـټـوو. موږ به هغه لاس ته راوړنې چې په ډيرو خواريو مو ترلاسه کړي، بيرته له لاسه ورکړو ، د ساري په ډول ديتانت ، د دويم سالټ خبرې به يوې خوا ته پرېښودل شي ، هيڅ ډول تړونونه به لاسلیک نه شي (او که تاسو ښه ورته ځير شي دا زموږ د سياست تر ټولو ستر لومړيتوب دی) ، د ليونېد ايلييچ او کارتر منځ کتنه به ترسره نه شي، او ډير شک او شوپيان به وي چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګېسکارډ دي ایستانګ به دلته راشي او له مورږ سره به وګوري ، او له لویدیځې نړۍ په ځانګړي توګه له ایف آر جي سره زموږ اړیکې به درې ورې شي .

د افغانستان ستونزمنو حالاتو ته په کتلو سره سره ، موږ نه شوکولای چې د سرتیرو په لېږلو سره په پېښنه کې ښکېل شو .

هېښنده ده ، موږهېڅ نه پوهېږو چې افغانستان ولې له پاکستان سره دومره ځېږ چلند کوي او څرګنده ده چې پاکستان د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي. پرون د افغانستان دولت یو انګروزی (وینا) خپور کړ خو ژبه یې په بشپړ ډول پرېکنده نه وه .

موږ افغانستان ته ستره مرسته ورلېږو. له دغې مرستې څخه به د افغانستان دولت په څه ډول ګټه واخلي ، اټکل به یې ګران وي ؛ د حالاتو رغاونه هم ستونزمنه ده. خو له دې سره سره موږ نه شو کولای پرهغه د پای ټکې کېږدو. زه ګومان کووم چې که افغان دولت خپل ځان په داسې یوه پیاوړې دریز کې ځای پرځای کړي چې خپلې ټولې کړنې له یو بل سره په سمه همغږې کړي ، ښایي حالات ښه والي ته مخه کړي .

کاسیګین : ماپرون له ملګري تره کي سره دوه ځله خبرې وکړې . هغه وایي چې هلته هر څه درې ورې کېږي او موږ باید خپل سرتیري ور واستوو او په ټول افغانستان کې د هرات په شان حالات کړکیچن شوي دي. نوموړی وایي چې که هرات له لاسه ورکړو نو هر څه به له لاسه ورکړو. د هغه په اند د افغانانو په جامو کې پاکستان غښ شمیر جنګیالي را لیږلي دي. د هغه د شمیرنې پربنسټ ۴۰۰۰ تنه دغسې کسان رالیږل شوي دي. تر اوسه پورې د هرات په هوایي ډګر کې پینځه سوه تنه ځای پرځای شوي دي. ما ورڅخه وپوښتل چې په هرات کې ستاسو ترځنګ څوک ولاړ دي؟ ملګري تره کي ځواب راکړ چې په بنسټېزډول د هرات ټولو وګړو د مذهبي بنسټپالو خوا نیولې ده . هغه وویل چې په هرات کې یوازې له دوه سوه تردوه سوه پینځوس تنه دي چې د ټولو چارو سمبالتیا کوي. ما له هغه پوښتنه وکړه چې په هرات کې کارګران شته؟ هغه وویل چې هلته تر دوه زره تنو کارګران دي. ما له هغه وپوښتل چې ستاسو په اند آیا د هرات لپاره کومه هېله پاتې ده ؟ هغه په زغرده راته وویل چې هرات به سبا له لاسه ووځي ، خو تر دغه دمه زموږ په لاس کې دی .

هغوی د نویو ټولګیو د جوړلو په لټه کې دي چې هرات ته یې واستوي . د ملګري تره کي په اند هلته د نوي رژیم مخالفین په هره کچه او له هره اړخه له یو بل سره راټول شوي ، له یو بل سره به یو موټې سي او دا به د ده ددولت پای وي. هغه یو ځل بیا زموږ له سرتیرو څخه د مرستې غوښتنه وکړه. ما ورته وویل چې په اوسني وخت کې ستاسو وراندیز ته ځواب نه سم درکولای. ما وویل چې موږ دغه غوښتنه په ځېر څېړو ، موږ به خپله ارزونه وکړو اوبیا به تاسو ته ځواب درکړو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسو گورئ چې د ملګري تره کي له خبرو اترو څخه په هېڅ ډول ښېره وره (حاصلخيزه) پايله را ونه ختله. هغه د هرات له راپرځېدنې خبره وکړه او زموږ د سرتيرو د ښلي کولو غوښتنه يې وکړه. ما ورته وويل چې تاسو له موږڅخه غواړئ ، تاسو غواړئ چې پوځي او سياسي ګامونه په ګډه راپورته کړو. تره کي راته وويل چې تاسو په خپلو الوتکو او شوبلو افغاني نښې ولګوئ او اجازه ورکړې چې له افغاني کرښې پرهرات را واوړي . ما ورته وويل چې دا به زموږ له خوا د شوروي د سوسياليستي جمهوريتونو له پلوه پرافغانستان يو نيغ پرنيغه يرغل وي .

ما له هغه وپوښتل چې آيا تاسو کولای شي له افغاني اړخه سرتيري ، د شوبلو او زغره والو ګاډو چلوونکې را و غواړئ (راجلب کړئ) ؟ هغه وويل چې دا به وشي ، خو ډير لږ به وي.

ما ورته زموږ له پريکړې څخه وويل چې موږ به تاسو ته پراخه هر اړخېزه مرسته در ورسپارو او نور سلاکاران او کارپوهان به در ولېږو .

په طبيعي ډول موږ بايد افغانستان د خپل ملګري دولت په توګه وساتو. پر هغه سربېره ، داسې ښکاري چې موږ بايد له پاکستان څخه د يوه ګواښليک له لارې وغواړو چې په افغانستان کې لاسوهنه د زغم وړ نه ده . د ايران په اړه دې هم ورته ګام اوچت شي . پيغام بايد نيغ پر نيغه خميني او بازرګان ته وي . موږ بايد له ايران سره د ورته لاسوندو پربنسټ راوړاندې شو .

ډيره ښه به وي چې له ايران او پاکستان سره کرښې وتړل شي.

ماته دا پرڅای ښکاري چې موږ دې افغانستان ته يو تکړه او ښه سفير واستوو. د ملګري تره کي له خبرو داسې ښکاري چې دې ان لا تر اوسه نه پوهېږي چې څنګه او پرڅا دولت وچلوي . هلته ډير سياسي کار اړين دی ، او د دغه په کولو به موږ يوازې دومره و کولای شو چې افغانستان د يوه متحد او ملګري هيواد په توګه وژغورو .

برژنيف : نن دې پاکستان او ايران ته لېکونه واستول شي .

اوستينوف : امين له ما سره پرون سهار خبرې وکړې . مخکې له دې چې له ليونېد ايليېچ سره سلا وکړم ، هغه ته مې د پراخو هر اړخېزو مرستو په اړه وويل او ټېنګار مې وکړ چې موږ به يې در وسپارو. امين وويل چې شوروي اتحاد زموږ پوخ بنسټېز او تر ټولو نېږدې ملګری دی . بيا يې له ايران او پاکستانه سر ټکونه پيل کړه چې ګڼې د چينايي سلاکارانو په لاس روزل شوي غټ شمېر ورانکاران د پاکستان د خاورې له لارې چې په چينايي وسلو او پوځي اوزارو سمبال دي د افغانستان د کرښو له لارې هيواد ته را استول کېږي .

په افغانستان کې د لويو څمکوالو په پلوي کې ډير پياوړی مخالف ځواک ولاړ دي .

بيا يې خبره پر هرات را واړوله ، او د تره کي په شان يې له موږ د ټانکونو د ور لېږلو غوښتنه وکړه . ما هغه ته د ټاکل شويو مرستو په اړه وويل چې موږ به يې افغانستان ته د وسلو ، خوراکي توکو او مهماتو په توګه در ولېږو. هغه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل چې زموږ سترګې دغې مرستې ته نیغې وې ، خو هغه څه چې دوی یې په بیړنۍ توګه غواړي دا ده چې موږ خپلې شوبلې ور واستوو .

برژنیف : د هغوی پوځ درې ورې کیږي ، او له موږ غواړي چې د جګړې ټول پیټی په خپله غاړه واخلو .

اوستېنوف : موږپه افغان پوځ کې د کارپوهانو اوژباړونکو لویه شمېره لرو. ما امین ته وویل چې موږ به نور ژباړونکي درولېږو .

که د سکالو تل او ژورې ته ننوځم باید ورغبرګه کړم چې موږ له افغانستانه هیڅ معلومات نه لرو،د کابل او هرات تر منځ هیڅ اړیکه نسته. هلته یوازېنی کوشنی بریښنا کوټ دی ، په پای کې یاغیانو سېمه ییز دولت نسکور کړ او غرونو ته وختل .

د هرات حالت نن نه تریوه بریده ښه وو. دا یو آرام ښار دی. څرګنده ده چې موږ به هلته په بیړنۍ تخنیکي مرسته ولیږو. موږ به ددغو مرستو یوه ستره برخه واستوو. موږ د ترکستان په پوځي لښکرکوټ کې دوه فرقې او په مرکزي اسیا کې یوه فرقه جوړوو. موږ درې کنډکونه لرو چې د دریو ساعتو په ترځ کې افغانستان ته رسیدلای شي خو زه یوازې دومره په ټینګاروایم چې موږ باید د تیارسۍ په حال کې و اوسو. زه د نورو ملګرو په شان په افغانستان کې د سرتیرو د پلي کولو ملاتړ نه کووم. زه د افغانستان له لېکو سره په ګډو پولو کې د تخنیکي تمریناتو د ترسره کولو او د فرقو او کنډکونو د جوړلو د اجازې وړاندېز کووم .

باید ور غبرګه کړم چې افغان دولت ډېري سکالو (موضوعات) په ډېرې بې سېکه او ناسمې توګې تر سره کوي او په دغسې حالاتو کې زموږ د کارپوهانو لپاره ډېره ګرانه ده چې ورسره کار وکړي .

اندروپوف : موږ د حالاتو د ستومنزتیا په پام کې نیولو سره باید د لارو چارو د موندلو لپاره پریکړه وکړو چې څه وکړو. سربیره پرهغه حالات په خپله د ډاډ وړ ندي. موږ باید پوه شو چې په افغانستان کې څه تیریږي. دا ستونزه له مشرتابه سره ده . مشرتابه خپل ملاتړی ځواک په رسمیت نه پیژني او نه پوهیږي چې پر چا ملا وتړي. د بېلګې په توګه نن په کابل او هرات کې ستر لاریونونه وشول خو مشرتابه له هغه څخه په اړینه توګه ګټه پورته نه کړه . نه یوازې په پوځ بلکه په ټولېز ډول په ټولنه کې ښونیزې او روزنیزې هڅې په ډېرې بې سېکه (ضعیفې) توګې سمبال شوې دي. هغوی خپل سیاسي مخالفین زېندی کوي. څوک راډیو ته غوږ نه نیسي او خپرونې ډېرې بې سېکه دي. موږته اړینه چې له هغوی سره د ګرځنده اړیکتیایي توکو او راډیوګانو په برابرولو کې مرسته وکړو .

سره له دې چې امین ټول واک په لاس کې درلود خو یوازې پرون یې د اعلی سرقوماندان او ددولت د ټولو چارو د پازوال په توګه هم ومانه. دا هغه لاره ده چې غواړي په مشرتابه کې سیاسي واک لا نور پراخه کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ له اړخه هلته موږ د ګوند لپاره د لوی سلاکارملګري واسيلوف تر مشرۍ لاندې ډېر سلاکاران لرو. زما په اند هغه (امين) د دغه کار ورتيا نه لري او له حالاتو سره په بد ډول چلند کوي. زما په اند ښه به دا وي چې د مرکزي کمېټې يو شمير فعالين هلته واستوو. ډېر سلاکاران هلته شته. همدارنګه د کې جي بي له څانګې څخه ډېر سلاکاران هلته ځای پر ځای دي .

تر هغه ځایه چې د ځواکونو دپلي کولو خبره ده ، زما په اند دا به موږ ته اړينه نه وي چې د دغسې يوه ګام پورته کولو ته زړه ښه کړو. که سرتيري پلي کړو دا په دې مانا ده چې د وګړو پروړاندې به د جګړې پيټی پر اوږو واخلو، وګړې به له منځه يوسو او مردکي به پرې واوروو. موږ به يرغلګر سو او موږ د دغه کار د کولو اجازه نه شو ورکولای .

پونوماريیف: موږ په شوروي اتحاد کې ۴۶۰ افغاني پوځي پرسونل لرو. دوی ټول روزل شوي پوځي کارپوهان يا کادرونه دي ؛ دوی بايد افغانستان ته ولېږل شي .

اوګارکوف: افغانانو له موږ غوښتنه کړئ چې د ١٦٠ تنو افسرانو د روزنې چارې ورچټکې کړو .

اوستينوف : موږ بايد له ملګري تره کي سره خبرې وکړو چې دغه کسان د کدرونو په توګه ور ولېږو .

کېتينوف : تر هغه ځایه چې د ګوند ترلوی سلاکار ملګري واسيلوف پورې اړه لري ، هغه ښه سړی دی. هغه له موږ سره د مرکزي کمېټې د پلټونکي په ټوګه کار کړی او په دغو وروستيو وختو کې يې په بشکيرسک کې د ګوند په ټولنيزې کمېټې کې د دويم مرستيال په توګه کار کړی دی . هغه ځوان او تکړه ملګری دی .

اوستينوف : زموږ ټول ګوندي سلاکاران کاری ورتيا په بشپړه توګه نه لري او يوازې څو تنه يې دي چې دغه ورتيا لري ، ګومان کووم پينځه تنه دي ، خو هر څه چې وي ، بايد ژر تر ژره يې تر سره کړو .

کېتينوف : سمه ده ، او رښتيا ده چې موږ د ملګري واسيلوف تر مشرۍ لاندې پنځه تنه کاري او تکړه کسان لرو . خو اوس موږ د نورونويو ملګرو د ټاکلو په درشل کې يو او هلته به يې واستوو .

برژينف : زه ګومان کووم ددغو پينځو ورځو په ترڅ کې مو کومې لارې چارې چې څېړلې ، بايد ومنو اولاسلېک يې کړو .

ټولو : ومنله

برژينف : اړينه ده چې زموږ تر څار لاندې وړ او ټاکل شوي ملګري پورتنۍ پريکړې په رغنده ، کلکه او په خولې تويولو پلي کړي او که د افغانستان په تړاو هرپوښتنه راپورته کيږي نو سياسي بيروته دې وسپاري .

ټولو : ومنله

برژينف : پرهمدغه بنسټ موږ پريکړه کوو چې :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا د مارچ شلمه نېټه ملگری تره کی راوبلو

خبرې اترې به ملگري ،اې ان کاسيگين ،اې اې گرومېکو او ډی ايف اوستين پرمخ يوسي.

ټول : ډېرښه

له دغې پريکړې سره سم ، غونډه پای ته ورسيدله

سرچېنه:

{ Storage Center for Contemporary Documentation (TsKhSD), Moscow; Fond 89, Prechen 25, Dokument 1, Listy1 , 12-25}

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالکسي کاسيګين او تره کي ټيلفوني خبرې

د الکسي کاسيګين او د افغان ولسمشر نورمحمد تره کي ترمنځ د تيلفوني خبرو اترو لېکل شوي بڼه ۱۹۷۹ کال د مارچ ۱۷ يا ۱۸ [نوټ: د سېمې د واټن پربنسټ او د وختونو په پام کې لرلو سره د مارچ ۱۷ او ۱۸ دواړه يوه نيټه رانغاړي � ژ]

ژباړه : رحمت آريا

کاسيګين : له ملګري ترکي پوښتم چې دافغانستان د اکر يا حالت په تړاو مالومات راکړي .

تره کي : د افغانستان حالت مخ پر وراپندو دی

کاسيګين: تاسو په هرات کې د کارګرو، د ښار د اوسېدونکو، کوشنيو پانګوالو او سپين ګريوانو کارګرو په منځ کې ملاتړ لرئ؟

تره کي: د وګړو له پلوه فعال يا کارنده ملاتړ نسته. ښارد شيعه ډلې تر شعارونو لاندې راغلي او وايي چې د کفارو په لارپسې مه ځئ او زموږ لار غوره کړئ. دغو ډنډورو او شعارونو حالت تر اغيزې لاندې راوستئ .

کاسيګين: آيا هلته د کارګرو شميرډيردی؟

تره کي: ډير لږ. د ۱۰۰۰ تر ۲۰۰۰ تر منځ

کاسيګين:له حالاتو څخه جاج اخيستنه مو څنګه ده؟

تره کي: موږډاډه چې ميرځی به نوي ډلګي جوړکړي او د يرغل لمنه به پراخه کړي

کاسيګين: تاسې ځواکونه نه لرئ چې هغوی دړې وړې کړي؟

تره کي: کاشکې مو درلودای

کاسګين: ددغې ستونزې په تړاو څه وړانديزلرئ؟

تره کي:موږغوښتنه کړې چې تاسودعملي او تخنيکي مرستو لړۍ د وسلو اوسرتيروپه ګډون راوغځوئ .

کاسيګين: دا ډيره پيچلې ستونزه ده.

تره کي: ايران او پاکستان د ورته تابيا يا پلان پربنسټ زموږپروړاندې کارکوي. له دې امله که تاسو پرهرات يو پريکنده يرغل وکړئ نوزموږانقلاب به وساتل شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسیگین: ټوله نړۍ به د سترګو په رپ کې پرې خبره شي. یاغیان د راډیو ګانوګرځنده لیږدونکې دستګاوې لري او دهغه ګزارش به نیغ پر نېغه نړۍ ته ورکړي .

تره کي: ما له تاسو د مرستو د غځولو غوښتنه کړې

کاسیگین: موږباید ددغې لانجې په اړه خپلوسلا مشورو ته دوام ورکړو. تاسو د ایران له پرمختلونکې غورځنګ سره اړیکه لرئ؟ ورته نه شئ ویلای چې چې د امریکا متحده ایالات ستاسو اود هغوی ګډه دښمنه ده؟ ایرانیان له امریکا سره ټینګه دښمني لري او په پای کې کولای شو دغه خبره د پروپاګند یا تبلیغ په توګه وکارول شي. تاسو زموږ له اړخه د څه ډول سیاسي بیانیې یاپه بهرنیو چاروکې د څه ډول سیاسي ګام د اوچتولو لپاره سترګې پرلاره یاست؟ د تبلیغاتو له اړخه، ددغې پوښتنې په اړه ستاسو اند (نظر) څه دی؟

تره کي: پروپاګند باید له عملي مرستو سره ملګري وي. زه وړاندیزکوم چې تاسو پرخپلو شوبلواوالوتکو افغاني نښې ولګوئ او هیڅ څوک به پرې پوه نشي. ستاسو سرتیري کولای شي د کوکچې او کابل له لوري پرمخ ولاړسي. زموږ له انده هېڅ څوک به پرې پوه نسي. هغوی به داسې وانګیري چې ګنې دا دولتي ځواکونه دي .

کاسیگین: زه نه غواړم چې تا ناهیلی کړم خو ددغه کارپلې کول به ناشوني وي. د دوه ساعتوپه ترځ کې به ټوله نړۍ پوه شي. هرڅوک به ډنډورې پورته کړي چې ګنې شوروي اتحاد پرافغانستان یرغل وکړ. که موږد الوتکوله لارې شوبلې او اړین مهمات او دتوپونو جوړې شوې ګولۍ درولیږو تاسود دغو وسلو د کارولو لپاره کارپوهان موندلای شئ چې دغه وسلې وکاروي؟

تره کي: زه دغې پوښتنې ته د ځواب ورتیا نه لرم. شوروي سلا کاران کولای شي دغې پوښتنې ته ځواب ووایي .

کاسیگین: په شوروي اتحاد کې په سلګونوافغان افسران رزول شوي دي. دوی ټول څه سول ؟ چیرې دي؟

تره کي: دهغوی ګڼ شمیر مسلمانان دي. موږ نشو کولای پر هغوی زړه وتړو ، موږپرهغوی ډاډ نلرو .

کاسیگین: که موږ شوبلې د الوتکو له لارې د سترګوپه رپ کې درولېږو تاسونسئ کولای تر ۵۰۰۰۰ (پنځوس زرو) سرتیري راټول کړئ؟ څومره خلک راټولولای سئ؟

تره کي: بنسټ یې یوازې د منځنۍ دورې د ښوونځیو د ډېرعمرخاوندانو اولږشمیرکارګرانو څخه جوړېدلای سي. په افغانستان کې د کارګرکښه یا طبقه ډېره کوښنۍ ده او ډېروخت غواړي چې هغوی و روزو.خو موږبه د اړتیا پرمهال اړین ګامونه اوچت کړو.
کاسیگین: د الوتکو او چورلکود بیا رغاونې لپاره موږپریکړه کړېده چې په بیړه تاسوته پوځي توکي او اوزار درولیږو. همداشان موږپریکړه کړې چې تاسوته سل زره ټنه خوراکي توکي درولیږو او دهرمترمکعب پرسرد ګازوبیه له ۲۱ډالرو څخه ۳۷ ډالرو ته لوړه کړو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تره کی : دا ډیره ښه ده ؛ خوراځه چې لومړی د هرات په اړه خبرې وکړو. شوروي اتحاد ولې نه شي کولای ازبک، تاجیک او ترکمنان په ملکي جامو کې رالویږي؟ هیڅ څوک یې نه شي پیژندلای. هغوی ټانکونه چلولای شي او موږ له دغو ټولوتوکمونوځخه په خپل هېواد کې کسان لرو. پریږدئ چې هغوی افغاني جامې واغوندي او په وسلو یې افغاني نښې ووهئ چې هیڅ څوک به یې ونه پیژني. زموږ له انده دا ډیر آسانه کاردی. ایران او پاکستان چې دغه کار وکړنو تجربه یې درلودله اوداځرګندوي چې دا آسانه کار دی هغوی لا وختې په زباد ورسوله چې دغه کار څنګه ترسره کیږي .

کاسیګین: څرګنده ده چې تاسو ته دغه ستونزه له ساده کارڅخه لا ساده ښکاري.دا یوه نړیواله او پیچلې سیاسي ستونزه ده خوله دې په تېرېدنې او نه په پام کې نېولوسره موږبه یوځل بیا سلا او مشوره وکړو او بیابه درسره خبرې وکړو .

تره کي: موږته د هوا له لارې د پلي ځواک موټړونه راولیږئ .

کاسیګین: تاسوداسې کسان لرئ چې هغه وچلولای شي؟

تره کي: موږبه د ۳۰ تر۳۵ موټړانو لپاره چلونکي ومومو.

کاسیګین: هغوی د ډاډ وړدي؟آیا هغوی له موټرانوسره یوځای دښمن ته نه اوړي؟ ددې ترڅنګ زموږچلوونکي پر ژبه نه پوهیږي.

تره کي: موږته له موټروسره یوځای داسې چلوونکي راولیږئ چې زموږ په ژبه خبرې کوي،لکه ازبک او تاجیکان

کاسیګین: ماله تا دهمداسې یوه ځواب هیله درلودله.موږاوستاسوملګري یو اوزموږستاسودواړو پرګډو اوږو د ګډې مبارزې ګډ پیتی پروت دی او له یوبل سره باید نیغې اوسپینې خبرې وکړو.اوهرڅه باید دهمدغې ګډې مبارزې د سیوري تابع وي .

[د لومړي پاڼې پرلمنلیک پرلاس لیکل شوې یوه کرښه لیدل کیږي: د مرکزي کمیټې د سیاسي بیورو په ناستې کې ملګري کاسیګین ددغوخبرواترولیکل شوې بڼه دمرکزي کمېټې دسکرترانوترمخ ولوستله[

[سرچینه: ماسکو،په روسیې کې دروسیې ټلویزیونې ځالګې (دځانګړودوسیو)پروګرام]

ژباړه : رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورمحمد ترکی په مسکو کې دسیاسي بیرو په پټه غونډه کې

دمخکنیو لاسوندو لنډیز :

ژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

د۱۹۷۹زکال د مارچ په میاشت کې شوروي مشرتابه په هرات کې د راپاړیدلې بلوا له امله چې څوتنه شوروي سلاکاران د بلواکوونکو په لاس پکې ووژل شول، له ډیر ستونزمن اکر یاحالت سره مخامخ وه اوداسې برېښېدل چې اوضاع دواکمن گوند خلق دځارله ولکو څخه د وتلو په حال کې ده. افغان مشرتابه له شوروي پوځ څخه د بیړنیو مرستې غوښتنه وکړه. په ټولېزډول یوازې په ۱۹۷۹ ز کال کې افغان مشرتابه له ۲۰ ځله څخه زیات د مرستوغوښتنه کړې وه. دټیلفون له لارې له تره کي سره دخبرو په ترځ کې الکسي کاسیگین په ډاگه کړه چې شوروي به پوځیان ور ونه لیږي او تره کی یې وهڅاوه چې په سیمه ییزو وگړو خپله ملاوتړې په ځانگړې ډول دهرات په ولایت کې دې پرولتاریا په خوځښت راولي او له هغوی دې کار واخلي، دا په خپله ښرگندوي چې شوروي مشرتابه دافغان وگړو په اړه بشپړمعلومات نه درلودل(پرولتاریا، صنعتي کارگران دي او دسوسیالیستي انقلاب بنسټیزه ځواک جوړوي او په افغانستان کې له اره پرولتاري ځواک شتون نه درلود). د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرودځانگې غونډه په بیړنۍ توگه راوبلل شوه چې د هرات اکر ترخېړنې لاندې ونیسي دغونډې د گډونوالو په منځ کې ښرگند اختلافات لېدل کیږي: په داسې حال کې چې د سیاسي بیروغړي افغانستان ته د سرتیرو له لیږلو سره مخالف ول، یو شمیر یې په همدې حال کې ټینگار کاوه چې (موږافغانستان له لاسه نشوورکولای). وروسته له څیړنو اوسنجونو غونډ پای ته نیږدې شوه او د مرکزي کمیټې عمومي منشي لیونید ایلیچ برژنیف دغونډې لنډیز راوسپړه او ویې ویل چې اقتصادي اوپوځې مرستې به سره له مهماتو او سلاکارانو چمتو شي خو سرتیري به افغانستان ته ونه لېږل شي. مخکې مو ولوستل چې غونډې پریکړه وکړه چې تره کی به ماسکو ته راوبلي اودشوروي ددریز په اړه به یې ښه پوه کړي. تره کی راوبلل شو او دهغه په سفریوازې دسیاسي بیرو غړي خبر ول او بس [دهمدغه لاسوندي په پای کې تره کی په خپله دغې خبرې ته نغوته کوي]. مخکې له دې چې تره کي له برژنیف سره وگوري هغه دسیاسي بیرو له یو شمیر غړو سره گوري او دغه لاسوندی په پراخه توگه دهمدغې غونډې خبرې ښرگندوي.دا غونډه دومره پټه وه چې ان افغان ژباړونکي له تره کي سره نه وو او شوروي پښتو ژباړونکي غونډې ته رابلل شوي ول. ددغې لاسوندي وروستنۍ برخه ډیره هک پک کوونکې ده او دښاغلو لوستونکوپه ځانگړې توگه دافغانستان د پیښو سیاسي شننونکو پام ورته را اړوم.

پای

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د۱۹۷۹ز کال دمارچ په ۲۰ د الف.نون کاسیگین ،الف .الف گرومیکو، د.ف.اوستینوف ، ب .ن. پوني ماریوف او ن. م. تره کي ترمنځ مخامخ خبرې - ماسکو

د لاسوندي پیل

د شوروي د کمونیست گوند مرکزي کمیټې ته د لیږلو تابع

(عمومي دفتر،لومړی څانگه)شمیره پ ۴۹۹

د شوروي د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې اصلي او علی البدل غړو ته دې وویشل شي

ډیر پت (کاملاً سري)

ځانگړي (خاصه) دوسیه

دلاسوندي سرلیک :

د الف.نون کاسیگین ،الف .الف گرومیکو، د.ف.اوستینوف ، ب .ن. پوني ماریوف او ن. م. تره کي د خبرو ریکارډ (نوټ)

]نوټ: دغه لیکنه دغونډې گډونوالو نه ده لیدلې(

د۱۹۷۹ز کال دمارچ ۲۰

الف.نون کاسیگین: سیاسي بیروپرموږ په ډاډ کولو موږته واک راکړی چې له تاسو سره د ټولو هغو پوښتنوپه اړه خبرې وکړو چې تاسو یې د نظریاتو د تبادلې لپاره اړین بولئ. لکه چې مخکې مې تاسوته وویل له ل.الف. برژنیف سره ستاسو غونډه په ۱۸-۱۸,۳۰ (وخت-ژ) کې په پام کې نیول شوې ده .

لومړی مې باید تاسو ته د خبرو د پیل وړاندیز کړای وای خو لدې چې ستاسو له پلوه لومړنی مهمه پوښتنه راپورته شوېده غواړم له همدغه ځایه زموږ دنظریاتو څرنگوالی تاسو ته ووایم او بیا به په ځیرتاسو ته غوږ ونیسو .

لومړی غواړم ټینگاروکړم چې شوروي اتحاد او دافغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت ترمنځ ملگرتوب پرته له قید اوشرطه دی،په ځېنولنډو وختونوکې دنظریاتو اختلافات ول خو نه داوږدو وختونو لپاره. موږتاسو ته مرستې درکړې او غواړو دمرستې لړی وغځوو او د خپلو ټولوهغو دښمنانوپه وړاندې وجنگیږي چې نن اوپه راتلونکی کې له تاسو سره جگړه کوي .

موږ ستاسو په هېواد کې د حالاتو د پرمختگ په اړه په ځیر خبرې کړې، موږله تاسو سره دمرستو ټولې لارې چارې لټولې دي چې زموږ د ملگرتوب او له دواړوهېوادونوسره به په اړیکو کې گټورې پایلې ولري. شایي ستاسو په هېواد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دراپورته شویو ستونزو په اړه د حل ډیري لارې چارې وي، خوتر ټولو ښه لاره دا ده چې د نړیوالو په سترګو کې ستاسو د دولت واک او صلاحیت خوندي پاتې وي، غواړوستاسواړیکې له ګاونډیو هېوادونو سره خړې پړې نه شي اوستاسود هیواد نړیوال دریځ ته تاوان ونه رسیږي .

موږباید دهغوحالاتو پرمختګ ته اجازه ورنکړو چې پربنسټ یې تاسو دهغو په کابو کولو کې لا تر اوسه نه یاست بریالي شوي اوپه پای کې دحل لپاره مو بهرني سرتیري راغوښتي دي. غواړم د ویتنام بیلګه راوړاندې کړم. دویتنام ولس له امریکا سره دجګړې دروند پیټی پورته کړاو دا دی اوس د چین له یرغل سره لاس اوګریوان دی خوهېڅ څوک ویتنامیان د بهرنیو سرتیرو په بلنې او کارونې نه تورنوي. ویتنامیان په میړانې له خپلې خاورې څخه د بهرنیو لاس اچوونکوپه وړاندې ساتنه کوي.

زوړګومان کووچې ستاسو په هېواد کې پریمانه پوځي ځواک شته چې دانقلاب ضد کسانو په وړاندې ودریږي. یوازینۍ اړتیا دا ده چې هغوی یوموټي یې کړئ اونوي پوځي جوړښت رامنځ ته کړئ. دتلفوني خبروپه ترڅ کې موږاوتاسو دنویوپوځي ډلګیو دجوړولو په اړه خبرې وکړې،په یاد ولرئ چې پوځي چمتوالي او د روزنې لپاره ډیر وخت ته اړتیا شته. خو ان همدا اوس تاسو بشپړ اوپریمانه ځواک په لاس کې لرئ چې د اوسني اکر یاحالت دکابو کولو وړتیا لري. یوازینۍ اړتیا دا ده چې په سمه توګه تر سره شي. راځئ چې د هرات بېلګه راواخلو. په لومړیو کې داسې ښکاریده چې هر څه به درې وړې سي، دښمن ټیګ مورچلونه جوړکړېدي او ښاربه دانقلاب ضد ډلو زړه جوړ سي. خو کله چې تاسو رښتونی نوښت په لاس کې واخیست نو تاسو وکولای شول چې هر څه تر خپل واک او څارلاندې راولـئ. موږهمدانن سهارپه ۱۱ بجوخبرترلاسه کړچې دهرات پوځي ښارګوټي چې د اووه لسمې پلې فرقې د یاغیګړیوه برخه وه له هوایي بمباریو وروسته دکندهار دشوبلو په مرسته د هوايي لیوا دپاراشوت ځواک له خوا بیرته ونیول شو. دولت ته پاليالة ځواکونه سیمه خوندي کوي او له دغې بریا څخه په ګټه اخیستې لا پرمخ درومي .

زموږپه نظر،په اوسني وخت کې زموږ دنده دا ده چې ستاسو دفاع په څو نړیوالو پیچلو پیچوموکې وکړو. موږبه له تاسو سره تر شونې کچې په ټول وس مرسته وکړو، تاسو ته به وسلې او مهمات درولیږو، خلک به در واستوو چې د کورنیو اوپوځي ستونزوپه هوارولو کې تاسو ته ګټور وي، کارپوهان به درواستوو چې ستاسوپوځ دنویو پرمختللیو وسلو په عملیاتي کارَوَنه کې و روزي اوپوځي ماشینري چې د درلېږلو په درشل کې ده. دافغانستان پرخاوره باندې زموږ دپوځ پلي کول به نړیواله ټولنه را ویښه کړي او ډیري ناسمې څواړخیزې پایلې به را وزیږوي. که داسې وسي نو نه یوازې به له پانګوالو هېوادونو سره سونزه رامنځ ته سي بلکه په خپلو منځو کې به هم ستونزې را پورته سي. زموږګډ دښمن شیبې شمارې چې شوروي پوځونه به کله دافغانستان پرخاوره باندې پښه کښېښېږدي. دابه هغوی ته هم پلمه په لاس ورکړي اوستاسو دښمنان به هم دافغانستان پرخاوره باندې پلي شي. زه یوځل بیا د سرتیرو دپلي کولو پرغوښتنې په ټینګار را تاویږم او وایم چې موږدغه غوښتنه له څو اړخونو په ځیر څېړلې ده؛ موږ ددغه ګام ټول اړخونه په ډیر پام او ځیرشاربلې اوزبېښلې او دې پايلې ته رسیدلې یو چې که زموږ سرتیري درهم شي ستاسو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهېواد اکرياحالت به سم نه شي، هغه به له بده پسې بدتر سي. هېڅ ځوک انکار نه شي کولای چې زمونږ سرتيري به نه يوازې دبهرنيوتاړاکګروپه وړاندې وجنګيږي بلکه ستاسو دوګړو له يوې ځانګړې برخې سره به هم لاس اوګريوان شي. اوخلک دغسې شيان بخښلای نه شي. ددې ترڅنګ کله چې زمونږ سرتيري له سرحدي لېکې واوړي نو دسترګو په رپ کې به چين او نوړنول تيري کوونکي ستاسو له دښمنانوځخه ټينګ ملاتړ وکړي .

موږدې پايلې ته رسيدلي يو چې داوسني وخت حالاتو ته په کتنې ،تر ټولو اغيزمنه مرسته چې له تاسو سره يې کولای شوداده چې موږپرګاونډيو هېوادنو باندې خپل سياسي فشارډير اوتاسو ته څوارځيزه پراخه مرسته درکړود سرتيرو دپلي کولوپرځای به له دغې لارې ډيرې ګټورې لاس ته راوړنې تر لاسه شي. موږبشپړ داډ لرو چې ستاسو اوزمونږ له خوا د سياسي لارو چارو په کارَوُلو کولای شو پر دښمن برى ومومو. موږ او تاسو لا مخکې خبرې کړې وې چې افغانستان دې له ايران، پاکستان او هند سره په اړيکوکې له سره کتنه او کار وکړي او ټولې هغه پلمې دې له منځه يوسي چې پر دغو اړيکوناوړه اغيزه شيندي. زموږ له خوا ، موږ د ايران او پاکستان مشرانو ته دوه لاسوندي ليږلي او هغوی ته مو په ډير ټينګار ويلي چې دافغانستان په چارو کې دې لاسوهنه ونه کړي. پرته لدې چې ددغه کار پيټې ستاسو پراوږو در واچوو پازوالي يې موږ اخلو. دا دهغوخبرو تومنه وه چې موږ غوښتل دملګرو په توګه يې له تاسو سره د سپينو اوځرګندو خبروپه توګه ګډې کړو .

ن.م. تره کی : زه له تاسومنندوی يم چې د شوروي د دولت دريز مو راته په پراخه ټوګه چې ماپرې د خبرو کولو ليوالتيا درلودله ځرګند کړ. زه هم ستاسو دملګري په توګه سپينې او مخامخ خبرې کووم. موږهم په همدې باوريو چې په افغانستان کې رامنځ ته شوې ستونزې دې د سياسي لارو چارو له لارې هوارې شي اوپوځي ګامونه دې د سياسي لارو چارو د پلي کولو لپاره ځګنېزيا فرعي اړخ وګڼل شي. په سياسي ډګرکې موږشميرلي ګامونه پورته کړي او ډاډه يو چې دوګړو ډيرکی يا اکثريت زموږ ترڅنګ درېږي. په راډيو کې زما له راڅرګندېدلو يوه ورځ وروسته چې ما د هرات د وضعې ماهيت او تومنه پکې په ډاګه کړه دهېواد په هرګوټ کې ۱۰۲ لاريونونه تر سره شول اولاريون کوونکو د خميني د کړنوپه غندنه کې شعارونه ورکړل. موږ په دې هم خوښ يو چې زموږ د پوځ يوه برخه چې له ياغيانوسره يوځای شوې وه ، وسلې پرځمکه کښېښودلې .

زموږ له اړخه غواړم ټينګار وکړم چې زموږ دهيوادونو اړيکې د دوه اړخيزو ديپلوماتيکو اړيکو له کچې پورته اړيکې دي. دا اړيکې دپاړکيزې يا طبقاتي مبارزې اوزموږ دګډې ايډيالوجۍ اوسياست پربنسټ ولاړې اړيکې دي. زموږ په هېواد کې ستاسو دهېواد په شان دولت دکارګرو او بزګرو په لاس کې دی چې داتوکراتانو او ځمکوالو له منګولو څخه يې اخيستی دی. زموږ انقلاب زموږ دپاړکيزياطبقاتي دښمن غبرګون را پارولی دی. موږ انقلابي ګامونه اوچت کړي دي ، د ځمکوالو په پورونو کې ډوبو بزګرانو خپلواکول، بې ځمکو بزګرو ته د ځمکو ويشنې اونورو دافغانستان دوګړو په منځ کې ددولت دريز لاخوندي او پياوړی کړ او دپاکستان او ايران له وګړو مو مثبت غبرګونونه ترلاسه کړل. دغو ګامونو په دغو هېوادونو کې په شا تلونکي ارتجاعي ځواکونه را وپارول اوزموږ دهېواد پروړاندې يې د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورانکارو دعملیاتو ودي ته لا پراختیا ورکړه،پروپاګندونه اوډنډورې یې پیاوړې شوې او زموږهېواد ته یې د ترهګروپه رالیږلو پیل وکړ. زموږ په وړاندې یې ډنډورې پیل کړې او موږ یې د بې دینو اومرتدو په نومونو یاد کړو. بیا یې موږدنورو غیراخلاقي ګناه ګانو په تور تورن کړو. موږپه هېواد کې دښځود آزادۍ په اړه ښځو ته پرتمین دریز ورکړی اوپاکستاني ډنډورچیانو له دغې آزادي څخه پاروونکې ډنډورې جوړې کړېدي. کله چې موږ دځمکو د اصلاحاتو د ریفرمونوپروګرم تر لاس لاندې ونېول نوپاکستاني واکمنو کړیو ددغو ګامونو اغیزې په خپل ولس کې ولېدلې او دغواغیزو ددوی سیاست ته بدلون ورکړاو په پای کې زموږپه وړاندې یې د سبوتاژ او ورانیوعملیات پیل کړل. زموږ په هېواد کې د وګړو لاریونونو پاکستاني واکمن وویرول او لاریون کوونکو د (ژوندی دې وي د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت) او (ژوندې دې وي تره کې) شعارونه ورل. زموږ هېواد ته نه یوازې د اخوان المسلمین د ډلو غړي چې له انقلابه وروسته تښتېدلي ،بلکه د هغوی ټولې لېواګانې [منظوردپاکستان او ایران دول دی �ژ] په افغاني جاموکې هېواد ته را ننوتلي دي. له شوروي اتحاد څخه زما له لېدنې او د دواړو هېوادونو تر ترمنځ د مهم تړون له لاسلیک کولو وروسته امریکایي پانګوالو او نورو مرتجعینو دافغانستان دډیموکراتیک جمهوریت په وړاندې پیاوړې دښمني پیل کړه. هغوی پوه شول چې لوېدیځ افغانستان له لاسه ورکړ.دا دافغانستان او دشوروي اتحاد د ډیرملګرتوب لامل وو چې پانګوال او مرتجعین یې په یوې ضد-افغاني کړۍ کې سره راونغاړل.

نن موږپه خپلو خبرو کې وویل چې افغانستان دې له هند، ایران اوپاکستان سره خپلې اړیکې په ښه چاپیریال کې وساتي. خو دا به ډیره ګرانه وي چې ترسره شي ځکه ایران دپاکستان په شان له موږسره ددوستۍ اړیکې نه غواړي .

الف.نون.کاسیګین : له ضیاالحقه یوه لېکلې وینا را رسېدلې اوڅرګنده کړې یې ده چې دافغانستان ستونزه دهغه هېواد یوه کورنۍ ستونزه ده او پاکستان به یکې لاسوهنه ونه کړي. وینا همداسې پرمخ ځي او وایي چې یوازې له افغانستانه پاکستان ته له راغلو ۳۵ زرو کډوالو سره بشري مرستې پدې آړشرط کوي چې دافغانستان اوپاکستان اړیکې خرې پرې نکړي .

ن.م. تره کی : هغوی یوازې له انسانیته خبرې کوي، خوپه بر لاس روزنیز کمپونه اوپنډغالي جوړوي او زموږ په وړاندې کماندو روزي.

الف.نون.کاسیګین :موږهم ساده نه یو چې دضیاالحق دوینا هر توری ومنو، که خبره هر څه وي، له وینا داسې ښکاري چې هغوی یې په تنګې کړۍ کې راتاو کړي دي .

ب.ن.پوني ماریوف: داسې ښکاري چې د ضیاالحق اوسنۍ خبره د 'پراودا' د ورځپاڼې د غبرګون له اغیزو راڅڅېدلې وي .

الف.نون.کاسیګین :څرګنده ده چې پاکستان یې په اندېښنه کې اچولی دی. هغوی نه یوازې ستاسو بلکه زموږد فشار احساس یې هم کړی دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن.م. تره کی : د پراودا د ورځپاڼي لیکنې چې د افغانستان په وړاندې یې دسیسې څیړلې دي په سم وخت کې خپره شوې ده. لیکنې زموږ پرګاونډیو ژوري اغیزه شیندلې دي. زه په ډاډ له تاسو سره همغږی یم چې عملي سیاسي ګامونه دې پورته شي اوځګړه له خطره ډک یو ګام دی. که دا اندیښنه راوسپړو چې ایران، پاکستان، امریکایان او چینایان ولې زموږ په وړاندې دغسې عملي ګامونه را اوچتوي بې ګټې وي نو هر څه موږ اوستاسوته څرګند دي. خویوازنی ټکی چې پرې ټینګار کول غواړم دا دی چې موږ به له نورو [ګاونډیوي هېوادونه �ژ] سره ملګرتوب ته دوام ورکړو خوستاسو په اندازه به له هیڅ چا سره د نیږدې ملګرو په توګه و نه اوسو. موږ له لینن څخه زده کړې او له هغه به یې نور هم زده کړو. موږ دلینن له لارښوونو څخه زده کړېدې چې له ګاونډیو سره اړیکې په څه ډول وساتو. موږ هڅه کوو چې له ګاونډیو هېوادونو سره ښه ملګرتوب ولرو خو امریکا چې له پرمختلونکو دولتونو سره په دښمنۍ کې ده زموږ خنډ ګرځي. هغوی پخوا دې ته وَرته کړنې دځوان شوروي اتحاد په وړاندې کړې وې او اوس یې دکیوبا،ایتوپیا،موزمبیق او سویلي یمن په وړاندې کوي.موږ ددغه خنډ په وړاندې دَرېدلې یو اوغواړو د کارګرو ډلو په ګټه د انقلابي �دیموکراتیکو ریفرمونو له لارې او دوګړو د درناوي او ډاډ په ترلاسه کولو حکومت وکړو نه د وسلو او زور په مټ.د دغې موخې د ترلاسه کولو لپاره موږ تر اوسه ۲۰۰ بیلیونه افغانۍ لګولې دي. خلک ویلای شي چې ددوی ملګري او دښمنان څوک دي. زموږ ددولت په وړاندې ورانکارو ډنډورو د خلکو (منفي �ژ) غبرګون را ونه پاراوه، روحاني مشرانو اوس خپلو چَلونو ته بدلون ورکړی اوچیغې بوغارې یې پیل کړېدي چې ګنې افغانستان د شوروي لاررَوَی او دکمونیستانو پَلـوی دی او ۱۰ زره شورویان د هیواد په هرګوټ کې پرهرچا باندې واکمنې چلوي .

چې رالندېه یې کړم غواړم ټینګار وکړم چې موږ له ایران اوپاکستانه افغانستان ته د ممکنه رانوتکوکسانو په اړه په اندیښنه کې یو،څرګنده ده چې له ایراني اوپاکستاني مشرانو سره ستاسو شفاهي مخامختیا به ګټه وره وي او پر هغوی به پیاوړې اغیزې پریباسي .

الف.نون.کاسیګین :یو بل خبر. ایراني دولت یوه لارښوونه خپره کړې ده چې د اپریل تر ۲۰ نېټې دې ټول بهرني ګارګران او د جون دمیاشتې تر۲۱ دې بهرني کارپوهان له ایرانه ووځي. داسې ښکاري چې دایران داقتصاد لپاره د بهرنیو کارپوهانو شتون ډیر اړین دی او له هریوه سره به جلاجلا چال چلند وشي .

ن.م. تره کی :لدې ښکاري چې ددغې لارښونې موخه امریکایان وي. موږ مالومات لرو چې دایران دولت هغه امریکایي کارپوهان چې د چورلکو د بیا جوړولو اودپرزه جاتو د ترلوپه برخه کې کارکوي بیرته ستانه کړي دي .

الف.نون.کاسیګین :هو، موږ هم دغه خبر اورېدلې دی خوموږ په ایران کې دامریکایانو په پرتله ډیرکارپوهان لرو. که دکارپوهانو د ایستلو خبره راپورته سي نود ایران د اوسپنو د ویلي کولو فابریکې او نورې خانګې به کار ونه سي کولای. اوس په ایران کې څومره افغانان کارکوي؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن.م. تره کی :له ۲۰۰ زرو لږ دي. هغوی ۵-٦ کاله د داؤد او ان دهغه له دوره مخکې وخت کې ایران ته تللي دي. که له هغه ځایه افغاني کارګران وایستل شي نود افغانانوپه جاموکې یو شمیر ګوریلایان هم په همدې پلمه افغانستان ته راننوځي، اوډیره ګرانه به وي چې له مخونو څخه یې پوه سو چې څوک افغان او څوک ایرانی دی. زه غواړم چې دافغان پوځ داړتیاوو پرخبره بیا راتاو سم. موږ غواړو چې زغره والي چورلکې ولرو،د هغه ترڅنګ اضافي زغره والو ترانسپورتي وسایلو اود پلیو سرتیرو موټرانو،او پرمختللیو مخابراتي وسایلو ته اړتیا لرو.همدارنګه د ترمیمولو پرسونل به له موږ سره لویه مرسته وي .

چورلکو په اړه چې زغره والې ديMI-24 ف.د.اوستینوف: داسې ښکاري چې موږ د

خبرې کوو.موږبه د جون-جولای په مپاشتو کې دغسې ٦ چورلکې او ددغه کال په وروستي فصل کې ٦ نورې در ولېږو. ښايي موږ د لیږدونې مهال ته چټکتیا ورکړو .

ن.م. تره کی :موږ دغسې چورلکو ته ډیره اړتیا لرو، او دا به ډیره ښه وي چې چورلکې له پیلوټانوسره یوځای راورسیږي .

الف.نون.کاسیګین :موږکولای شو د ترمیم کارپوهان درولیږو چې په هوايي ډګر کې ددغو الوتکو ترمیمات وکړي خو څرګنده ده چې د چورلکې د منځ سپاره جنګيالي نه شو درلیږلای،موږ په دې اړه مخکې خبرې کړېدي .

ف.د.اوستینوف: تاسو باید خپل پیلوټان چمتو کړئ. موږ ستاسو افسران روزو او دهغوی د روزنې لړی ته چټکتیا ورکولای شو .

ن.م. تره کی :ښايي موږ له هانوی یابل هېواد دبیلګې په توګه کېوبا څخه دچورلکو پیلوټان ترلاسه کړو .

الف.نون.کاسیګین : ما مخکې وویل چې موږ له ویتنام سره پراخه مرستې کړېدي خو هغوی هېڅکله له موږ څخه د پیلوټانو د لیږو غوښتنه نده کړې. هغوی یوازې له موږ څخه د تخنیکي مرستو غوښتنه کړېده. موږ۴۰۰ افغان افسران روزو. له دغې ډلې تاسو هغه کسان غوره کړئ چې تاسو یې غواړئ او موږ به یې د روزنو دمهال لړۍ ورلنډه کړو .

ن.م. تره کی :موږ دچورلکو رالیږدونې ته ډیرلیواله یو موږ ورته ډیره کلکه اړتیا لرو .

الف.نون.کاسیګین : موږبه ستاسو غوښتنه وڅېړو اوکه شوني وي نو د لیږلو لړۍ به یې ګړندی کړو .

خو په همدې لړکې تاسو باید د پیلوټانو خبره په ځیر په پام کې ونیسی ف.د.اوستینوف:

ن.م. تره کی : څرګنده ده چې نیسو یې. که موږیې په خپل هېواد کې ونه مومو، نوپه بل هېواد کې به یې ومومو. نړۍ لویه ده. که تاسو له دغې خبرې سره همغږې نه یاست نو موږ به ستاسو په هېواد کې بوخت دافغان زده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوونکو په منځ کې کسان ولېږو خو موږ د ډاډ ورکسانو ته اړتیا لرو، او هغه افغان زده کوونکي چې ستاسو هېواد ته مخکې د زده کړې لپاره استول شوي دي ډیري یې اخوانیان او یا دچین پلویان دي .

الف.نون.کاسیگین : ښه ده، تاسو دغه خلک چاڼ کړئ موږ به یې ژر ورزو. موږ اخوانیان بیرته درلیږلای شو او پرهغو کسانو چې ډاډ لرئ موږ به یې د روزنې لړۍ ورچټکه کړو .

ف. د.اوستینوف: سږکال ۱۹۰ تنه افغان افسران خپله د زده کړو لړۍ پای ته رسوي، د هغوپه منځ کې ۱٦ یې د الوتکو پیلوټان او ۱۳ تنه یې د چورلکو پیلوټان دي. ددغوټولو زده کونکو د نومونو لړ لېک به موږ په افغانستان کې د ستر پوځي سلاکار جنرال گورلیوف له لارې تاسو ته درواستوو .

ن.م. تره کی : ډیر ښه! موږبه دا وکړو. خوستونزه دا ده چې موږ دهغوی د نوم له مخې نه پوهیږو چې گڼې ځوک له انقلاب ضد ډلو سره تړاولري. موږپوازې دومره پوهیږو چې د داود په وخت کې د اخوانیانو او دچین د پلویانو (شعله جاوید) دټولنو یو شمیر کسان شوروي اتحاد ته لېږل شوي ول. موږ به په دې اړه کار وکړو .

الف.ن.کاسیگین: داسې ښکاري چې تاسود پوځي ماشینرۍ د لېږدونې په اړه دلارو چارو دمونډولو هغه لاربښود لېک ته نغوته کوئ چې پرون شپه مو په کابل کې پرې خبرې وکړئ؟ په دغه لاربښود لېک کې موږ د ډیرو پوځي وسایلو او د سلو زرو ټنو غنمو د لېږدونې او دافغان د گازو دبیې د لوړ والي په اړه چې هر ۱۰۰۰ مترمکعبه به له ۲۴ ډالرو ۲۳ ډالرو ته لوړه شي خبره کړې، آیاتاسو له دغه لاسوندي سره بلد یاست؟

ن.م. تره کی : نه. داسې ښکاري چې هغوی (ددفتر ملگرویې�ژ) ددغه لاسوندي لنډیز ماته ندی راکړئ .

الف.ن.کاسیگین: ډیره شوني به وي چې دغه لاسوندي، ماسکوته ستاسوله راتگه وروسته کابل ته رسیدلی وي. په لاسوندي کې دغه پریکړې شوي دي: دسږکال د مارچ په مپاشت کې به تاسو ته اضافي وړیا

همدا رنگه د BMP-1 ۳۳ دانې MI-25 , ۵ دانې MI-8T , ۸ وزره

۵۰ دانې ، ۵۰ دانې زغره وال موټران، دالوتکو ضد ۵۰ گرځنده واحده BTR-60pb.

او د الوتکو ضد (ستریلا) (غیشي) واحده

څلور وزره چورلکې او د مارچ په MI-8T دد مارچ په ۱۸ همدا شان موږ تاسو ته

۲۱ مو ۴ نورې چورلکې درولیږلې. دغه ټول توکي تاسو ته وړیا درکړل شوي دي.

ن.م. تره کی :ستاسو لدې سترې مرستې مننه. زه به په کابل کې له دغه لاسوندي سره نور ځان په ژوره توگه بلد کړم. غواړم ووایم چې اوس موږ ته سل زره ټنه غنم بس ندي. سږکال به موږ ونه شوکولای دخپل حاصل لـَو وکړو،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه هغه ځمکې چې موږ پربې ځمکو بزګروویشلي دي ندي کرل شوي او په څو سيمو کې ځمکنې حاصلات له منځه تللي دي .

الف.ن.کاسيګين: تاسو ته به سل زره ټنه غنم په دې ډول دروليږل شي چې تاسو يې له سرحدي لېکې څخه د ليږدونې وړتيا ورلرئ. داسې ښکاري چې تاسو دغنمو دلېږد په برخه کې ستونزه لرئ، زموږ د کارپوهانو د مالوماتو له مخې ستاسو ترانسپورتي څانګې يوازې په مياشت کې د ۱۵ ټنو غنمو دلېږد وړتيا لري، حال دا چې دا سل زره ټنه غنم دي. موږ به په راتلونکي کې پرې غور وکړو .

ن.م. تره کی : مخکې پاکستان له موږسره د ۲۰۰ ټنوغنمو دپلورلو ژمنه کړې وه، خو ژمنه يې بيرته واخيستله. ترکيه هم د ۷۰ ټنو له لېږد څخه لاس په سر شوه. موږ لږتره نوور ۳۰۰ زرو ټنو غنمو ته اړتيا لرو .

الف.ن.کاسيګين:تاسو چې له پاکستانه دغنموژمنه درلودله، تاسو پيسې درلودلې؟ موږکولای شو له امريکا څخه غنم واخلو او افغانستان چې ته يې درولېږي. د بيلګې په توګه ،د ۲۰۰ زرو ټنو غنمو بيه ۲۵ ميليونه روبله يا ۴۰ ميليونه ډالره کيږي .

ن.م. تره کی : ددومره پيسو موندل به موږته ګران وي .

الف.ن.کاسيګين: ترخپلې وسې وسې پيسې پيدا کړئ او په هماغو پيسو به تاسو ته غنم واخلو .

ن.م. تره کی : که موږدغه وسيله (پيسې) ونه مومو نو موږ به له تاسو څخه يوځل بيا د غنمو د مرستې غوښته وکړو.همداشان له تاسو غواړو چې د کريدت په سر پرته د سود هغه ګټه چې ځنډېدلې موږ ته دې راکړل شي. زموږ د پوځ دبودجې پلان ددغې ځنډول شوې ګټې ورکړې ته هېله مند دی

الف.ن.کاسيګين: دپوځي تيکنالوجۍ په وړيا لېږدونې موږخو لا وختې ستاسو له پوځي بوديجې سره پراخه مرسته کړېده. موږبه نورهم فکروربانديې وکړو چې پرکريدت د نورو ځنډول شوېو ګټو ورکړو ته لاره ومومو. موږ به دغه خبره وڅيړو او تاسو ته به خبردرکړو چې موږ په دې تړاو نور څه کولای شو .

ن.م. تره کی : همداشان موږ يو لوی راډيويي ستيشن ته اړتيا لرو چې له مخ به يې وکولای شو دخپلو پروپاګندونو لمنه د نړۍ تر لېرې ګوټونو پورې ورسوو. زموږ راډيويي ستيشن ډير ضعيف دی. کله چې دبهرنيو ټوليزو رسنيو له لارې ديو شميرمذهبي مشرانو ځينې خبرتياوې خپرېږي د هغه په وړاندې زموږ پروپاګند نه اورېدل کيږي .

ب.ن.پونومارييف: موږد افغانستان د ديموکراتيک جمهوريت د پروپاګنديزو برياليو خپرونه لپاره پياوړې اوله انرجې ډک ګامونه پورته کوو. موږ په دې اړه لا وختې د 'پراودا' په ورځپاڼه کې خبره کړېده. د نن ورځ په ګڼه کې ستاسو خبروته ځای ورکړ شويدی. هغه به دپاکستان، ايران او نورو هېوادونو له لارې خپرې شي.لدې لارې موږ ستاسو دراډيو د ضعيفوالي تلافی کولای شو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن.م. تره کی :دپروپاګند په اړه ستاسو مرسته موږ ته له ارزښته ډکه ده،خو موږ غواړو چې نړۍ زموږپروپاګند زموږ په غږ واوري. لدې امله ده چې موږ له تاسو د ۱۰۰۰ کیلوواټو په کچه د راډیو دستیشن دجوړو لپاره مرسته غواړو .

الف.ن.کاسیګین: موږبه دغه غوښتنه وڅیړو خو تر هغه ځایه چې زه پوهیږم د راډیو دستیشن جوړول ډیر وخت غواړي .

ب.ن.پونوماریيف: موږ به دپروپاګند په اړه تاسو ته یو کارپوه درولیږو. تاسو باید هغه ته ووایاست چې ستاسو دپروپاګند کومه لویه برخه دي د نوروسوسیالیستي هیوادونو له لارې په خوندي توګه خپره شي .

د. ف. اوستینوف: دپوځي ماشینرۍ دلېږد په اړه یوه پوښتنه چې راپورته کیږي هغه د نوروپوځي کارپوهانو او سلاکارانو خبره ده .

ن.م. تره کی : که تاسو ګومان کوئ چې دغسې یوه اړتیا شته، نوموږ به هغوی په دواړو سترګو ومنو. خو سره لدې تاسو بیا هم موږ ته اجازه نه راکوئ چې له نوروسوسیالیستي هیوادونو څخه پیلوټان او دشوبلو چلوونکي په خپل پوځ کې وکارَوو؟

الف.ن.کاسیګین :کله چې موږ پوځي کارپوهانو ته نغوته کوو زموږ منظورهغه تخنیکي کسان دي چې د پوځي ماشینري د ترمیم وړتیا لري. زه نه پوهیږم چې دپیلوټ او شوبلوچلونکو خبره ولې دومره شاربل کیږي او اوري را اوړي. موږله تاسو د دغسې غوښتنې هیله نه درلودله. او زه بشپړډاډلرم چې نورسوسیالیست هېوادونه هم دغسې یوې غوښتنې ته غاړه نه ږدي. د سرتیرو د لیږلو په خبره ټینګار په خپله یوه ډیره شمیرل شوي سیاسي پوښتنه ده اوداسې مانا لري چې ګنې سرتیري دې په شوبلوکې کښیني او ستاسو پر وګړو دې له ټانکونو په مردکیو اوربل کړي.

ن.م.تره کی: موږ به وګورو چې له هغوافسرانو څخه چې مخکې دلته دزده کړو لپاره رالېږل شوي په څه ډول کار واخلو. موږبه له تاسو وغواړو چې زموږ دخوښې وړ کسانو ته درزونې چټکه لړۍ ومنئ .

د.ف.اوستینوف: البته چې موږبه یې روزنه ومنو .

الف.ن.کاسیګین: غواړم ددغې غونډې دخبرو لړۍ رالنډه کړم، یوازینۍ پوښتنه چې بې ځوابه پاتې کیږي هغه دیوې پیاوړې راډیو جوړول دي او هغه به وروسته څرګنده کړو. بله پوښتنه چې پاتې کیږي د پوځي تکنالوجۍ دلېږدونې دچټکتیا خبره ده. تاسو به ، لکه څنګه چې موږموپوه کړو، دچورلکوپیلوټان دروزنې لپاره موږ ته غوره کړئ چې ژر یې در و روزو. که تاسو نورې غوښتنې یا هیلې لرئ نودشوروي دسفیر او مشرپوځي سلاکار له لارې موږ ته خبر راکړئ. موږبه یې په پام اوڅیرو وڅیړو او دهغه پربنسټ به خپل غبرګون څرګند کړو .

همداشان موږومنله چې دپانګوالو او نورو په شاتلونکو(ارتجاعي) دسیسو په وړاندې دافغانستان دديموکراتیک جمهوریت په ساتنه او ننګه کې سیاسي ګامونه اوچت کړو. موږبه پر هغوی خپل سیاسي فشار ته دوام ورکړو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږرَسَنی به په نه سترږي کېدونکي اوپرله پسي توګه دافغانستان دديموکراتيک جمهوريت په ننګه اوملاتړ خپرونې وکړي .

موږ ګومان کوو چې تاسو په خپل هېواد کې دټولنيزملاتړ دترلاسه کولو په برخه کې ډېر کار وکړئ، وګړي مو ځنګ ته نيږدي کړئ، هڅه وکړئ چې هيڅ شی ونه شي کولای وګړي له دولت څخه پردي او بې لارې يې کړي. په پای کې که څه هم دغه خبره چې اوس به يې وکړم زموږ دغونډې په اډانه کې نه ده خو د يوې هيلې په توګه، غواړم په يوې ډيرې مهمې خبرې خپل نظر څرګند کړم چې د خپلوکارمندانو په اړه له ډير احتياطه کار اخله. يو تن په بل تن پسې واچوه او له هر يوه سره بيل بيل چال چلند ولره. مخکې لدې چې د چاپرتندي ټاپه ولګيږي ښه اوله سرترپايه علم دې پرې ترلاسه کړه .

ن.م.تره کی: ته د افسرانو په هکله راته وايې يا د جنرالانو په اړه؟

]ځوارلسمه پاڼه دملي امنيت دکاپۍ له دوسيې څخه ورکه ده[

الف.ن.کاسيګين: که پرهېواد مو زموږ پوځي يرغل ترسره شي نو دابه يوبشپړ بل اکرياحالت وي. خو موږ تر وسې وسې هڅه کوو چې ددغسې يرغل مخه ونيسو. اوګومان کووم چې ددغه حالت مخه به ونيسو .

ن.م.تره کی: زه داپوښتنه ځکه مطرح کووم چې چين زموږپه وړاندې پاکستان راهڅوي .

الف.ن.کاسيګين: که يرغل ترسره شي نو بل ډول اکرياحالت به را رامنځ ته شي. چين د ويتنام له بيلګې څخه زده کړل او ډاډه شو اواوس دخبرو لپاره موږ ته لاس ښوروي. دافغانستان په اړه بايد ووايم چې موږ د بهرني تيري دمخنيوي لپاره ګامونه پورته کړي دي. ما مخکې وويل چې موږ دپاکستان ولسمشر، خميني او دايران سر وزيرته ليکونه استولي دي .

ن.م.تره کی: زموږ دسياسي بيرو غړي ماسکوته زما له سفره خبردي. کابل ته له رسيدلو سره هغوی به د دغې غونډې له پايلو څخه خبرکړم. آيا اجازه ده ورته ووايم چې شوروي اتحاد به يوازې د افغانستان له ديموکراتيک جمهوريت سره سياسي اونورې (اقتصادي �ژ) مرستې وکړي؟

الف.ن.کاسيګين: هو. سياسي ملاتړ،په پوځي اړخ کې توکي او نورې پراخې مرستې دواړه. دا زموږد سياسي بيرو پريکړه ده. ل.الف. برژينف به له تاسو سره دخپلې غونډې په ترځ کې درته ووايي چې څه ناڅه لس دقيقې وروسته پيل کيږي. زه ګومان کوم چې ته به افغانستان ته زموږ له ملاتړ او پر خپلو کړنو په لا نور ډاډ ستانه شئ .

ن.م.تره کی: خپله ژوره [ژباړه] مننه دترسره شويو خبرو اترواو دهغومرستو په اړه چې دافغانستان دکړکيچنو حالاتو په وخت کې به ورکړل شي څرګندوم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفاهي ژباړه دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ایم آی ډي د ديپلوماتيکي اکاډيمي فارغېدونکي محصل ملګري کوزين .وي.پي. ترسره کړه او دغونډې دشفاهي خبرو ليکونکی دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ایم آی ډي دديپلوماتيکي اکاډيمي دمنځني ختيځ دډيپارټمنټ سلاکارملګري ګاوريلوف ایس.پي، دی .

21.III.79

#AK-786ss

۳۰ کاپي

21.III.79

سرچینه :

{Source: Storage Center for Contemporary Documentation (TsKhSD), Moscow, Fond 89, Perechen, Dokument 26}

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د سياسي بېرو پريکړه ليک

پښتو ژباړه: رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

نوټ: ددغه لاسوندي اصلي برخه نه ده ترلاسه شوي دغه برخه د لياخوفسکي له کتابه 'افغان غميزه او زړورتيا' رااخيستل شوې

اندروپوف، گروميکو،اوستينوف اوپونيماريوف دافغانستان پرحالت د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو دکمونيست گوند مرکزي کميټې ته گزارش ورکوي ۱۹۷۹ جون ۲۸

ډير پټ (کاملأ سري)

ځانګړې دوسيه

دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو دکمونيست گوند مرکزي کميټې ته

.....دافغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت جوړونه هغه ستونزمنه ننگونه ده چې په عيني توگه ټول ورباندې پوهېږو . دغه ستونزې له اقتصادي وروسته پاتې والي،په هېواد کې دکارگرې پاړکې يا طبقې کوشنی والی او دافغانستان دخلق ډيموکراتيک گوند له زمولتيا يا ضعف سره تړاو لري. خو دځېنو ځاني يا (عِنـدي) لاملونو له امله سختۍ لا نورې هم هغه مهال پياوړې کيږي چې له عملي ډگره ورته وگورو: دولت اوگوند دواړه د کارپوه اوله يوبل سره د همکار مشرتابه له نشتوالي سره مخامخ دي ،ټول ځواک يوازې د تره کي او امين په منگولو کې رامتمرکزشوی اوښکاري چې دواړه په گډه په خپلو کړنوکې سره لدې چې ډيرې تيروتنې کوی خو تيروتنې نه مني او په دې ډول قانون ترپښولاندې کوي او .....

له انقلاب ضد ډلو سره په ننگونې کې دافغان دولت لپاره د ملاتړ يوازېنۍ بنسټيزه سرچېنه پوځ دی اوبس. په وروستيو وختونوکې امنيتي او نويو رامنځ ته شويو د ځاني دفاع (دفاع خودي ناحيوي/کميته های دفاع ازانقلاب)ځواکونو په دغې ننگونې کې فعاله ونډه لوبولې ده. په دغۍ ننگونې کې يوازې دوگړو غبرگون ته لاريونونواوشعارونو کافي نه دي اوځرگنده شوه چې دحالاتو په راکابو کولو کې دافغانستان ډيموکراتيک جمهوريت هڅې بې اغيزې پاېلې درلودلې دي ....

ددغو مالوماتوپربنسټ دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو دبهرنيو چاروو‌زارت او دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو دکې جي بي او دشوروي دکمونيست گوند دمرکزي کميټي دنړيوالو اړيکو له څانگې غوښتل کيږي چې لانديني مصلحتونه په پام کې ونيسي چې:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

......۳. دپوځي چارولوی سلاکار ته د مرستې لپاره دې يو پوخ اوکارپوه جنرال اوپاخه او په کارپوه افسران افغانستان ته ولېږل شي چې نيغ په نيغه دې په(فرقو اوغـُنـډونو) کې له سرتيرو سره روزنيزکار وکړي .

۴. ددې لپاره چې دبا ګرام په هوايي ډګرکې دشوروي د هوايي ډلګي امنيت په خوندي تېوګه ونيول شي نو دافغان له دولت سره په همغږی کې دې دافغانستان ديموکراتيک جمهوريت ته په بَدَلو جاموکې (په عمومي ډول)دترانسپورتي الوتکو دترميم په جامو کې دپارشوټ يوه امنيتي لېوا واستول شي .

دشوروي اتحاد دسفارت دساتنې لپاره دې کابل ته دسفارت دکارکوونکوپه جامو کې دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو دکې جي بي له (۱۲۵- ۱۵۰) تنه ولېږل شي. داګست دمباشتې په پيل کې وروسته له دې چې دترتيباتو تېوله لړی بشپړه شوه داوضاع د ډيرخرابوالي په صورت کې دامنيت ، په ځانګړې توګه ددولتي ودانيو دساتلو لپاره دې دافغانستان ديموکراتيک جمهوريت د(باګرام هوايي ډګر) ته د جي آريو له عمومي پرسونل څخه يوه ځانګړې ډله واستول شي چې داړتيا په وخت کې ورڅخه کارواخيستل شي.

الف.ګروميکو، آی يو اندروپوف، د.اوستينوف ، ب.پونيمارييف

]سرچينه : الف.الف.لياخوفسکي،افغاني غميزه او زړورتيا، (ماسکو،جي پي آی 'ايسکان' ۱۹۹۵') پي.۷٦. ليخانوفسکي ليکي چې هغه لارښوونې چې په دغه لاسوندي کې ويل شوې دي د۱۹۷۹

P.156/XI زکال دجون په ۲۸ دشوروي اتحاد دمرکزي کميټې دسياسي بيرو دڅانګې دغونډې په

پريکړه کې نېول شوې وې[.

د جرمني مشرانو سره د برژنيف او نورو شوروي چارواکو ليدنه

د (ختيزجرمني � ژ) د سوسياليست ګوند د يووالي له سکرترجنرال او د هغه هيواد دولسمشری دسرمشريزې ډلې مشر ايريک هونکراو د ګوند دسياسي بيرو له نورو کانديدو غړوسره د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو دمرکزي کميټي د عمومي مشرليونيد ايليچ برژنيف او دشوروي اتحاد ددولت دغړو او دګوند د استازو په شته والي کې [د اکتوبرپه ۲۹ نېټې د منځنۍ په ورځ (سه شنبه) ۱۹۷۹زکال] د(ختيز جرمني �ژ) دولسمشر په کورکې د کتنې دغونډې د چټک-ليکنې (ستينوګرافيک) بڼه

[.....]

برژنيف [....]

تاسو په نيږدې تيرو وختونوکې موږته خبر راکړئ چې چانسلر شميديت [هلموت هينريچ ولاديمار شميديت � د لوېديځ آلمان مشر � ژ] له تاسوسره دلېدلو لېوالتيا لري. موږ له تاسو سره همغږي يو چې د دغسې شيبې له لاسه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکول به ښه نه وي خو د چمتوالي لپاره به يې لږوخت ته اړتيا وي. دغه غونډه به په خپله ختېه او تومنه کې دفدرالي ټاکنو په درشل کې، دشميديت ، د ټلوالي ددولت او ولسمشرۍ د دريزد ګټلولپاره دډېرو مرستو نښې له ځان سره ولري. دا زموږلپاره هم اړينه ښکاري چې تاسوله دغې غونډې څخه ګټه واخلئ او ان ورته تياری ونيسئ چې د چانسلردريز داسې خوا ته راواړوئ چې زموږ په ګومان په اروپا کې دنورو خبرو په ترڅ کې دامريکا دمنځني واټن ويشتونکو توغنديو د ستيشنونو دځای پر ځای کولو پلان لپاره مهم ښکاري .

ملګری هونکر که تاسو ددغې غونډې په ترڅ کې زموږ سلا ته ليواله ياست نو موږ ورته په ورين تندي چمتو يو .

[.....]

امريکا په پام کې لري چې په ختيزې اروپا کې د امريکا دمنځني واټن ويشتونکي توغندي ځای پرځای کړي او دهرې ورځې په تيريدو زموږ لپاره دانديښنې او ارزښت وړګرځي. داسې ښکاري چې دجرمن فدرالي دولت او دفدرال چانسلرښاغلی شمېديت، ددغو پلانونو په چمتووالي کې ان کوښنې ونډه هم نه لوبوي. هغوی (امريکا-ژ) غواړي چې دناتو دټلوالي نورهېوادونه لکه هالند، بلجيم په دغې تابيا کې راګډ او په خاوروکې يې دتوغنديو نوي ستيشنونه ځای پرځای کړي. ددسامبرپه مباشت کې دناتو د کېدونکې غونډې لپاره دليکل شويو پريکړو دراکړې ورکړې تابيا په پام کې نېول شوې .

دآلمان له فدارلي جمهوريت سره زموږ د نيغو اوله نورو لارو د ګڼ شميراړيکو پربنسټ موږپه نه ستړې کېدونکې توګه ددغو پلانونو د پلي کولو په وړاندې دخوځښت هڅه کوو. دا موږ ته مهمه ده چې ټول سيوسياليست هېوادونه په دې اړه ګډ مورچل ولري .

دآلمان په فدرالي جمهوريت کې دې اغيزمنې ډلې پوه کړاې شي چې بن اوواشنګتن دواړو يوه خطرناکه لوبه راپيل کړې، او ددغو پلانونو پلي کول به په خپله دديتانت په وړاندې يوه سياسي چاودنه رامنځ ته کړي ځکه بالمقابل سيوسياليست هېوادونه اړايستل کيږي چې په وړاندې يې سياسي اوستراتيژيک ګامونه اوچت کړي چې دا به په خپله د(آلمان-ژ) فدرالي جمهوريت لپاره يوه مخ په ودې ويره را وزيږوي .

زه ګومان کووم چې د پوځي ديتانت په ډګرکې دسوسياليستو هېوادونو ممتم اوګټوردفاعي اقدامات به يو شمير پايلې رامنځ ته کړي .

د دغې ستونزې په اړله زموږله پلټنو، له تاسو او دملګري ټلوالي هېوادونو له مشرانو سره له سلا او مشورو وروسته د ګټورو اقداماتو په تړاو ، موږ دغه لاندينۍ چارې په پام کې لرو :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږبه اعلان وکړو چې که ناتو او دامریکا متحده ایالات په لویدېځه اروپا کې دامریکایي توغندیو ددستګاوو دځای پرځای کولو له پلانونو څخه په بشپړ ډول لاس په سرشي نوموږ به هم دشوروي په اروپایي برخې کې د منځني واټن ویشتونکوتوغندیو کچه راټیټه کړو .

موږ به دشوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ښه نیت دنخښو دڅرګندونو لپاره اعلان وکړوچې شوروي اتحاد به د آلمان په ډیموکراتیک جمهوریت کې دوسلو اوځواکونو یوه څرګنده برخه راټیټه کړي او پرنورو لویدېځو هېوادونو غږ کوي چې دشوروي نوښت ته په کتنې دې وَرته نوښت ته ملا وتړي. ما د[آلمان د ډیموکراتیک جمهوریت د جوړېدلو د ۳۰ کلیزې دلمانځنې په خوښیو کې] دګډون لپاره دلته برلین ته د خپل د راتګ په مهال غوښتل خپل نظر تاسو ته څرګند کړم .

غواړم ټینګار وکړم چې نوموړي اقدامات به د آلمان د دیموکرایتک جمهوریت په خاوره کې د دیره شویوسرتیرو په ګډون زموږ دوسله والوځوکونو دفاعي وړتیا ته په هېڅ ډول تاوان ونه رسوي او له دې اړخه تاسو ډاډه اوسئ .

اوس به راشم په امریکا کې ددویم سالت د تړون په اړه دپریکړې خبروته :

زموږ احساس دا دی هرچا چې تراوسه ددغه تړون له پریکړې ملاتړکړی په ډیرولوړو ځایونو کې لاس لري. اوسنې اکر لاپیچلی شوی. دولسمشر کارترد اداري په ښکاره ګډون، دامریکې په متحدوایالاتوکې شدیدو چیغو او واویلاو په کیوبا کې د شوروي د یوه پوځي غځ ٘نـډ دځای پرځای کولو لپاره ټینګ خنډ رامنځ ته کړی دی. موږ دامریکې د تهدید په وړاندې د کیوبا په شان کلک درېز نیولی دی. موږ دامریکایانو داجباري انحصارغوښتنې اویا زموږ او دکیوبا په اړیکوکې دلاسوهنو په وړاندې په ټېنګه درېدلي یو. ولسمشرکارتربیرته په تش لاس په شا شو. ددغې په شا کېدنې په کړس کې غواړي خپل زور اوځواک ښکاره کړي، په ځانګړې توګه دکارابین په سیمه کې .

خو ددغه درېز ناوړه اغیزې لا تراوسه هم شته. ددویم سالت د تړون د پرېکړې حالت چې ولسمشر کارترورته لیواله ښکاري له بده پسې بدتر شوی. د دویم سالت له سکالو پرته په واشنګتن کې د اندیښنې د کړکېـ را پرانیستنه هغه مهال په سترګو کیږي چې هغوی(امریکا)او په ټولیز ډول ټوله ناټو د پیاوړو وسلوجوړولو ته لیواله ښکاري .

دیوې ګډې دندې په توګه ، موږ اوتاسو باید سرله اوسه او ان ددویم سالت دتړون له رامنځ ته کېدلو وروسته په یوه پراخ مورچل کې څنګ ترڅنګ په ګډه ودریږو چې د ټولو دیپلوماتیکو،سیاسي اوټولنیزو اغیزو له لارې ددغې لیوالتیا په وړاندې جګړه وکړو .

د شوروي اتحاد او نوروټولو سوسیالیستي هېوادونو په وړاندې واشنګتن اوس په فعاله او مخ په زیاتېدونکې توګه چینایي کارډ لوبوي. امریکایي � چینایي ملګرتوب یوازې نمایشې بڼه لري. دسیاسي کوژدې دغسې کرښه پیکینګ په ویتنام لاووس او کمبودیا کې نورولاسوهنو ته هڅوي. او دې ته موږباید ځانګړې ډول پاملرنه وکړو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چین � شوروي داړیکو د عادي کولو لپاره اوس په ماسکو کې خبرې اترې پیل شوې دي. دخبرو لومړۍ لړۍ داداري چاروتخنیکي اړخونو ته ورکړل شوې وه. له دې امله ګرانه به وي اټکل وکړوچې چینایان به د خبرو د بل پړاو لپاره څه راوړي. زموږ پلاوي ته څرګنده لاږښوونه شوې ده هغوی هڅه کوي چې د خبرو اترو مخه ږښتوني اړخ ته راتاو کړي. موږ نه غولیږو. موږ له یوې سختې سیاسي جګړې سره مخامخ یو. موږ داړیکو دښه والي لپاره هلې ځلې کوو هغه هم ان که د لږ ترلږه کچې پورې وي. اوګران بریښي چې دغه به هم ترسره شي که نه. دسولې او سوسیالیزم په وړاندې د پیکینګ تګلاره له ژورې دښمنۍ ډکه ده .

اوس په لنډیز دایران اوافغانستان په حالاتو راتاویږم- په وروستیووختونو کې په ایران کې لږ ترلږه حالات دیوې ناڅرګندې مثبتې لیوالتیا په پوښښ کې رادباندې شوې. اسلامي مشرانو د پرمختلونکو ځواکونه مشران دقانوني ځار تر غیشي لاندې نیولې. هغوی په بې دردۍ د ملي لړکیو غړ په ستوني کې وچوي. هغوی موږ ددغوفعالیتونو په پاروني تورنوي .

له ایران سره دګاونډیتوب دښه اړیکو دځغلولو او پرمختګ په لاره کې زموږ هڅو په تهران هېڅ اغیزه نه ده شیندلې او موږ په ټولو خبرو ښه پوهیږو .

خوموږپه یوه بله خبره هم پوهیږوهغه دا چې : په ایران کې اسلامي انقلاب ، د ایران او امریکا پوځي ټلواله په بنسټېزه توګه له منځه یووړه. دیوشمیر نړیوالو، په ځانګړې توګه په منځني ختیځ کې، د ستونزو په اړه نن سبا ایران دپانګوالۍ ضد درېز غوره کړی دی. پانګواله نړۍ غواړي چې په سیمه کې خپله اغیزه بیا ترلاسه کړي. موږ هڅه کوو چې ددغو هڅو په وړاندې ودریږو. موږ دایران له اوسني مشرتابه سره په ډېر زغم کارکوو او د دوه اړخیزو برابرو ګټو پربنسټ د دوه اړخیزو همکاریو دپراختیا دچاپیریال خواته درومو .

موږ تاسو ته په وروستیو وختونو کې د افغانستان د نویو پیښو دحالت په اړه لنډ مالومات درکړي. ددې ترڅنګ غواړم دغه ټکي پرې ورغبرګ کړم: موږ له افغانستان سره دپام وړمرسته کړېده. موږهلته خپل پوځي او ملکي سلاکاران لېږلي دي؛ موږ هغوی ته مو دپام وړ اوپریمانه وسله اوپوځي توکي ورکړي دي .

په دغه هیواد کې اوس حالات ښه شوي دي. خو په یو شمیرولایتونو کې له یو شمیر یاغي ډلوسره چې له پاکستان، امریکا او چینه غیرمستقیم او له ایرانه مستقیمه ملاتړ تر لاسه کوي،پوځي ترینګلتیا لا دوام لري. ددې ترڅنګ په افغاني مشرتابه کې یو شمیر کړکیچونه او خړپړتیاوې شته. موږ هڅې کړې دي چې د مشرتابه په منځ کې دیووالي او یوموټي توب لپاره دهمکارۍ لاس وغځوو. تاسو پوهیږئ چې امین د تره کي له غیرقاطعیت څخه په ګټه اخیستنې او له ډېرنیږدې ملګرتوب سره سره، نوموړی له منځه یووړاو مشري یې په غاړه واخیستله. تاسوپوهیږئ کله چې تره کی د ناپییلتوب د غورځنګ په کنفرانس کې د ګډون لپاره هاوانا ته تللی وو دخپلې لارې په ترڅ کې ماسکوته راغی. ما له هغه سره ولېدل او سلا مې ورکړه چې په خپل هېواد کې دې د ثبات لپاره کوټلې ګامونه پورته کړي او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنورو خبروترخنګ دي داساسي قانون او انقلابي قانونیت په منځ ته راوستلو کې کار وکړي. دا دی وینو هغه څه مې چې تره کې ته ویلي ول، اوس یې امین سرته رسوي .

که سپینه ووایم، موږ د امین په تګلارو او اعمالو خوښ نه یو. هغه د واک تږی دی. هغه په ځوځوځله نامناسبه زیږوالی او شدت له ځانه ځرګند کړی دی. خو د بنستیزې سیاسي کړنلارې په ډګر کې په ډاګه منو چې امین په هوډمنه توګه دانقلاب په لا پرمختګ، له شوروي اتحاد او نورې سوسیالیستي ټولنې سره د اړیکو د لاهمکارۍ لپاره کارکوي .

په حقیقي اړخ کې د امین ګڼ شمیر لارویان او پلویان د درناوي وړ خلک دي، هغوی دمارکسیسزم � لیننیزم نظریاتو ته پالیاله دي او زموږ په وړاندي د ښه چال چلند درېز لري .

داوسني حالت په پام کې نیولوسره موږ به له افغانستان سره خپل ملاتړ ته دوام ورکړو، یو شمیرمرستې به ورسره وکړو،او دبهرني نیواک او انقلاب ضد ډلو په ټکولو به یې ملا ور وتړو .

[....]

سرچینه:

{Source: Stiftung �Archive der Parteien und Massenorganisationen der ehemaligen DDR im Bundesarchive� (Berlin), DY30 JIV 2/201/1342 }

دغه لاسوندی میرمن کریستین اوسترمن له آلماني انګریزي ته ژباړلی دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

برژنيف ته د اندروپوف ځانګړې يادد‌ښت ليک

پښتوژباړه: رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

برژنيف ته د اندروپوف ځانګړې يادد‌ښت ليک

)۱۹۷۹ کال، ددسامبر پيل(

۱ .له کودتاه او د سږکال د سپتامبر په مباشت کې د تره کي له وژلو وروسته د افغانستان د حلالاتو مخه موږ ته د نه منلو پـلَـو ته نيغه شوې ده. په ګوند کې دننه ، ددولتي کارکوونکو اوپوځ په منځ کې اکرډېرکړکيچن شوی او د امين د ډله ييز فشار اوزورزياتي امله له هرومرو نابودۍ سره مخامخ دي. په همدې ترڅ کې لوېديځ ته د ممکنه سياسي مخامخ تاووني مخګواښيزه مالومات هم رارسيږي. [او هغه دا دي]:

-له امريکايي څارکښ سره د پټوسکالو په تړاو اړيکه چې موږيې پرې نه يو خبرکړي.

-له توکميزو مشرانو سره ژمنه چې ګټې خپل مخ به د شوروي له سوسياليستي جمهوريتونو څخه اَړَوي او يو 'ناپيیلی' سياست به غوره کوي.

-د تړلو دروازو ترشا غونډو کې د شوروي پر سياستونو اوزموږ د کارپوهانو په فعاليتونو تيرى.

-له کابله په عملي ډول زموږد مرکزونو ليري کول او نور.

-په کابل کې ميشتې ديپلوماتيکې کړۍ په برالا توګه له ماسکو سره د امين پراختلافاتو اود هغه د شوروي ضد ممکنه ګامونو پراوچـَتـَوني خبرې کوي .

په وروستيو وختونو کې له موږسره يوشيمربهر ميشتو افغانو کمونيستانو اړيکه نيولې. له'ببرک' کارمل او 'اسدالله ' سروري سره زموږ داړيکو په لړکې موږ ته په ډاګه شوې ' هغوى موږ ته په خپله ويلي ' چې له امين مخالفت سره په مخالفت کې پريوه پلان يې کارکړى او نوى ګوند اود دولت ارګان به جوړوي. ددغو ګامونو پروړاندې دځند کېدلو اوغبرګون په څرګندونه کې امين دډله ييزو نيونو اوبندي کولو ته لاس اچولی'۳۰۰ تنه يې تر اوسه وژلي'

دغو ټولو له يوې خوا د '۱۹۷۸'زکال د اپريل' دمباشتي دلاس ته راوړنود له منځه وړلو ويره رازيږولې ده ځکه چې په هېواد کې به(په پسرلي کې دياغيانو ديرغل لړۍ پراخه شي) او له بله اړخه زموږ دريزونه يې په افغانستان کې له ګواښ سره مخامخ کړي (همدا اوس هيڅ ډول ژمنه نه شي کېدای چې که امين پر واک پريږدونو نو په بدل کې به يې ګټې لويديځ ته به مخ نه وراَ ړَوي.(

۲ .په وروستيو وختونو کې له موږسره يوشيمربهر ميشتو افغانو کمونيستانو اړيکه نيولې. له'ببرک' کارمل او 'اسدالله ' سروري سره زموږ داړيکو په لړکې موږ ته په ډاګه شوې ' هغوى موږ ته په خپله ويلي ' چې له امين مخالفت سره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مخالفت کې پریوه پلان پې کارکړی او نوی ګوند اود دولت ارګان به جوړوي. ددغو ګامونو پروړاندې دخنډ کېدلو اوغبرګون په څرګندونه کې امین ډله ییزو نیونو اوبندي کولو ته لاس اچولی '۳۰۰ تنه یې تر اوسه وژلي '.

په دغسې یوه اکر کې پرته له دې چې کارمل او سروري له امین سره خپلو پلانونه ته بدلون ورکړي زموږ په اوړو هڅوی ته د مرستې او داړتیا په وخت کې د پوځي مرستې په ګډون د ملاتړ پازوالي په غاړه راپریوزي .

موږ دوه لېواګانې لروچې په کابل کې دیره دي او له هغه ځایه کولای سو ددغسې مرستې لاس ور وغځوو. داسې ښکاري چې 'همدغه دوه لېواګانې به -ژ' د یوه بریالي عملیات لپاره بس وي. خو دنااټکل شویو پیچلتیاوو دمخنیوی لپاره دیوه احتیاطي ګام په توګه ښه به دا وي چې یوه پوځي ډله دې کرښې ته نیږدې ځای پرځای شي. دپوځي ځواکونو دپلي کولو په صورت کې به په هماغه وخت کې د داړه مارانو دوژلوپه اړه هم د پریکړې وړتیا ولرو .

دپورتني عملیات په پلی کولو موږپریکړه کولای شو چې د اپریل د انقلاب له لاس ته راوړنوڅخه ساتنه وکړو، په ګوند کې مارکسیستي � لیننیستي اصول پلي اوپه افغانستان کې یوه دولتي سرمشریزه رامنځ ته او په دغه هېواد کې خپل دریز خوندي کړو .

سرچینه:

اي پي آر ایف (د امریکا د ټولنیزو اړیکو ټولنې): د اي.ایف دوبرین دیاددښت لېکونو له مخې اخیستل شوی چې د ناورې د نوبل انستیتیوت ته یې ورکړی وو، چې سي ډبلیو ای ایچ پي ' دسړې جګړې دنړیوال تاریخ پروژې' ته دنوبل انستیتیوت دڅیړنو مشر آد ارنه ویستاد ډالی کړی او ' دسړې جګړې دنړیوال تاریخ پروژې' ته دانیل روزاس راالیږلی دی .

{Source: APRF, from notes taken by A. F Dobrynin and provided to Norwegian Nobel institute; provided to CWIHP by Odd Arne Westad, Director of Research, Nobel Institute, trans - for CWIHP by Daniel Rozas }

د لاسوندی دکتلو لپاره دغه ځای کښېکاږئ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په امريکي کې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو سفير اناتولي فيدرووېچ دوبلين

اناتولي فيدرووېچ: په ۱۹۴۵ کال کې دکمونيست ګوند غړی شو تر۱۹۵۲ کال پورې يې د شوروي د بهرنيوچارو په وزارت کې کار وکړ له ۱۹۵۲ تر ۱۹۵۴ پورې په واشنګتن کې دشوروي کونسل وو. له ۱۹۵۵ تر ۱۹۵۷پورې بيرته ماسکو ته ولاړ او په ډيرو نړيوالو غونډو کې يې ګډون وکړ، له ۱۹۵۷ تر ۱۹۶۰ پورې يې په نيويارک کې دملګروملتونو دسکرتريت دريزيې وساته . په ۱۹٦۲ کال کې نيکيتا خروشچيف نوموړی په امريکا کې د شوروي د سفيرپه توګه وټاکه. د هغه د ډيپلوماتيکي کارلړۍ دسړې جګړې په اوږدو کې د شوروي او امريکا د شپږو مشرانو د مشرۍ په دوره کې تر سره شوی . په ۱۹۸٦ کال کې ميخايل ګورباچف بيرته ماسکو ته راوغوښت او د کمونيست ګوند د نړيوالو اړيکو د سکرتر په توګه يې وټاکه او په ۱۹۸۸ز کال کې له دغه دريز څخه کورناستی شو .

سرچينه:

http://www.britannica.com/EBchecked/topic/167289/Anatoly-Fyodorovich-Dobrynin

د اصلي لاسوندي سرچېنه:

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r7.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرحفیظ الله امین د روسانو شکمنېدل

يادداښت: پورتنی سرلیک په لاسوندي کې نشته

ژباړه : رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

ترټولو پټ (کاملأمحرم)

دشوروي اتحاد دکمونیست ګوند مرکزي کمېټې ته

د افغانستان اکريا حالت د سرکال د سپتامبر د ۱۳ � ۱٦ نیټو د پېښوله لړۍ وروسته چې په ترڅ کې يې تره کی دواک له ګدۍ راوغورځول شو اوپه جسمي لحاظ له منځه یووړل شو، لا تراوسه په بنسټیزدول پیچلی پاتې دی.

دیوشمیرسربېرنو (ظاهري) نښو په راڅرګندیدلو لکه داساسي قانون پر مسودې له سره کارپیل کول، له بنده د یو شمير مخکې نیول شویو کسانوخوشې کول دې ته نغوته کوي چې امین د خپل واک د پیاوړي کولولپاره هڅې پیل کړې ؛ په حقیقت کې پرپوځ،دولتي فعالینو، مدني ټولنواو په ګوند کې دننه د د زورزیاتي او فشار لمنه پراخه شوې ده .

د هغومالوماتو پر بنسټ چې موږ یې په لاس کې لرو ښکاري چې دمګرۍ د سیاسي بیرو د يو شميرغړو (زيري، میثاق او پنجشیري) اعدام چې په افسانه یې تورونو ' ګوندي ضد او انقلابي ضد کړنو' تورن دي په پام کې نیول شوی دی. د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمېټې په پلینوم کې چې په وروستیو وختونو کې جوړ شوی وو امین د ګوند په پیاوړو واکمنو ځانګو کې د خپلو خپلوانو په ګډون خپل ځان ته پالیاله کسان ورپیژندلي دي... .

په وروستیو وختونو کې یو شمیر د پاموړ حقایق څرګندوي چې د افغانستان سرمشریزه په پام کې لري له لوېدیځو څواکونو سره د 'متوازنه سیاست' لاره راخپله کړي. له افغانانو سره د اړیکو د سرچینو پربنسټ لوېدیځه نړۍ په ځانګړې ټوګه د امریکا استازي دي پایلې ته رسیدلي دي چې په افغانستان کې د سیاست د کرښې د مخې د بدلولو لپاره داسې امکانات رامنځ ته شوي چې لوری يې د واشنګتن خوشالولو ته په اَوړېدو دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوماللوماتو پر بنسټ چې موږ يې په لاس کې لرو ښکاري چې دمګرۍ د سياسي بيرو د يو شميرغړو (زيري، ميثاق او پنجشيري) اعدام چې په افسانه يې تورونو ' ګوندي ضد او انقلابي ضد کړنو' تورن دي په پام کې نيول شوی دی. د افغانستان د خلق ډيموکراتيګ ګوند د مرکزي کمېټې په پلينوم کې چې په وروستيو وختونو کې جوړ شوی وو امين د ګوند په پياوړو واکمنو ځانګو کې د خپلو خپلوانو په ګډون خپل ځان ته پاليااله کسان ورپيژندلي دي... .

ددې په پام کې نيولو او د ټولو اړينوامکاناتو د کارَوني په پـَيلـَولو بايد په افغانستان کې د انقلاب ضد بريا اويا د لوېديځ په لور د امين سياسي ميلان ته دې اجازه ورنکړل شي او لاندنۍ کړنه دې په ډير ځيراو پاملرنې په نظرکې ونېول شي :

١ .له امين اوپه ټوليز ډول د افغانستان د خلق د ډيموکراتيک ګوند او د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت له مشرتابه سره دې په نه ستړې کېدونکې ډول په دې توګه کارته دوام ورکړل شي چې هغه ته ځرک ونه لګيږي چې ګنې موږ پر هغه يا ډاډ نه لرو او يا نه غواړو ورسره راکړه ورکړه وکړو. له امين سره د خپلو اړيکو د کارَولو له لارې خپل مناسب رسوخ ورښکار کړئ او په عين حال کې د هغه حقيقي موخه ځانته راڅرګنده کړئ .

مخکې له دې چې امين د شوروي ضد دريز خواته ور تاوشي د حقايقو له موندلو سره سم زموږ له پلوه ورته زموږ شونواقداماتوپه اړه له اضافي تجويزونو څخه يې خبر کړئ .

الف.ګرميکو، آی.يو.اندروپوف

د.اوستينوف، ب.پونيماريوف

۱۹۷۹اکتوبر ،۲۹

سرچينه

دالاسوندی دلياخوفسکي .الف.الف په کتاب کې 'د افغانانو غميزه او زړورتيا' په ١٠٢ پاڼه کې خپور شوی

(Moscow: GPI �Iskon�, 1995)

دلاسوندي دکتلو لپاره دغه ځای کښيکاږئ

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r6.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امين لخوا د ځانګړو روسي ځواکونو د ليږد غوښتنه

د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند د مرکزي کميټې د سياسي بيرو دغونډې له پريکړې اخيستل شوې

نېټه : ۱۹۷۹/٦/۱۲

سرچينه: الف.الف.لياخوفسکي، کتاب: د افغان زړورتيا او غميزه، ماسکو، جي پي آی، ايسکون، ۱۹۹۵ پ.۱۰۷

پيژندنه: د امين په غوښتنې د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند د مرکزي کميټې د سياسي بيرو دغونډې له پريکړې رااخيستل شوې چې يوه ځانګړې فرقه دې افغانستان ته ور وليږل شي

ډير محرم

ځانګړې دوسېه

ملګرو: برژنيف، اندروپوف، ګرومېکو، سولوسوف، اوستيوف ته

اخيستل شوي له: د ۱۹۷۹زکال د ديسامبر د ٦ نيټې د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند د مرکزي کميټې د سياسي بيرو دغونډې د پريکړې له ۱۷٦ پرتوکول څخه

افغانستان ته د ځانګړې پوځ ليږنه

په دې تړاو ټولو منلې او د شوروي اتحاد د کې جي بي او ددفاع وزارت ته لاربښوونه شوې او لاربښود ليک ورسره مل دی، نېټه ۱۹۷۹زکال د ديسامبر ۴ . شميره۰۰۷۳/۲/۳۱۲ (مل ليک ورسره دی)

کاپي: سکترجنرال ل. برژنيف

[له مل ليک سره]

تر ټولو محرم

د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند مرکزي کمېټې ته

د افغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند د مرکزي کميټې عمومي منشي او د انقلابي شورى مشر او د افغانستان د ديموکراتيک جمهوريت سروزير ح. امين په ډيرټينګار د خپل استوګنځي د ساتنې لپاره کابل ته د يوه موتوريزه غونډ د ور ليږلو سکالوراپورته کړېده. د مخ په ودې اړوپيچ اود ح. امين د غوښتنې په پام کې نېولو سره مصلحت وګڼل شو چې د جي.آر.يو او د ستردرستيز د ډلې له ځانګړو سرتيرو څخه دې يوه ګډه ډله چې د همدغې موخې لپاره چمتوشوې، او په افغاني جامو کې دې ۵۰۰ نور مرستندويه سرتيري افغانستان ته وليږل شي خو د شوروي اتحاد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوځي ځواکونو ته دی ځرګنده نه شي چې ګنې دوې زموږ سرتيري دي. د افغانستان ديموکراتيک جمهوريت ته د دغې ډلې دشوني ليږد سکالو د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند د مرکزي کمېټې د سياسي بيرو د ۰۶/۲۹/۹۷ پروتوکول شميره پ. ۱۵۶ / ای ايکس کې غبرګون موندلی دی .

کابل ته دپوځي ډلو د استولو په تړاو موږ له افغان خوا څخه همغږي ترلاسه کړېده، موږ وړانديزکړی چې سرتيري د پوځي ترانسپورت د الوتکو له لارې د سړکال د ديسامبر د مباشتې په لومړی نيمايي کې کوزولای شو. ملګری د.ف. اوستينوف له موږ سره همغږی دی .

يو.اندروپوف ، ن. اوګراکوف

شميره: ۰۰۷۳/۲/۳۱۲

۱۹۷۹ دديسامبر ۴

اخځ:

دلاسوندو راټولوونکي: په منځني ختيځ کې سره جګړه

جوړونکی:اوګراکوف

دلاسوندي ورکوونکی: يوري. ی. اندروپوف

بڼه: ګزارش

سکالو:پرافغانستان د شوروي يرغل

لیک بڼه: له روسي ژباړل شوی

سرچينه:

[Source: As cited in A.A. Liakhovskii, The Tragedy and Valour of the Afghani (Moscow: GPI "Iskon", 1995), p. 107.]

د ژباړې سرچينه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DDFA-96B6-175C-97451DDBC39B5A35&sort=Subject&item=Ogarkov

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرافغانستان د شوروي د يرغل پريکړه او د لياخوفسکي ليکنه

پښتوژباړه: رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

دالکساندرلياخوفسکي له پلوه

دافغانانو غمېزه او زړورتيا

GPI Iskon, Moscow, 1995, pp.109-112

برېد جنرال الکساندرلياخوفسکي � دروسيې د ځمکني پوځ جنرال.

دافغانستان د جګړې په مهال يې په افغانستان کې دشوروی سوسياليستي جمهوريتونو ددفاع دوزارت د عملياتي ډلې دبولندوی وي.آی.واريکنوف دمرستيال بولندوی په توګه کار کاوه .

د۱۹۷۹ کال د ديسامبر په اتمه نېټه د ليونيد ايليچ برژنيف په ځانګړي دفتر کې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونودمرکزي کميټې دسياسي بيرود يوې کوشنۍ کړی په ګډون يوه غونډه جوړه شوه: يو.اندروپوف، الف. ګروميکو،م.سولوسوف او د.اوستينوف له ليونيدايليچ برژنيف سره په غونډه کې راټول شوي ول. هغوی په سيمې کې دشوروي د سرتيرو دپلي کولو دګټو او تاوانونوپه څېړلو دافغانستان اوورڅيرمه سيمې داوسني اکر په تړاواوړدې خبرې ترسره کړې. يو.اندروپوف او د.اوستينوف ددغسې يوه ګام د پورته کولوداړينتوب پرهمجوليزوالې 'هماهنګي' اودفاع کې خبرې وکړې او ويې ويل: د شوروي د سويلي جمهوريتونودخاوروپه ګډون د'نوې عثماني ستروا‌کۍ' دجوړولولپاره دامريکا دمتحده ايالاتو دسي آی اې د اداري ديوه کارکوونکي (په انقره کې ميشت امريکايي پاول هينز) هڅې؛په سويل کې ديوه ډاډمن دافع هواجوړښت نشتوالی چې له امله يې که امريکايان په افغانستان کې د 'پيرشينګ' ډوله توغندي ځای پرځای کړي نود شوروي د ژوند اومرګ ګڼ شميراهداف به په نښه کړای شي او په دې کې به دبينکونور فضايي مرکزهم ګډون ولري؛دا ويره شته چې پاکستان او عراق به دافغاني يورانيمو سرچينې په کار يوسي؛[ښايي]پاکستان دافغانستان په شمال او دهغه ترڅنګ په څېرمو سيموکې مخالف رژيمونه ځای پرځای کړي ، او دې ته ورته .

دغونډې په پای کې هغوی د يوه لومړني پلان پرجوړولو پريکړه وکړه چې په دوه وو پړاوونوکې بايد ترسره شي: ۱- د کي.جي.بي د ځارکښو په لاس دې حفيظ الله امين ليرې او پرځای دې ببرک کارمل کښېنول شي؛ ۲- دهمدغې موخې لپاره دې دافغانستان خاورې ته يو شمير سرتيري واستول شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د۱۹۷۹ کال د دیسامبر په لسمې نېټې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو ددفاع وزیر د.ف. اوستینوف، ستردرستیز ن.وي.اوګراکوف ته لنډه لارښوونه وکړه او ورته ويې ويل چې سیاسي بیرو خپلې لومړنۍ پریکړې ته رسیدلې او دلنډمهال لپاره به په افغانستان کې خپل سرتیري پلي کړي او هغه ته يې بولنده ورکړه چې له ۷۵ تر ۸۰ زروتنو سرتیري دي چمتو کړي .

ن.وي.اوګراکوف ددغسې پریکړې له امله هک پک او په قهر شو او ويې ویل چې ۷۵ زره تنه سرتیري به د اکرد کابو کولو وړتیا نه لري نو له دې امله نوموړی د سرتیرو دپلي کولو پلوی نه وو او هغه يې 'بې پروايي' وبلله. ددفاع وزیر په قهرژلې توګه دهغه خبرې ودَرَولې:' ته غواړې چې سیاسي بیرو ته درس ورزده کړې؟ستا دنده یوازې د بولنديې پرځای کول دي.....' په همدغې ورځ نیکلای واسیلیویچ 'اوګراکوف' په ناڅاپه د لیونید ایلیچ برژینیف دفتر ته راوبلل شو چې خوشې په نامه کوشنۍ سیاسي بیرو(یو.اندروپوف،الف.ګرومیکو او د. اوستینوف) غونډه جوړه کړې وه .

ستردرستیزیوځل بیا هڅه وکړه چې په غونډه کې ناستوکسانو ته قناعت ورکړي، هغه ټینګار کاوه چې دپوځ د کاروَلو پرځای دي دافغانستان د لانجې پر سر د سیاسي لارو چارو د موندولو په اړخونو پریکړه وشي. هغه وویل چې افغانان هېڅکله د پردیو شتون نه شي زغملای اوهغوی ته يې زموږد ممکنه پوځي عملیاتو په اړه اخطار ورکړ- خو هر څه بې ګټې ول .

خودخبروپه پای کې هغوی په ازمایښتي توګه هوډ وکړچې د اوسني وخت لپاره به د پوځي بیړنې مرستې په اړه پریکړه ونه نیسي، هرګوره پریکړه وشوه چې سرتیري دي هرومرو خپل چمتووالی ونیسي .

ماښام وو چې اوستینوف ددفاع وزارت ډله راوبلله او هغې ته يې دپوځي مشرتابه د لوړپوړوچارواکو کوشنۍ کړې ته خبروکړچې په نیږدې راتلونکي کې به دافغانستان پرخاوره دشوروي دلښکر دپلي کولوپه اړه پریکړه ونیول شي او له دې امله هغوی دې دلښکرچمتووالي ته ملا وتړي. له همدې امله ووچې ۰۰۱۳۳/۱۲/۳۱۲ شمیره لارښود لېک سرتیرو ته واستول شو.د دیسامبر له لسمې نېټې وروسته اوستینوف دترکستان په سېمه کې ستردرستیز ته دنوي لښکردجوړولو په اړه شفاهي لارښوونې ورکولې. د دغو لارښوونو پربنسټ دغوره شویو سرتیرو خوځښت ترلاس لاندې ونیول شو او دهوايي پوځ او دپوځ نورې څانګې دترکستان پوځې سېمې ته واستول شوې.دچمتووالي ټولې تابیاوې په پټه ترسره شوې او دځمک انځورو یانقشوپرمخ ولیکل شوې .

څرګنده ده چې دافغانستان له حالت څخه په کابل کې دیره د کې جي بي د استازي تورنجنرال ب.ایوانوف دارزونې پربنسټ وروستنۍ پریکړه ونیول شوه. کله چې د دسامبر په ۱۲ نېټه ددفاع وزیر د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې غونډې ته روان وو د ایوانوف ګزارش دهغه د میز پرسرپروت وو. سترجنرال وي.پ. پلاتین چې په یوه وخت کې د افغان پوځ د اداري لوی سیاسي سلاکاروو،پورتنۍ ګزارش لېدلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دغه خبره مني. يوه ورځ مخکې د شوروي د سوسياليستي جمهوريتونو دفاع وزيرنوموړی ماسکو ته رابولي اوغواړي هغه ته چې دافغانستان په ډيموکراتيک جمهوريت کې په پوځي چارو کې له ترټولو ښه خبر سړي دی د را رسيدلي ګزارش په اړه مالومات ورکړي ځکه چې اصلي پوځي سلاکارس. ماګوميتيف نوی افغانستان ته رسيدلی وو اود افغانستان د حالاتو په اړه يې ژور مالومات نه درلودل. خو کله چې دځارکښو ادارو له خوا دافغان پوځ په اړه درالېږل شوي ګزارش په وړاندې جنرال خپله ناهمغږي او غبرګون څرګند کړ اودشخړو په ترڅ کی يې وويل چې دابه په افغانستان کې اوضاع له بده پسې بدتره کړي او ډيرې دراماټيکي پايلې به ولري، نو د.ف. اوستينوف دکي.جي.بي د استازي ته [کوډ/شفر/محرم] تيليګرام وروښود چې پکې وويل شوي ول: ' که تاسو هلته'په ماسکو کې �ژ' له له يو بل سره پريکړه نه شي کولای نوموړبه هرومرو'دلته' ' په کابل کې �ژ' پريکړه وکړو'.

دديسامبر په ۱۲ د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د مرکزي کميټې سياسي بيرو' په بله وينا دغورو شويو غړو ډلې' د يو.وي.اندروپوف،د.ف.استينوف اوالف.الف.ګروميکو په نوښت په همغږې توګه وروستۍ پريکړه وکړه چې � افغانستان ته دې سرتيري واستول شي، او د خبرې د پټ ساتلو لپاره دغه پريکړه 'اقدامات' ونومول شوه. شوروي مشران ګروهن ول چې دغه ګامونه به، پرته له دې چې نورې موخې ولري، يوازې دهېواد د حالاتو پياوړتيا اوښه کولوته ګټور وي. دغونډې ټرونلېک چې تر ډيرې مودې پورې ترټولوپټ لاسوندی ګڼل کېده اود ک.يو.چرنينکو په لاس لېکل شوی وو، هېڅ چا ان د مشرتابه لوړپوړو چارواکوته ونه ښودل شواو په ځانګړي صندوق کې وساتل شو او د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د کمونيست ګوند دمرکزي کميټي په ځانګړې دوسيه کې بندي خو ژوندی پاتې شو.

دغه لاسوندی په ډاګه څرګندوي چې افغانستان ته د شوروي د سرتيرو د لېږد پيلوونکي او پريکړه کوونکي څوک ول. ټرونلېک د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو دمرکزي کمېټې د سياسي بيرو ټولو هغوغړوچې په غونډې کې يې برخه درلودله لاسلېک کړ. په دغووختونوکې د هغه 'ټرونلېک' 'په وړاندې' چاخبرې نه شوای کولاې.د سياسي بيرو هر غړی پوهېده چې ناموافقت به يې څنګه د سترګو په رپ کې د ګوند سکرترجنرال ته و رسول شي او له همدې امله ول چې هر وړانديز به پټو سترګو 'دټولو غړو له پلوه' په ټوليزډول منل کېده. د هغې ورځې تګلاره او پرنيسپ دا وو چې ټوليزاومجموعي پټپټاني واک چلاوه. د يادولو وړده، الف.ن.کاسيګين چې د دغې سکالوپه اړه يې منفي دريزدرلود، په غونډې کې ګډون ونه کړ. په ټرونلېک کې د 'الف' له توري څخه موخه 'افغانستان' اوله 'اقداماتو' څخه موخه دغه هېواد ته د سرتيرو د لېږنې معني را څرګندوي. له دې امله افغانستان ته د سرتيرو د لېږلو د پريکړه کوونکو پازوالو 'مسوؤلينو' په اړه د ناسمو ډنډورو اوناهمآهنګيو لمنه ورټوله شوله .

له افغانستانه ' دکي جي بي له پلوه � ژ' را رسېدلي پټ (محرم) تيليګرامونه داسي منښته څرګندوي چې د افغانستان په اړه د شوروي د مشرتابه له پلوه نيول شوي ګامونه ګنې سم اوپرځای ګامونه ول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرتيرو دلېرد په تړاو داسې يو حکم نه وو چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د رئـيسه هېـئـت د عالي شورى له خوا دې صادر شوى وي.ټول امرونه په شفاهي ډول ورکول کيدل. دا ددې لپاره شوې ول چې ګنې محرميت په پام کې ونيول شي او امين غافله راچاپير کړي .

د شته سياسي دودونو اوتګ لارو پربنسټ په هغووختونوکې د مهمو سياسيي پريکړو په اړه ددغسې اعمالو ترسره کول ممکن ول:په رښتوني اړخ کې، دشوروي سوسياليستي جمهوريتونو دکمونيست ګوند د مرکزي کميټې د سياسي بيرو په منځ کې چې 'د واکمن ګوند ترټولو لوړه او پياوړې څانګه وه' يوه ټوليزه دوديزه پاليسې داوه چې ددولت ټولو ارګانونونو به هره پريکړه په 'رسمي' اوساده ډول منله او پريکړه به دخلکو خبرتيا ته وررسيدله.له همدې امله که هرڅومره دليل راوړلو نو بيا هم دې پايلې ته رسيږو چې که دغه سکالو د شوروي د رئـيسه هېـئـت عالي شورى ته د خبرو اترولپاره راوړاندې شوې وه نو ټولو به 'دويل شوي دود پربنسټ �ژ' په يوه غږپه پټو سترګو منلې وه. څکه هغه وخت د 'متحده نظر' دَوريا پـَير وو او ديوه ډير سختچارى يا مقيده سيستم تر سيوري لاندې چې د ګوند د څانګنومونو 'نومينکليچر' په پوړيوکې يې جوړ کړى وو، ان يوه ګام ته يې اجازه نه ورکوله چې د ګوند د سياسي بيروله پريکړواو کړنو څخه دې هاغه غاړه واخيستل شي؛ هغه کسان چې د دولت په لوړو پوړونو کې ټاکل شوي ول د همدغسې يوه سياسي جوړښت تر بشپړ څارلاندې ول .

له روسي انګريزي ته ژباړه : دواشنګتن په پوهنتون کې د ملي امينت له آرشيف څخه ميرمن سويتلانا سارانسکايا

له انګليسي پښتو ته ژباړه: رحمت آريا

سرچينه :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

اتم لاسوندى کښيکاږي. دا لاسوندى په مايکروسافټ ورډ کې ليکل شوى. چې انګليسي بڼه يې دا ده:

From: Alexander Lyakhovsky,

The Tragedy and Valor of Afghan

GPI Iskon, Moscow, 1995, pp.109-112

Alexander Lyakhovsky�Major General, General Staff of the Russian Army. During the war in Afghanistan served as assistant to Commander of Operative Group of the USSR Defense Ministry in Afghanistan General V. I. Varennikov.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

On December 8, 1979, a meeting was held in L. I. Brezhnev�s private office, which was attended by the narrow circle of the CC CPSU Politburo members: Yu. Andropov, A. Gromyko, M. Suslov and D. Ustinov. They took a long time discussing the present situation in Afghanistan and around it, considered all the pros and contras of introducing the Soviet troops in the area. Yu. Andropov and D. Ustinov cited the reasons justifying the necessity of such step, such as: the efforts, undertaken by the CIA of the USA (U.S. resident in Ankara--Paul Henze), for creating a �new Great Ottoman Empire,� which would have included the Southern republics of the USSR; the absence of a reliable air defense system in the South, so that in the case of stationing of the American missiles of the �Pershing� type in Afghanistan, they would threaten many vital Soviet objects, including the space center Baikonur; the danger that the Afghan uranium deposits could be used by Pakistan and Iraq for building nuclear weapons; [possible] establishment of opposition regimes in the Northern areas of Afghanistan and annexation of that region by Pakistan, and so on.

At the end of the meeting they have decided, as a preliminary plan, to develop two options: (1) to remove H. Amin by the hands of KGB special agents, and to put Babrak Karmal in his place; (2) to send some number of Soviet troops on the territory of Afghanistan for the same purposes.

On December 10, 1979, the Defense Minister of the USSR D. F. Ustinov summoned Chief of General Staff N. V. Ogarkov, and informed him that the Politburo had reached a preliminary decision of a temporary introduction of the Soviet troops into Afghanistan, and ordered him to prepare approximately 75 to 80 thousand people. N. V. Ogarkov was surprised and outraged by such a decision, and said that 75 thousand would not be able to stabilize the situation, and that he was against the introduction of troops, calling it �reckless.� The Minister of Defense cut him off harshly: �Are you going to teach the Politburo? Your only duty is to carry out the orders . . .� On the same day, Nikolai Vasilievich [Ogarkov] was promptly summoned to L. Brezhnev�s office, where the so-called �small Politburo� (Yu. Andropov, A. Gromyko and D. Ustinov) was in session.

The Chief of General Staff once again tried to convince those who were present, that the Afghan problem should be decided by the political means, instead of relying on using force. He cited

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

the traditions of the Afghan people, who never tolerated foreigners on their soil, warned them about the possible involvement of our troops in military operations, -- but everything was in vain. However, in the end of the conversation they tentatively determined that for the time being they would not make the final decision on the immediate military assistance, but, in any case, the troops should start preparing.

In the evening, D. Ustinov gathered the Ministry of Defense Collegium and informed the narrow circle of officials from among the highest military leadership that possibly in the near future the decision would be made to use the Soviet troops in Afghanistan, and that they had to start preparing the appropriate forces. For this purpose Directive # 312/12/00133 was sent to the troops. Beginning from December 10, D. F. Ustinov started giving oral instructions to the Chief of General Staff regarding formation of a new Army in the Turkestan military district. On the basis of these instructions, selective mobilization of troops was carried out, and airborne and other military units were transferred to the Turkestan military district. All arrangements were carried out in secret, and noted on the maps.

Apparently, the final step was made after they received the report from the KGB representative, General-Lieutenant B. Ivanov, stationed in Kabul, with his evaluation of the situation in Afghanistan. This report was on the table of the Defense Minister at the moment when he was leaving for the CC CPSU Politburo meeting in the morning of December 12. General-Major V. P. Zaplatin, who was at that time adviser to the Chief of Political Administration of the Afghan army testified about it. The day before, the USSR Defense Minister summoned him to Moscow to report on the situation as the man with the most thorough knowledge of the state of affairs in the army of the Democratic Republic of Afghanistan, since principal military adviser S. Magometov, who had just arrived [in Afghanistan], did not fully grasp the Afghan situation yet. However, when the General expressed his disagreement with the assessments of the Afghan Army provided by our special services, and presented his arguments to the effect that they had dramatized the situation developing in Afghanistan excessively, D. F. Ustinov showed him a coded telegram signed by the KGB representative, and said, �You cannot come to an agreement there, but we need to make a decision [here].�

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

On December 12, at the session of the CC CPSU Politburo (or rather its elite), on the initiative of Yu. V. Andropov, D. F. Ustinov, and A. A. Gromyko, the final decision was made unanimously�to introduce Soviet troops into Afghanistan, although in the interest of secrecy, it was called �the measures.� The Soviet leaders believed that that step was intended to promote the interests of strengthening the state, and pursued no other goals. The protocol of that session, handwritten by K.U. Chernenko, which for a long time was super secret, was not shown to anybody, not even those among the highest leadership and was kept in a special safe, survived in a special folder of the CC CPSU.

This document to a large extent clarifies who were the initiator and executor of the introduction of Soviet troops into Afghanistan. The protocol was signed by all the CC CPSU Politburo members, who were present at the session. In those times nobody spoke �against� [it]. Every Politburo member knew how a disagreement with the opinion of General Secretary would be received, and therefore all proposals were �received with unanimous approval.� The principle of collective cover-up ruled the day. It is significant that A.N. Kosygin, whose position on this issue was negative, did not attend the session. In the document, the letter �A� signified Afghanistan, and the word �measures� signified the introduction of Soviet troops into that country. Therefore, all the false rumors, and inconsistencies regarding who was responsible for making the decision to introduce troops into Afghanistan have been removed.

The coded telegrams coming from Afghanistan looked as if they provided confirmation that the steps undertaken by the USSR leadership in regards to Afghanistan were the right ones.

There was no Decree of the Presidium of the USSR Supreme Soviet on the issue of the introduction of troops. All orders were given orally. That was justified by the need to ensure secrecy and the need to confuse H. Amin.

In those times, such actions were possible as a result of the existing practice of making important political decisions: in reality, after their adoption by the CC CPSU Politburo (the highest organ of the ruling party), they were, for the main part, simply formally �approved�

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

by the state organs, and were announced to the people. Therefore, there is every reason to believe that if that issue was raised at the Supreme Soviet, it would have been decided unanimously positively. Because that was the era of �unified thinking,� and the strict system of hierarchy created by the party nomenclature did not allow even one step outside the line determined by the CC CPSU Politburo; the people who occupied the key posts in the government, were under the total control of that system.

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

دپښتو ژباړونکي څېړنه او یادَونه:

پورته مووویل چې دبرژنیف ترمشرۍ لاندې دګوند سیاسي بیرو یوه پټه پریکړه وکړه او دپریکړې مسوده چرنینکو په خپل لاس ولېکه او په هغې کې 'الف' افغانستان او 'اقدامات' پرافغانستان د یرغل د امر مانا راښندي. اوس دلته تاسو ته همدغه لاسوندی له انځور او ژباړې سره ړالۍ کوم او سرچینه یې هم لیدلای شي :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r9.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

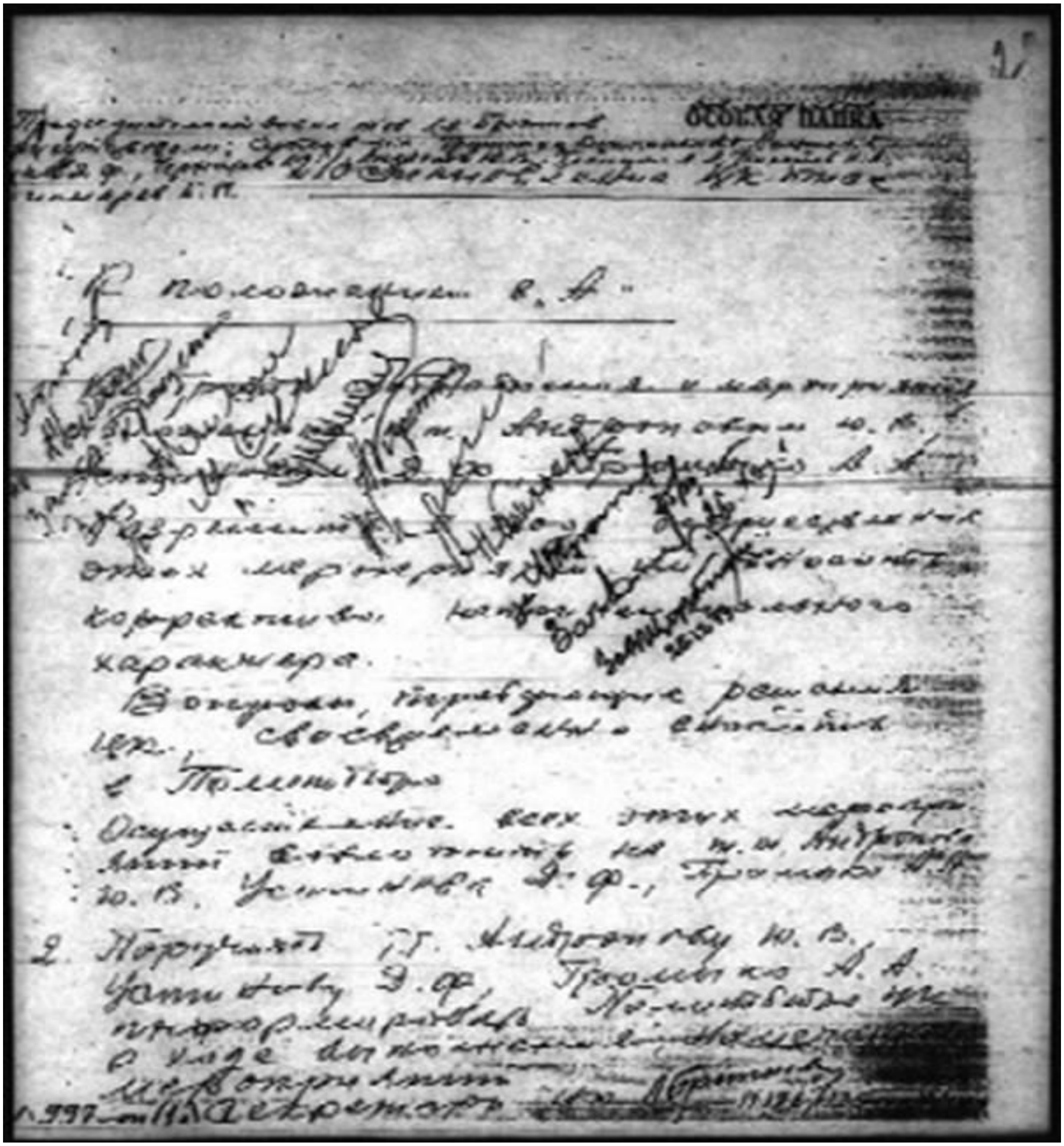

ОСОБАЯ ПАПКА

[illegible]

К положению в „А"

1. Одобрить соображения и мероприятия, изложенные т.т. Андроповым Ю.В., Устиновым Д.Ф., Громыко А.А. Разрешить в ходе осуществления этих мероприятий им вносить коррективы непринципиального характера.

Вопросы, требующие решения ЦК, своевременно вносить в Политбюро.

Осуществление всех этих мероприятий возложить на т.т. Андропова Ю.В., Устинова Д.Ф., Громыко А.А.

2. Поручить т.т. Андропову Ю.В., Устинову Д.Ф., Громыко А.А. информировать Политбюро ЦК о ходе исполнения намеченных мероприятий.

Секретарь ЦК [illegible]

پښتو ژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترټولو پټ (محرم)

[ټاپه:] ځانګړې ډوسیه

دغونډې مشر: ملګر'ی' ل. الف. برژنیف

همدارنګه، حاضر ول: سولسوف م.الف، ګریشین وي.وي، کریلینکو الف.پ، پیل شي الف.یا، اوستیوف د.ف، چرنینکو ک.یو، اندروپوف یو.وي، ګرومیکو الف.الف، تخنیکوف الف.الف، پونوماریيف ب.ن

د ' الف ' د حالت په اړه ، د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو دکمونیست ګوند دمرکزي کمیټې دسیاسي بیرو پریکړه

۱ -دهغو ځیرنواوګامونو داوچتولومنل ، چې د اندروپوف یو.وي او ګرومیکو الف.الف له پلوه رامخته شوي دي. هغوی ته واک ورکول کیږي چې ددغوګامونو د اوچتولو په لړۍ کې دې دغیرضروري کرکترپه اړه اصلاحات راولي .

هغه پوښتنې او اړخونه چې د [مرکزي کمیټې] پرپریکړو پورې تړلې دي په بیړنۍ اوبشپړه توګه دې سیاسي بیرو ته ورسپال شي .

۲ -ملګرواندروپوف یو.وي، اوستیوف د.ف او ګرومیکو الف.الف ته دنده ورسپارل کیږي چې د'ګوند �ژ' دمرکزي کمیټې سیاسي بیرو دې دپورتنیو ویل شویو ګامونو د پورته کولو د اکر په اړه خبرکړي.

دمرکزي کمیټې سکرتر ' ل. برژنیف '

شمیره (صفر) ۹۷۷ (وپ) (۱) (پاڼه)

پروتوکول) ۱۷٦(

۱۲۵ له ۱۲/۱۲/۱۹۷۹

]لاسلیکونه چې په ربونده یا ربښنده ډول له کینې ښۍ خواڅخه دلاسوندې له پورتنۍ کینې برخې پیل کیږي په دې ډول دي : اندروپوف، اوستینوف، ګرومیکو،پیل شي،سولوسوف، ګریشین،کریلینکو،تخنیکوف، 'نه لوستل کېږي' ، ۱۲/۲۵ [ددسامبر۲۵]، 'نه لوستل کېږي' ۱۲/۲۵/ [ددسامبر۲٦]، او شچربیتسکي،۷۹/۱۲/۲٦[

اصلي سرچینه:

{Source: TsKhSD, F.89. Per. 14.Dok.31}

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

[افغانستان ته] د سرتيرو دليږدپريکړه کله او ولې ونيول شوه

پښتو ژباړه: رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

پرافغانستان ولې او څنگه يرغل وشو

پېژندنه:

د گريگوري کورنينکوځرگندونې

گريگوري.م. کورنينکو(دشوروي دبهرنيوچارو دوزيرپخوانی مرستيال انځور يې دلاسوندي په پای کې وگورئ - ژ)

د گريگوري.م. کورنينکوله پلوه : سره جگړه: دگډونوالو مـَنـَښته 'شهادت '

'ماسکو،ميژدونـَروني اتنـَشينې "نړيوالې اړيکې - ژ" ۱۹۹۴" پ پ. ۱۹۳-۱۹۵

دلېخاوفسکي له کتاب او د گريگوري.م. کورنينکو له ځرگندونوڅخه غوره شوي برخې :سره جگړه: دگډونوالو منښته 'شهادت"ماسکو،ميژدونـَروني اتنـَشينې "نړيوالې اړيکې" په پراخه توگه هغه پريکړه څېړلې چې افغانستان ته دسرتيروپريکړه څنگه ونيول شوه. يوازينی لاسوندېزيا مستند ثبوت چې په ډېرمحرم ډول ترډېروختونوپورې پټ ساتل شوی وو په لاس لېکل شوی هغه لاسوندی دی چې د 'الف' حالت نوميږي او د۱۹۷۹ کال دديسامبرپه ۱۲ نېټه دسياسي بيرو غړو لاسليک کړی وو او په مخکيني لاسوندي کې وژباړل شو .

دلاسوندي پيل

[افغانستان ته] د سرتيرو دليږدپريکړه کله او ولې ونيول شوه.

د[د گريگوري.م. کورنينکوله پلوه : سره جگړه:دگډونوالو منښته 'شهادت"ماسکو،ميژدونـَروني اتنـَشينې "نړيوالې اړيکې -ژ" ۱۹۹۴" پ پ. ۱۹۳-۱۹۵]

د۱۹۷۹ کال د مارچ او اکتوبردمېاشتو [په اوږدکې] ما او الف.الف گرومېکوډېري وختونه د شوروي سرتيرو داستولو په اړه د افغان د دولت پرغوښتنې له يوبل سره خپل اندونه گـډَول او هرکله موچې د نظرياتوراکړه ورکړه کوله نو يوه گډ نظر ته رسيدلو چې دغه به يو ناشونی کار وي. د دغې سکالوپه تړاو ما د اکتوبرترمېاشتې پورې پر يو.وي.اندرپوف يا د.ف.اوستينوف، پريوه هم شک نه درلود. هرگوره، يووخت د اکتوبرپه مېاشت کې، کله چې امين، تره کی له واک څخه راوپرځاوه، د گروميکو ' لاس اوپښې وترل شوې' � هغه نور له ماسره په خپلوخبرو اتروکې افغانستان ته د شوروي د سرتېرو د لېږو په اړتيا ' يا نه اړتيا ' خبرې نه کولې. کله چې سرتيري ولېږل شول

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه ور سره د خبروپه ترڅ کې دې پايلې ته ورسيدم چې ګرومېکو د 'الف' په اړه د سرتيرود لېږد پريکړه منلې، خو نومړی د دواړو اندروپوف او اوستينوف له پلو تر'فشار' لاندې نيول شوی وو. دا چې له دغودواړو کوم يوې له خپل لومړی نظرڅخه اوښتی او د سرتيرو د ليږد په ملاتړې خبرې کړې څرګنده نه ده او يوازې انګيرنه کولای شو اوبس.

> او اندروپوف چې په هغه وخت کې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د کي جي بي مشروو د خپلو لوړپوړو چارواکوپه لاس کې يو يرغمل ووچې له يوې خوا يې د امين انځور د يوه امريکايي څارکښ (جاسوس) په توګه راکښلی وو او دهغه د واکمنی دوام يې په ښنديز يا مبالغوي ډول شوروي ته يو ګواښ باله

هغه نوي لاسوندي چې په دغو نيږدې وختونو کې زمالاس ته راغلي دې ته نغوته کوي چې همدغه اوستينوف دد غه غم لړي ' الف' يرغل وروستنی تائـيد يې وکړ. افغانستان ته د شوروي سرتيرو د ليږد په اړه دهغه نظر [له (نه اړتيا) څخه (اړتيا) ته � ژ)هغه مهال بدلون مومي کله چې د ۱۹۷۹ کال په منې کې امريکايي سمندري بيړۍ د فارس په خليج کې ودرېدلې او موړته را رسيدونکو مالوماتو راڅرګندول چې امريکا چمتو اوپرايران يې ممکنه يرغل ته ملا را ترلې او دغه به د سيمې د حالت په پوځي ستراتيژيکې معادلې کې د بدلون د ګواښ په رامنځ ته کولو د شوروي ګټو ته تاوان ورسوي. که امريکا له خپلې خاورې څخه په زرګونوکيلومتره ليرې ځان ته اجازه ورکولای شي چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو تر زنې لاندې کرښوته رانيږدې شي نو په ګاونډې افغانستان به کې موږ ولې د خپلودريزونو په ساتنه کې ووېريږو؟ دا د اوستينوف تقريبي نظر وو. او اندروپوف چې په هغه وخت کې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د کي جي بي مشروو د خپلو لوړپوړو چارواکوپه لاس کې يو يرغمل ووچې له يوې خوا يې د امين انځور د يوه امريکايي څارکښ (جاسوس) په توګه راکښلی وو او دهغه د واکمنۍ دوام يې په ښنديز يا مبالغوي ډول شوروي ته يو ګواښ باله او له بلې خوايې دشوروي په ګټه د حالت په بدلون کې د شوروي د پياوړتيا په اړه ډيره مبالغه کړې وه. د کي جي بي د کارکوونکوپه منځ کې زه د دغسې حالت او باور له شته والي څخه خبروم .

زما د مالوماتو پربنسټ افغانستان ته د سرتېرو د لېږد سکالو، په پوځ کې د يوشميرکسانو په منځ کې لکه د پوځ ستردرستيز ن.وي اوګراکوف، دهغه لومړي مرستيال س.ف. اخريموف او دعمومي عملياتو د څانګې مشر وي.آی. وارنيکو،لېوالتيا را ونه وپاروله. هغوی د سياسي اړخونو په پرتله د دغې لېږدونې په وړاندې خپل غبرګون او نيوکه يوازې په کارپوهيزه برخه کې راڅرګنداوه او په ويتنام کې له امريکايانو سره په نښته کې (په نغوتې) يې خپل ملاتړکاوه:پرته له دې چې په اروپا او له چين سره په لېکوکې د شوروي د ميشتو سرتيرو په شميره کې د پام وړلږوالی او ضعف رامنځ ته شي له افغانستان سره جګړه ناشونې وه، او په هغه وخت کې په دغو ځايونوکې د پوځ د شميرې راټيټونه د منلو وړنه وه. خوپه پای کې اوستينوف د هغوی نظر وغانده. ترهغه ځايه چې زه پوهيږم، د شوروي د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوسیالیستي جمهورتیونو د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې نړیوالې څانګې افغانستان ته د سرتیرو لېږنه یوه تیره وتنه اواشتباه وبلله او هڅه یې وکړه چې دغه خبره د مشرتابه دلوړپوړوچارواکو ترغوږونو ورسوي خوبریالۍ نه شوه .

ما وروسته هڅه وکړه چې د پېښو د پرمختګ لړۍ اواړیکي له یو بل سره وترم او په دې توګه ماته د سرتیرو د لیږد په اړه د دغو دریواړو د دریزونوسنجونه ستونزمنه برېښېدله او دغې سنجونې د اکتوبر،نوامبر او د دسامبردمېاشتې تر لومړیوپورې دوام درلود. د۱۹۷۹ کال د دسامبر په ۱۰ نېټه اوستنیوف ستردرستیزته شفاهي امرورکړچې د ترکستان په پوځي سیمه کې دې یوه پارا شوتي فرقه، پنځه پلې فرقې چې دالوتکو له لارې دلیږدولو لپاره چمتو وي پلي کړي او همدلته دې دوه سپکې موتروریزه فرقې د لیږلولپاره برابرې کړي اود کوشنیوپوځي بیړیوغـُـنډ دې پرته له دې چې په کومې دندې وګومارل شي د بشپړتیارسي حالت کې ودرول شي .

د دیسامبر په ۲۴ نېټه اوستینوف د دفاع د وزارت لوړپوړي چارواکي پرته له دې چې د دغه مأموریت موخه ورڅرګنده کړي په یوې غونده کې راټول او هغوی ته یې د شوروي سرتیرود لیږد پریکړه اعلان کړه.

افغانستان ته د شوروي سرتیرو وروستنۍ سیاسي پریکړه د دیسامبرد مباشتې په نیمايي کې د ۱۹۷۹ کال د دیسامبرپه ۱۲ نېټه د شوروي د مشرانو د یوې کوشنۍ کړۍ له پلوه ونیول شوه: برژنیف، سولوسوف،اوستینوف او ګرومېکو (یو شمیرورځپاڼې د کاسیګین نوم هم اخلي خو زما د مالوماتو پربنسټ هغه په دغه غونډه کې حاضرنه وو، ځکه چې ناروغه وو). له دې امله د برخلیک دغه پریکړه د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو د یوې کوشنۍ ډلې له پلوه ونیول شوه خو د سیاسي بیرو دغه په لاس لیکل شوې پریکړه وروسته له اصلي پریکړې ولیکل شوه او بیا د سیاسي بیرو پرټولو غړو لاسلیک شوه.

له هغه وروسته د (پوځي) ډلګیو چمتووالي اوجوړولو ته لا اوږه او چټکتیا ورکړل شوه او له پوځي سیمو څخه ګاونډي هیواد ته په پوله کې پرتوډلګیو ته د ننوتلو (دنده) وسپارل شوه. د دیسامبر په ۲۴ نېټه اوستینوف د دفاع د وزارت لوړپوړي چارواکي پرته له دې چې د دغه مأموریت موخه ورڅرګنده کړي په یوې غونډه کې راټول او هغوی ته یې د شوروي سرتیرود لیږد پریکړه اعلان کړه. په همدغې ورځ د دفاع د وزیر په لاس لومړۍ چاپ شوی لاسوندی لاسلیک او چمتو شو � چې لاربشود لیک نومېده � په لاربشود لیک کې ویل شوي ول پریکړه شوې چې (دهېواد په سویلي برخوکې د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې دې د شوروي ځو ځانګې پلي شي چې موخه یې له افغان وګړو سره د نړیوالو مرستو ترسره کول دي او د وړندو یا مساعدو حالاتو په رامنځ ته کولو دې د دواړوهېوادونو په سرحدي برخوکې د شونواوممکنه افغاني ضد اقدماتومخه ونیول شي.)

ژباړه: سویتلانا ساورنسکایا، دملي امنیت آرشیف

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کنفرانس وروسته د ډوډۍ په وخت: (له کېڼې - ښۍ خوا ته) د کې جي بي پخوانی مأمور نیکلای س. لیوانوف، دملي امنیت د آرشیف غړی سویتلانا سارانسکایا، دامریکې پخوانی سفیرریموند ل. گراتفورد، د شوروي د بهرنیوچار د وزیرپخوانی مرستیال گریگوري م. کورنینکو او د امریکا ددفاع پخوانی وزیرمک نامرا

دانځورسرچېنه :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/nsa/cuba_mis_cri/McNamara%20lunch.JPG

د ټول لاسوندي سرچینه:

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

لسم لاسوندی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې چې لاسوندی میرمن سوتیلانا ساورنسکایا په مایکروسافت آفیس کې په انګریزي ژبه ژباړلې اولاسوندی یوازې د لیکوال لیاخوفسکي له کتاب څخه په اخځ را غوره شوی نو که لوستونکي لاسوندی راخلاص هم کړي لاندینی انګریزي متن به په لاندې ډول وګوري:

When and Why the Decision to Send Troops [to Afghanistan] Was Made.

[from Georgy M. Kornienko, The Cold War: Testimony of a Participant, Moscow, Mezhdunarodnye otnosheniya, 1994, pp. 193-195]

[In the period] from March to October 1979, A. A. Gromyko and I often exchanged opinions regarding the requests from the Afghan government to send in Soviet troops, and every time we came to a shared understanding that such a step would be impermissible. I have not noticed any doubts on that issue on the part of Yu. V. Andropov or D. F. Ustinov either until October. However, some time in October, after the physical removal of Taraki by Amin, Gromyko became �locked in��in his conversations with me he no longer touched upon the issue of the expediency (or inexpediency) of sending Soviet troops into Afghanistan. From my conversations with him, already after the introduction of troops, I concluded that it was not Gromyko who said �A� in favor of such decision, but that he was �pressured� into it by Andropov and Ustinov together. Which one of those two was the first to change their initial point of view and spoke in favor of sending the troops, one may only guess.

Additional evidence that became available to me recently, leads me to suggest that it was Ustinov after all, who said �A� in this sad affair. The push to change his former point of view of inexpediency of sending Soviet troops in Afghanistan came from the stationing of American military ships in the Persian Gulf in the fall of 1979, and the incoming information about preparations for a possible American invasion of Iran, which threatened to cardinally change the military-strategic situation in the region to the detriment of the interests of the Soviet Union. If the United States can allow itself such things tens of thousands of kilometers away from their territory in the immediate proximity from the USSR borders, why then should we be afraid to defend our positions in the neighboring Afghanistan?�this was approximately Ustinov�s reasoning. As far as Andropov is concerned, who at that time was Chairman of the

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

USSR KGB, in this situation he was a hostage of his own apparatus, which on the one hand exaggerated the danger for the USSR of Amin�s continuation in power, because he was being portrayed as an American agent, and on the other hand, exaggerated the power of the USSR to change the situation in the desirable for the USSR direction. I was aware of the existence of such mood and perceptions in the KGB apparatus.

Among the leadership of the General Staff, people like Chief of General Staff N. V. Ogarkov, his First Deputy S. F. Akhromeev, and Head of Main Operations Department V. I. Varennikov, the idea of sending troops to Afghanistan did not inspire any enthusiasm, according to my information. For understandable reasons, they justified their objections against it by professional rather than political considerations, supporting them by [referring to] the American experience in Vietnam: the impossibility to cope with Afghanistan with the forces that could be used [for it] without substantially weakening the Soviet groups of forces in Europe and along the border with China, which was not acceptable in those years. However, in the end, Ustinov disregarded their opinion. As far as I know, experts of the International Department of the CC CPSU regarded the decision to send troops to Afghanistan as a mistake as well, and tried to let their considerations on that issue be known to the highest leadership, but without any success.

As far as I was able to reconstruct the development of the events later, the difficult deliberations of the �three� over the problem of whether to send the troops or not continued all through October, November, and the first part of December. On December 10, 1979, Ustinov gave an oral order to the General Staff to start preparations for deployment of one division of paratroopers and of five divisions of military-transport aviation, to step up the readiness of two motorized rifle divisions in the Turkestan Military District, and to increase the staff of a pontoon regiment to full staff without setting it any concrete tasks.

However, the final political decision to send Soviet troops into Afghanistan was made in the second part of the day on December 12, 1979 by a narrow group of Soviet leaders: Brezhnev, Suslov, Andropov, Ustinov, and Gromyko (some publications also mention Kosygin, but according to my information, he was not present there because he was ill on that day). Thus

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

the fateful decision was made by not even full CC CPSU Politburo, although a handwritten Resolution of the Politburo was prepared after the fact, which was signed by almost all the members.

After that, accelerated preparations of [military] units and formations that were assigned [the task of] entering the neighboring country began in the military districts on the border with Afghanistan. On December 24, Ustinov convened the highest leadership of the Defense Ministry and made an announcement of the decision to send Soviet troops into Afghanistan without explaining the purpose of that mission. On the same day, the first printed document signed by the Defense Minister was prepared�the directive, which said that the decision was made to �send several contingents of Soviet troops deployed in the southern regions of the country into the territory of the Democratic Republic of Afghanistan for the purposes of rendering internationalist assistance to the friendly Afghan people, and also to create favorable conditions to prevent possible anti-Afghan actions on the part of the bordering states.�

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

مرکزي کميټې ته دافغانستان د پېښو په تړاو گزارش

گرومېکو،اوستينوف، اندروپوف او پونيماريف د شوروي اتحاد د کمونيست گوندمرکزي کميټې ته دافغانستان د پېښو په تړاو گزارش ورکوي

ديسامبر ۲۷-۲۸- ۱۹۷۹ اوديسامبر۳۱ � ۱۹۷۹

په دغه گزارش کې له يرغله وروسته د ديسامبر په ۳۱ نېټه دشوروي اتحاد دکمونيست گوند دمرکزي کميټې ته سياسيي بيرو هم د افغانستان د پيښو په اړه گزارش له دغه لاسونديي سره يوځاى ورکړى دى

گرومېکو،اوستينوف، اندروپوف او پونيماريف د شوروي اتحاد د کمونيست گوند مرکزي کميټې ته د افغانستان د پېښو په تړاو گزارش ورکوي

گرومېکو،اوستينوف، اندروپوف او پونيماريف د شوروي اتحاد د کمونيست گوند مرکزي کميټې ته د افغانستان د پېښو په تړاو گزارش ورکوي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیسامبر ۲۷-۲۸- ۱۹۷۹

نېټه: ۳۱ � ۱۹۷۹

ډیرمحرم

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند مرکزي کمېټه

د۱۹۷۹ کال د دیسامبر په ۲۷ او ۲۸ غونډوکې دافغانستان په اړه ګزارش

له کودتا اود افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې د عمومي منشي او د انقلابي شورا د لوی مشرن.م. تره کي له وژلو وروسته چې د سږکال د سپتامبر په مېاشت کې دامین له پلوه ووژل شو په افغانستان کې اړوپیچ په لنډ وخت کې له بده پسې بدترشواود کړکېچ لورته یې مخ ور واړاوه .

د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې ح.امین په هېواد کې د شخصي د یکتاتورۍ پربنسټ ولاړ یورژیم رامنځ ته کړ، د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند مرکزي کمیټه اوانقلابي شورئ

یې د تش په نامه د یوې کوشنۍ ځانګې کچې ته راکښته کړه.د مشرتابه ترټولو لوړدریزونه یا څوکۍ د کورنیواړیکود لرونکو او یا ح.امین ته د پالیالو ګومارل شویو کسانو له پلوه ډکې شوې. د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې ،انقلابي شورئ اود افغان دولت غړي شړونې ته اړیا و نیول شول. ځېل اوله منځه وړنه په ټولیزډول دهغو کسانو په لورنیغه شوې وه چې د اپریل په انقلاب کې یې کارَنده ونډه لوبولې وه، هغه کسان چې په براﻻ له شوروي اتحاد سره ګډ اندي (سمپاتي) ول او هغه کسان چې په ګوند کې دننه له لیننیستي ټاکلوتګلاروڅخه یې ننګونه کوله ټول د دغې ځېنې او له منځه وړنې بلهاریان شول. ح.امین د خپلوخبـرتیاوو له لارې ګوند او وګړي دواړه په دې وغولول چې ګنې د شوروي اتحاد له دولت اوګوند څخه یې دتره کي د لیږي کولو اجازه ترلاسه کړې .

د افغانستان په ډیموکرایتک جمهوریت کې د ح.امین په نیغه لارښوونه، د شوروي اتحاد د ککړوالي او په افغانستان کې د شوروي اتحاد د کارکوونکو د کارونو له انځورونو څخه د تورو سیورو په جوړولو، په برﻻس ګنګوسې خپرې شوې، د شوروي اتحاد د کارکوونکوپرهڅو بندیزولګول شو او ورته وویل شول چې له افغان استازو سره دې د تړونلیک یا قرار داد په اړانه کې پاتې شي .

په عین وخت کې ح.امین هڅه کوله چې " په بهرنۍ تګلاره کې د "ځواک انډوله یامتوازن سیاست " په راخپلولو، له امریکا سره اړیکې ورغـَوي. ح.امین په کابل کې د امریکا له شارژد افیرسره پټې غونډې جوړې کړې وې. د افغانستان ډ یموکراتیک جمهوري دولت دامریکا فرهنګي مرکزلپاره وړنده یا مساعده تشیال 'فضا' رامنځ ته کړی ووه؛ د ح.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امین تر لاربښوونې لاندې د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت څارکښو ادارو د امریکا د سفارت په وړاندې ټول عملیات بند کړل.

ح.امین هڅه وکړه چې د کورنیو انقلاب �ضد ډلو د مشرانو په منځ کې د جوړجاړي له لارې خپل دریزته لا اوږه ورکړي. د خپلو د ډاډ ورکسانو له لارې یې له اسلامي بنسټپالو مشرانو سره اړیکه ټینګه کړه .

د سیاسي ځپنو لمنه ورځ په ورځ پراخېدله. د سپتامبر له پېښې وروسته یوازې د لنډې مودې په ترڅ کې له ٦٠٠ تنو څخه زیات د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند غړي،پوځي کارکوونکي،او دامین په وړاندې یو شمیرنور شکمن کسان امین ته دپاليالو پلویانو په لاس پرته له پلټنو او محکمې ووژل شول حقیقي موخه دا وه چې د ګوند لمنه ورټوله کړي .

په لاس یو کولو دغو ټولو ،عیني ستونزو او د افغانستان ځانګړو پیچلوحالاتو یو بل سره

د انقلابي پرمختګ لړۍ له ډیرو ستونزمنو کړاوونو سره مخامخ او انقلابي ضد ځواکونو ته یې لا پیاوړتیا ورکړه او د هیواد په ګڼ شمیرولایتونو کې یې دهغوی اغیزمن څاراوواک ته لاره پرانیستله. دامین په لاربښوونه د مخ په ودې بهرنۍ مرستې ترسیوري لاندې هغوی هڅه کوله چې دهېواد په سیاسي � پوځي اړوپیچ کې بنسټیز بدلونونه رامنځ ته کړي اود انقلابي لاس ته راوړنو ټغرورټول کړي.

د زورځواکۍ د چال چلند تر سیوري لاندې د هیوادنیو چارو پرمخ بیونې، ځینې ،ډله یزې وژنې،او د قانون له ټاکلې کچې څخه پښې اوږدې غځونې په ټول هېواد کې پراخه ناخوښۍ را خپره کړه. په پلازمېنه کې شپې پاڼویا شبنامو سرونه راپورته کړل چې داوسنې رژیم وګرنیزضد چال چلندې را انځوراوه او د هیواد پر وګړو یې غږ کاوه چې د امین د ډلې پروړاندې دې د ولسي یووالي په ګډ مورچل کې راټول شي. د ناخوښیو لمنه پوځ ته هم وغځېدله. د پوځ د بولندویانو یوې غټې شمیرې د امین د ناوړې یا بې کفایتې اداري په وړاندې خپله ناخوښي اونالیوالتیا را څرګنده کړه. دغه اړوپیچ په خپله تومنه کې د امین پر وړاندې په هېواد کې دننه یوپراخ مورچل راوزیراوه .

> د انقلاب د برخلیک او د هېواد د خپلواکۍ په اره غوړ بوخوونکي اړوپیچ، ډلې په وړاندې د زور اخیستونکو غیرګونونو په رڼا کې ببرک کارمل او اسدالله سروري چې اوس په بهرکې د کډوالو په توګه ژوند کوي د انقلاب او د پلرنې ټاټوبې د ژغورلو په موخه یې دامین د ډلې د ټولو مخالفینو د یو والي نوښت په لاس کې راواخیست. د هغه ترڅنګ اوسنۍ ترځمکې لاندې پټې د 'پرچم' ډلې، د غیرقانوني مرکزي کمیټې ترلاربښوونې لاندې، نه ستړې کېدونکې کار ترسره کړ اوهڅه یې وکړه چې ټول پرمختلونکي ځواکونه د خلق په پخوانۍ ډله کې د تره کي د پلویانو په ګډون په یوه یوموټي دریز کې له یو بل سره څنګ ترڅنګ ودروي.

د امین او د هغه د د انقلاب د برخلیک او د هېواد د خپلواکۍ په اره غوړ بوخوونکي اړوپیچ،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلې په وړاندې د زور اخیستونکو غبرګونونو په رڼا کې ببرک کارمل او اسدالله سروري چې اوس په بهرکې د کډوالو په توګه ژوند کوي د انقلاب او د پلرني ټاټوبي د ژغورلو په موخه یې دامین د ډلې د ټولو مخالفینو د یو والي نوښت په لاس کې راواخیست. د هغه ترځنګ اوسنۍ ترځمکې لاندې پټې د 'پرچم' ډلې، د غیرقانوني مرکزي کمیټې ترلارښوونې لاندې، نه ستړې کېدونکی کار ترسره کړ اوهڅه یې وکړه چې ټول پرمختلونکي ځواکونه د خلق په پخوانۍ ډله کې د تره کي د پلویانو په ګډون په یوه یوموټي دریز کې له یو بل سره څنګ ترځنګ ودروي .

د افغانستان د خلق په ډیموکراتیک ګوند کې د ټولو پخوانیو ناخوالو اود بیلتون د اوسنیو شته کرښو لمنه ورټوله شوه. خلقیانو (چې سروري یې استازیتوب کوي) او پرچمیانو (چې ببرک یې استازیتوب کوي) د ګوند د یووالي وروستنۍ خبرتیا یې خپره کړه. ببرک د نوي ګوند د منځمهالی مشر او سروري د هغه د مرستیال په توګه وټاکل شول .

په دغسې یوه سخت اړوپیچ کې د اپریل د انقلاب لاس ته راوړنو ته د ګواښ د مخنیوي او زموږ د هېواد د ولسي ټیکاو اوامنیت د ګټود ساتلو په موخه اړینه وبلل شوه چې افغانستان ته دې لا زیاته پوځي مرسته ورکړل شي په ځانګړې توګه چې دغسې پوځي غوښتنې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د پخوانۍ واکمنې اداري له خوا را وړاندې شوې وې. دافغان � شوروي د ١٩٧٨ کال د پخواني تړون په رڼا کې پریکړه وشوه چې افغانستان ته دې د شوروي د پوځ یو شمیر اړین ډلګي واستول شي .

د هېواد پالو د ځپو په راپاڅېدلو چې د افغان ولس یوه لویه برخه جوړوي ټولو د افغان � شوروي د ١٩٧٨ کال د خرګند تړون په رڼا کې د شوروي ځواکونورا پلي کېدلو ملاتړ ته شکاره او د امین مخالفینو یو سمبال شوی پوځي عملیات تر سره کړ چې پایله یې د امین د رژیم په راپرځولو را ووښتله. دغه عملیات ته د کارګرپاړکې یا طبقې، روڼ اندو، د افغان پوځ یوې لویې برخې

او دولتي کارکوونکوټولو اود افغانستان د خلق نوي ډیموکراتیک ګوند او د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د نوي دولت جوړونې ته ښه راغلاست وواېه .

نوی دولت او انقلابي شورى د پراخ بنسټه استازیتوب په اډانه کې د خلق او پرچم د پخوانیو ډلو، د پوځ د استازواو غیرګوندي کسانو په ګډون رامنځ ته شوي دي .

نوي مشرتابه د خپلې کړنلارې په خپرونو کې ژمنه کړې چې د ولسپالې � ډیموکراسۍ د خپرولو ، د ځمکوالۍ د او پانګوالۍ � ضد د انقلاب د بریا لمنه به تر وروستي ګوټ پورې ورسوي او د افغانستان له خپلواکې او ځمکنۍ بشپړتیا څخه به ساتنه وکړي. د بهرنۍ تګلارې یاسیاست په څانګه کې هغوی ژمن دي چې له هرې شونې لارې د شوروي اتحاد له سوسیالیستي جمهوریتونو سره دهمکارۍ او ملګرتوب په پیاوړې کولو کې کاروکړي. د پخواني رژیم له تیروتنو څخه په زده کړه کې نوی دولت په پام کې لري چې د خپلو کړنلارو په پلي کولو کې د ټولنیز ژوند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ولسواکه کولوکې، دقانون په متن د ولاړې ټولنې په رامنځ ته کولوکې،د ټولنیزبنسټ په پراخولوکې، د هېواد په هرګوټ کې ددولتي واکمنۍ په خپرولوکې، له مذهبي، توکمیزو او ټبرنیو لړکیو سره دیوې د زغم وړ کړنلارې په راخپلولو کې کوټلي ګامونه را اوچت کړي .

یو له دغو کوټلو ګامونو څخه چې د افغاني ټولنې پام یې ځانته را واړاوه، د یو شمیر سیاسي اوپوځي مخکښنه فعالینو په ګډون د سیاسي بندیانو د یوې غټې شمیرې آزادول ول. دهغوی ګڼ شمیر(لکه قادر،کشتمند،رفیع او نورو) په فعاله او لېواله توګه د نوې انقلابي شورى او دولت د کارونو له لړۍ سره یو ځاى شول .

د وګړو غټې شمیرې د ح. امین د راپرځولو خبرتیا د ښکاره خوښیو په زوږ کې ولوستله او واورېدله او د نوي دولت له کړنلارو سره یې خپل ملاتړ په لیوالتیا څرګنده کړ. د افغان پوځ د ټولو څانګو او ډلګیومخکښو بولندویانولا مخکې نوي ګوندي او دولتي مشرتابه ته خپله پالیالي اعلان کړه. په ټولیزډول له شوروي سرتیرو اوکارپوهانو سره اړیکې د دوستۍ او ملګرتوب ترسیوري لاندې پراختیا مومي. په هیواد کې حالت عادي کېدلو ته مخه کړې.

د کابل په سیاسي کړیوکې انګیرل کیږي چې د ببرک حکومت به په ښکاره او باید توګه د اقتصادي اوکورنیو ستونزو د نویو تګلارو په رڼا کې له پخواني رژیم څخه پر راپاتې شویو ستونزو او ننګونو بریالى شي؛ خو هغوی هیله څرګندوي چې د افغانستان خلق ډیموکراتیک ګوند به د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو په مرسته پردغو ستونزو لاس برى ومومي. ببرک کولاى شو د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د تیوریکي مشرانو په ډله کې یو پوخ مشر وبولو چې په هوښیارۍ او موخیزې 'هدفمندې' توګې یې د افغانستان اړوپیچ را څیړلی دی؛ هغه تل د ګوند په پاکزړو پلویانو کې شوروي اتحاد ته دیوه مخښکه رښتوني پالیال 'وفادار' په توګه پیژندل کیږي چې د ګوند د پراخوکړیوپه منځ او هېواد کې له ځانګړي درناوي څخه برخمن دی. په دې تړاو ویلاى شوچې د ګوند په غاړه درووند پیټې پروت دی او دافغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت مشرتابه به اغیزمنې لارې چارې ومومي چې په هېواد کې په بشپړه توګه اړوپیچ کابو کړاى شي .

]لاسلیک[

یو. اندروپوف

]لاسلیک[

د.اوستینوف

]لاسلیک[

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

الف.گرومېکو

]لاسلېک[

ب.پونيماريوف

۱۹۷۹

د ديسامبر ۳۱

لومړنې سرچېنه

{Source: TsKhSD, f.89, per 42, dak.10 provided by M. Kramer; trans by D. Roza}

ددغه لاسوندي د اخځ او د لاسوندي روسي او انګريزي سرچينې لپاره همدغه ځای کښېکاږئ

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r11.pdf

دلاسوندي پای

د ژباړونکي شننه:

لکه څرنګه چې تاسو ولېدل، شوروي مشرتابه د خپل هيواد او ګوند د غولولو لپاره له سياسته بې خبراو ناپوه ببرک د مرکزي کمېټې سياسي بيرو په خپل ګزارش کې چې د وخت د يو پياوړي زبرځواک تر ټولو لوړه او د ډاډ وړ ځانګه وه، يوه ښايسته او غولوونکې ناوکۍ جوړه کړه. اوس به ستاسو هېوادوالو پام د ببرک د هغې مرکې ژباړې ته را واړوم چې د خپل له شرمه ډک ژوند په پای کې يې دبي بي سي له خبريال مصطفی دانش سره ترسره کړې ده. هغه په خپله ويلي: (په ژوند کې مې چې ترټوله ستره زده کړه ترلاسه کړه دا ده چې هېڅ هېواد نه شي کولای د پردي ځواک په مټه خپلواکي ترلاسه کړي يا پرمختګ وکړي. بايد د وګړو وېلاړ 'اراده' ته درناوی وشي او له خپلواکۍ دې ساتنه وشي. هر ولس بايد په خپلو پښو په خپله ودريږي).

که څه هم دطالبانو له غيرولسي تګلارو سره هموغمره په ټکر کې يم چې د خلقيانو او پرچميانو له هغو سره. خودهغو شاه زلميو پر مټ دي برکت شي چې د ببرک د مړي پاتې شونې يې د افغانستان له سپيڅلې خاورې څخه را وايستلې او بيرته يې د شوروي په لور د آمو په مست سيند کې د تل لپاره لاهو کړې اود هېواد له تاريخ څخه يې دغسې تورټکی د تل لپاره ورک وکړ. د سپيڅلې مور په سپيڅلو شيدو مو دلوی څښتن برکت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ببرک کارمل سره د وروستنۍ لېدنې يادونه

بي بي سي

مصطفی دانش

د ختيز د چارو کارپوه

ښۍ خوا مصطفی دانش له ببرک سره د کتنې پر مهال

له ببرک کارمل سره زما د کتنې وروستنۍ نېټه چې ښه مې په ياد ده ۱۹۹۵ز کال ته ورگرځي .

د هغه لېدنې ته دافغانستان په شمال کې د حيرتانو کوشنۍ ښارگوټي ته ورغلی وم. تر دغه دمه درې کاله کېدل چې مجاهدينو په افغانستان کې حکومت کاوه او هېواد کې په کنډوالو اړولی وو.هېواد په ښېښپانده اړوپيچ کې ډوب وو خو کارمل له يادونو ليرې د هيروڼې په نړۍ کې ژوند کاوه .

کله چې د پخواني ولسمشر مخ ته و درېدلم نو په لومړي سرکې مې و نه پيژانده. يو زوړ، دړې وړې بوډا سړی مې ترمخه راښکاره شوچې د سرطان ناروغۍ پرژوند يې منگولې ښخې کړې وې. په تيرو کلونو کې مې د ارگ په ماڼۍ کې له لس ځله زيات ورسره خبرې کړې وې. هغه په سرې جگړې کې د ختيزې ټلوالې په کړيو کې د يوه مخورسړي په توگه مخوريزه نوم درلود. په تيرو کتنو کې يې پرخپل ځان د بې پايه ډاډ ، ولولواو احساساتو په څپو کې دخپلو موخو په اړه خبرې کولې .

کارمل ماته په کتلو ډير خوښ سو. مخښه يې وغوړېدله او د يوه ورک شوي ملگري په توگه يې په غيږ کې ونيولم. گومان کووم زه يوازينی خبريال وم چې د هغو تورو ورځو په تورتم کې لېدنې ته يې ورغلی وم. ټول ورڅخه تللي ول. نه ورته ځانگړی روس ډاکټر وو،او نه هغه په سل هاوو بولندويان او جنرال چې يو وخت تر ده را تاو ول. ټول شيان يې له لاسه ورکړي ول او په سپکاوي او بې وزلي يې په دغه ليرې ښارکې په شړونې 'تبعيد' کې ژوند کاوه .

د شوروي اتحاد جمهوريتونو تر خپلې وسې له هغه گټه پورته کړه. خو نن چې شړل شوی ان هغه ته د ويزې له ورکولو ډه ډه کوي. هغه اجازه نه لري چې د درملنې او د خپلې کورنۍ د کتنۍ لپاره روسيې ته سفر وکړي .

له ۱۹۸۰ تر ۱۹۸٦ کال پورې له کارمل سره د خبرو اترو په ترڅ مې کې تل روسي لوی سلاکارويکتور پيتروويچ پليچکا د هغه ترخنگ ولاړ لېده. هغه په ظاهري توگه د کارمل مخ ته سرتيټاوه خو په حقيقت کې يې پر هغه واک چلاوه او دهغه له لارې يې پر ټول افغانستان واک واکمني خپره کړې وه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه د واکمنۍ پـَیریا مهال هماغسې پای ته ورسیده چې پیل کړی وو: د شوروي په لاسوهنې او مټ. یوه ورځ ویکتور پیترووېچ پلیچکا د 'افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند' له دوه غړو سره یوځای کارمل ته ورغلل او له هغه یې وغوښتل چې د ځان د ګوښه کېدلو 'استعفی' په لیک دې لاسلیک وکړي. کارمل ښه پوهېده چې که پښې ټینګې کړي نو د پخواني ولسمشر حفیظ الله امین برخلیک به چې په ۱۹۷۹ز کال کې د روسانو په نغوته ووژل شو، ورپه برخه شي.

په ۱۹۹۱ز کال کې د نجیب الله د حکومت له را پرځېدلو یوکال مخکې دکارمل (کیني خواته) لېدني ته ورغلی وم.

په یاد لرم چې په ۱۹۹۱زکال کې د نجیب الله د حکومت له راپرځېدنې څه ناڅه یوه کال مخکې په کابل کې د هغه لېدنې ته ورغلی وم. هغه ماسکو ته له شړونې وروسته نوی افغانستان ته راغلی راستون شوی وو. شوروي خپلې وروستنۍ سلګۍ ایستلې.کارمل خپلوپخوانیو خانواکو 'اربابانو' ته یو پالیاله مریي 'مرید' نه وو. هغه اوس د روسانو پر (شیطاني) سیاست کلکې نېوکې کولې. له خپلواکې او د هیواد له ساتنې یې ټېرواهه. د افغانستان د پوځ ګڼ شمیر لوړپوړي چارواکې تر هغه راتاو شوي ول. د هغوی یو شمیر په ۱۹۹۲ کال کې د نجیب الله د حکومت په راپرځولو کې ونډه دردلودله .

د شړل شوی واکمن د ژوند پای

بیرته به د ۱۹۹۵ کال حیرتان ته راسو. کارمل د مجاهدینو له منګولو ژوندی پاتی شوی وو خو له سیاسي اړخه مړ وو. په حیرتان کې زما ترمخ د یوه دړې وړې سړي په توګه ناست وو.هېڅ مخه او ارزښت یې نه درلود. کارمل یو تریخ اوسوړ یاد وو چې ډیر نېږد به د هیرَونې خاورو ته وسپارل شي .

آیا دغه زده کړه د داسي یو چا لپاره چې له سیاسي چاپیریال څخه رټل شوی او پرتندي یې د 'هیواد پلوري او چوپړمار' ټاپه وهل شوې او اوس د مړینې په درشل کې دې کېدای شوای ګټه ولري؟

د خدای پر امانۍ په مهال یې د سترې ستومانه او خوړلن غږ په ازانګو کې د ټول ژوند یبره یا حاصل یې داسې را ته وواېه: (په ژوند کې مې چې ټرټولهستره زده کړه ترلاسه کړه دا ده چې هېڅ هېواد نه شي کولای د پردي ځواک په مټه خپلواکي ترلاسه کړي یا پرمختګ وکړي. باید د وګړو وېلاړ 'اراده' ته درناوی وشي او له خپلواکۍ دې ساتنه وشي. هر ولس باید په خپلو پښو په خپله ودریږي) .

آیا دغه زده کړه د داسي یو چا لپاره چې له سیاسي چاپیریال څخه رټل شوی او پرتندي یې د 'هیواد پلوري او چوپړمار' ټاپه وهل شوې او اوس د مړینې په درشل کې دې کېدای شوای ګټه ولري؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ۱۹۹۵ کال کې د شوروي اتحاد له پرځېدلو وروسته کارمل بريالی شو چې د روس ويزه ترلاسه کړي او ماسکو ته ولاړ شي. يوکال وروسته هماغلته مړشو. خو کله چې په ۱۹۹۸ کال کې طالبانو حيرتان کلابند کړدهغه په قبرپسې گرځېدل او قبريې ور والوزاوه. مجاهدينو د هغه د مړي پاتې شونې را وايستلې او وگړو ته يې وښودلې. په دې توگه هغه بدبخته سياستپوه چې تل يې د خپل هېواد له ښيرازۍ او آباتۍ خبرې کولې او د هغه د ورانۍ لا مل دی په خپله وو، د قبر په زړه کې آرامه شيبه ونه لېدله.

اخځ:له بي بي سي په ځانگړې توگه له مصطفی دانش څخه په مننې

http://www.bbc.co.uk/persian/afghanistan/story/2004/12/041220_aa_mdanesh.shtml

پښتو ژباړه: رحمت آريا

جولای ۲۰۰۸

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۸۰ � ۸۲ زو کلونو په اوږدو کې په سویل لوېدیزه آسیاکې د کې جې بي فعاله اقدامات

پښتو ژباړه : رحمت آریا

سپتامبر ۲۰۰۸زکال

د ۱۹۸۰ � ۸۲ زو کلونو په اوږدو کې په سویل لوېدیزه آسیاکې د کې جې بي فعاله اقدامات

سرچېنه د واسیلي میرتوخین د لاسوندونو آرشیف   نېټه اپریل ۲۰۰۴

د لاسوندي پېژندنه :

د غه توکي د کې جي بي د آرشیفي لاسوندونو پخواني راټولونکي میتروخین، [د خپل کتاب" کي جي بي په افغانستان کې " ډبلیو پي ۴۰ له خپرولو وروسته] د سړي جگړې د نړیوال تأریخ د پروژې لپاره را برابر کړي دي. د آسیا په سویل او سویل لوېدیزکې د شوروي د" فعاله اقداماتو" په اړه د میتروخین د یادښت لېکونو ټولې ټولگې د چاقاق شویو او په پټه را ایستل شویو توکو پربنسټ ولاړې دي اوپه ځانگړې توگه د سړې جگړې د نړیوال تأریخ د پروژې لپاره په درنښت ورکړل شوي دي او غوښتنه کېږي چې د دغو لاسوندونو د سرچینو په اړه د محدودیت د څرنگوالې یادَونې ولولې.

الف :

د شوروي لاسوهنې په افغانستان کې د ۱۹۷۹ زکال د دیسامبر له مباشتې را وروسته د نړیوالې ټولنې پریکنده او خوځنده غبرگون را وپاراوه. د دې لپاره چې کې جي بي په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو او د هغه د ځواکونو د کړنو په تړاو د منفي غبرگونونو را ټوکېدلې لرې راشنډه کړي نو د نا سمو اوغلطو مالوتو د خپراوي په گډون یې گڼ شمیر اقدامات تر لاس لاندې ونیول .

کې جې بي نوي دکتورین را وزېږول چې له مخې به یې ویل : کې جې بي له دښمن سره د جگړې لاره نه ده غوره کړې بلکه جگړه د دښمن د کړنو پربنسټ وربانديې تپل شوې نو له دې امله د کې جې بي ټولې کړنې په فرضي توگه قانوني او پر ځای وي .

]،، [دغلطو او بې لارو کوونکو مالوتو خپَرَونه د شوروي د کمونیست گوند د لاس اوزار ول، دا د څارکښیزو کارونو یوه بشپړونکې ، اړینه ، حتمی او پټه برخه ده. دا نه یوازې زموږ وگړو ته گټه رسوي بلکه د نړۍ په هر گوټ کې د کارگرې پاړکې "طبقې" لپاره هم گټور دي؛ دا په خپله د پرمختلونکي انسان لپاره د نړېوالې مرستې یوه بڼه ده او د لویدیزو کمپنیو له هغو بې لارو کوونکو مالوماتو څخه په بنستیز ډول توپیر لري چې په خپله تومنه کې یې د وگړو د ټولنیزنظر د راخپلولو لپاره پټ ساتلي دي. د کې جې بي د ناسمو مالوماتو علمیات پرمختللي دي؛ هغه په برلاس

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بې لارې کولو لپاره را جوړ شوي خو د بې لارې کولو موخه یې دښمانان دي نه کارګري وګړي، دا مالومات یا د پانګوالو واکمنو کړیو د بې لارې کولو لپاره دي چې په بل ډول او په بې لارۍ کې عمل وکړي ، یا د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ګټو د خوندي ساتلو لپاره دې چې له مخې یې د هغوی [د پانګوالو � ژ] د کړنو مخنیوی وکولای شي؛ اویا د سولې د ټینګښت او ټولنیز پرمختګ لپاره دي. دا مالومات د نړیوال دیتانت "بې وسلو کولو" لپاره دي، دا مالومات انساني دي اوپربنسټ به یې داسې یو سپیڅلي چاپیریال رامنځ ته شي چې په ختېه کې به یې د انسانیت څلانده راتلونکي نغښتې وي] ،، [

]،، [د ټولو فعاله اقداماتو ټولېزه ارزښت په دې کې دی چې د لیږل شویو او خپرو شویو مالوماتو درښتونولۍ او د هغود رښتونې سرچېنې موندل ګران خواغیزمنتوب یې د ګټې د ضریب په توګه هغه مهال څرګندیدای شي چې په لږ لګښت اولږو هڅو سترې پایلې او ګټې را وزیږوي. د بې لارو کوونکو مالوماتو بنې په ټولیز ډول په دربو ډولونو دي � (لیکلې) لاسوندې، (شفاهي) غیرلاسوندیز، ننداریز (نمایشي)] ،، [

]،، [د کې جي بي په استوګنځایونو [په بهرنیو هیوادونو کې د سفارت څانګرې کارکوونکي، سوداګران، سلاکاران او نور- ژ] کې په فعالو اقداماتو پورې اړوند استوګن کسان په خپلو اړوندو کارونو کې د خپلو کړنو پازوالي "مسؤولیت" په خپله په غاړه لري. په لویو استوګنځایونو کې د څارکښیزو "جاسوسي" کارونو په اډانه کې فعاله اقدامات د اړوند سرې له پلوه په خپله سر ترسره کیږي او لارښوونه ورته نه کیږي؛ له دې امله د دغسې کارونو د سرته رسولو لپاره کارپوهان او ازمویل شوي کسان ګومارل کیږي. د کې جي بي د سر مشر د ۱۹۸۲ز کال د اپریل د مپاشتې ۰۰٦ لارښود لیک حکم کوي چې د دیپارتمنتونو ایف سي ډي [د لومړي لاس لوی مشران] ګان او د هغه پرسونل باید او په هرو مرو توګه د فعالو اقداماتو په تر سره کولو او په هغو کې د ګډون کولو دنده په غاړه راواخلي؛ ددغسې کارونو په ترسره کولو کې ځوان افسران باید له یوې آزموینې څخه راتیر شي اودا په خپله د فعالو اقداماتو یا څارکښیزو فعالیتونو د یوه ډول په توګه پیژندل کیږي. هغه افسران چې د [الف] ډوله خدمتونه ترسره کوي باید د نوښتونو د رامنځ ته کولو وړتیا ولري او د ساده او پیچلو کارونو په تر سره کولو کې له ځانه رَنِه وړتیا راڅرګنده کړي. هغه کسان چې د ورځنیو اړوندو کارونو په ترسره کولو کې لارښوونو ته اړتیا ولري، هغوی د دغسې کارونو لپاره وړ نه بلل کیږي] ،،[

ب:

د ۱۹۸۰زکال د فبرورۍ په مپاشت کې اندروپوف د کې جي بي لپاره د پاکستان په تړاو د اقداماتو یوه تګلاره و منله چې لاندینۍ ځانګړتیاوې یې درلودلې:

]،، [۱ .کې جي بي باید د ایس سي دي [په دویمه کچه د لویو کاري مشرانو- ژ] له لارې په ماسکو کې مېشت پاکستاني سفارت او مأموریت ته مخګواښنه (اخطار) ورولیږي که چیرې د [پاکستاني مشر] ضیاالحق په سیاسي دریز کې روښانه او اغیزمنې کربښې راڅرګندې نه شي، او پاکستان د امریکا او چین لارښوونو ته غاړه کښیږدي چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مخې یې د پاکستان خاوره د افغانستان په وړاندې د یوې مُـدامیزې (دایمي) اډې په توګه را وکارول شي نو د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ختیزپیژندنې اکاډمي ته به لارښوونه وشي چې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د پولو د خوندي ساتلو په ګټه په پاکستان کې د بلوڅي او د پـښتـني زبیښاک ضد غورځنګ او همدا رنګه د پوځي رژیم د کورنیو مخالفینو په تړاو دې د لارو چارو د لټونې او څیړنې کار راپیل کړي .

۲ .د عملیاتي چـلونو یا تخنیکونو د کاروَنې له مخې دې په مرکز کې را جوړې شوې شپې پاڼې یا شبنامې اسلام آباد او کراچۍ ته ولېږل شي؛ دغه شپې پاڼې دې د پاکستاني پوځ د یو شمیر افسرانو د نامه له پلوه ولېکل شي او په هغو کې دې ددولت کورنۍ او بهرنۍ پالیسۍ په کلکه وروغندل شي چې له پایلو یې دغه هیواد ته د شتمنیو یا مادیاتو د لویو تاوانونو د رسولو هېله کیږي .

۳ .د " سردار" تر سرلیک لاندې دې درې سوه شپې پاڼې راجوړې شي او په هغه دې کې پر دولت کلکې ګوت نیونې وشي او څرګنده دې شي چې وګړي ددولت له ټولنیزې تګلارې او پوځي کړیو څخه په ټینګه سرټـکاوی لري.

۴ .د پاکستان په سیمه یزو رسنیو کې دې داسې جېړې ور وکـړل شي چې ګنې پوځي رژیم په درواغو د افغانستان په تړاو له حالاتو څخه د ګټو د را پورته کولو په پلمه غواړي خپله پوځي ورتیا لا پیاوړې کړې او له دې لارې غواړي په ټول هېواد کې د خپلې واکمنۍ اغیزو ته لا اوږد ژوند او پراختیا وربه برخه کړي اوبه دې پلمه غواړي تر یوه ناڅرګند وخت پورې د سیاسي ګوندونو او ډلو ټپلو پرفعالیتونو بندیز ته دوام ورکړي .

۵ .په بنکاک کې د پاکستاني مأموریت له غوړونو دې ور تېره شي چې د ضیاالحق د رژیم په وړاندې د راکټېدلو ټولنیزو - سیاسي ناخوښیود څپو په پام کې لرلو، د کارتر په اداري کې پاکستان ته د پوځي مرستو د ورکړود ګټو په اړه شکونه راپارېدلي دي. د امریکا د بهرنیو چارو وزیر [سایروس] وینس او دهغه مرستیال دواړوپه پام کې نیولې چې د امریکا د سیاست د یوې بلې ستړې تیروتنې د مخنیوۍ لپاره دا اړینه بولي چې په پاکستان کې د پوځي رژیم پرځای دې داسې یو رژیم راوستل شي چې د پاکستان ټیکاو او امن ډاډ من کړای شي .

٦ .په هندوستان کې سروزیرې ګاندهي ته دې مالومات ورکړل شي چې پاکستان د امریکا له لېږې پوځي مرستې څخه خوښ نه دی ځکه چې امریکا پر پاکستان داسې آړونه (شرایط) را منلې چې ګنې امریکا به په دې آړ د مرستې د ورکړې لړۍ ور وغځوي چې پاکستان د اټومې سرګلولې له چـولو څخه لاس پرسر شي. پاکستاني مشران په بیړه هرلورې ته لاس اوپښې اچوي چې د افغانستان له حالاتو څخه په ګټې اخیستنې له امریکاڅخه ډیره وسله تر لاسه کړي او تر څنګ یې د پاکستان د اتومي بم د جوړولو په وړاندې را ولاړ شوي بندیزونه لیرې کړي .

۷ .د ملګرو ملتونو د مشرتابه له لارې دې د ایران استازو ته خبر ورکړل شي چې پاکستان ته د پوځي مرستو په را ډیریدا اوس امریکا د بلوڅستان په ګډون د پاکستان په خاوره کې د ایران د خاورې د سرحدي پولو په ورڅېرمه سیمو کې د پوځي اډو د جوړلو په لټه کې ده. پاکستاني مشران امریکا ته د دغه انحصاري حق د ورکړې لېواله دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ .د ناپیيلتوب د غورځنګ د هیوادونو په ټولو کړیو کې دي د پاکستان د بهرنۍ پالیسۍ د سپکولو اوبې اعتباره کولو لپاره ګامونه رااوچت شي او ټینګار دې وشي چې پاکستان د ناپیيلتوب د غورځنګ د کړنلارو له کرښو څخه اوښتې ځکه چې پاکستان دوه وو سترو ځواکونو امریکا او چین ته اجازه ورکړې چې هیواد یې په آسیا کې د هغوی د لاس د اوزارو په توګه را وکارول شي .

۹ .په هندوستان، سیریلانکا، بنګله دیش، نیپال، اندونیزیا، اُردن، ایتالیا او فرانسه کې دي د خَپـرَونو د خپراوي لړۍ نوره هم را وغځول شي او ټینګار دې وشي چې د پاکستان د څارکښیزې اداري او دهغې اداري اړوند کسان نیغ په نیغه د افغانستان په کورنیو چارو کې د وسله والې لاسوهنې په سمبالولو کې را ښکېلې دي] .،،[

د ۱۹۸۰زکال د سپتامبر په دویمه کرچکوف [ولادیمیر د کې جي بي مشر] د پورتني پلان د مودې را غځېدنه ومنله. د کې جي بي د مرستیال وي الف چوخروف ترمشرۍ لاندې د[ایف سي دي] تر کچې یوه کاري ډله راجوړه شوه چې د [ک] او [آر تي] د ادارو د لومړیو درجو خدماتو [الف]او د ۸، ۱۷ او ۲۰ دیپارتمنتونو استازو په کې ګډون درلود. ډلې ته دنده ورپه غاړه شوه چې جاسوسي اقدامات دې تر لاس لاندې ونیسي او د ټولو [ایف سي دي] ګانو ګډ او را اوچتېدونکي ګامونه دې له یو بل سره همغاړې او ترڅنګ دې د پلي کولو څارنه هم وکړي. د [الف] د خدماتو د دریم دیپارتمنت مشر ډګروال وي ریخلوف، د چوخروف د کاري ډلې دغړي په توګه وټاکل شو او دنده وروسپارل شوه چې د فعاله اقداماتو د پلي کولو څارنه دې وکړي او دهغو له پایلو څخه راټول شوي مالومات دې د همغاړې کولو په موخې په یوه ټکي کې راټول کړي .

د ۱۹۸۱ زکال د فبرورۍ په مباشت کې کاري ډلې د " تورخم" تر پورَني (مستعار) نامه لاندې د عملیاتي پلان ډېرې برخې را جوړې کړې. دغه پلان باید په ګڼ شمیر هیوادنو کې تر سره شواى واى، او د همدغه پلان تر رڼا لاندې نورو جلا جلا او ځانګړو بشپړونکو پلانونو باید لاندینۍ ځانګړتیاوې درلودلاى:

-د ضیاالحق له رژیم سره سوله؛

-په پاکستان کې د امریکا او چین د دریزرا کمزوره کول؛

-له ایران سره د اړیکو بـدَولو ته ملا راتړل؛

-د پاکستان او هندوستان ترمنځ د روانو شخړو پرسر اور را تازه کول؛

-دهند-پاکستان په اړیکوکې نوښو پارونو ته لاس اچول؛

-شخصأ د ضیا الحق پروړاندې د اندیرا ګاندهي او د هندوستان د نورو مشرانو په زړونو کې د کرکې او شکمنۍ د احساس را پیاوړي کول؛

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-د هند او د نړۍ د نورو هېوادونو د مسلمانانو په سترګو کې له هغه (ضیاالحق � ژ)سره زموږ د رغښتې یا سازش د احساس راژوندي کول؛

-د هندوستان دولت دې را وهڅول شي چې پر پاکستان زور واچوي او اړ دې باسي چې د افغان له یاغیانو څخه لاس په سر شي؛

-د پاکستاني کډوالو" مهاجر قومي غورځنګ �ژ" او د ولسپالو د غورځنګ فعالیتونه دې را سمبال شي؛

د افغان مهاجرو تنظیمونه دې له یو بله را جلا کړای شي -

د افغان کډوالو په وړاندې دې د سیمه ییزو وګړو کرکه او دښمني نوره هم پیاوړې شي .

-د ایران او هندوستان له غوږنو دې ور تیره شي چې د پاکستان د پوځي ورتیا د پیاوړي کولو موخه نه یوازې د افغانستان په وړاندې دښمنۍ ته د چمتوالي لپاره بلکه دغه دښمني د هندوستان او ایران په وړاندې هم ده.

هندوستان په دې را و توانېد چې ضیاالحق ته ور څرګنده کړي چې د افغان کډوالو په سترګو کې د هندوستان ضد حساسات را ژوندي کوي او په هندوستان کې د پاکستان په ګټه افغان پټ مأمورین په کار اچـَوي. همداشان پلان :

-د هندوستان او نورو هېوادنو له پلوه د پاکستان په وړاندې د تبلیغاتو په پیاوړي کولو او هندوستان ته د پاکستان له پلوه د نیول شوي کشمیر د بیرته ور ګرځولو د یوې کمېټې په جوړولو ټینګار کوي.

-بې لارې کوونکي مالومات دې د ګاندهي له غوږونو ور تیرشي چې امریکا ، پاکستان او د چین د وګړو ولسي جمهوریت د جمو او کشمیر د اړوپیچ د بې ثباته کولو لپاره غواړي په ګډه پوځي عملیات ترسره کړي .

په بنګله دیش کې زموږ ټولیزه وګړنیزه موخه دا وه چې د ضیاالرحمن رژیم دې د افغان انقلاب ضد ډلو ټپلو له ملاتړه لاس په سرشي، د بنګله دیش او پاکستان ترمنځ دې د شخړو وړ د سکالو اورته لا لمن ووهل شي؛ د بیلګې په توګه د پاکستاني کډوالو بیرته راګرځېدنه، د بانکي شتمنیو ویشنه او دغو ته ورته نورې، او ټینګار دې وشي چې د بنګله دیش په اقتصادي بیرته پاتې کې د پاکستان واکمنې کړې پخه ونډه لري. لومړنۍ موخه دا وه چې د افغانستان د والي ډیموکراتیک جمهوریت په وړاندې د امریکا، پاکستان او د چین د وګړو د ولسي جمهوریت د فعالیتونو مخه را ونیول شي. په ۱۹۸۱ او ۱۹۸۲ زو کلونو کې د "تورخم" د عملیاتو په اړانه کې د لاندینیو فعاله اقداماتو را پورته کول په پام کې را نیول شوي ول:

لومړۍ :

-د شیعه د مذهبي ډلو له اړخه او نامه دې شپې پاڼې ور جوړې اوپاکستانی رژیم او له امریکا سره د هغه همکاري دې پکې په کلکه ور وغندل شي. په شپې پاڼو کې دې د ایران د لاس لرلو نښې نښانې ورڅرګندې کړای شي او په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېکنه کې دي د آیت الله خمیني له خولې پرضیاالحق نیوکې وشي. د شپې پاڼو د شیندلو لارې چارې: شپې پاڼې دې د ګڼ شمیر ودانیو پردیوالونو ونښلول شي، په اسلام آباد کې په ورځپاڼو او د بهرنیو هیوادونو په مأموریتونو " سفارتونو" کې دې خپرې شي او په کراچۍ کې دې وشېندل شي .

-(د "سردار" د لړۍ د یوې برخې په توګه په انګلیسي ژبه دې) په پاکستان کې د وسله والو بیلتون پالو له پلوه شپې پاڼې ور وشیندل شي، او په هغو کې دې ور څرګنده شي چې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت او هندوستان په وړاندې د ضیاالحق د را خپلو شویو پالیسیو په اړه د پاکستان په پوځي کړیو کې عمومي مخالفت مخ په را کـتېدلو او ډېرېدلو دي او رژیم د پردیو د ګټو لپاره لکه د امریکا او د چین د مریتوب پړی په خپله غاړه کې اچولی دی. دغه شپې پاڼې دې په اسلام آباد او کراچۍ کې ور خپرې شي .

-پورتنۍ شپې پاڼې ته وَرته یوه بله بېلګه دې د یوه شخصي لیک په توګه د پاکستان د کورنیو چارو د وزیر محمد هارون په نامه چې په دولت کې د لړکي شیعه استازیتوب کوي د ایراني مشر امام خمیني په لارښوونه ولېکل شي. په لیک دې راڅرګنده شي چې ضیاالحق په پام کې لري په پاکستان کې د شیعه په وړاندې تېنګ بندیزونه را منځ ته کړي او له دې امله دوی [شیعه وګړي- ژ] له خپلو ایراني ورونوڅخه غواړي چې ددغې ویرې مخه راونیسي. ددغه لیک یوه کاپي دې د پاکستان د پوځي ځانګړو استخباراتو یوه مشر ته د یوه " خیرغوښتونکي " له پلوه ور ولیږل شي .

د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د بلوڅو او د مېشتو پاکستاني مخالف ځواکونو د په کار اچولو د وړاندیزبرخې یا جیزئیات رابشپړې کړئ .

د سولې ټول لاسوندي د ګڼ شمیر هېوادونو په رسنیو کې خپاره کړئ] ،، [

دویم] ،،[

په ټول زور او ځواک د پاکستان په وګړو کې د افغان مهاجرینو په وړاندې دښمنۍ را سختې کړئ او پاکستان ته د افغانانو د راکډوال کېدلو د بهیر په وړاندې شوني خنډونه رامنځ ته کړئ .

د پاکستاني ټولنې په منځ کې له ډنډورو ډک مالومات را خپاره کړې او ټینګار وکړئ چې د ضیاالحق رژیم په خپل رښتوني اړخ کې نه غواړي د افغان کډوالو ستونزې راحل کړي او له کډوالوپه ګټې اخیستنې غواړي دغه ستونزه په یوې تل پاتې یا دایمي نه حل کېدونکې ستونزې راواړوي. د افغانستان له ډیموکراتیک جمهوریته د را کډوال شویو افغانانو شمیره او شتون پاکستان ته دا وسه وربخښي چې په لویه کچه مرستندویه توکي د هغوی په نامه له نورو راټولې کړي، دولت غواړي چې د بلوڅانو او پښتنو ولسپاله غورځنګونه یوې ګوښې ته کړي او د هغوی په سیمو کې خپله واکمنۍ نوره هم پخه او پراخه کړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-د پاکستان دولت او د خبریالانو کړیو ته مالومات ورسوئ چې د افغان کډوالو مشران د بېلګې په ډول [بنسټپاله اسلامي مجاهدین د (اسلامي ګوند) لارښود] ګلبدین حکمتیار او ن. محمد [ښايي نبي محمدي وي � ژ] هڅه کوي چې پښتانه ټبرونه تر خپلې اغیزې لاندې راولي او له هغوی سره ژمنه کوي چې د افغانستان او پاکستان په خاوره کې یو نوی دولت د خپلواک پښتونستان تر نامه لاندې رامنځ ته کړي.

د پاکستان د څارګښو ادارو د څانګو له غوړه ور تیره کړئ چې افغان کډوالوته د را رسیدونکې وسلېستره برخه د هغومخالفو سیاسي ګوندونو پر پلویانو اورسمي چارواکو پلورل کیږي چې په پاکستان کې مېشت له افغان انقلاب ضد مخورو سره دايمي نا څرګندې اړیکې ټینګې کړې دي.

د هېواد د رسنیو له لارې ډنډورې راخپرې کړئ چې په پاکستان کې د مېشتو افغان مشرانو په منځ کې یووالی او یو موټی والی نسته، هغوی د ضیاالحق له ادارې څخه خوابدي شوي او غواړي چې د امریکا له څارګښو ادارو، د چین د وګړو له ولسي جمهوریت او له سعودي عربستان سره د پاکستان له څارنې او منځګړتوب پرته اړیکې راټینګې کړي .

ددې لپاره چې په افغان کډوالو کې ګډوډي رامنځ ته شي نوپه خپله د افغانانو د مرستې له لارې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت له څارګښو ادارو څخه دې په دغه اړه کارواخیستل شي] .،،[

]،، [دریم

د پاکستان د اټومي بمب په تړاو د واشنګتن، پیکنګ او د ضیاالحق درژیم تر منځ د اړیکو د خړپړ کولو لپاره د فعاله اقداماتو د کارونې چارې تر لاس لاندې را ونیسئ .

-د هندوستان، بنګله دیش او د نورو هېوادونو له غوږونو دا مالومات ورتیر کړئ چې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونه غواړي تاسو د هغو هېوادونو په کتار کې راودروي چې غواړي شوروي پلوه وي. یو شمیر اقدامات دې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د ټولو ځواکونو له ستر درستیز سره په ګډه تر لاس لاندې ونېول شي .

-د آسیایي هېوادونو رسنیو ته په ډیلي ، ډاکه ، کولمبو او په دغو هیوادونو کې د پاکستاني مأموریت سفارتونو ته دا مالومات له غوږونو ورتیر کړي چې د امریکا او پاکستان ترمنځ د پوځي همکارۍ له پایلې څخه به د پاکستان په خاورې کې د امریکا د پوځي اډې جوړېدنه هرو مرو را وزيږېږي، د هغه هېواد د پوځي سلاکارانو بې شمیره ډلې به راشي او د پاکستان د خاورې په سمندري څنډو کې به امریکایي بیړۍ را تمې شي او د دې ترڅنګ به د پاکستان اړیکې له اسلامي او د ناپییلتوب د غورځنګ له هېوادونو سره خړې پړې او د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو اتحاد، هندوستان او ایران به د پاکستان په وړاندې د یوې ګډې لیکې په راجوړولو کې له یو بل سره را همغاړې شي او دا به د ضیاالحق د رژیم مخالفینو ته ښه پیاوړې پلمه په لاس ورکړي او په ټینګ دریز به په پښو را و دریږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-د هندوستان او د ملګرو ملتونو د سکرتر جنرال د همکارۍ په شوني والي کې امریکا ته دا مالومات ور تیر کړئ چې پاکستان ته د پوځي مرستو د پراخېدنې په اړه د ریګن د اداري پلانونه به د ضیاالحق د رژیم په وړاندې د مخالفو ډیموکراتیکو کړیو ټینګ غبرګونونه را وپاروي. که د ضیاالحق کم پاینښته د یکتاتور او ځانغوښتونکی رژیم را وپرځیږي نو په دغه هېواد او په ورته کچه په ایران کې به امریکایي ضد احساسات را وپاریږي .

-د هنګریانو له لارې د ناتو د چارواکو کړیو له غوږونو د ضیاالحق د رژیم ضعف او بې وسۍ او په پاکستان کې د پاکستان د پوځ په ګډون د مخالفینو د ځواک د وَدې راچَټَکېدنه ور تیره کړئ او ټینګار وکړئ چې هېواد د بې ثباتۍ پر لور درومي .

په ډاکه کې په ولسي جرګه کې د ولسي جرګې د غړو له پلوه پوښتنې او خبرې را تودې کړئ، د وګړو، مخورو سیاسي کسانو او د لویو مخالفو ګوندونو له پلوه خبرتیاوې را خپرې کړئ ، پردولت دې زور راوستل شي چې د " بیهاري" کډوالو د بیرته راستندیدونکو د ستونزو په هوارۍ کې دې له ځیر او احتیاطه کار واخلي اوبنګله دیش ته د ملګرو ملتونو د منځګړي کمیسیون لپاره دې لاره هواره کړي او پرپاکستان دې زور واچوي چې د پاکستاني کډوالو را ستنېدا دې په ډېرې بیړنۍ توګه تر لاس لاندې ونیسي او د ضیاالحق رژیم دې را اړباسي چې د سعودي عربستان له پلوه ورکړل شوې وړیا بسپنه دې د افغان انقلاب ضد کړیو د مرستې لپاره نه بلکه د همدغو کسانو په بیرته راستنېدا کې ولګولي .

-په ډیلي کې مالومات راخپاره کړئ چې امریکا او ناتو غواړي د هندوستان پروړاندې په سویلي آسیا کې یوه ټلواله رامنځ ته کړي چې په هغې کې به پاکستان کارنده او ځرګنده ونډه ولوبوي. لویدیز هېوادونه نه یوازې غواړي چې پاکستاني پوځ راپیاوړي کړي بلکه د هندوستان په وړاندې د پاکستان ورانکارو فعالیتونو ته لاټینګه اوږه ورکړي او غواړي د هندوانو او مسلمانانو ترمنځ د شخړو لمبو ته لا لمن ووهي او د سیکهه د بیلتونپالو ملا ور و تړي چې یو خپلواکه خالسلیستان " (خالستان ـژ) رامنځ ته کړي .

-په ډاکه کې میشتو هندي دیپلوماتانو ته د هندوستان په وړاندې د پاکستاني مشرتابه د تیري ګرو موخو او د جَنَتا " پټو ګوندونو �ژ" د ستراتیژیکو پلانونو په اړه راکاږه شوي مالومات خپاره کړئ چې ګڼې ددغو ستراتیژکو پلانونو موخه د هندوستان په لوېې نیمې وچې کې د هندوستان د هر اړخیزه دریز راټیټول دي چې د امریکا او د چین د وګړو د ولسي جمهوریت له پلوه ترلاس لاندې نیول شوي او پایله یې د پاکستان د پوځي ورتیا په پیاوړي کولو ور اوړي .

-په تهران کې په پرله پسې توګه بې لارې کوونکي مالومات را خپاره کړئ چې ګڼې پاکستان له افغان کډوالو څخه په کاراخیستنې غواړي بلوڅو او عربو بیلتونپالو ډلو ته په ایران کې وسلې ورتیرې کړي چې د خوزستان]د ایران په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سویل لویدیز کې]، سیستان [د ایران په ختیزکې] او د بلوڅستان په ولایتونو کې د ګډوډۍ ډله یزې دولتي ضد پیښې را وپاروي] ،، [

د ۱۹۸۱زکال د مارچ په مباشت کې د "تورخم" پر عملیاتي اقداماتي پلان سربیره د "ګوادر" تر نامه لاندې یو بل څنګیز پلان را وزیږول شو او موخه یې د بلوڅانو له ستونزو څخه په ګټه اخیستنې پرپاکستان د اغیزو شیندل او پیاوړي کول ول. د ایف سي دي [الف] د مشرمرستیال ډګروال م. الف کراپیوین ددغې تابیا د پلي کولو پازوالي په غاړه درلودله .

د "ګوادر" عملیاتي پلان د لاندینیو ځانګړتیاوو په لرلو داسې دی :

]،، .[د افغان د استخباراتو او په اسلام آباد او کراچۍ کې د کې جي بي د میشتو څانګو له لارې د بلوڅانو مشرانو ته د پاکستاني چارواکو د موخو په اړه را کاره شوي مالومات ورتیر کړئ چې ګنې پاکستاني چارواکي غواړي په بلوڅستان کې د افغاني کډوالو شته والی را قانوني کړي او هغوی ته حق ورکوي چې دایمي استوګنځي را جوړ کړي او هغوی به حق ولري چې پووندې او بارې په کار یوسي او خپل څاروي به پکې وپیایي .

-له افغاني وسله والو ډلو سره د یو شمیر بلوڅي ډلو د نښتو را پارولو ته اوږه ورکړئ .

-اروپا ته د بلوڅانو له ټاکلي استازي سره د اړیکو د ټینګولو او ساتلو شوني والی تر آزمایښت او څیړنې لاندې ونیسئ چې له هغې لارې په بلوڅي غورځنګ کې دننه حالات وڅیړل شي، پرهغو اغیزه وشیندل شي او داسې ژمنې پکې راژوندی شي چې ګنې د شوروي اتحاد سوسیالیستي جمهوریتونه به ددوی غورځنګ ته پراخه مرسته وربرابره کړي .

-په افغانستان کې د بلوڅي راډیو د ستیشن د جوړولو د تخنیکي اړخونو شونتیا په پام کې را ونیسئ چې پربلوڅي وګړو د یوه خپلواکه هیواد د را جوړولو په موخه د جګړې کولو غبر وکړا ی شي .

-د افغانانو له لارې دشپې پاڼو د شیندلو لړۍ را پیل کړئ چې له مخې یې د بلوڅي وګړو او افغان کډوالو ترمنځ اړیکې لاپسې اور واخلي .

د پاکستاني مشرانو له غوړونو کاره مالومات ورتیر کړئ چې امریکا د بلوڅانو له ستونزې څخه په ګټه اخیستلو ځانګړې موخې لري او په پام کې لري چې د ضیاالحق پر رژیم زور واچوي چې له پاکستانه د افغانستان په وړاندې د نا اعلان شوې جګړې د سمبالولو لپاره د یوه پیاوړې مورچل په توګه کار واخلي .

-د سي آی اې په اړه بې لارې کوونکې عملیاتي مالومات را خپاره کړئ چې ګنې د غې اداري په غیر مستقیم ډول د یو شمیر سیاسي مخورو کسانو ،د بیلګې په ډول[شاپي د ایران پخوانی سر وزیر شاه پور] بختیار او [پخوانی ایرانی جنرال غلام علي] اویسي له لارې اویا نیغه په نیغه بهرته د را کډوال شوی او یا په کور کې دننه د بلوڅانو له یوشمیر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرانو سره اړیکې را ټینګې کړي دي. ددې لپاره چې باور یې راشي نو د بلوڅانو له پلوه یو شمیر ظاهري لیکونه راټول کړئ چې په امریکا کې د پاکستان سفارت او یا په آسیایي هېوادونو کې پاکستاني سفارتونو ته یې ورلیږلي وي او په لېکونو کې دې ضیاالحق او په پاکستان کې نورو دولتي او پوځي مشرانو ته ګواښونه شوی وي. دا دې هم روښانه کړای شوی وي چې بلوڅي مشران د امریکا له چارواکو څخه مالي مرسته ترلاسه کوي او د یوه خپلواک بلوڅستان د راجوړولو په بدل کې ځانګړي خدمات او مرستې تر لاسه کوي .

-د ایراني مشرتابه له غوږونو کاږه مالومات ور تیرکړئ چې امریکا ځانګړي موخې او اقدامات په پام کې لري ددغو اقداماتو له لړیو څخه یوه یې د "ساواک" [د ایران د څارکنېې اداري] د پخوانیو څارکښانو ګومارل دي او ګنې امریکا په پام کې لري چې له ایرانه ایراني بلوڅان راټول اوله پاکستاني چارواکو سره له غاړه غړۍ کېدلو وروسته د پاکستان په خاوره کې یو یوموټی خپلواک بلوڅستان را منځ ته کړي .

-په کولمبو کې د پاکستاني ډیپلوماتانو له غوږونو ورتیره کړئ چې د لیبیا له مشرتابه څخه په را اخیستل شویو خبرو کې پاکستاني بلوڅو مشرانو له لیبیا څخه د یوه خپلواک هېواد په راجوړولو کې د مرستې غوښتونکي شوي او د لیبیا لوړپوړي چارواکي په دغې غوښتنې غور کوي. د پاکستان د بلوڅانو وسله وال اقدام هغه مهال بیرته په شا کیدلای شي چې په هیواد کې ولسي ژوند خوندي او ډیموکراته لاره راخپله او له بلوڅستانه افغان کډوال بیرته خپلو کورونو ته ورستانه کړای شي .

-له افغانانو سره یوځای او په ګډه په دولتي ضد پارونو کې د بلوڅانو رانښلول تر پام لاندې ونیسئ او څرګنده کړئ چې څه ډول مرستې دې ورته ورکړل شي .

-د [فلسطین د خپلواکۍ د اداري مشر] یاسر عرفات او د ګڼ شمیر هېوادونو رسنیو ته دا مالومات ورسوئ چې پاکستان غواړي پر اسرائیلو د یورشلم پرسرد اسلامي هېوادونو د قهر ملا راماته او ددغې سکالو پر سر د هغوی یو موټی والی را دړې وړې کړي. که د اسلامي هېوادونو د اسلامي کنفرانس بیړنۍ غونډه را وبلل شي نو امریکایانو پاکستان ته دنده ورسپارلې چې د ټولو پام د افغانستان سکالو ته را واړوي او د یورشلم په تړاو پراسرئیلو د اسلامي کنفرانس د پریکړو را ماتول به د امریکا او اسرائیلو له پلوه وستایل شي] .،، [

د چوخروف کاري ډلې د یوې نوې قهرراپارونکي خبرې د اړخونو راجوړول په پام کې ونیول � دا د هندوستان او پاکستان ترمنځ د خپلواک کشمیر پرسر د ستونزې لا پراخول او په افغانستان کې په پردیس کې د یوه خپلواک او آزاد بلوڅستان دولت را جوړول ول. خو د ددغې سکالو د څو اړخیزه نا ډاډ والي او د حالت د پیچیلتیا په پام کې نېولو سره د دغې ستونزې له را کـتـوَلو څخه لاس واخیستل شو .

دې ته ورته ډیرې اقدامات تر لاس لاندې ونیول شول او د پاکستان د ډیموکراتیکو ځواکونو د پیاوړي کولو لپاره شرایط رامنځ شول. د پاکستان د خلق د ګوند یا پیپلزپارټي له استازو، تحریک استقلال ، د مسلم لیګ د ګوند له

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو څانګو ، د مساوات له ګوند، د پاکستان د نشنل ډيموکراسي له ګوند، د پاکستان له نشنل ګوند او د هېواد له نورو ولسي � ولسپالو ځواکونو سره کارونه ترلاس لاندې نيول شوي ول .

د فعالو اقداماتو د پلي کولو لپاره په بهر کې د کې جي بي د ميشتو څارکښو"جاسوسانو" او د کې جي بي د قرغزيا، تاجکستان، ترکمنيا او آزربائـيجان دغړو د په کار اچولو شونتيا را ډګر ته شوه .

ج

د فعاله اقداماتو ډيري برخې په اسلام آباد کې د " نوا" تر نامه لاندې په خپريدونکې مهالنۍ کې چې د مېشتې کې جي بي له لوره څارل کېدله ځای پرځای شوې وې.

په ۱۹۸۰زکال کې ۲۳۹ مقالې د "الف" د ډلې اقداماتو پورې اړوند خپرې شوې، د ۱۹۸۰زکال په لومړۍ نيمايۍ کې، د ټولو خپرو شويو شميره ۲۱٦ ته را ورسيدله. کله چې د افغانستان په اړه د پاکستان � افغانستان اړيکې تر شننې لاندې نېول کېدلې، مهالنۍ به ګڼ وختونه د افغاني ضد او شوروي ضد دريزونو په راخپلولو کې خپلې شننې کولې. د همدغې مهالنۍ لسمه ګڼه د امريکا له رسنيو څخه په را اخيستنې د ضياالحق وينا را اخلي اوڅرګندوي چې د شوروي اتحاد سوسياليستي جمهوريتونو غوښتل د خليج فارس له لارې ځان ته د ننوتلو لاره را پيدا او د پاکستان لاس د شا له لورې ورو ترې. د مهالنۍ ٤٦ ګڼې د " نوای وقت " ليکنه د دويم ځل لپاره را خپره کړه او شننه يې وکړه چې دغه ولس ولې د شوروي پوځ د ملګرو او خپلواکۍ بخښونکو په توګه ګڼي او ټول کېڼ اړخي يې ويرولي ول چې که شوروي سرتيري راسي نو نه به دوی او نه به ددوی کورنۍ په کرار پريږدي .

په ۱۹۸۱زکال کې د مهالنۍ ډيري برخې د افغانستان په اړه د کنفرانس او ناپيليتوب د غورځنګ پردريز خپرونې کولې .

په ۱۹۸۱زکال کې په پاکستان کې د [ک ر] د کرښو ۱۲ فعاله اقدامات پلي شول چې په هغو کې د " ليو" سولې او د سي آی اې په اړه د پوسترونو ويشنې ګډون درلود. د امريکا د بهرنيو چارو د وزارت چارواکو، د امريکا د سفارت قونسلګرۍ او "ليو" بلوڅستان ته سفر وکړ او د ولايت د بيلتونپالو د پلويانو له سياسي مشرانو سره يې وکتل چې د هغوی له سفرڅخه ګټه را واخيستل شوه. له همدغه ځايه ول چې امريکا په ايران کې د را پورته شويو انقلابي ريفورمونو په وړاندې د شخړو د رامنځ ته کولو او سمبالولو ته ملا را وتړله او له دغو مشرانو سره يې ژمنه وکړه چې د ايران په وړاندې د خنډ په را پورته کولو به د ولايت کورواکي دوی ته ور وګرځول شي .

په سيمه يزې ورځپاڼې کې يولنډ خبر خپور شو او يکې ويل شوي ول چې يو پوليس د امريکا د سفارت د يوه غړي موټر دَرَوي او د [چيکيستو] مأمورينو تر اغيزې لاندې د امريکايانو په قاچاق کې راښکېل شوی وو او ورځپاڼې له پښتـنـو بيلتونپالو سره د نوموړې مأمور د اړيکو په منلو ټينګار کاوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګندونه :

د شوروي (Чрезвычайная комиссия Chrezvychaynaya Komissiya, [tɕɛka]) چېکست ::

د جاسوسۍ له لومړنیو ادارو څخه وه . دغه اداره د ۱۹۱۷ زکال د ولادیمیرلینن له پلوه د دیسامبر په شلمه نېټه رامنځ ته شوه او لومړنی مشر یې کمونیست فلیکس اندماندوویچ ځرژینسکي وو. دغه اداره وروسته په یوه پوځي ځواک واوښتله او د شوروي د رژیم د ساتلو دنده یې په غاړه درلودله. � ژ [

په هماغه وخت کې یوه طرح یا دسیسه د فعاله اقدام په اړانه کې را پلې شوه. خبره دا وه چې د امریکا د سفارت د سیاسي برخې د سکرتربکس ورک شو. په بکس کې داسې لاسوندي ول چې په خپله تومنه کې یې پاکستاني ضد مواد درلودل. بکس د یوه پاکستاني له پلوه په یوه ګڼه ګوڼې ډک ځای کې وموندل شو او پولیس ته ور وسپارل شو. د ۱۹۸۰زکال د اپریل د میاشتې په ۵ نېټه په ډیلي کې د کې جي بي تر څارلاندې ورځپاڼې " پتریوت � هیوادپال" یوه لیکنه را خپره کړه چې سر لیک یې وو:" د ضیاالحق په وړاندې د امریکا د څارکنې اداري سي آی اې تر چپنې لاندې چاره په لاس جګړه ". لیکنې د دولتي ضد مأمورینو په دسیسو کې د سي آی اې پرښکیلوالي ټینګار کاوه .

همدغې ورځپاڼې د ۱۹۸۱زکال د اپریل د میاشتې په څلورمه " په پاکستاني فرقو کې د پوځي پاڅون " ' ۷ تنه اعدام شول ' تر سرلیک لاندې یوه بله لیکنه خپره کړه. لیکنې د پاکستان په سمبال شوي پوځ کې د راولپنډۍ ، پیښاور او کراچۍ په بارَکونو کې د میشتو ځواکونو په منځ کې د ګډوډې د راپارېدنې په تړاو خبرې کولې. د کې جي بي د ایف سي دي د " الف" د خدماتي څانګې د هېلو برخلاف له تاس پرته بلې هېڅ ورځپاڼې ددغو بې لارې کوونکو معلوماتو په وړاندې غبرګون راڅرګند نه کړ .

د ۱۹۸۱زکال د جولای د میاشتې په شپږمه نېټه شوروي پوه او ختیز پیژندونکي چې د کې جي بي څارکښ هم وو په شوروي اتحاد کې د پاکستان له شاژدافیر سره یوه غونډه درلودله. د پټو خبرو په ترڅ کې نوموړي شوروي پوه امریکا ته د پاکستان د بهرنیو چارو د وزیر آغاشاهي د سفر په تړاو په اړوندو پیاوړو ایجنسیو کې د واکمنو او اکاډیمکیو کړیو د نظر د غبرګون څرنګوالی وریاد کړ .

په خبرو کې په ځانګړې توګه ټینګار وشو چې امریکا افغان یاغیانو ته د پاکستان له لارې د وسلو مرسته کوي؛ په دغو وسلو نه یوازې افغانان وژل کیږي بلکه شورویان هم وژل کیږي؛ او دې ته په کاتو د شوروي اتحاد سوسیالیستي جمهوریتونو اړ کیږي چې نه یوازې خپله پوځي مرسته به را ټیټه نه کړي بلکه دهغه په بدل کې به د خپلې پوځي مرستې کچه نوره هم را لوړه کړي. که پاکستان وغواړي چې د امریکا له پلانونو سره د یوه ملګري او همغاړي په توګه په ځانګړې ډول د آسیا په اړوپیچ اړوندو چارو کې ونډه ولوبوي، نو شوروی لوری به ونه شي کولای چې د یوه بیکاره په توګه ددغسې یو پرمختګ پرمخ راو نه دَریږي. شارژدافیر د خپل دولت له کړنو څخه د ننګې په کولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټینګار وکړ او د خپل دولت له خولې یې ورته وویل چې د پـښـتـنو په ټـبـرنیو سیمو کې د اړوپیچ " حالت" او فعالیتونو مخنیوی ناشونی کار دی .

شارژدافیر وپوښتل: موږ څه کوو؟ "

جاسوس ځواب ورکړ. " زه خو واک نه لرم، زه نه شم کولای د پاکستان د دولت لپاره پریکړه وکړم، خو زه غواړم ستاسو پام دغه ټکي ته را واړوم چې زموږ د خبرو پر ختې او تومنې ټینګ فکروکړئ"

شارژدافیر په لوړ غږ وویل : " مګر دا خو تاوتریخوالي ته لا پونده ورکوي "!

جاسوس د شارژدافیر خبره وروغندله او ور غبرګه یې کړه: " آیا باندیستانو او یاغیانو ته د شوروي د سرتیرو د وژنې لپاره امریکایي وسله ورکول تاو تریخوالي ته پونده ورکول نه دي؟ پاکستان خو اوس د یاغیانو د سمبالولو په یوې لویې اډې اوښتای دی او د وسلو د تیرولو او برابرولو یو لوی سوری (تونل) شوی دی. اوتاسو ګومان کوئ چې شوروي اتحاد به په چوپه خوله کرار کښېني او دې ته به سترګه په لار وي چې څه ورپښیږي؟

شارژدافیر په دغو خبرو داسې د پای ټکی کښیښود: " دا مهم معلومات دي. که څه هم لیواله نه یم چې دا کار وکړم، خو غواړم دغه ګزارش اسلام آباد ته ورکړم ".

په افغانستان کې د شوروي د وسله والو ځواکونو په اړه ایرانیانو ته د ناسمو مالوماتو د ورکولو په مهال د [چیکا][� د کې جي بي له جوړیدلو مخکې د شوروي لومړنې څارکښه اداره، چې پورته یې څرګندونه وشوه �ژ] څارکښان وروسته له یو څه وخته دې پایلې ته را ورسیدل چې که په افغانستان کې امریکا ته نیږدې سیاسي کړی واک په لاس کې را ونیسي او د واک پرګډیو کښېني، نو له خمیني سره به د غورځو پرځو او دشمنۍ د کرس په کړاو کې د هغه په وړاندې د هغه خپله وسله � اسلام � ور وکاروي. له دې امله هغه [خیمني � ژ] باید د نوي رژیم د رښتوني دښمن ورانکاریو ته ټینګه پاملرنه راواړوي چې نوم یې لوېدیز او ګاونډې عرب هېوادونه دي .

ددې لپاره چې د ایران � پاکستان په اړیکو کې نور تاو تریخوالي ته لمن ور ووهل شي او د افغان کډوالو په وړاندې د ایرانیانو کرکه نوره هم را وپارول شي نو د سیمه یزو چارواکو په مرسته ددغه کار لپاره یو شمیر تر لاسه شوي مالومات په کار واچول شول، خبره دا وه چې سي آی اې په عـُمان او پاکستان کې د پوځي روزنې یو شمیر رونځایونه جوړ کړي ول چې په پوځي روزنه سمبال شوي جنګیالي په ایران کې د نوي رژیم او ایراني انقلاب په وړاندې د ورانکارو عملیاتو لړۍ تر سره کړي. روزنه د سي آی اې د مأمورینو، د ساواک د پخوانیو څارکښانو او افسرانو او په پاکستان کې مېشت د افغانو تنظیمونو له پلوه ترسره کېدله .

د ۱۹۸۰زکال د نوامبر د مباشتې په لسمې نیټې د ایران د ولسي جرګې مرستیال د زاهدان [د ایران په سویل ختیځ کې] له ښارګوټي څخه په ولسي جرګه کې د ایران په وړاندې د پاکستان، عـُمان او په سیمه کې د نورو لاسپوڅو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتونو له دښمينو ډکو کړنو ته په کلکه نغوته وکړه. هغه په خپلو خبرو کې وويل موږ ځرګند مالومات په لاس کې لرو چې: " تش په نامه ملګرى خو پټ دښمن يعني پاکستان د ايران د اسلامي جمهوريت په وړاندې غواړي ورانکارۍ کړنې تر سره کوي" مرستيال په خپلو خبرو کې د کي جي بي له ورکړل شويو مالوماتو څخه يادَونه وکړه او ټينګار يې وکړ چې د ورانکارۍ په يوې برخې کې د پاکستان له خاورې افغان کډوال لاس لري او نومورې د ايران له دولته په ټينګار وغوښتل چې ددغو ورانکاريو په وړاندې دې کوټلي ګامونه را اوچت کړي او د ايران په خاور کې دې د افغان کډوالو حالت دې ور معنى کړي ځکه چې له هغوى څخه د ايران دښمنو ځواکونو له خوا د سياسي موخو په پلي کولو کې ګټه اخيستل کيږي .

د "توکيسک" 'زهر �ژ' تر نامه لاندې يو بل فعاله اقدام تر لاس لاندې ونيول شو چې په ايران او پاکستان کې د افغان کډوالو د ژوند د حالت د لا تريخولو په موخه راجوړ سو. ددغه اقدام په سرکې دا پوښتنه را برسيره شوې وه چې د افغان جنګياليو ستره ستونزه د پيسو نشتوالى دى. او ددې لپاره چې جنګيالي خپله پوځي بوديجه را سمبال کړاى شي نو پر لوېديز باندې د نيشه يې توکو په پلورلو کې راښکيل شوي دي .

يوازې د ۱۹۸۰ز کال د جنورى او فبرورۍ په مياشتو کې د افغان د سکالو په اړوند ٥٦ ليکنې وکـړل شوې؛ په افغانستان کې د شوروي ځواکونو د يرغل په پلوې ۱۲ سرمقالې وليکل شوې. سرمقالو ټينګار کاوه چې دغه تيرى د افغانانو د ۱۹۷۹ ز کال د انقلاب په وړاندې يوازې د امپرياليزم د هغې نا اعلان شوې جګړې په ځواب کې دى چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو اتحاد يې له افغانستان سره د ملګرتوب د تړون تر سيوري لري او د افغانستان د قانوني دولت د غوښتنې پربنسټ دغه هيواد ته راغلي او دهمدغه ملګرتوب په رڼا کې به خپله دنده تر سره کوي .

له دې چې دغو ليکنو د ټولنې د وګړو په اندونو کې د هيلې وړ اغيزې ور ونه شيندلې او د ټولنې سترې برخې د شوروي يرغل وغانده، نو په بهر کې د کې جي بي ميشتو څارکښو د سيمې په ګوندونو کې د [اغيزمنو سيمه ييزو جاسوسانو له لارې وغوښتل چې د وګړو نظر د شوروي د يرغل له سکالو بل لوري ته را تاو کړي اودنده ورکړل شوه چې د افغانستان د نيواک پرځاى دې د امريکا او بنګله ديش د ارتجاعي سياست د تومنې را بربنډولو او د بنګله ديش په کورنيو چارو کې د امريکا لاسوهنو ته راواړوي. که دغې خبرې اغيزه نه درلودله نو د وګړو د ټولنيز نظر د حالت په پام کې نيولو سره دې په افغانستان کې د شوروي د يرغل د غندنې پرځاى دې په عين وخت کې هم د شوروي يرغل او هم د امريکا امپرياليزم دې دواړه له يو بل سره پرتله کړي .

د کې جي بي په مرکزي کمېټه کې يو ډيره پټه پريکړه وشوه چې د جاسوسانو له لارې دې د [سرکار دعملياتي پلان د ډلې څانګې] د سي بي پي [د بنګله ديش کمونيست ګوند] اود همدغه سي بي پي ګوند د [ايم او ايچ آى � موهي] څانګې ته دنده ورکړل شوه چې د ګوند د غړيوپه زړونو کې د شوروي ضد روحيه مړژواندې کړې او د هغوى

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پام دي د هنداو چین ترمنځ د هند په شمال ختيز ايالت کې د امريکا او د چين د وګړو د ولسي جمهوريت موخو ته را تاوکړي چې غواړي د سيتاګانګ د غـرَنی ولسوالی ، تيري پوره ، ميزورام او مانيپور له سيمو څخه جوړ يو نوی دولت د يوه بفر ستيت يا حايل په توګه رامنځ ته کړي .

يوه بله شخړه ور پلې شوله : د افغانستان د پیښې په اړه امريکايانو خپله پاملرنه د ټولنو په ځواني برخې ورنېغه کړې وه او له بلې خوا په ګڼ شمير ټولنو کې د زده کوونکو ټولنو هم خطرناکه دنده په غاړه درلودله او دا ټولنې د همدې برخې لپاره جوړې شوې وې چې د ايران له انقلاب سره ډغرې ووهي خو امريکا هم دغه ټولنې او هم د ټولنو ځوانه برخه د افغانستان د پېښې په تړاو را پارولې. په دې اړوند په اندويزيا کې ټولنيزو ډلو، ماليزيا او پاکستان ته شپې پاڼې ور ولېږل شولې. د "ګونوکونغ" ، "جونپود"، سندباد"، نوتو بنګله" او " ډيموکرات" په خپرونو کې ليکنې خپرې شوې .

لاندینی لیکنه د ايف سي دي د الف د خدماتي څانګې له پلوه جوړه شوې يوه کوښنی برخه ده چې د بنګله ديش په خپرونو کې خپره شوې وه :

سره له دې چې له افغانستان را کډه شوي کډوال روسي ضد روحيه لري خو په وروستيو وختونو کې راغلي کډوال وايي چې افغان وګړي د شوروي سرتيرو له سم چال چلند څخه به هک پک کېدل، او ددی زړونو به نه منله چې يو نيواک ګرځواک دې داسې يو چال چلند وکړي او دا له يو بل سره هېڅ نه جوړيدل. رښتيا دا ده چې شورويان له ۱۹۲۰زکال وروسته، د شلمې لسيزې له کلونو څخه ترلاسه شويو تجربو ته ورګرځي. په هغو وختونو کې دوی د منځنی آسيا مسلمان هېوادونه ونيول او اوس غواړي همدغه آزموينه په افغانستان کې را پلې کړي .

د شوروي د منځنی اسيا اړوپيچ په هغو وختونو کې کټ مټ په افغانستان کې د ۱۹۷۸زکال د اپريل د مېاشتې له انقلابه را ورسته اړوپيچ ته وَرته وو: پولې ته نيږدې د پرتو ټبرونو په منځ کې ټبرنی شخړې، د لويو ځمکوالو ډير قهرنی دريز، د پووندګرو او شپنو پر ټولنو د مذهبي کړيو پياوړې اغيزې چې له لېک لوسته بې برخې ول، د بريتانيا تر مشری او لارښوونې لاندې په بهر کې (ايران، پي آر سي) کې له مخالفو ډلو ټينګ ملاتړ.

په هغه وخت کې روسانو له ځانه د نه منلو نرمښت را څرګند کړ او دا وړتيا يې ومونډله چې پوځي او سياسي تګلارې دواړه سره راګډې کړي، دا په حقيقت کې هغه کار وو چې وروسته يې بايد کړی وای خو دوی هغه وروستني کار "نرمښت" ته په لومړي سر کې لومړيتوب ورکړ. په افغانستان کې د شوروي د پوځ شتون په ورځني ژوند لړ اغيزه راشيندلې ده. د ورځني ژوند د يوه قانون په توګه هغوی په داسې ځايونو کې لښکرکوټونه راجوړ کړېدي چې د وګړو له منځه ليري دي او هر څه يې چې په وس کې وي هڅه به وکړي چې د سيمه ييزو ميشتو کسانو پام ځانته را وا نه ړوي. څرګنده ده چې سرتيري او افسران نه شي کولای له خپل لښکرکوټه د باندې را ووځي او يا دې له افغان وګړو سره اړيکه را ټينګه کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغان کډوالو له خبرو داسې څرګندېږي مخکې له دې چې روسان افغانستان ته را ولیږل شي هغوی ته په ځانګړې ډول لارښوونه شوې وه چې که څوک کډوال کیږي یا دباندې ځي هېڅ څه دې ورته ونه ویل شي ځکه دا به د مسلمانانو پر احساساتو تیری وبلل شي او یا به برعکس د ګڼ شمیر تېرونو پردودونو چې په لسګونو ډولونه يې په هېواد کې میشت دي تیری وبلل شي. د پاملرنې وړ خبره خو دا ده چې د شوروي هر سرتیری له ځان سره د چال چلند ځانګړې لارښود لېک لري چې له افغانانو سره د چال چلند په مهال دې په پام کې ونیسي. په څو ځله ټینګار شوی چې له مؤمنانو سره دې هېڅکله د مذهبي سکالوپه اړه خبرې ونه شي او پر دغو خبرو بندیز لګول شوی؛ لارښوونه شوی چې دا ډول خبرې د ټولو افغانانو له پلوه د یوه قانون په توګه ګڼل کیږي او هرڅوک دې باید په ورځ کې پینځه ځله لمونځ وکړي او کله چې څوک پر لمانځه ولاړ وي هم دې درناوی وشي او نه دې لاس ورنه وړل شي. د مسلمانو تر مخ دې هغه کارونه چې په قرآن کې منع شوي دي و نه شي او په ټینګه ورباندې بندیز لګول شوی او دې ته وَرته نور. کډوال وايي چې د شوروي په لښکرو کې شوروي بولندویانو ته اخطار ورکړ شوي که ددوی تر لاس لاندې کسان د سیمه یزو وګړو په منځ کې ناخوښۍ را منځ ته کړي او یا د سیمه ییزومېشتو وګړو په تراونامطلوبې پیچلتیاوی رامنځ ته شي نو دوی به سخته جزأ ووینې. د لمانځنو په وخت کې کله چې افغانان له روسانو سره په اړیکه کې راځي او له یو بل سره ګوري او یا افغانان غواړي چې په روسي لښکرکوټونو کې د سرتیرو له ژوند څخه لېدنه کتنه وکړي، هغوی ته په ټینګه امر شوی چې که زړه یې وغواړي یا ونه غواړي باید له ځانه خوښي او خوشحالي را څرګنده کړي دغه امر نه یوازې په سرتیرو پلې کیږي بلکه د هغوی افسران دې هم ورته کار وکړي او یادې په چوپه خوله د خپل دسپلین په اړانه کې پاتې شي ".

په ۱۹۸۱ او ۱۹۸۲ زکلونو کې د [تورخم] د عملیاتي پلان په اړانه کې د پاکستان په اړه ایراني مشرتابه ته په پرله پسې توګه بې لارې کوونکي مالومات ورکول کیدل چې پاکستان د افغان کډوالو له لارې بلوڅي او عربو بیلتونپالو ته ورسلې ورلیږي چې د خوزستان، سیستان او بلوڅستان په ولایتونو کې دولتي ضد پیښې او وسله والې پارَونې رامنځ ته کړي .

د افغانستان په ملاتړ یوه شپې پاڼه په هېوادنۍ او پراخه کچه د ایران د ملت د غیرِ نیونکو د ملي اداري له خوا وګرځول شوه او ویل یې چې د افغانستان په وړاندې دې د ایران او پاکستان پارَوونې بندی شي .

د ۱۹۸۲زکال د مې د مباشتې په دویمه نیمايي کې د " زهر" د شپې پاڼې عملیات په پاکستاني بلوڅستان کې تر لاس لاندې ونیول شول چې د ضیاالحق پر راپرځولو یې غږ کاوه. د افغان د ځانګړواستخباراتو د څانګې [ایس جي ای � سګي] د جاسوسانو له لارې ۹۹۰ شپې پاڼې خپرې شوې. د بلوڅانو د یوه تېرد مشرانو په منځ کې د سګي یوه جاسوس وکولای شول چې د یوه مشر د ډاډ وړیو سړی راخپل کړي او د ایراني ریال د ورکړې په بدل کې د کویټې او ایرانې پولې تر منځ د زاهدان د ریل په پټلیو کې شپې پاڼې وشیندي. جاسوس وویل چې د نوموړي سړي کسانو د شپې پاڼو عملیات پلې کړل او دوی د یوه سړي له پلوه دغه کار ته را ګومارل شوي ول چې غه سړی د ایران په سیستان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د بلوڅانو له توکم څخه د یوه مشر ملګری وو او دغه سړي شپې پاڼې او پیسې خپلې عملیاتي ډلې ته ورکړې او ورته ویل شوي ول چې چوپه خوله دې پاتې شي او دغه خبره دې خپلو افغانو ملګرو ته ونه کړي. د سګي یو بل جاسوس چې پټ نوم یې " محمد خانو" وو او د "فدا" د یوې کوشنۍ ډلې مشري یې کوله، خپل دوه تنه د ډاډ وړملګري استوي چې د کویټې د سکرکورټ [سَـکَـرَ] په سیمه کې شپې پاڼې وشیندي.هغه د لګښت لپاره ایراني ریال ورکړل او ویې ویل چې پیسې یې د ' یوه ایراني په غوښتنه' اخیستلي دي ، او څرګنده موخه یې دا وه چې د نورو بخششونو هېله هم وکړي'. په دې توګه د عملیاتو د اصلي مخ لا پټېدلو ته ښه لاره ومونډل شوه او په حیقیت کې د بهاندو اوبو مخ ته داسې ډنډ را جوړ شو چې څاڅکی به هم ورڅخه بې ځایه ونه بهیږي ځکه که د عملیاتو پلي کوونکي ونیول هم شي هغوی د زیاتولو لپاره څه نه لري او د سپڼسیو د جړشوي غونډارې د تار د سر را مونډل نا شونی کېده .

په ۱۹۸۰زکال کې د افغان کډوالو پروړانديې د کي جي بي د لاندینۍ شمیرې جاسوسان په عملیاتو کې را ښکېل ول: په پاکستان کې ۸، په بنګله دیش کې ٦، په هندوستان کې ۱۲، په افغانستان کې ۱۲ .

په بریتانیا کې کي جي بي د پاکستاني کډوالو د یوه مشرپه لټه کې شوه، په فرانسه کې دغې اداري یو بلوڅی مشر لټاوه او موخه دا وه چې د هغوپه مرسته په ګډه عملیات را پلي شي .

د کي جي بي د فعاله اقداماتو په لړ کې یو پلان ترلاس لاندې ونیول شو او موخه یې د هند � پاکستان د اړیکو په پرمختګ کې د خنډ رامنځ ته کول ول او کره موخه دا وه چې د پاکستاني مشرتابه په هغې هڅې کې ناکامۍ رامنځ ته شي چې غوښتل یې له هندوستان سره خپلې اړیکې پراخه او له هندوستان سره په ګډه پوله کې د تاو تریخوالی کچه راټیټه کړي .

د خنډ د رامنځ ته کولو موخه وه چې که پاکستان یوه شیبه وخت ترلاسه کړي نو په هوساینې به خپله مخه افغاني لانجې ته را واړوي او په نړیواله کچه به د افغانانو په لانجه کې د شوروي اتحاد د لاسوهنې په تړاو شوروي ضد ګامونه را اوچت کړي. په ۱۹۸۱زکال کې [د فبروری له ۹ تر ۱۳ نېټې پوري د ناپییلتوب د غورځنګ په غونډه کې] د [افغان د بهرنیو چارو وزیر "دوست" محمد] دوست سفر نوي ډلي ته په ناکامۍ پای ته ورسېد؛ [په همدغه کال کې د جون په مپاشت کې اسلام آباد ته د هندوستان د بهرنیو چارو د وزیر پ. وي. نارا سیما [شرما �ژ] سفر پایلې را ونه زیږولې. مهمه دا وه چې هندي سیاستمداران دې ته را ډاډه شي چې له هندوستان سره د اړیکو پرمختیا ته د پاکستان لیوالتیا یوازې یوه تاکتیکي مانور یا خوځښت دی، ځکه پاکستان په هندوستان کې د خپلې خوښې وړد بې ثباتۍ د رامنځ ته کولو په موخه د ورانکارو په راټولولو او وسله والو کولو غوښتل وخت تر لاسه کړي اوبیا له همدغه رامنځ ته شوي اړوپیچه وکولای شي د کشمیر د ستونزې د حل لپاره د هوارې لاره را پیدا کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ملي کچه یو لاسوندی چي سرلیک یې د " هېګ میمورنډم یا د هاګ یادښت لیک" وو راجوړ شو. ددغه لاسوندي پاخه ټکي دا ول :

]،، � [امریکا په پام کې لري چي پاکستان د ایران په بندرونو، د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت او د هندوستان په سمندرکې د نړیوالې آزادې سوداګرۍ لپاره په یوه پاخه مورچل را واړوي ترڅو د هند په سمندر کې د هندوستان د زبرځواکۍ د مخکښې ټېروهنې مخه را ونیسي .

-امریکا چمتو ده چي پاکستان ته الوتکه وړونکې بېړۍ ورجوړې کړي (یوه یا دوې الوتکه وړونکې بېړۍ به په پور ورته ورکړي) چي د تم کېدلو ځایونه به یې په ګوادر کې وي او د کراچۍ د بېړیو د لنګر اچولو څنګیز بندر به نورهم ورته وروغځوي .

-د ریګن اداره د ضیاالحق د هغو هڅو هرکلی کوي چي له مخې به یې د هندوستان په وړاندې د ښه چال چلند چاپیریال رامنځ ته شي، خو له دغې په وریځو کې پټې اورښتونې خبرې څخه هېڅوک سترګې نه شي پټولای چي تر هغه مهاله چي اندیراګاندهي د واک پرګدۍ ناسته وي نو ډیلی به د شوروي پلوي سیاست کرښې ته لیواله وي .

-پایله دا سوه چي: د واشنګتن � پیکینګ � اسلام آباد د درې څنډیز په ګډو هڅوکې د هندوستان ددولت په بې ثباته کولو کې د یوې شیبې لپاره هم دَرېدنه یا بَسېدنه دې منځ ته رانه شي .

-امریکا چمتو ده چي پاکستان ته د اې ډبلیو اې سي ایس [په هوا کې د خبردارۍ او په خپل سر چلېدونکې څارونکې جوړښت لرونکو] پوځې الوتکو په برابرولو کې د پاکستان پرغوښتنې غور وکړي چي له نوموړو الوتکو څخه د هندوستان په پوله کې ګټه واخلي او له هغه څخه پخه موخه دا وه چي د نوموړو الوتکو په ورکړې به د امریکا، چین او پاکستان ترمنځ د مالوماتو د راټولولو او د یو بل ترمنځ د مالوماتو ګډولو ته لاره را پرانیستل شي] .،، [

په ډیلي کې د کې جي بي میشتې څانګې وموندل چي د ۱۹۸۱ زکال د فبرورۍ د میاشتې له ۹ تر ۱۳ پورې د ناپییلتوب د غورځنګ د بهرنیو چارو د وزیرانو په کنفرانس کې، د غورځنګ د ښې لاس برخې غوښتل او هڅه یې کوله چي شوروي ضد شعارونه راپورته کړي او په برلاس د افغانانو لانجه او د کمپوچیا ستونزه د دغو شعارونو تر مترکولاندې ښه و ټـکـَوي .

]،، [هڅه وشوه چي د سوسیالیستي هېوادونو په تړاو هغه پوهـَـنـلېدتـوګه (تیزس) چي ګنې هغوی د ناپییلتوب د غورځنګ طبیعي ملګري دي را بې اعتباره کړي او شعارونه راپورته شول چي د ناپییلتوب غورځنګ پنځدوی یا طبیعي ملګري او ټلواله نلري خو پنځدویه دښمنان لري او هغه نوې � نیواک (نیو کلونیالیزم) ،توکمپالنه (ریسیسم)، پانګوالي (امپریالیزم) او لوړتیاپالنه (هژمونیسم) دي. یوګوسلاویا او شمالي کوریا د غورځنګ په ښي اړخ کې ډېره ولګوله. د ناپییلتوب د غورځنګ یوازیني رښتوني او پرمختلونکي جنګیالي ځواکونه کیوبا او ویتنام ول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غورځنګ د ښي لاس ځانګې د یوه ډونډ یا اعلامیې د لیکنې په راکاږلو له افغانستانه د بهرنیو ځواکونو دوتلو پرسرتینګار کاوه (دا یې منلې وه چې د شوروي د ځواکونو نوم به په ډونډ کې نه اخلي). افغانستان ، انګولار، ایتوپیا او د یمن د وګړو دیموکراتیک جمهوریت سم چمتوالی نه درلود او له ځانه یې د غورځنګ د جنګیالي مخ سم راڅرګند نه شوای کړای] .،، [

په ډیلي کې مېشتې د کې جي بي د ځانګې غړي پروخوروف چې [د ګینادي افاناسییچ واومین تر نامه لاندې په ډیلي کې کار کاوه وروسته د تورنجرالی په رتبه د ایف سي دي د ځانګې د ۱۷ دیپارتمنت مشروټاکل شو] [د ۱۹۸۱زکال د مې د مپاشتې د پینځمې نېټې په خپل ۱٦٦۹ شمیره تیلګرام کې] په خپل نوښت د فعاله اقداماتو د پلې کولو لپاره یو وړاندیز رامنځ ته کړ. نومونړی دغې بې لارې کوونکې پایلې ته رسیدلی وو چې : ددې لپاره چې د ببرک کارمل رژیم په افغانستان کې د واک پرګدۍ ژوندی پاتې شي نو د هند او پاکستان ترمنځ جګړه به د شوروي اتحاد په ګټه وي او هغوی باید همداسې یوه لور ته راوکاږل شي. دیپارتمنت نه یوازې دا چې په بهر کې خپل میشت غړي ته د هغه ددغسې یوې خرسرۍ په ځواب کې د هغه غوږونه ور تاو نه کړل بلکه د نومونړي وړاندیز یې د کې جي بي د ایف سي دي جغرافیوي دیپارتمنت او د شوروي اتحاد د بهرنیو چارو وزارت ته ورولیږه .

د فعالو اقداماتو په اړه د هر عملیاتي مأمورد هر نوښت پلي کېدل را وهڅول شول. د موضوع یا سکالو په تړاو د بهرمیشت څارکښ لیدتوګه اود کړنې څرنګوالی وروسته د وړاندیزونو په ډول له مرکزه نورو بهرمیشتو ځانګو ته په اسلام آباد او تهران کې ولیږل شوه. د [الف] خدماتي ځانګې له خپلو غړو څخه د هندوستان � پاکستان د اړیکو د لا خرابیدا د څرنګوالي په اړه پوښتنې کړې وې. په تهران کې د [شابروف] په نامه یو ټیلیګرام ولیږل شو او له هغه "د ایران � پاکستان د خړو پرو اړیکو په اړه د نظر غوښتنه شوې وه چې دا به په خپله کې جي بي ته د ایران او پاکستان د اړیکو په لا خړپړولو کې او یا هغو ته د لارو چارو د موندلو په تړاو بله لاره پرانیزي ان تر دې کچې چې دواړه هېوادونه د اړیکو د خړپړتیا له چاپیریاله د دښمنۍ تر کچې د یو بل په وړاندې را ودروي. د تیلګرام په پای کې د دیپارتمنت مشر تورنجنرال م. ک. پولونیک لاسلیک کړی وو. د ۱۹۸۲زکال د جنورۍ د مپاشتې په ۱۲ نېټې همدې ته ورته غوښتنه د اسلام آباد په پته چې د اوولسم دیپارتمنت مشر تورنجنرال نیکیشچوف (کاري نوم یې: میشین وو) لاسلیک کړی وو، ولېږل شوه. له دغو خبرو څخه یو بل وړاندیز را وزیږېد :" د پاکستان او ایران ترمنځ اړیکې ښایې په ډېر حساسو ټکو کار وکړي او کېدلای شي دغه اړیکې ددوې ترمنځ ډېرې خړې پړې شي ان تر دې کچې چې له یو بل سره بربنډې دښمنۍ ته را ووځي، او دا به په خپله په سیمه کې زموږ د خدماتي موخو د ترسره کولو لپاره ګټورې را پریوځي ".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دواړ و تیلیګرامونو لومړني بنه د [الف] د ځانګي مامور [الکسين] لیکلې وه .

په ډیلي او کولمبو کې د کې جي بي د میشتو ځانګو د خارګرو له لارې دغې ځانګې وکولای شول د ایف سي دي د [الف] د خدماتي ځانګې مالومات په هندوستان کې په لوړو پوړو کې د کې جي بي د ځای پرځای شویو چاراواکو غوږونو ته ورورسوي. په ډیلي کې یوه خارګر(چې پټ نوم یې "وانو") او خبریال وو، دغه مالومات یې سروزیرې میرمن اندیرا ګاندهي ته ورسول .

د ۱۹۸۱زکال د سپتامبر په مباشت کې نوموړی پاکستان ته واستول شو.د [الف] خدماتي ځانګې هغه ته د افغان د لانجې پرسر مالومات وربرابر کړل، او هغه باید د پاکستان د اداري استازو ته رسولي وای اودنده ورکړل شوې چې له راستنېدلو وروسته تر لاسه شوی پیغام دې د هندوستان مشرتابه ورسوي او بیا دې د هند په رسنیو کې را خپور کړي. مرکز اجازه ورکړه چې رالیږل شوي مالومات دې لږ نور هم سم کړلای شي او د جاسوس د کتنې د سفر په رڼا کې دې سمونې پرې ورزیاتې شي، خو دا داسې بریښېدل چې شخصي اړخ پکې برلاسی ولري او له پاکستاني اداري څخه په ځانګړې توګه له ضیاالحقه د هندوستان د مشرتابه کرکه ډیره تر سترګو کېدله. ددې لپاره چې خبریال په راتلونکې کې پاکستان ته د خپلو شونو سفرونو په وړاندې خنډونه رامنځ ته نه کړي نوموړي د خپل کار په خپرو شویو برخو کې له ډیرې پام لرنې او هوښیارۍ څخه کار اخیستای وو او رمزونه یې په قاعدوي او نه سپړېدونکې بڼه جوړ کړي ول .

د اکتوبر په مباشت کې له پاکستانه د خپلو راستنیدلو پر مهال نوموړي خارګر له میرمن ګاندهي سره غونډه درلودله او هغې ته یې د افغانستان د سکالو په اړه د کې جي بي ګامونه په تفصیل وویل .

]،، [هغه څه چې پاکستاني مشرتابه وویل او که په ځیر ورته وکتل شي نو په پاکستان کې د افغان کډوالو شتون د ضیاالحق اداري ته ګټور ول ځکه هغه ته یې دا وسه وربخښله چې له امریکا، چین، سعودي عربستان او نورو څرګندو هیوادونو څخه د هغوی په نامه لا زیات مرستندویه توکي او وسلې ترلاسه کړي. خو ددې ترڅنګ افغان کډوال د اسلام آباد لپاره د یوه سرباري تاو تریخوالي سرچینه وه ځکه د پاکستان بومي اوسېدونکو په خپله له هغو کوم توپیر نه درلود چې د هغوی ایلبندونه او پووندې او د پووندې ځمکې، د هغوی اوبه او خوراکي دانه باب کډوالو کارول.د یو شمیر پوځیانو د لېد توکې پربنسټ د پاکستان � افغان د پولو ترمنځ به تاو تریخوالی تر هغه وخته دوام ومومي چې پاکستان په بشپړ ډول خپل پوځ له سره سمبال او له سره یې په ډیرو پرمختللو وسلو وپنځوي. داسې نښې نښانې را څرګندې شوې چې د ۱۹۸۲زکال د جنوري له مباشتې وروسته به امریکا اسلام آباد ته د ایف � ۱٦ جنګي الوتکو لومړنې ډله او د ګزمې کوشنې بیړۍ چې په ایم - ۱۱۳ " هاوک" توغندیو به سمبال وې ورکړي. له دې امله سرې کولای شي د وخت او د سیمې د سیاسي تومنې په پام کې نیولو سره و انګیرې چې د پوځ په وسلو له سره پنځول هېواد پوځې کولو "میلیتاریزم" ته په بیره را کاږي او د هغه تر څنګ دغه هېواد په خپله په یوه تیرې کوونکې هېواد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوړي چې د امريکا، چين او نورو اسلامي ارتجاعي رژيمونو د ګټو او موخو په پلي کولو کې به ورځخه ګټه واخيستل شي]....،[

په کولمبو کې د کې جي بي د بهرميشتې څانګې يوه څارګر د سريلانکا د خبريالانو په منځ کې په سريلانکا کې د هندوستان له عالي کمشنر تي. سيري ابراهام سره اړيکه درلودله. هغه د ايف سي دي د [الف] د خدماتو د څانګې مالومات ابراهام ته ورسول او نوموړي وروسته په دې ټراو خپله نه ناکامېدونکې ليوالتيا ورڅرګنده کړه. له دې امله د ۱۹۸۱زکال د جنوري د مباشتې په لسمه نېټه په يوې عادي غونډې کې دغه څارګر نوموړي ته د هندوستان د ګټو د راڅرګندولو لپاره په هندي سمندر کې د امريکا د يوه شل کلن پلان په تړاو مالومات ورکړل او ورته په ډاګه يې کړه چې امريکا غواړي په هندي سمندر کې برلاسی راځپل کړي. ابراهام وويل چې د جنوري په ۱۲ نېټه د هندوستان د بهرنيو چارو د وزارت سکرتر اي. ګونسالويس سريلانکا ته د يوه سفر لپاره راځي او دغه مالومات به هغه ته په لاس ورکړي .

ددغه ډول مالوماتو ور تيرېدا ته " د ځانګړو مثبتو اغيزو د شيندلو تګلاره " وايي. په دغه ډول تګلارې کې کاږه مالومات هم ګډون لري او کېدای شي د مالوماتو بڼه او تومنه له هر ډوله وي، او يا کېدای شي بې لارې کوونکې مالومات وي، دغه ډول مالومات په دې بڼه جوړ شوي دي چې پر دولتونو، ګوندونو، ځانګړو سياسي څيرو، پر يوې ټولنې او دولتي چارواکو د اغيزو د ور شيندلو لپاره د خبرو اترو په مهال د څارګرو، د بهرنيو پټو اړيکو، څارګرو مأمورينو، د شوروي اتحاد د تابعيت لرونکي يوه څارګر او يا د شوروي اتحاد د يوه شرکت له لارې ورسول کيږي. د " ځانګړې مثبتې اغيزې" تګلارې مخکې له مخکې خپلې فرضيې سنجولې وي او د خپل کار لپاره په پرله پسې ډول فرضيې را سپړي، په پرله پسې توګه د هغو پايلې او د راپورته شويو ګامونو په وړاندې د غبرګونونو راڅرګنديدل په ځير څيړي .

کې جي بي له هنګريانو سره په ګډه چې د هندوستان له يوه نامتو خبريال سره يې په ويانا کې اړيکه درلودله د فعاله اقداماتو عمليات تر سره کړل؛ هغوی نوموړي ته د کې جي بي، بې لارې کوونکي مالومات په لاس ورکړل چې په رسنيو کې يې تر خپل نامه لاندې خپاره کړل .

د " اوټو پالما" تر پټ نامه لاندې يو بل هنګري څارګر په کار واچول شو چې د لوبدېزو هېوادونو کړيو ته کاږه کړل شوي مالومات ور تير کړي. د [الف] د خدماتي څانګې د پام وړ مالومات د هنګري د څارګرې ادارې د بې لارې کوونکو مالوماتو د څانګې مشر[جوسان] ته د پلي کولو لپاره ور وليږل شول .

په پاکستان، ايران او هندوستان کې د کې جي بي ميشتو څانګو ته لارښوونه وشوه چې د رسنيو د هر ډول ګزارش په وړاندې چې د کولمو د ناروغيو د راپارولو په اړه وي کلک غبرګون راڅرګند کړي اود " تاراکاني " [ورږو � د ورږو مورينه� ګړندی � کيک يو ډول خزنده ده- مادر کيک] تر نامه لاندې د پيچلو فعاله اقداماتو يوې برخې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په توګه دې د امریکا د بې اعتباره کولو لپاره خپلې لېد توګې مرکز ته راولیږي. دا د لاهور له طبي مرکز سره نښتې د یوې امریکایي کمپنۍ او د هغې د کارکوونکو د بې اعتباره کولو لپاره په پام کې نېول شوي ول او عملیات ددې لپاره پلي کېدل چې د کمپنۍ کار له ناتو او امریکا سره د کیمیاوي او بیولوژیکي وسلو د جوړولو په تړاو را ونښلول شي. د ۱۹۸۱ او ۱۹۸۲زو کلونو په اوږدو کې وخت په وخت د هندوستان، ایران، بنګله دیش او لبنان په رسنیو کې مواد را څرګندېدل اوویل کېدل به چې د امریکایي کارپوهانو په مرسته او شکېلوالي په پاکستان کې د باکتریالوژیکي وسلو د جوړلولو لپاره چمتووالی تر لاس لاندې نېول شوی چې د افغانستان، ایران او هندوستان په ورانولو کې به ورڅخه کار را واخیستل شي. [،،] د انساني کولمو د ناروغیو پیښې د پشین، سرخاب، مسلم باغ او افغانستان ته په ورڅیرمو سیمو کې او د څارویو د وُبا او لیږدېدونکو یا ساري ناروغیو پیښې د هندوستان په لویدیزه برخه (د پنجاب د ولایت د هرنایه او په جمو او کشمیر او راجستان کې) له پاکستانه د را کډوال شویو او را کوچیدلو انسانانو او څارویو په منځ کې ولېدل شوې او ټول یې د امریکایي کارپوهانو له پلوه په پاکستان کې په دغو ناروغیو اخته شوي ول. ډیري وختونه د څارویو د روزلو لپاره یو شیمر څاروي روزونکي توکمونه له یوې سیمې څخه بلې سیمې ته په افغانستان، ایران او هندوستان کې په کلنۍ او موسمي توګه کډوال کیږي چې له ځان سره د لیږدېدونکو نارغیو نوي ډولونه راوړي او دغه راوړل شوې ناروغې په هغو ځایونو کې خپروي چې هلته دَمه کیږي ، خو له همدغې پېښې څخه د امریکایانو او پاکستانیانو موخه دا وه چې دا به په همدغو هېوادونو کې اله ګوله، ګډ وډي او ډول ډول پریښانۍ را وپاروي .

]،، [په ایران کې ډنډوري راخپرې شوې چې امریکایان په پاکستان کې شیعه ګان د ګینایي خوکانو په څیر په کیمیاوي لابراتوارونو کې تر ازموینو لاندې نیسي چې له مخې یې پر انسانانو باندې د کیمیاوي او باکتریالوژیکي جوړو شویو توکو اغیزې وڅیړي او له امله یې د هغوی یو ګڼ شمیر یا مړه شوي او یا ګوزڼ وهلي دي. ډنډورو به ویل چې دا د پاکستاني رژیم پریکړه وه او امریکایان یې پریښودل چې پر انسانانو دغسې ازموینې تر سره کړي او دا څرګندوي چې پاکستانی مشرتابه په ښې هوښیارۍ د شیعه له را پاریدونکې ویرې څخه خبر دی او دغه ویره سیمه یزو شیعه ګانو مشرتابه ته لا وختې ورڅرګنده کړې ده نو له دې امله مشرتابه پریکړه وکړه چې د خپل کورني پیاوړي دښمن له سرخوړاوي څخه ځان را خلاص کړي] .،،[

]،، [په همدغو هېوادونو کې داسې ګامونه را پورته شول چې د نړیوالې روغتیا اداره پرې را خبره کړي او ټینګار کېده هغه امریکایي کارپوهان چې پاکستان ته تللي دي د هغو د فعالیتونو په اړه دې پلټنې وشي او په دې تړاو دې یو کمیسیون ته دنده ورکړل شي چې پرانسانانو او څارویو دي د آزموینو هغه لابراتوارونه را وپلټي چې د کیمیاوي او باکتریالوژیکي وسلو د فابریکو په توګه ورڅخه کار اخیستل کیده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

]،،[په کابل کې رسنيو، راډيو او ټلويزيون خپرونې تر لاس لاندې ونيولې او په هغو کې يې د پاکستان له خاورې څخه په ګټه اخيستنې نوموړو هڅو ته نغوته کوله او ټينګار يې کاوه چې په پاکستان کې د افغانستان، ايران او هندوستان په وړاندې د باکتريالوژيکي وسلو د جوړولو لپاره ويرونکې ازموينې تر لاس لاندې نيول شوي دي] .،،[

]،، [په ډاکه کې د ورځپاڼو يو شمير ليکنو د ډاکې او د نوروښارونو په روغتونونو کې د نس ناستې يا اسهال او د نړيوالوناروغيو د څيړنې د نړيوال مرکز تر سيوري لاندې په هيواد کې د امريکايي کارپوهانو د ازموينو په اړه د رښتونو پلټنو پرغوښتنې ټينګار وکړ]،،[

کې جي بي په دغو هېوادونو کې د امريکايي باکترياليوژيکي خدماتو په تړاو بريالې شوه چې ټولنيز نظر په سمبال شوې توګه د امريکايانو په وړاندې را وپاروي. له پاکستانه د باکترياليوژيکي لابراتور مشر وشړل شو. د هندوستان دولت د هندو- امريکا د روغتيا ساتنې ګډ کميسيون او د کولمو د نارغيو په اړه د آسيايي کنفرانس چارې چې تابيا يې په هندوستان کې په پام کې نيول شوې وه وتړلې.

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ د مياشتې په ۱۱ نېټې په کراچۍ کې خپرېدونکې ورځپاڼې " ډيلي نيوز" په واشنګتن کې د خپل خبريال له خولې د پاکستاني چارواکو د هغې پريکړې په اړه ګزارش خپور کړ چې له مخې يې يو امريکايي ډاکټر د ماريليند د پوهنتون سيانس پوه ډاکټر ديويد نيلين چې د لاهور له طبي مرکز سره يې تړاو درلود له هېواده وشاړه. نيلين وويل چې ددې د شړلو لامل د هغه د پاکستاني ملګرو د دروهو يا دسيسو له امله رامنځ ته شوی دی.امريکايانو وويل چې د ډاکټر نيلين د بدغوښتونکو او بې لورينو کسانو په ډله کې پوهاند سلام خان او برېد جنرال م. الف. چوهدري ګڼون لري. کې جي بي د پاکستاني طبي پوهانو له خوا د بربنډو راڅرګندو شويو غندنو اود امريکا يي ضد ليکنو پربنسټ چې د امريکايي کړنو غندنه يې د نړۍ د ډېرو هېوادونوپه رسنيو کې په ترځې ژبې کـَـړلې وې ، ټولې يې د روغتيا د نړيوالې اداري مرکزونو ته د غاولېکونو (احتجاجيه لېکونو) په توګه ور وليږلې.

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ په مياشت کې د شوروي ادبي مجلې " ګزيت" د [زه اندروپوف] تر لوی سرلیک لاندې يوه لېکنه خپره کړه او تر سرلیک لاندې لېکل شوي ول: " د مرګ زيږونې ماشين". دا د لاهور د څيړنيز مرکز په اړه د کې جي بي د بې لارې کوونکو مالوماتو پرځای يو ځواب وو.

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ د مياشتې په ۲۷ نېټه " پراودا" ګزارش ورکړچې هندي چارواکو د هندو- امريکايي د ورغتيا ساتنې د ګډ کميسيون غونډه او د کولمو د نارغيو په اړه آسيايي کنفرانس را فسخ کړ. هغوی دغه فسخ کول په پاکستان او بنګه ديش کې د امريکايي کارپوهانو د هغې څيړنې په کړس کې وکړل چې د باکترياليوژيکي وسلې د جوړولو په اړه يې د يو شمير توليد شويو تجربوي توکو څيړنه تر لاس لاندې نيولې وه. د "پتريوت " د ورځپاڼې د ګزارش پربنسټ د هندوستان د کورنيو چار وزير په پام کې درلودل چې په هندوستان کې د امريکايي پوهانو او ډاکټرانو په اړه ځانګړې پلټنې ترلاس لاندې ونيسي. د بنګله ديش چارواکو هم په خپل هېواد کې غوښتل د تش په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامه د نړیوالو څېړنو د انستیتیوت د چارویه اړه چې بیلګه یې په لاهور کې د ډاکټرنیلین ترمشرۍ لاندې یو څېړنېزمرکز وو ، پلټنې راپیل کړي. [یاددښت: 'پتریوت' اونیزه ژورنال، په ډیلي کې د کې جي بي د میشتې څانګې له خوا ځارل کېده] .

د ۱۹۸۲زکال د فبرورۍ په ۲۳ نېټه پاکستانۍ ورځپاڼې [ډان] د امریکا د ملي روغتیا د انستیتوت داستازو پاول احمد اودګلاس ویلیام او د پاکستان د روغتیا وزیر ډاکټر نصیرالدین جوګې زې ترمنځ دغونډې ګزارش ورکړ .

ددغې غونډې په اړه رسنیو داسې ولېکل :

"له پاکستانه د ډاکټر د. نیلین د شړلو په اړه چې د لیږدېدونکو نارغیو د خپرولو په تړاو یې ویروونکې ازمېښتونه ترلاس لاندې نیولې ول یو امریکایې طبې پلاوی په بیړه اسلام ته ولاړ اوغواړې د هغې اشواینې یا رسوایې پر خولې برغولی کښېږدې چې خپته یې په ناڅاپه ډول د لاهور د طبي پلټنو د مرکز پرسرړا وچاودېدله او هم غواړې پرپاکستان زور واچوې چې ددغه مرکز له پلوه د ټولوترسره شویو پلټنو کارپایلې چاته ورڅرګندې نه کړې. د امریکایې پلاوې مشرې پاول احمد او دګلاس ویلیام کوې. په پاکستان کې د امریکا د طبي کارپوهانو نابېره راڅرګندېدنه په خپله د واشنګتن دا ویره منې چې د ډله ییزې وژنې باکتریالوژیکې وسلې د نویو اجزأ وو د جوړولو په اړه به د تر سره شویو ازمېښتونو مختورواله را بربنډ شي او په خپله په دې پایلې د منښتې ګوته ږدې چې ګنې پاکستان په خپله امریکایانو ته اجازه ورکړې چې ددوی په خاوره کې ویروونکې تجربې ترلاس لاندې ونیسي او شونې به نه وي چې دغه وسله به د ایران، هندوستان او افغانستان پرضد وکارول شي " .

د ۱۹۸۲زکال د مې په مپاشت کې په پاکستان کې دامریکا د کیمیاوي اوباکتریالوژیکې وسلو د ځای پرځای کولو په اړه له اسلام آباده په نیټه ییز ډول راخیستل شوي ګزارشونه د هندوستان په رسنیو کې را خپاره شول .

"د ګزارشونو پربنسټ چې له سیمه یزو پوځي سرچینو څخه موږ ته ترلاسه شوي دي څرګندوي چې په تیرو نیږدو وختونو کې د امریکا د کیمیاوي وسلو جوړولو له فابریکو څخه چې په جاپان او د پاسیفیک په سمندرکې په جانستون اتول کې ځای پرځای دي پاکستان ته کیمیاوي [ري ایجنټونه] [څرګندوونکي : هغه کېمیاوي ماده ده چې د نورو کیمیاوي توکو سپیڅلتوب را څرګندوي او ازمویل کیږي- ژ] راوړل شوي دي؛ په پام کې ده چې دا توکي به په اسلام آباد، کراچۍ، لاهور، کویټې او پیښاور ته په ورخیرمو سیمو کې را زیرمه شي. د سرچینو په وینا هغه څه چې د دغو ري ایجنټونو په ځانګرتیاوو پورې اړه نیسي، هغو توکو ته ورته دي چې پخوا امریکایانو د ویتنام په جګړه کې کارولي ول. د همدغې سرچېنې په وینا، په پاکستان کې د امریکا د کیمیاوي او باکتریا لوژیکې زیرمو را جوړونه په دې موخه ډیزاین شوې چې امریکا په بیړنۍ توګه غواړي خپل ځواکونه د آسیا په سویل او سویل لویدیز کې په یوې پراخې سیمې کې په شوني توګه را پلې کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پاکستان په خاورې کې د کیمیاوي او باکتریالوژیکي وسلو د جوړونې په اړه د واشنګتن او اسلام آباد ترمنځ د دوه اړخیزه پوهاوي پیلینزه نېټه د ۱۹۸۰زکال د اګست مباشت ته ورګرځي اودا هغه مهال دی چې په پاکستان کې د امریکا د باکتریالوژیکي خدماتو فعالیتونه په رسمي ډول د یوه تړون له مخې راوغځول شول. د همدغه تړون د پینځمې مادې دویم بند امریکایانو ته په ځانګړې توګه په څرګنده دا حق ورکوي چې د امریکا د نړیوال پرمختګ د اداري یا ایجنسی (یو ایس ایډ ایجنسي) له لارې کولای شي په ټاکلو او په پرله پسې وختونوکې د کارپایلې وڅېړي او د هغو د بیا او لا سماونې لپاره خپل وړاندیزونه ورجوړ کړي. په عملي ډګر کې، دا په دې مانا ده چې امریکایان د پاکستان په خاوره کې ځان ته دا حق را ګټلی چې په پاکستان کې د کیمیاوي، باکتریالوژیکي او بیولوژیکي وسلو د جوړولو په اړه د څېړنو په ټولو اړخونو څار او واکمنۍ ولري.

ددغه ډول تړون جوړښت امریکا ته په یوه اړخیزه دا شونې وړتیا وربخښې چې د پاکستان په خاورې کې کیمیاوي ري ایجنټان زیرمه او و یې کاروي. ددغې خبرې د څرګندې منښتې نښې د لاهور په طبي مرکز کې په هغو پېژندل شویو حقایقو او فعالیتونو پورې تړنه لیدل کېدای شي چې په هغو کې امریکایي کارپوهان د باکتریالوژیکي او کیمیاوي وسلو په جوړولو کې ښکیل ول ".

دغه ډول خپاره شوي توکي تاس راغونډ کړل او د شوروي اتحاد په رسنیو کې یې راخپاره کړل؛ درسنیو د مخپاڼو سکښتې د بې لارو کوونکو مالوماتوپه په کره یا اصلي بڼو را ډکې شوې ول.[د اخبارونو پرمخ په حواشیو کې دفعاله اقداماتو اصلي شکلونه خپاره شوي ول]. تریوې کچې خو رسنیود افغان وګړو په وړاندې د شوروي د پوځ د کېمېاوي وسلې د کارَونې په تړاو له لوېدیزو ورځپاڼو او ګزارشونو څخه اخیستنه کړې وه. د شوروي د پروپاګند او تبلیغاتو خدماتي څانګو دغسې ګزارشونه وغندل او په لیکنو کې یې تینګار کاوه چې د لویدېزرسنۍ د امریکا ترپخور یا فشار لاندې دي او پر امریکایانو یې تور ولګاوه چې دوی پر افغانانو کیمیاوي وسلې کارَولې دي.

په پاکستان د کې جي بي میشت څارکښ ، اکیم ته د کې جي بي د مشر یوري اندروف له پلوه د " تاراکاني" د فعالو اقداماتو د بریالیو پلي کولو په ویاړ یو منلېک د سوغات په ډول ورکړل شو .

له ۱۹۷۷ تر ۱۹۸۱زکلونو پورې په کولمبو کې د کې جي بي د میشتې څانګې د فعالو اقداماتوکار چې د کارمند ګرینویچ په خپل نوښت ترلاس لاندې نېول شوی وو، مثبتې پایلې یې له څېړنې وروسته را وزېږولې: کارمند په ټولې هوښیارۍ د څارکښې ټول اړین اوزار وکارول، د څانګې ټول اړوند کارکوونکي یې راښکیل کړل او ددوی د جاسوسانو د کار ګټه خورا زیاته وه. د " لنکا" او " ترایبون" نوبتي خپرونې چې د څانګې تر څارلاندې وې د ستاینې وړ وګرځېدلې .

په ۱۹۸۰زکال کې د کې جي بي مشرتابه ته د ترسره شویو فعالو اقداماتو له ډلې څخه د ۱۳ په اړه یادونه شوېده. دا ډېر پیچلي ګامونه ول او موخه یې دا وه چې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د دولت درېز په نړیوالې کچه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را پیاوړی کړي او هڅه کېدله چې د سیریلانکا په دولت او وګړو کې د کارمل خیره د یوې مثبتې څیرې په توګه را واړول شي. د غو عملیاتو دومره وکولای شول چې د شوروي اتحاد د سیوسیالیستي جمهوریتونوپه وړاندې د سیریلانکا استازي له خپلو پخوانیو ګوت نیونو څخه را واوړي او یو منځمهالی دریز را خپل کړي او همدا شان پرافغانستان د شوروي د یرغل په اړه رسنۍ په خپل دریز کې نرمښت را څرګند کړي.

په ۱۹۸۰زکال کې د "ځوانو مسلمانو د ټولنې" تر دروغي "جعلي" نوم لاندې په کولمبو کې ۵۰۰۰ شپې پاڼې خپرې شوې چې د کارمل د دولت ملاتړې کاوه او د افغانستان په وړاندې یې د امریکا او د چین د وګړو د ولسي جمهوریت اقدامات غندل. همدې ته ورته ګامونه د غونډو، سیمینارونو، پریکړو او د خبرو اترو له لارې د اغیزو د شیندلو په بڼه کې را پورته شول .

د "سوترا" د ټولنې له لارې د سیریلانکا د ملي مرکز د آسیا د بودایانو د سولې د کانګرس له لارې د چین او پاکستان د سیاستونو د غندنې په موخې یوه غونډه را وبلل شوه او په ترڅ کې یې د غیراتومي نړۍ د ترون پر پراخیدا زور واچول شو .

یو بل فعاله اقدام تر لاس لاندې ونیول شو چې په سیریلانکا کې د چین د وګړود ولسي جمهوریت " اومریکون" وغندل شو او غندن لیکونه د علمیاتو په ډول په سیریلانکا کې د چین د وګړو د ولسي جمهوریت سفارت ته ولیږل شول او په همدې ډول د چین او البانیا ترمنځ د بیلتون د پراخولو ، د امریکا ضد غندن لېکونه او د هند په سمندر کې د سولې د یوه زون د جوړولو لپاره دغوښتنې په تړاو د شپې پاڼو د شیندلو لړۍ ترلاس لاندې ونیول شوه .

د یوه څارګښ د مرستې له لارې د سیریلانکا � افغانستان د همکارۍ کمېټه راجوړه شوه: ددغې کمېټې له جوړولو څخه موخه دا وه چې د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د امریکا، د چین د وګړو د ولسي جمهوریت او د پاکستان لاسوهنې د ډله ییزو غونډو له لارې وغندل شي او په هیواد کې له انقلابي ریفرومونو څخه ملاتړ وکړي. کمیټې د ولسمشر ضیاالحق او د پاکستاني دولت د ورځپاڼې (ډان) پروړاندې د غاو لېکونو (احتجاج لیکونه) د راسمبالولوچارې هم ترلاس لاندې ونیولې. په دغو لیکونو کې په پاکستان کې د سي آی اې فعالیتونه او د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د امریکا، د چین د وګړو د ولسي جمهوریت او د پاکستان لاسوهنې وغندل شوې .

]،،[په کولمبو او کینډي [د سیریلانکا یو مرکزي ښار- ژ] کې په افغانستان کې د پانګوالو ځواکونو د غندنې په تړاو سیمنیارونه را جوړ شول او ډیرې کړې اړول شوې [له مخکې ورشوول شوې] خبرې اترې تر لاس لاندې ونیول شولې چې افغانستان ته د ګاونډیو هېوادونو له پلوه د جنایتکارو او په پیسو اخیستل شویوجنګیالیو ډلو په وړاندې ولسمشر جې آر جېواوردین او سر وزیر راناسینا پریماداسا اود واکمن ګوند مخورې کړۍ او د بهرنیو چارو وزارت را وهڅول شي. په سیریلانکا کې د سیاستپوهانو، دولتې چارواکو او مخورو ټولنیزو کسانو له پلوه د خبرو اترو له لارې د اغیزو د شیندلو خبرې اترې ترلاس لاندې ونیول شولې چې موخه یې د افغانستان او دهغه د ګاونډیو پرلور د جېواوردین

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر دریزد اغیزو را شیندل ول. د جاسوسانو له لارې پر سوداګریزو او ګروهینزو (مذهبي) ټلوالو او ډلو د اغیزو د شیندلو عملیات تر لاس لاندې ونیول شول او وهڅول شول چې د پریکړو او خبرتیاوو له لارې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو له پالیسیو څخه ملاتړ وکړي. د افغان د سکالو په اړه د کې جي بي د ایف سي دي د [الف] د خدماتي څانګې له پلوه د " تریبیون"، لنکا ګاردین" او د سیریلانکا د مرکز د بودایانو د سولې د دکانګرس په خپرونه کې لیکنې خپرې شوې] ..، [

د ۱۹۸۰زکال د جون په مباشت کې په کولمبو کې لاندینې بې لارې کوونکي مالومات پاکستاني ډیپلوماتانو ته وروروسول شول :

]،، [فرانسي ډیپلوماتان د افغانستان په وړاندې د ضیاالحق سیاسي تګلارې ته له یوه ویرونکي اور سره د لوبې په توګه ګوري. د کابل له نوي رژیم سره د نیغ په نیغه اړیکو په تینګولو کې ډېرې ځنډونې په اسلام آباد کې غملړلې پایلې را زیږولې دي. هندوستان په اسلامي نړۍ کې د ضیاالحق سیاسي تګلارې ته د یوه مخکښ مشر خو له زړه نا زړه او شکمنې ډکې تګلارې په سترګه ګوري او په پاکستان کې درژیم د بدلون په اړه به خنډونه رامنځ ته نه کړي. امریکا د دغه رژیم پر پایښت ګروهنه نه لري او د رژیم له مخالفینو سره یې د پټو اړیکو راټینګولو ته ملا را تړلې ده] ..، [

]،، [په همدې ترڅ کې په ډیلي کې پاکستانیانو ته وړاندیز شوی دی چې د تش په نامه د دیورند د کرښې پرسر د افغانستان او پاکستان ترمنځ د اړیکو درښتونې ښه والي شونیوالی لیدل کېده او د اړیکوپه ښه والي کې د ځنډ د شیبې له لاسه ورکول دغه شونتیا تر سیورې لاندې راوستله] ..، [

]،، [په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو او د شوروي د سرتیرو په وړاندې د سیریلانکا د نرم دریزو استازو او د رسنیو د منفي چال چلند په پام کې نیولو سره؛ ټول، دولت او په هېواد کې سیاسي کړې دې ته را وهڅولې چې په افغانستان او د آسیا په سویل لویدیزې سیمې کې د حالاتو او شخړو د حلولو په پلوي د شوروي وړاندیزونو ته لیواله شي او له هغو پلوی وکړي] ..،[

د لاسوندي راټولونکی	د میتروخین آرشیف
جوړونکی	واسیلي میتروخین
د لاسوندي بڼه	یادښت لیکونه
	افغانستان، پوځي ځواکونه، افغانستان: په افغانستان کې سیاسي چاپیریال، په افغانستان کې ټولنیزې ستونزې، هغه ته د شوروي مرسته، امریکایي ضد، دولتي ضد ګامونه، د شوروي � عرب اړیکې، پټ عملیات، سایروس وینس، ټبرنۍ تګلاره،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

	گلبدین حکمتیار، پانګوالي، هندوستان، څارکښیزه عملیات، منځنۍ ختیز، د غیر اتومي نړۍ ترون، شوروي لښکرې، د
سکالو : دغه لاسوندی دغه سکالو رانغاړي	امریکا لاسوهنې، د شوروي بهرنۍ تګلاره، د شوروي موخې، د شوروي څارکښیزه کړنې، په افغانستان کې د شوروي لاسوهنه، ډنډورې، د شوروي امریکا اړیکې، پرافغانستان د شوروي یرغل، په افغانستان کې د شوروي پرمختګ، شوروي اتحاد، د شوروي بهرنۍ سیاست، له افغانستان سره د شوروي اړیکې، له هندوستان سره د شوروي اتحاد اړیکې، شوروي اتحاد، له شوروي اتحاد سره د امریکا اړیکې، شوروي اتحاد، د امریکاپه وړاندې ستراتیژۍ، یوري اندروپوف
ښکېل هېوادونه	د افغانستان ډ یموکراتیک جمهوریت، هندوستان، ایران، عراق، منځنۍ ختیز، پاکستان، پلستین، شوروي اتحاد، د انګلستان شاهي دولت، د امریکا متحده ایالات
اړیکې	
په رسنیو کې د لاسوندې خپره	
شوې ژبه	انګریزي
خپرندویه ټولنه	د سړې جګړې د نړیوال تاریخ پروژه
خپرندویه حق	د سړې جګړې د نړیوال تاریخ پروژه
خپرنیزه ژبه	انګریزي
د لاسوندې پېژندونکې شمېره	3FF29963-ABFA-30E0-344EE1596C121EDF
ژباړه	اصل متن : روسي: له روسي انګریزي ته او له انګریزي پښتوته
ژباړونکی	سپتامبر ۲۰۰۸ رحمت آریا
اخځ:	http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction =va2.document&identifier=3FF29963-ABFA-30E0-344EE1596C121EDF&sort=Subject&item=Gulbuddin%20Hekmatyar

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۸۰ � ۸۲ زو کلونو په اوږدو کې په سویل لوېدیزه آسیاکې د کې جې بي فعاله اقدامات

پر افغانستان د روس له پوځي یرغل وروسته د کمونیست گوند د سیاسي بیرو لومړۍ غونډه

د سیاسي بیرو غونډه

پښتو ژباړه:رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

]په لاس لیکل شوې[

پ.۱۷۹

ترټولو محرم [ټاپه]

له محرمېته وتلې [یوازې کاپي]

کاري لیکښه

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمېټې د سیاسي بیرو غونډه

جنوري ۱۷,۱۹۸۰

]النډېز[

دغونډې مشر : ل.الف.برژنیف

گډونوال ملگري: اندروپوف، یو.وي. گریشین، وي.وي.گرومېکو، الف.الف.کریلینکو،

الف.پ.پیلشي،الف.لا.سولوسوف، م.الف.تخنیکوف ن.الف.، اوستینوف.د.ف، چرنینکو. ک.ی،

گرباچف.م.س،دیمیشف.پ.ن، کورینځوف.وي.وي، پونوماریف.ب.ن، سولیمنځوف.م.س، کپیتانوف.آی.وي، دولگیخ.وي.آی

۸ .سکالو : په افغانستان کې داړوپیچ ستونزه

برژنیف: تاسو غړو او ملگروته څرگنده ده چې څو مباشتې مخکې مو د افغانستان د پېښې په تړاو یو کمیسیون جوړکړچې ملگري اندروپوف، گرومېکو،اوستینوف او پونیماریف یې غړي ول چې د اړتیا په وخت کې دې د اوچت شویو گامونو په اړه لاسوندي چمتو اوهغه دې سیاسي بیرو ته وسپاري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید څرګنده کړم چې کمیسیون خپل کار ښه پرمخ یووړ. په تیرډیرلنډوخت کې د پریکړه لیکونو لړۍ ومنل شوې او پربنسټ یې په پام کې نیول شوي ګامونه پلي شول .

ماته خو داسې ښکاري چې د افغانستان اکر یاحالات لاتر اوسه هغه وخت نه دی رارسیدلی چې هره ورځ یې وڅارو اویا د اړوپیچ پربنسټ اړین ګامونه اوچت کړو. ماته بریښي چې د بل کمیسیون جوړولو ته اړتیا نه لیدل کیږي؛ اوهمدغه کمیسیون دې لکه څنګه چې پخوا یې کارکاوه په وَرته ډول دې خپل کار پرمخ یوسي .

په دې تړاو نیوکې او وړاندیزونه لرئ؟ نه!

نو چې داسې ده، موږبه د سیاسي بیرو د نوموړي کمیسیون غړي ومنو اوخپل کاردې پرمخ یوسي .

ګرومیکو: په افغانستان د ځواکونو یووالی پرمخ ځي. ګڼ وختونه له موږڅخه سلا او مشورې غواړي. موږ یې ورکوو. هغوی انګروزي " اعلامیې" خپروي. په پوځ کې د پام وړ بدلونونه نه دي راغلي. خو له بده پسې بدتر شوي هم نه دي. دا ترټولو دپام وړ خبره ده. پوځ د افغانستان له مشرتابه څخه ملاتړ کوي .

د افغانستان ګرد چاپیره نړیوال اړوپیچ له بده پسې بدتره شوی دی. هغه چیغې اوبغارې چې په ځانګړې ډول د امریکې په متحده ایالاتوکې راپورته شوې وې داسې برېښي چې مخ به سړېدو دي.

په ناټو کې د شوروي اتحاد په وړاندې د اقداماتو د نیولو په اړه یووالی نه لېدل کیږي. هرګوره لوېدېځو هېوادونو په ځانګړي ډول ایف.آر.جي (د جرمن فدرالي دولت- ژ)،ایتالیا،ترکیې او نورو هېوادونو د امریکا وړاندیز ونه مانه، او له هغو بندیزونو سره هغړي نه دي چې امریکا یې غواړي پلي کړي .

د[ملګروملتونو � ژ]عمومي اسامبله پای ته ورسیدله. د دریو ورځو په اوږدو کې ډیرو استازو خبرې وکړې. د یادولو وړ خبره دا ده چې د پریکړه لیک په اړه له ۱۴۰ استازو رایه ورکوونکو څخه ډیرو په پټو سترګو رایه ورکړه ،۴۸ هېوادونه پښه بیرته وایستله او دهغې پرضد یې رایه ورکړه. دا په بشپړ ډول یو پر دریمه برخه ده. په دې ډول امریکایانو وکولای شول چې یو شمیر په شاتلونکي ارتجاعي رژیمونه سره راټول کړي او اړ یې ایستل چې د پریکړه لیک لپاره رایه ورکړي. زه ګومان کوم چې د امریکا او نوروهېوادونو په رَسَنیو کې به یو ناڅاپي خوځښت را وپاریږي. خو یو شمیر هېوادونه لکه ارجنتاین او برازیل له امریکایانو سره همغږي نه دي، د بیلګې په ډول ، پر شوروي اتحاد دغَلو دانو خرڅلاو. کاناډا هم په همدې ډله کې راځي .

برژنیف: وینس داولمپیک په لوبو کې د امریکا د ګډون پرضد راووت. (وینس: په فرانسه کې د یوه ښارګوټي اوټولنې نوم دی چې د پیس دې لا لوریې په سیمې کې په سارتي دیپارتمنت کې پروت دی �ژ)

ګرومیکو: وینس! هو، رښتیا ده، په غیررسمي ډول یې ویلي دي. خوانګریزان په ټولو اقداماتو کې ډیرپرځان غـرَه دي. ګیسکارد دې ایستنګ هم یو پیغام ورلیږلې دي. (والیري ماري ګیسکارد دې ایستنګ له ۱۹۷۴ تر ۱۹۸۱زکال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې دفرانسې ولسمشر وو. ژ-). دا ډېره ښه ده. په اسلام آباد کې د اسلامي کنفرانس غونډه جوړېږي. ک. ببرک له موږ څخه سلا (اجازه- ژ) غوښتې چې آیا دی کولای شي دغه کنفرانس ته ورشي که نه. موږ ورته سلا ورکړه چې ده به ښه دا وي چې د هېواد له لېکو دې دباندې ونه وځي .

اندرپوف: په تیرو لسو ورځو کې د دولت او ګوند د مشرتابه ټولې ځانګې جوړې شوې. ان یوه وکالتي شورى هم نومول شوې. افغان مشران په زړه ورتوب پیل کړې (یوه یا دوې کربښې له اصلي لاسوندي څخه ورکې دي � د لاسوندي رالیږونکی). له دغو ټولو سره سره د خلق او پرچم د ډلو ترمنځ تاو تریخوالی د پام وړ دی. البته چې موږبايد د ګوند په منځ کې ټولې چارې د یووالي د سلا په ورکولو په احتیاط وڅارو. هغوی د شوروي اتحاد د سیاسي بیرو لېک د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې په پولینوم کې په پام کې نیولی او د لېک د لارښوونو په رڼا کې یې د ګوند لومړنیو کړښو ته لارښوونه ورکړې چې پلې یې کړي .

توکمونه هلته ډېره ستره ونډه لوبوي. موږ ته اړینه ده چې دهغوی زړونه د ګوند خواته راوارَوو. درو (۳) مخورو توکمونو د ببرک د رژیم د ملاتړ خبرتیا ورکړه. ببرک د یوالي په لاره کې ډېر ښه کار کوي. په ځانګړي ډول له مذهبي برخوسره د کار په اړه خرګند بدلون رامنځ ته شوی .

اوستنیوف: د افغانستان له ګڼ شمیر سیمو څخه د پوځي حالت په اړه پراخ ګزارش ورکوي؛ هغه وايي: په ټولیزډول پوځي اکر د قناعت وړ دی، دیاغیانو د مقاومت څو تاوده او پاخه مورچلونه شته .

پونیمارییف: دهغو اقداماتو په اړه خبرې کوي چې د ګوند د جوړولو اود یووالي د منځ ته راوستلو په اړه پورته شوي. هغه ګزارش ورکوي چې زموږ د کارپوهانو یوه ١٦ کسیزه ډله د ملګري ګریکوف ل. آی. تر مشرۍ لاندې افغانستان ته ولیږل شوه. ببرک کارمل زموږ د ملګرو سلا مشورو ته په ډېر ځیر او پاملرنې غوږ نیسي. ګوندي مشرتابه اوس د خپلې ملا ستنه لري .

برژنیف: ددغې سکالو په اړه دملګرو ګرومیکو،اندروپوف، اوستینوف او پونیمارییف د مالومات پربنسټ یو وړاندیز شته چې باید په پام کې ونېول شي .

ملګرو ګرومیکو،اندروپوف، اوستینوف او پونیمارییف ته دنده ورکول کیږي چې دافغانستان د اړوپیچ په تړاو د اړوندو موادو په څېړنې او چمتوالي، خپل کار ته دوام ورکړي. هغه سکالو چې د پریکړې نیولو ته اړتیا لري سیاسي بیرو ته دې وسپارل شي .

ټولو: ومنله

اخځ :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r12.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو پریکړه

پښتو ژباړه: رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

د ژباړونکې یادونه :

ښاغلو لوستونکو!

په لاندني لاسوندي کې رانغاړل شوي سکالوپرافغانستان د شوروي لښکر له یرغله وروسته د شوروي د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې او د شوروي د دولت د بهرنۍ او کورنۍ تگلارې د راخپلولو تړوله اړانه راڅرگندوي چې پربنسټ یې دخلق او پرچم لاسپوڅو رژیمونو خپله کورنۍ او بهرنۍ تگلاره وټاکله. د افغانستان د اکربکر سیاسي شنونکو او د هیواد د اوسمهالي تأریخ لیکونکو لپاره دغه لاسوندی کیدای شي هغه تیاره اړخ رابنډ کړي چې یو وخت د خلق ډیموکراتیک گوند د خپلواکه سیاسي او ولسي تگلارې ډنډورې وهلې حال دا چې دغه لاسوندی په راڼه ډول څرگندوي چې دوی ته هم په کورنۍ او هم په بهرنۍ تگلاره کې لا دمخه ځانگړې اړانه ټاکل شوې وه. هېښنده خو لا دا ده چې ددغې تگلارې هېنداره لا نن مورږ له بل اړخه په وَرته توگه په سترگو وینو.زما د ټولو خبرو موخه یو ټکی دی او هغه له بهره لارښوونه او دولسي تگلارې نشتوالی دی. د همدغه لاسوندي په پای کې څرگندیږي چې روسانو خوارځواکي خلقیان او پرچمیان یوازې په دې او هغې پلمې د خپلو موخو د پلي کولو لپاره کارولي او موخه یې له لومړیو څخه څرگنده وه چې ددوی له لارې به پر افغانستان تیری کوي. د تره کي تیلفوني سناریو ددغسې تیري لپاره یو بشپړ لاسوندی نه شي گڼل کېدای ځکه د همدغه لاسوندي پربنسټ مخکې له مخکې هېڅ ډول ترون نه دی لاسلیک شوی او روسان له تیري وروسته د خپلې پاتې کېدنې لپاره د ترون د لارو چارو د موندلو په لټه کې کیږي .

غواړم پرې راغبرگه یې کړم چې ددغه لاسوندي ژبه ډیره سیاسي او دیپلوماتیکه ده، ښایي د عادي لوستونکي لپاره دومره د پام وړ نه وي.

زه هیله لرم چې تأریخ پوهان اوسیاسي شنونکو ته د پام وړ وگرځي .

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو پریکړه

۱۹۸۰ز کال د جنوري ۲۸: د اندروپوف،گرومېکو،اوستینوف او پونیمارییف د ۱۹۸۰ کال دجنورۍ د ۲۷ نېټې له گزارش سره جوخت

ترټولو محرم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمیره: پ.۳۴/۱۸۱

ملگرو برژنیف، اندروپوف،گرومیکو،سولوسوف،اوستینوف،پونیماریيف او روساکوف ته:

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو د ۱۹۸۰ کال د جنورۍ د مباشتې د ۲۸ نېټې د ۱۸۱ شمیرې پریکړې لنډیز :

سکالو: د افغانستان د اکربکر اړوند د شوروي اتحاد د ملي امنیت لپاره د نورو اقداماتو نېول

دملگرو گرومېکو الف.الف، اندروپوف ایو.وي، اوستنیوف د.ف، پونیماریيف ب.ن له یاددښت لېکونو سره جوخت چې ستاسو ترمخ پراته دي، ټول ملگري نېول شوې پریکړې مني

د شوروي اتحاد دبهرنیو چارو وزارت، د دفاع وزارت، د شوروي اتحاد کي.جي.بي. د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې د بهرنیو اړېکو څانگې ته لارښوونه ورکول کیږي چې په افغانستان کې دي د لاندنیو ټکیو په پام کې نیولوسره دي خپل کارپلی کړي .

دویمه کاپي: سکرتریت

]مل لاسوندی[

سکالو: ۳۴ ټکی ۱۸۱ شمیره پریکړه (پروتوکول)

ترټولو محرم

ځانگړې دوسیه

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند مرکزي کمېټې ته

د افغانستان په اکربکر اړوند، د شوروي اتحاد د ملي امنیت لپاره د نورو اقداماتو نېول

افغانستان ته د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو ځو اړخیزو مرستو، د پوځي او د ببرک کارمل د نوي واک ته رسیدلي حکومت ته د مرستو په گډون، د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د اکربکر د ټېنگښت لپاره د پام وړ پرمختگونه رامنځ ته کړي اوپه منځني ختېځ کې يې دهغوپرمختگونو پرمخ د پای ټکی کښیښود چې زموږ لپاره يې ویرې را زیږولې .

د پېښو د پرمختگ ترڅنگ،څرگند شواهد ښيي چې د امریکا متحده ایالات، د هغې د ټلوالې ملگري او د چین ولسي جمهوریت په ټول واک او ځواک خپلې موخې ټاکلې او د افغانستان د پېښو په اړه د شوروي ضد (انتي سویتیزم) چاپیریال په رامنځ ته کولو غواړي خپلې بهرنۍ اوږد مهالې تگلارې په داسې بڼه پلي کړي چې مخه يې د شوروي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتحاد په وړاندې له دښمنۍ ډکه یوه تګلاره وي او ستنه یې په (نړیوال �ژ) واک کې د داسې یوه بدلون پر رامنځ کولو ولاړه وي چې ددوی په ګټه پای ته ورسیږي. لویدیځ او د چین ولسي جمهوریت افغان انقلاب ضد ډلو ته د مرستو د پراخولو له لارې غواړي په افغانستان کې د جګړې لمنه پراخه کړي چې دوی په ګروهنې په پای کې به یې شوروي اتحاد په دغه هېواد کې سترې او د شوروي اتحاد پرنړیوال مخورتوب او پرستیژبه منفي اغیزې وشیندي .

د پراخو ګټورو بهرنیوتګلارو رامنځ ته کول اود شوروي اتحاد ټپکاو له موږ غواړي چې د افغانستان د پېښو په تړاو د راتلونکو ګامونو په ختېځ کې د یرغلیزې یا متهاجمې تګلارې تومنه خوندي وساتو. د دغې تګلارې د پلي کولو لپاره موږ د لاندینیو ټکیو وړاندیز کوو:

-د کارترد اداري د پاروونکو ګامونو په وړاندې او له امریکا سره د خپلو اړیکوپه تړاو،باید سرله اوسه د نړیوالو چاروپه کرښه کې خپل ټینګ دریزلا پیاوړی وساتو. له دې سره سره چې واشنګتن به په راتلونکي کې د شوروي- ضد کمپاین راپیل کړي او هڅه به وکړي چې د خپلې ټلوالې د اقداماتو له سمبال شوي کرکترڅخه ګټه پورته کړي، هڅه به وکړي چې زموږپه وړاندې د غبرګون په ښودلو د ناورو ګامونو دخړپړتیا په لا خړولو به د شوروي او امریکا ترمنځ ټولې ښوارخیزې پیچلې اړیکې لا خرې پرې کړي .

-ددې لپاره چې په ناټوکې دامریکا د ټلوالې پر ګڼ شمیر هیوادونو په ځانګړې ډول پر فرانسې او ایف آر جي (دآلمان فدرالي دولت) خپلې اغیزې لا پیاوړې کړوباید له هغو اختلافاتو څخه تر وسې وسې ګټه پوره کړوچې د دوی او د امریکا تر منځ را بربنډې شوې او د دغو اختلافاتو مخه باید هغه لور ته نیغې شي چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد له اقداماتو څخه د ملاتړلپاره لاره ومونډل شي .

-باید په یاد ولرئ چې فدرالي آلمان او امریکا د خپلو اړیکو د نیږدې کولو لپاره د افغانستان پېښه د شوروي اتحاد پروړاندې د یوې وړ پلمې په توګه کاروي؛ د فدرالي آلمان ، امریکا او جاپان نومېرلې درې څنګېزه ټلواله به، د پیکېنګ او واشنګتن داړیکو د پیچیلې کولو لپاره د اوږد مهالو تګلارو تاېباوې ونیسي .

-د شوروي اتحاد د سرتیرو د پلي کېدلوسکالو باید د پانګوالو او د پرمختلونکو هېوادونو د کمونیستو ګوندونو د مشرتابه او کارګري پاړکې 'طبقې' په منځ کې دې د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت او افغان انقلاب ته د ورورۍ دمرستې ترنامه لاندې د یوه پراخ کمپاین په توګه په پام کې ونیول شي. برسیره پردې داسې غیررسمي لارې چارو دې ولټول شي چې نورې ټولنیزې ډلې ، رسنۍ او نور دغه کمپاین ته را وهڅوي .

-دناپیيلتوب د غورځنګ په منځ کې، د کیوبا، د ویتنام سوسیالیستي جمهوریت اود ناپیلتوب د غورځنګ د پرمختلونکو هېوادونو دډلې له سرچینوڅخه په ګټه اخیستنې، د افغانستان د دولت د ملاتړلپاره دې لارې چارې ولټول شي، شونې ښکارې چې چین او لویدیځه نړی به هڅه وکړي چې غورځنګ د شوروي اتحاد د کړنو غندونه ته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولمسوي، ددې کار لپاره به د افغانستان دریز ګوښي کړي او له اوسني مخ په ودې حالت څخه په ګټه اخیستنې به دغورځنګ په منځ کې د پرمختلونکو هېوادونو څانګه کمزورې کړي .

-په منځني او نیږدې ختیز په ځانګړې توګه پاکستان او ایران اوپه آسیاکې د نورو مخورو هېوادونو لکه هندوستان کې دې د اسلامي هېوادونو په وړاندې د امریکاد کړنو پرمخالفو څانګو دې ډېره کلکه پاملرنه وشي . امریکا غواړي د لوېدېځې نړۍ اود یوشمیرځرګندو اسلامي هېوادونو په ګډون یو ګډ مورچل راجوړکړي او اسلامي تنګ الواکې ډلې بیا له سره له یو بل سره سمبال کړي، موږ ته ښايي چې ددغسې یوې تګلارې په وړاندې په ټېنګه ودرېږو او دغه مورچلونه درې ورې وکړو .

-چین او امریکا دواړه په نه ستړې کېدونکې توګه هڅه کوي چې له پاکستان څخه ګټه واخلي، په دې ډول چې دافغاني یاغي ډلو ټپلو جوړونه د همدغه هېواد په خاوره کې ترسره کیږي؛ دوی د ځانګړو لارو په ګډون غواړي ضیاالحق ددې منلو ته اړباسي چې د پاکستان له خاورې څخه دې د یاغیانو د کړنواو فعایتونو د لړۍ لمنه ور لنډه کړي. [داغوندېله لنډه شننه غواړي. هغه دا چې : روسان غواړي په پام کې ونیسي چې له امریکا سره په لوبه کې یې دې خبرې ته پام دی : امریکا غواړي نوروته ځرګنده چې ګنې د مجاهدینو ډلې د افغانستان په خاوره کې په خپله خپل ځانونه سمبالوي او دغه غورځنګ یو هراړخیزولسي غورځنګ دی چې له بهره یې ملاتړ نه کیږي او دپاکستان ونډه یوه خړه او تیاره ونډه ده. ژ]

-د پانګوالۍ او امریکا ضد، د زیرمه شویو تدابیرو بیا راژوندي کول او د ایران په بهرني سیاست کې د داسې عناصروکارول چې د ایران � امریکا اړیکې له کړکېچ سره مخامخ اود هڅولړۍ دې ترهغې کچې ورسول شي چې په اسلامي نړۍ کې دافغان یاغیانو په ملاترد خمیني د رژیم د پارونې وړتیا ورشنډه کړي .

-باید په پام کې ولرو چې په افغانستان کې دوګرنیز ، ښه سمبال شوې او اغیزمن سیاسي مخالف نشتوالي، د چین او امریکا د موخو د ترسره کولو لړۍ سوکه کړې، ددې لپاره چې د افغان کډوالو په منځ کې د هغوی ټولنیزې ډلې بې زړه او بې موراله او مشران یې بې اعتباره کړو نو موږته اړینه ده چې د خپلو اقداماتو او موخو پرپلې کولو په ځانګړې توګه هغه موخې چې بیل ماهیت او تومنه لرې، ډېره ټینګه او لا پاملرنه وکړو.

-باید د ملګروملتونو په عمومي اسامبلې کې تش په نامه 'دافغانستان د ستونزې' ترپوښتنې لاندې د دامریکا، دهغه د ټلوالې او همدارنګه د چین، شوروي- افغان ضد میکانیزم هڅو ته نیغه پاملرنه وشي، او ددغې غونډې هغه پریکړې دې شنډې شي چې د شوروي او د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت په ګټه نه وي .

-د بهرني سیاست د پلي کولو او د تبلیغاتي تګلارې د راخپلولو په اړانه کې دې د داسې لارو چارو پرلټولو ټینګاروشي چې د امریکا د پاروونکوهڅو په لړ کې افغانستان ته د شوروي اتحاد د پوځي مرستو برابرونو د یوازېنۍ ګوښه شوې سکالو په توګه نه کتل کیږي، ځکه له اوږدو مودو راهیسې دغسې پاروونکې هڅې په هغو سیمو کې تر لاس لاندې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نېول شوي چي امریکا پکې خپلې پوځي برلاسی ته پراختیا ورکړي او دغه سیمې له ستراتیژیکي اړخه شوروي اتحاد ته ډېرې زیاتي د ارزښت وړ دي .

-د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د کورنیو سیاسي � اقتصادي ستونزو او په هېواد کې د شوروي ضد مخ په ودې اړوپیچ په پام کې نېولو سره چې له یوې مودې راهیسې د امین او د هغه د کړی د جنایاتو له امله په افغان وګړو کې رامنځ ته شوي، څرګنده ده چې بیا رغاونه او عادي حالت ته راګرځېدنه یې وخت ته اړتیا لري .

-په راتلونکو څو کلونو کې په هېواد کې د ولس د څواک پیاوړتیا او په افغانستان کې د اقتصادي او سیاسي حالت ټېنګښت له خپلو ټولونګونو او پراخوالي سره په دې اړه لري چې د ګوند د کړیو په ټولو پوړیوکې یو رښتونی یووالی رامنځته او ټول پرمختلونکي ولسپاله او ولسپالیاله ځواکونه د یوه یوموټي مورچل په اډانه کې راټول کړای شي .

-د دغو په پام کې نېولو سره د مرستې د چمتو کولو د لړی د غځولو لپاره ، د (۱۹۷۸) کال د اپریل د انقلاب په رڼا کې د افغانستان خلق ډیموکراتیک ګوند ته د ملاتړ د ورکولو، د ګوند د بنسټیزو سکالو په اړوند زموږ دسلامشورو د پلي کولو، د هېواد د رغاونې او داقتصاد د پرمختګ لپاره ،موږ یو بنسټیز وړاندیز وړاندې کوو چې په لاندینیو ټکیو کې رالنډ شوی دی :

-د ګوند د یو موټي والي لپاره د ګوند په ژوند اود ګوند په جوړونه کې د همغږو اوپرله پسې سلا مشورو پلي کول چې افغان ملګروته د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمېټې له پلوه د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند مشرتابه ته ورکړل شوي دي. په مرکزي او سیمه یزه کچه دهغو کسانو پیژندنه او ګوښې کول چې له دغو کرښو سره همغږي نه کوي او په دې توګه به د ګوند په بې مورااله کولو کې د هغوی داغیزو لمن ورلنډه شي .

-دافغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند تر مشرۍ لاندې، په سوسیالیستو هېوادونو لکه (چکوسلواکیا، بلغاریا او نورو) کې د ترلاسه شویو تجربو د پلي کولو په رڼا کې د یوه هوښیار او استازي پراخ کین اړخه مورچل رامنځ ته کول. د سپورتي، فرهنګي او دغو ته وَرته ټولنو له لارې د کمسومول د ډلګیو رامنځ ته کول او پرافغان ځوانانوباندې د ګوند د اغیزو شیندل په ځانګړې توګه د ښوونځیو پر زده کوونکو .

-د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د پرمختلکونو ټولنیزو - اقتصادي بنسټونو ډېرزښت ټینګښت،د نوي اساسي قانون بیا جوړولو ته د هلوځلوچټکوالی ،د توکمونو او ولسي لړکیو استازو ته د داسې لار چارو او امکاناتو موندل چې دخپلو ټولو حقونو په خوندیتوب په جرګو او سیمه یزو شوری ګانو کې استازیتوب وکولای شي .

-د افغانستان په ډیموکرتیک جمهوریت کې د جنګپـلَـوو توکمونو له لارښودو مشرانو اوسپین روبو سره د اړیکو ټینګول او خبرو اترو ته کښینستل او دداسې بیړنیو لارو چارو موندل چې هغوی د دولت پروړاندې له خپل مخالفت څخه لاس پر سرشي . د نرموالي د ښودلو، له ډول ډول توکمونو سره د ډول چال چلند په راخپلولو او د سیاسي �

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصادي پلمو او چلونو له لارې د توکومو دغبرگون شووني د اړخونو موندل او پر دغو اړخونو کرارکرار اوګام پرګام یرغل .

-له اسلامي دینپالو سره دیوې اوږد مهالې تګلارې را خپلونه او پرهغې کار کول چې منځلارې دین ګروهن په نښه او له چارواکوسره یې کارکولو ته را وهڅوي، د دیني بنسټپالوکړیو داستازو رټل،له شیعه دیپوهانوسره د اړیکو ټینګول، د شیعه ډلې په وړاندې د (اقتصاد په ګډون) د هیڅ ډول توپیرپالنې نه منل .

-په هیواد کې د عادي منځمهالي اقتصادي ژوند جوړول، په ځانګړې توګه کارګرانو ته د کلیو او ښارونو په کچه د کارموندنې د لارو چارو پرمختګ. د دولت او شخصي سکتورونو ترمنځ د دوه اړخیزې ګټورې برابرې همکارۍ لپاره د کار کولو د اډانې جوړول .

-کورنۍ او بهرنۍ سوداګرۍ ته د پراخو امکاناتو برابرول،د دولت تر څارنې لاندې د منځنیو، په ځانګړې توګه کوشنیو پانګوالو کړیو ته د تولیدي اسانتیاو برابرول .

ددغو ټکیو ترڅنګ، زموږ له اړخه :

-د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند ته اوړه ورکول چې پر خپلې بهرنۍ تګلارې کاراو د افغانستان د بهرني سیاست په لاټېنګښت کې هلې ځلې تر سره کړي .

-د روزل شویو،چټکو، منظمو او په وسلو سمبال پوځیانو په پام کې لرلو سره د پوځ په جوړونه کې هر اړخیزه مرسته. دپوځي بولندویانو دکړیو په منځ کې د افغانستان دخلق ډیموکراتیک ګوند د درېز دټینګولو لپاره د لارو چارو موندل، د افغانستان د ولسي ځواک د سیوري په اډانه کې پوځي روزنې ته چټکتیا ورکول .

-په یاد ولرئ چې د افغانستان د څارکښې یا استخباراتي څانګې د پیچلي کارستونزه دې هرو مروحل شي، دهغې تابیا یا پروګرام د پلي کولو چټکتیا ته دې لا اوږه ورکړل شي چې د دولتي امنیت د ارګانونو، د کورنیو چارو د وزارت، ولسي اربکـیو یا ملیشودڅانګو له لارې په مرکزي او سیمه یزو کچو ورسره مرسته کیږي .

-باید په یاد ولرئ چې د ۱۹۸۰ کال په پسرلي کې به دیاغیانو د غورځنګ هلې ځلې ډیرې شي. دا هم باید په یادولرو چې د افغانستان د تأریخي اوملي ځانګړتیا په پام کې نیولو سره دې ، دافغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت او ددفاع له وزارت سره دې په سلا او مشوره کې دداسې یوه مناسب او وړ ترون پر لارو چارو خبرې اترې وشي چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د پوځي ډلګیود پاتې کیدنې د مهال او قانوني شته والي اړخونه را څرګند کړي .

موږ ستاسو کتنو ته سترګې په لار یو.

الف. ګرومیکو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د. اوستينوف

ايو.اندروپوف

ب.پونيماریيف

جنوري ۲۷، ۱۹۸۰

پخه سرچینه

Source: Cold War International History Project Bulletin, Issues 8-9, Winter 1996/1997, pp. 163-165.

{Source: TsKhsD, f,89, per, 34,Dok,3; provided by: M.Kramer}

د ژباړې سرچينه:

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/r13.pdf

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي اتحاد د کمونيست گوند د مرکزي کميټې د سياسي بيرو پريکړه

په افغانستان کې د شوروي اتحاد د ځواکونو د بدلېدونکي مأموريت په اړه

]د الکساندرلپاخوفسکي له پلوه، د افغان زړورتيا او غميزه، ماسکو، جي پي آی ايسکون' ۱۹۹۵[

پښتو ژباړه:

رحمت آريا

۲۰۰۸ زکال جولای

غواړم ټينگار وکړم چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد مشرتابه او زموږ پوځي بولندیانو تر يوه ځانگړي مهاله د مخالفينو له پوځي ډلگيو سره د جگړې په اړه د ببرک کارمل غوښتنې ته د ځواب له ورکړې ډه ډه کوله. د شوروي اتحاد د دفاع د وزارت د عملياتي څانگې مشرانو، دشوروي اتحاد مارشال س.ل. سوکولوف او ډگرجنرال س.ف. اخريموف ټينگارکاوه چې هغوی د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت په خاوره کې د پوځي ښکېلوالي ليرلېد نه درلود. که له هغوی (سرتيرو) غوښتل شوي وای چې دغسې يوې غوښتنې ته ځواب ووايي نو دياغيانو د ناځاپه اغيزمن اور ته غبرگون يا زموږ د پوځي سلاکارانو د ژغورنې او خلاصون عمليات يې نشوای کولای ترلاس لاندې ونيسي. خو د ۱۹۸۰زکال د فبرورې د مياشتې په پای کې په کابل کې له ډله يز دولتي ضد پاڅون (د کب پاڅون- ژ) اود ب.کارمل له دويمې غوښتنې وروسته چې له پاڅونه ډېر سخت ويرېدلی وو، په افغانستان کې د شوروي ځواکونو مشرانو له ماسکوه يو پرېکنده پيغام ترلاسه کړ چې : 'د افغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت له پوځ سره اوږه په اوږه د مخالفينو د ډلگيو درېې ورېي کول پيل کړئ...' څرگنده ده چې دغه امر له لومړني ټاکل شوي پلان سره سمون نه خوړ او له هغه اوښتنگ وو خو امر له دولته راغلی وو او سرتيري اړ ول امرهرومرو پلي کړي .

د ۱۹۸۰زکال د مارچ د مياشتې له پيله د شوروي پوځي لښکر او ل.سي. س.ت (د شوروي محدودو پوځي قطعاتو) د کنړ په ولايت کې خپل پوځي عمليات پيل کړل. هغوی په افغانستان کې خپل ځانونو د يوې غچ اخيستونکي جگړې په هينداره کې ولېدل او د ياغيانو د درېې ورېې کولو د سپارل شوې دندې په تر سره کولو يې پيل وکړ او دا د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو په لومړني پلان کې په پام کې نه وو نيول شوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوارړم ټینګار وکړم چې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد مشرتابه او زموږ پوځي بولندیانو تر یوه ځانګړي مهاله د مخالفینو له پوځي ډلګیو سره د جګړې په اړه د ببرک کارمل غوښتنې ته د ځواب له ورکړې ډه ډه کوله.

د ستردرستیز د عمومي عملیاتو د څانګې د لاسوندونو پربنسټ ... د ۱۹۸۰ز کال د فبرورۍ د مباشتې په پای کې د شوروي مشرتابه (د ل. الف. برژنیف په نوښت) له افغانستانه د شوروي پوځ د ډلګیو د بیرته را ایستلو تابیا ترلاس لاندې ونیوله، ځکه په پام کې نیول شوي وه چې د امین په راپرځولواو د ب. کارمل تر مشرۍ لاندې د افغان دولت له ټینګولووروسته د هغوی دنده پای ته رسیدله. خو هغوی د څو لاملونو له کبله دغه کار ونه کړ. د.ف اوستینوف او یو. وي اندروپوف (او ښایي الف. الف. ګرومیکو هم) له افغانستانه د شوروي پوځونو د بیرته راغوښتلو پرضد ول. په بله وینا ، په هغه وخت کې د سرتیرو را ایستل د امریکا یرغلګري پالیسي ته د ځانګړې شېبې د په لاس ورکولو مانا درلوده؛ په امریکا او نورو لوېدیځو هېوادونو کې یې دشوروي اتحاد په وړاندې د ترخو نظریاتو او استدلالونودریز ته لا اوږه ورکوله، دهغو تړونونو په اړه چې شوروي اتحاد لاسلیک کړي ول او شوروي اتحاد دغو تړونونو ته ځان ژمن ګاڼه دشوروي اتحاد مخورتوب او پرستیژ ته یې تاوان رساوه، د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې یې دګوند، ددولتي کارکوونکو او دپوځ د کمزورۍ په پای کې اړوپیچ لا بې ثباته کېده او په پای کې افغانستان له لاسه تللو،او دشوروي اتحاد د کرښو په څنډو کې د اسلامي بنسټپالو چټکې ودې ته یې لاره پرانیستله. د پورتنیو خبرو په پام کې نېولو سره د سرتیرو درا ایستلو سکالو په دې اړ 'شرط' په پام کې ونېول شوه چې ګوند او دولتي ځواکونه پیاوړتیا او په هېواد کې سیاسي اړوپیچ ټیکاو ومومي. ډیره شوني ښکاري چې د فبرورۍ د مباشتې په پای کې د کابل د حالت کړکیچن کېدلو د هغوی په پریکړې اغیزه کړې وي؛ هرګوره.... له افغانستانه د شوروي د سرتیرو د راایستلو (پریکړه) ناشونې وه او په پای کې سرتیري د افغانستان په کورنۍ جګړې کې راښکېل شول .

خو د ۱۹۸۰زکال د فبروري د مباشتي په پای کې په کابل کې له بله یز دولتي ضد پاڅون (د کب پاڅون- ژ) اود ب.کارمل له دویمي غوښتنې وروسته چې له پاڅونه ډېر سخت ویرېدلی وو، په افغانستان کې د شوروي ځواکونو مشرانو له ماسکوه یو پرېکنده پیغام ترلاسه کړ چې : 'د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت له پوځ سره اوږه په اوږه د مخالفینو د ډلګیو درې وړې کول پیل کړئ...

کله چې څرګنده شوه چې دشوروي محدود پوځي ډلګي د یوه اوږده مهال لپاره پاتې کېږي نو پوځ احتیاطي سرتیري او افسران راوبلل. د احتیاط د سرتیرو او افسرانو د رابللو لړۍ داسې پیل او پای ته ورسېدله:افسران د ۱۹۸۰زکال تر نوامبرپورې، برېدګي او سرتیري ترمارچه پورې. ټول ټال درې دیرش نیم زره کسان را وبلل شول، له هغې ډلې دوزه دوه سوه افسران او یودیرش زره او درې سوه تنه برېدګي او سرتیري. په همدغه وخت کې ټول ملکي موټران او د لیږد وسایل په پوځي ګاډو بدل شول .

سرچینه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

[Lyakhovsky, pp. 176-177]

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

سرچینه :

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمونیست گوند مرکزي کمېټې ته د لېکوال شېدېروف لپ

(پراودا)، د افغانستان د اړوپیچ په تړاو د شوروي اتحاد دکمونیست گوند مرکزي کمېټې ته د لېکوال شېدېروف لیک، ۱۹۸۱زکال، دنوامبر ۱۲ نېټه:

پښتوژباړه:

رحمت آریا

جولای ۲۰۰۸

د لاسوندي پېژندنه:

دغه لاسوندی په افغانستان کې د شوروي د راښکېلېدلو هغه ریښتونی اړخ را ځرگندوي چې دوی له ټول لښکر سره سره بیا هم دپوځ له لړ والي سره مخامخ او مني چې پوځي حل یوازینۍ د حل لاره نه ده .

د لاسوندي پیل:

د ۱۹۸۱ کال د اکتوبردمېاشتې د گوندي سلاکارانو دغونډې د مالوماتو پربنسټ، دافغانستان دیموکراټېک جمهوریت له خپلو ۳۵ زرو کلیو څخه یوازې پر پینځه زرو کلیو او د ولسوالیو په مرکزونو او پر۲۹ ولایتونو واک لري او بس دا د پینځلس په سلو کې لا لړمانا راښندي. د پروسږکال له دوبي را پدېخوا په ټولیزډول په اړوپیچ کې کوم بدلون نه دی رامنځ ته شوی.

تراوسه هېڅ یو ولایت په بشپړه ډول نه دی آزاد شوی. په کلپوالي سېموکې چې د یاغیانو له پلوه یې ځارنه کېږي په هېڅ یوه گوریلایي ډلگې کې د افغانستان د خلق د دیموکراټیک گوند، د ولسي جرگې [دوما: -ژ]اویا دافغانستان د ډیموکراټیک جمهوریت پټه تر ځمکې لاندې ډلگۍ په سترگو نه لېدل کېږي .

د هغه پراخ عملیات په ترڅ کې چې موخه یې دانقلاب ضد ډلو ترشا د ولاړویاغیانو د ټینگو مورچلونو دړې وړې کول ول اوترسره شول، بیا هم پینځه اتیا په سلو کې ځایونه دیاغیانو په ولکه کې پاتې او عملیاتو هېڅ اغېزه نه درلودله. د علیماتو له بشپړېدلو سره سم افغان � شوروي سرتیري بیرته خپلو پوځي اډو ته راستانه او سېمې بېرته د یاغیانو په ولکه کې را پرېوتلې .

په یو شمیر لیرې سېموکې ددولتي کسانو پرېښودل پرته له دې چې د پوځي ځواکونو پرله پسې ملاتړ ورسره وي، په اړوپیچ کې یې کوم بدلون نه دی رامنځ ته کړی.ددې ترڅنگ په یاغیانو پسې په پرله پسې تلل او دهغوی په سېمو کې د هغوی د ځالگیو له منځه وړل د سېمه یزو وگړو په منځ کې مخ په ودې گوت نیونې راپورته کړیدي. د دغسې عملیاتو په ترڅ کې کرهنیزې سیمې ویجاړېږي، وگړي وژل کیږي او په پای کې هرڅه همداسې په خپل حال پاتې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي. یاغیان بیرته راځي او په خپلو سیمو خپله ولکه له سره ټینګوي. دتیرکال تجربو څرګنده کړه چې ددغسې عملیاتو په پای کې د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت بیا هم په خپله دولتي ځمکني بشپړتیا واک نه لري او لا تر اوسه همداسې پاتې ده. ددې تر څنګ په ډیرو ولایتونو کې دیاغیانو ترولکې لاندې سیموڅخه کلیوال د ولایتونو مرکزونو ته په پټه راځي او غواړي د انقلاب او د ولسي رژیم په ملاتړ دفاعي ډلګي جوړ کړي خو په یوه آړ یا شرط چې � تر هغه وخته پورې چې ولسي رژیم پیاوړی شي او هغوی د یاغیانو له جزائي حملو څخه وژغورلای شي او له همدې امله (هغوی له موږ غواړي) چې دهغوی ولایتونو ته نیږدې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت دایمي وسله وال او یا ګرځنده پوځي ځواکونه لیری کړای شي. د فراه د ولایت تجربې لا وختي مثبتې پایلې رامنځ کړې .

یو څه برعکس بیلګې هم سته. په کندز، شینډنډ او یو شمیر نورو ځایونو کې چې د شوروي - افغان لویې پوځي اډې او ډلګي ځای پرځای اواغزن مزي ترې را تاو دي، له همدغو پوځي اډو څخه یو شمیرډلګي د یاغیانو د ټینګو مورچلونو د ځپلو لپاره په دودیزپوځي تاکتیک پراخو سیمو ته ورننوځي، رښتیا خبره خو دا ده چې دودې له پوځي اډو څخه دد یوه یا دوه کیلومترو په واټن کې سیمې په بشپړ ډول د یاغیانو تر ولکې لاندې دي او کله چې شپه راشي او ان د ورځې له پلوه له ډیرو نیږدو ځایونو څخه د جګړو د ډزو غږونه راځي. یو څنډ دکابل � پغمان بېلګه ده چې لا تر اوسه د یاغیانو په ولکه ده.

په افغانستان کې جګړه یوه ځانګړې تومنه لري، دا داسې یوه جګړه ده چې د نړیوالو ځواکونو له وګړنیز غبرګون سره جوخت، یوه نا اعلان شوې جګړه ده. په بل اړخ کې دا یوه کورنۍ جګړه هم ده، د انقلاب � ضد ډلو نوي چلونه راخپل کړي، هغوی له پرغلګردریز څخه اوس د ځان او د خپلې سیمې د ساتنې چل ته ملا ترلې ؛سره له دې چې د پوځي ډلګیو ټولیزه شمیر هماغه شمیره ده خو د افغان- شوروي ځواکونو پر وړاندې پراخې جګړې نه ترسره کیږي.

> چاڼ شویو پوځي عملیاتو چې موخه یې د یاغیانو د ډلګیو تـکـونه،او یادهغوی د پیاوړو مورچلونو له منځه وړنه وي، د دښمن تر ولکې لاندې سېموکې هېڅ پایلې نه رازیږوي. اوس په بشپړ ډول څرګنده ده چې په هرحالت کې ان زموږ د خوښۍ وړ د حالت په ګډون، د دېرو اغیزمنو ستراتیژیو او تاکتیکونو په لرلو سره سره د انقلاب ضد ډلو له منځه وړل کلونه کلونه غواړي او ښایي له پینځو کلونو لا نوره هم پسې وغځیږي. دغه خبره ماته ب.کارمل او س.الف کشتمند د مرکز اود ګڼ شمیر ولایتونو مشرانو او زموږ سلاکارانو کړې ده.

د انقلاب ضد ډلې اوس داسې چلونه کوي چې ګڼې هغوی ملکي وګړي دي او هغوی د وګړو په منځ کې ژوند کوي. یاغیان نه یوازې په فعاله توګه ترهګري تر سره کوي بلکه پروپاګند هم کوي،پراخه سېمه یې په ولکه کې ده او د ځمکوالۍ او توکمیزې ټولنې د پخوانیو دودونوپه ډول ژوند کوي .

چاڼ شویو پوځي عملیاتو چې موخه یې د یاغیانو د ډلګیو تـکـونه،او یادهغوی د پیاوړو مورچلونو له منځه وړنه وي، د دښمن تر ولکې لاندې سېموکې هېڅ پایلې نه رازیږوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس په بشپړ ډول څرګنده ده چې په هرحالت کې ان زموږ د خوښې وړ د حالت په ګډون، د دېرو اغیزمنو ستراتیژیو او تاکتیکونو په لرلو سره سره د انقلاب ضد ډلو له منځه وړل کلونه کلونه غواړي او ښايي له پینځو کلونو لا نوره هم پسې وغځیږي. دغه خبره ماته ب.کارمل او س.الف کشتمند د مرکز اود ګڼ شمیر ولایتونو مشرانو او زموږ سلاکارانو کړې ده.

اصلي سرچینه:

[from the Center for Preservation of Contemporary Documentation, Moscow, Fond 5, Opis 84, delo 855]

Translated by Svetlana Savranskaya, The National Security Archive.

دژباړې سرچینه

http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB57/soviet2.html

د لاسوندي شمیره ۱۵

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د ديموکرايتک جمهوريت خاورې ته د يوه امريکايي د ننوتل

اخيستل شوې د شوروی اتحاد د کې جي بي او د ستردرستيز له گزارش څخه د ۱۹۸۲زکال دديسامبر ۱٦

پښتو ژباړه:

رحمت آريا

اگست ۲۰۰۸

سرچينه: اکلساندرلياخوفسکي، د افغانانو زړورتيا او غميزه، ايسکون، ماسکو ۱۹۹۵ پ.۲٦۳، د سوتيلانا ساورانسکايا ژباړه

۱۱ .د افغانستان د ديموکرايتک جمهوريت خاورې ته د يوه امريکايي د ننوتلو په اړه له واشنگتن څخه د ملگري الف. ف.ديميترين د مالوماتو پرېنسټ :

الف: موږ د پراودا او ايزويستيا ورځپاڼو ته د افغانستان په کورنيو چارو کې دامريکاد لاسوهنو په اړه لېکنه چمتو کوو(يوه لېکنه چې د امريکا دادارې دمشرانو په ورانکارو کړنو نيغه وي، افغان انقلاب ضد ډلو ته وسلو او مهماتو د برابرولو،خپلو ترهرگرو ته د پيسو د برابرولو، د قانوني چارواکوپه وړاندې داقداماتو د پورته کولواو د افغانستان ديموکراتيک جمهوريت خاورې ته د يوه امريکايي د راننوتلو په اړه سکالو روښانه کړي)- ورځپاڼې او رسنۍ دې په دغه ډله کې راودانگي،

ب:د ترکوو(د ترکمن پوځي سېمه) د ځواکونوبولندويانو اود افغانستان په ديموکراتيک جمهوريت کې لويو سلاکارانو ته دنده ورسپارل شوې چې امريکايي تبعه چې د افغانستان په خاوره کې له انقلابي ضد ډلو سره بوخت دی، ونيسي .

ج:هغه څوک چې د ياغيانو په ډله کې نېول کيږي، هڅه وکړئ ومومئ چې په پاکستان کې د خپلي استوگنې په موده کې چا د امريکا د څارکښې ادارې له چارواکو سره تړاو درلود. له هغوی سره ور چال چلند وکړئ. له هغه وروسته،د افغانستان په کورنيو چارو کې د امريکا د لاسوهنو په اړه په کابل کې يوه خبري غونډه جوړه کړئ .

د شوروي اتحاد د کې جي بي او د وسله ځواکونو د ستردرستيز له دفتر څخه

د ۱۹۸۲ کال، ديسامبر

Source: Alexander Lyakhovsky, Tragedy and Valor of Afghan, Iskon, Moscow 1995, p. 263, Translated by Svetlana Savranskaya]

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کودتا څخه څلورکاله مخکې خلقیانو او پرچمیانو ته د روسانو فرمان

دغوايي له کودتا څخه څلورکاله مخکې خلقیانو او پرچمیانو ته د روسانو فرمان

پښتو ژباړه:

رحمت آریا

آګست ۲۰۰۸

سریزه:

د بینوا د ویب پاڼې ښاغلو لوستونکو!

ما دلاسوندو د رابربنډولو په لومړۍ سریزه کې نغوته کړې وه چې د خلق ډیموکراټیک ګوند هېڅکله یو یوموټې ګوند نه وو او تل په خپلمنځي شخړو او جګړو او تېرنیو ناخوالو کې یوه

ډوبه سیاسي ډله وه. بشپړ ډاډ لرم چې ددغو ډلو مشران دغه کرښې لولي. زه هغوی ته هغه شیبې اود دوی ډنډورې ورپه یاد راولم چې ویل به یې موږ له چا فرمان نه اخلو او نه مو دی اخیستای. اوس ورته تېنګ شي!!!.

کله چې ارواښاد شهید سردار محمدداوؤد خان د سپینې کودتا له لارې شاهي رژیم په جمهوري رژیم راواړاوه د روسانو غوږنو دوه بنستیزو سکالو ته نیغ شول. لومړی: جمهوري رژیم دافغانستان په سیاسي کورني ډګر کې نوې سا رامنځ ته کړه. دویم: د همدغه نوي چاپیریال پربنسټ دخلقیانو اوپرچمیانو تر منځ له رژیم سره د همکاري کولو یا نه کولو پرسر بوږنونکې شخړې رابرسیره شوې. دغه اکر د خلق ډیموکراتیک ګوند ددواړو لویو ډلو ترمنځ د بیلتون کرښه لا پسې اوږده کړه. خبره دې کچې ته ورسیدله چې روسانو د ګوند پریووالي او له رژیم سره د همکارۍ فرمان ورولیږه. دا دی ددوی د خانواک فرمان :

دشوروي اتحاد دکمونیست ګوند د مرکزي کمېټې فرمان � د ۱۹۷۴ کال د جنوري په اتمه نېټه د دافغانستان دخلق د ډیموکراټېک ګوند د خلق او پرچم له مشرانو غوښتنه

نېټه

۱۹۷۴/۰۸/۰۱ سرچېنه:

RGANI (formerly TsKhSD), f. 89, op. 46, d. 103, ll. 31. [Not for publication].

پېژندنه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه لاسوندی د افغانستان په سیاسي ډلو کې د خپلمنځي جګړې په اړه د ماسکو ویره رانغاړي او په منځني ختیځ کې د شوروي د راښکلېدېلو پايلو ته نغوته کوي ..

١ .وپتيل شوه چې په کابل کې د کې جي بي دسوريو له لارې دې د شوروي اتحاد د وزيرانو د شورى غوښتنه دې په کابل کې د (خلق) او(پرچم) د ډلو مشرانو ته ولېږل شي. (مل پاڼه ملګرې ده)

٢ .په افغانستان کې دشوروي سفيرته دې دغوښتنې دلېکلې بنې په اړه مالومات ورکړل شي.

]لاسلیک[

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رائـيو پايلې:

]ټول ۷ لاسلیکونه، د ټولو رائـیې ریکارډ شوې دي[

]دپاڼې په پای کې:' اخیستل شوي برخې ملګرو اندروپوف او پونیمارییف ته لیږل شوې' لاندې' ملګري ب.ن.پونېمارییف ته: ۱۵/۵/۸۷ (ملګري ک.م.بوګولیوبوف ته لاربښوونه) نېټه په کېڼ اړخ کې:'۱۹۷۴/۱/۳': په پای کې:' ویشل شوي: ۱۹۷۴/۱/۸. خالتورینا['

]له روسي څخه انګریزي ته د ژباړن یادښت: دلاسوندي په کښتنیو دوه پاڼو کې په هرکالم کې وروستني ۸-۱۰ وییکې پریکړل شوې؛ هغه وییکې چې نه لوستل کیږي د (ایکس ایم) په نښه ورښودل شوي او د وییکي په اړه ګومان نه شم وهلای [.

کابل

له ک.ببرک او ن.م.تره کي سره په جلا جلا توګه وګوره او هر یوه ته لاندیني سکالو جلا جلا ورکړه .

'له کابله د ورکړل شویوغوربوځونکو ګزارشونو پربنسټ په ماسکو کې هغوی د 'خلق' او 'پرچم' د ډلو دمشرانو د پرله پسې خپلمنځي جګړو په تړاوپه ژوره اندېښنه کې دي. په خواشېنۍ چې دغه خپلمنځي شخړې [ایکس ایم] دهغوی له اوږدمهاله تومنې سره جوخت، دواړه خواووې د کمزروۍ لورته راکاږي، اوپه ټولیز ډول دا دپرمختلونکو ځواکونو اودیموکراتیک [غورځنګ] د پوړیو په منځ کې یو بیلوالی رامنځ ته کوي .

رامنځ ته شوی اړوپیچ د افغانستان په جمهوریت کې یوازې کورني [او] بهرني دښمنان چې دروهې 'دسیسې'، سبوتاژ او نورې بد لـَوربنې [ایکس ایم]جوړوي، خوښوي، او هغه کسان خوښوي چې د زاړه رژیم د بیا راژوندي کولولپاره هڅه کوي. په دې [اړه] په دغسې یوه پیچلي اړوپیچ کې ټولو پرمختلونکو ځواکونو ته لاربښوونه کیږي چې د خپل هیواد او وګړو د ګټو لپاره دې خپلمنځي [ایکس ایم] یوې خواته پریږدي او جمهوري رژیم ته دې په ګډه د خپلو هڅوله لارې پراخه مرسته ورکړي چې (نوی رژیم �ژ) خپل ټولنیز بنسټ پیاوړی کړي او د بهرنیو او کورنیو ارتجاعیونو[ایکس ایم] مخه دې ونیسي. یوازې د ټولو پرمختلونکو او هیوادپالو ځواکونو ګډه [ایکس ایم] کولای شي دافغانستان په دغسې یوې حساسې شیبې کې، بریا رامنځ ته کړي'.

په افغانستان کې دشوروي سفیرته دې دغوښتنې دلیکلې بڼې په اړه مالومات ورکړل شي.

ګزارش راکړئ چې دغه کار مو کله ترسره کړ.

۲وي ژ[لاسلیک]

د شوروي اتحاد دکمونیست ګوند مرکزي کېمټه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د خلق ډیموکرایتک گوند د 'خلق' او'پرچم' له مشرانو غوښتنه

د شوروي اتحاد دکمونیست گوند دمرکزي کمیټې د۱۹۷۳زکال د فرمان په اړه [ایکس ایم] د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې د نړیوالو اړیکو څانگې د [ایکس ایم] د شوروي اتحاد د وزیرانو له شورى سره یو ځای منلي چې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند د پرچم دډلې مشر کارمل ببرک او د خلق د ډلې مشر نور محمد 'تره کي' ته دې دغه فرمان ولیږل شي او له هغوی دې غوښتنه وشي چې خپلې ټولې هڅې دې د [ایکس ایم] د دولت اود هغه د ټولنیز درېز په ملاتړ [ایکس ایم] او ارتجاعي ځواکونو سره د جگړې لورته دې نیغې کړي .

دغوښتن لیک یوه یوه کاپي دې ک. ببرک او ن.م. تره کي ته [ایکس ایم]

دغه خبره د شوروي اتحاد د وزیرانو د شوري د کي.جي.بي د څانگې (ملگري ف.ک. مارتین) سره د همکارۍ لپاره گډه شوېده.

ښه به وي ددغې غوښتنې لیکبڼه دې په افغانستان کې د شوروي له سفیرسره هم گډه شي .

دشوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې د فرمان مسوده له دغه لیک سره ملگرې ده .

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمېټې د نړیوالواړیکو د څانگې مرستیال

]لاسلیک[

۱۹۷۴ /جنوري ۲

شمیره: ۲۵- ایس- ۲

دڅبارۍ سرچینه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D659-96B6-175C-940B9213249667B8&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسکو ته د داؤد خان سفر

پښتو ژباړه:

رحمت آریا ، آگست ۲۰۰۸

شوروي اتحاد ته د محمد داؤد د سفرد پایلو په اړه دافغان پرمختلونکو ځواکونود 'پرچم' او 'خلق' دډلو مشرانو ته د شوروي اتحاد دکمونیست گوند د مرکزي کمېټې معلومات	
نېټه: ۶/۲۱/۱۹۷۴	سرچینه:
پېژندنه: دغه لاسوندی د افغان د سیاسي گوندونو ترمنځ خپلمنځیو جگړو ته نغوته کوي او څرگندوي چې په پای کې به يې هېواد بې ثباته شي. دغه گزارش شوروي ته د محمد داؤد له سفره وروسته ورکړل شوی دی.	

د افغانستان د پرمختلونکو سیاسي ټولنو مشران ببرک کارمل (پرچم) او نورمحمد تره کی (خلق) چې په غیررسمي توگه په کابل کې د میشتې کې جي بي څانگې او د شوروي اتحاد د وزیرانو د شورى له لارې د شوروي اتحاد د کمونیست گوند له مرکزي کمیټې سره اړیکې ساتې، د ۱۹۷۳ زکال د جولای په مباشت کې د جمهوري رژیم له رامنځ ته کېدلو سره سم د جمهوري نظام د وزیرانو په شورى، دولت او پوځ کې د روڼ اندو د کارَونې له لارې په هېواد کې د (کمونیست گوند د حق تر نامه لاندې) دخپلو دریزونو د پیاوړي کولو او د خپلې ډلې د اغیزو د غښتلي کولو لپاره یوه وژونکي جگړه ترلاس لاندې نېولې ده. په عین وخت کې د چین د پلویانو او ولسپاله ډلو په شان يې ددولت په بیروکراسۍ او پوځ کې فعاله سیاسي کار پیل کړی چې دافغانستان ولسمشر او سروزیر محمد داؤد ته يې ژورې اندیښنې رامنځ ته کړې دي .

محمد داؤد په ځانگړې توگه د څارکښوادارو له هغو مالوتو څخه په سخته اندیښنه کې دی چې هغه ته يې دچپي ځواکونوله خوا دیوه زیږول شوي فرضي پلان په اړه ورکړي او په پلان کې نغوته شوې چې که دی (سردار محمد داؤد-ژ) د افغانستان ټولنیزه او اقتصادي جوړونه په چټکۍ او په داسې لاره پیل نه کړي چې موخه يې د ناپانگوالة اقتصاد پر لور نیغه نه وي او په پای کې د سوسیالیستي پرمختگ لور ته ونه دروميٍ، نو دی به له واکه بې واکه کړي .

د ۱۹۷۴زکال د فبرورۍ او مارچ په مباشتو کې م. داؤد یو شمیرگامونه پورته کړل چې موخه يې د پرمختلونکو ځواکونو پرځېلو نېغه او د 'پرچم' او د 'خلق' ډلې يې له سیاسي فعالیتونو څخه منع کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۷۴زکال د جنوري په مباشت کې د (س.ت ۳۱/۱۰۹ � جي ایس د ۸/۱/۱۹۷۴) لارښود لېک ک. ببرک او ن. تره کي ته ورکړل شو چې د یو بل ترمنځ خپلمنځي وژونکي جګړې و دَرَوي دواړه ډلې دې سره یو شي او یو یوموټې ګوند دې جوړ کړي، او په هېواد کې د جمهوري رژیم د ملاترلپاره دې خپلې ګډې هڅې سمبال کړي.

یو ځل بیا دواړو ډلو ته ددغه لارښود لېک ویل اړین بلل کیږي؛ له دغه لارښود لېک سره کېدلای شي له شوروي اتحاد څخه د م.داؤد د وروستني سفرپایلې هم مل کړئ. په کابل کې د شوروي سفیردې هرومرو ددغو مالوماتو په اړه خبر کړای شي.

دشوروي اتحاد دکمونیست ګوند د مرکزي کمېټې د فرمان مسوده له دغه لارښود لېک سره مل ده

د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند دمرکزي کمیټې د مشر مرستیال [لاسلیک]

د نړیوالو اړیکو څانګه ر.یو. یانوفسکسي

۱۹۷۴زکال جون ۲۱

شمیره: ۲۵- س- ۱۱۸۳

د ژباړې سرچینه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D649-96B6-175C-9E98082C2D1E6186&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د داؤدخان دسفر په اړه خلقیانو او پرچمیانو ته د روسانو بل فرمان

پښتوژباړه:

رحمت آریا آگست ۲۰۰۸

دشوروي اتحاد دکمونیست ګوند د مرکزي کمېټې فرمان �د ۱۹۷۴زکال د جون په ۲٦ شوروي اتحاد ته د محمد داؤد د سفرد پایلو په تړاو افغان سیاسي پرمختلونکو ټولنو 'پرچم' او 'خلق' ته مالومات	
نېټه ٦/۲٦/۱۹۷۴	سرچېنه : RGANI (formerly TsKhSD), f. 89, op. 46, d. 113, ll. 61. [Not for publication].
دلاسوندي پیژندنه: دغه لاسوندی د افغانستان د پرمختلونکو سیاسي ګوندونو مشرانو ته د مرکزي کمېټې د ټاکنو پایلې را څرګندوي	

]اخځ[

شمیره س ت � ۱۱/۱۲۹ س د ٦/۲٦/۱۹۷۴ ځانګړې دوسیه

دشوروي اتحاد دکمونیست ګوند د مرکزي کمېټې

فرمان

شوروي اتحاد ته د محمد داؤد د سفر د پایلو په اړه د افغان سیاسي پرمختلونکو ټولنو 'پرچم' او'خلق' مشرانو ته معلومات

]د لېکل شوي لېک په سر کې په لاس لېکل شوي چې :' ملګرو: سولوسوف، کریلینیکو او پونیماریيف['

۱ .منل کیږي چې شوروي اتحاد ته د م. داؤد دسفرپه اړه په کابل کې د کي.جي.بي د چینلونو له لارې دې (مل) معلومات د یوه تیلیګرام له لارې د افغان د پرمختلونکو دسیاسي مشرانو ټولنو 'پرچم' (ک. کارمل) او 'خلق' (ح. تره کي) ته په ورکړل شوې پته ولیږل شي .

۲ .په کابل کې د شوروي سفیر پرې خبر کړئ .

]دوه لاسلېکونه [

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټاکنو پایلې

دمرکزي کمیټې د سکرتریت د ۶/۲۶/۱۹۷۴ نېټې په غونډه کې منل شوي. پ ر. ۱۲۹ پ. ۱۱.س

]دمرکزي کمېټې سکرتران په دې ډول یو بل ته مسوؤلیت لري- ژ[

د مرکزي کمېټې سکرتران : ملګری م.الف. سولوسوف ملګري

وي. آی. دولګیخ ته، ملګری

ک.ف. کپیتانوف ملګري

ک. ف. کتوشیف ته، ملګری

الف. پ. کیرلینکو، ملګري

ف.د.کلاکوف ته، ملګری

ب.ن.پونیماریف ملګري

ف.د. اوستینوف ته، ملګری

الف. یا. پیل شي �

]په لاس لېکل شوي � نه لوستل کیږي[

د مرکزي کمېټې پیکه ټاپه

۱۴۹ اخځ ملګرو اندروپوف او پونیمارییف ته

۱۵٫۵٫۷۸ [ایس. ای. سي.] ملګري ب. ن. پونیمارییف ته (ملګري ک [م] بوګولیوبوف ته لارښوونه)

۱۹۷۴/۰٦/۲۱

ویشل شوي : ۱۹۷۴/٦/۲۷ خالتورینا

ځانګړې دوسیه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژباړې سرچينه

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D62A-96B6-175C-96E106BAD17715EE&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي له سفير پوزانوف سره د تره کي د خبرو ريکارډ شوې برخه

پښتو ژباړه:

رحمت آريا آگست ۲۰۰۸

د شوروي د سفيرالف.م. اندروپوف او تره کي سره د مرکې ريکارډ	
سرچينه: Notes of O.A. Westad, TsKhSD, f. 5, op. 75, d. 1181, ll. 22-27	نېټه ٦/١٨/١٩٧٨
دلاسوندي پيژندنه : د مرکې ريکارډ برخه- شوروي سفير الف.م. پوزانوف له تره کي سره د مرکې په ترڅ کې د افغان دکمونيست گوند د شوني بيلتون په اړه خبرې کوي خو تره کی د هغه خبره نه مني او وايي چې گوند يو موټی دی.	

دغه غونډه د وي اي خرازوف تر مشرۍ لاندې کابل ته د شوروي د گوندي سلاکارانو ديوه پلاوي له را رسيدلو وروسته ونېول شوه .

[سفېر] کابل ته د جولای په ۲۷ نېټه د شوروي د سلاکارانو د لومړي پلاوي د راتگ په اړه ن.م تره کي ته خبروركړ چې له افغان وزارتونو او دولتي ځانگوسره کار وکړي .

[...]وروسته تره کي وغوښتل چې يوازې شوروي سفير او وي اي خزاروف دې پاتې شې او ويې ويل چې کارمل راغلی او غواړي يوشمير سکالو را څرگندې کړي.

کارمل دفتر ته ننوځي او دغه خبرې کوي :

په وروستيو وختونو کې ډيري وختونه ويل کيږي چې د افغانستان د خلق په ديموكراتيک گوند کې يوموټی والی نشته. پرته له شکه چې دغه خبرې په خپله پرگوند، پرپوځ، دولتي كاركوونكو، انقلاب، د شوروي اتحاد پرمخورتوب ناوړه اغيزې ښندي او ښايي سختې پايلی راوزيږوي. ډول ډول خلک دي، او دغه توپيرپالنه ښايي د پاروونکو موخو لپاره وکارول شي. په خواشينۍ په گوند، ددولتي كاركوونكو او په پوځ کې زموږ دريز (دپرچم ډله) د يو شمير پاروونکو هڅو تر يرغل لاندې راغلی. تر هغه ځايه چې زه ډاډه يم او پرته له دې چې پر انقلاب شک ولرم د ن. م. تره کي او د (سروزير) ح.(حفيظ الله) امين تر مشرۍ لاندې گوند،دولت او پوځ د شوروي د ستري مرستې په مټ په هېواد کې سوسياليزم جوړوي، زه نه غواړم لانجې را وپاروم، نه غواړم چې هېڅ يو ملگری او يا دښمن زما له حالت څخه ناوړه گټه پورته کړي. د افغانستان د خلق ډيموكراتيک گوند د مركزي کمېټې د سياسي بيرو د جون د ۱۷ نېټې د پريکړې په اړه چې يو شمير ملگري دي بهرنيو هېوادونو ته د سفيرانو په توگه واستوي، زه او ن. الف. نور ..... غوره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼو چې بهر ته د سفیرانو په توګه ولاړشواو یا د ناروغۍ په پلمې یوې خواته ولاړ سو،چې په پای کې به یې د صادقو او شریفو کسانو په وړاندې د پاروونکو کسانو د پارونو لمنه را لنډه شي. په دې ډول به ن. م. تره کی او حفیظ الله امین وکولای شي چې دغسې یو پروګرام پلی کړي. کارمل وویل، په خواشینی چې زه په ګوند او پوځ کې ځانته داسې ځای نه وینم چې له خپلو نظریاتو دفاع وکولای شم --- ډیره ګرانه به وي چې د مې د مباشتې د ۲۴ د ګوندد سیاسي بیرو دپریکړې په اړه لارښوونې پلې شي، یوازې د کاغذ پرمخ پاتې کیږي، تر هغه پورته بل څه نسته .

[....] وروسته کارمل په ډیر هیجاني حالت دغه خبرې وکړې:

له ن.م.تره کي وروسته زه په ګوند او دولت کې دویم دریز لرم. له دې سره سره، زه خبر نه یم چې په هیواد کې څه تیریږي � زه یې ګوښې کړی یم، ماته نه دکورنې سیاست او نه دبهرني سیاست په ډګر کې ځای راکول کیږي، زه په قفس کې د راګیرپاتې شوي په شان ژوند کووم. ماته د یوه کمونیست په توګه، دا ستره غمیزه ده. هغه د ن.م. تره کي، د خلق ډیموکراتیک ګوند د سیاسي بیرو غړي ح. امین تر مخې وویل ګوند ته یووالی راولـئ اوډیره اړینه ده چې کوټلي ګامونه اوچت کړئ. ن. م. تره کی د زړه له کومې غواړي چې په ګوند کې یووالی راشي. خو ددې لپاره چې یووالی راشي نو په زرګونه صادقه کمونیستان دې لومړی قرباني شي، ودې وهل شي،او په نومونو دې تور ولګول شي.زه په خپله په ویره کې ژوند کوم چې نن یا سبا به بندي شم. په پای کې کارمل ټینګار وکړ چې ګوند د بیلتون پر لور درومي، هر څه د دولت او پوځ په ولکه کې ورننوځي .

ن.م.تره کي وویل چې ټولې سکالو دافغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د واکمنو ارګانونو له لارې پرمخ ځي اوټولې پریکړې دډیموکراتیک مرکزیت تر سیوري لاندې نیول کیږي او هیڅوک څوک نه ویروي. په ګوند کې بیلتون نسته، یووالی مو ټینګ دی، خو یوشمیر څرګند کسان د ګوند دیووالي پرضد دي. که هرڅوک د ګوند دیووالي او انقلاب پرضد ودریږي نو په ګوند کې به تصفیه رامنځ ته شي. وژنه ، ویرونه او ترورپه ګوند کې نشته، خو دا دې ومنل شي چې که دی یا بل څوک انقلاب ته ویره وزیږوي نو په وړاندې به یې کوټلي ګامونه اوچت او جزاګانې به ان تر اعدام پورې ورته ورکړل شي. ددغې خبرې په کولو ن.م. تره کی مرکه و دَروله او ویې ویل چې نور نه غواړي له کارمل سره خبرې وکړي. ب. کارمل وویل. د خدای په امان او ووت. [سفیر او خزاروف] کله چې له تره کي سره یوازې پاتې شول، نو یو ځل بیا یې هغه ته د سیاسي تشدد او له هغه څخه د راپاڅیدونکو پایلو په تړاو د یوې بلې غونډې د نیولو غوښتنه وکړه. هغوی ټینګار وکړچې باید دښمن ته اجازه ورنکړل شي چې له دغې تشې څخه د خپلو موخو لپاره کار واخلي. ن.م. تره کي وویل چې ګوند یو موټی دی او ګوند د پیاوړتیا پر لور درومي، خو هغه کسان چې د ګوند دیووالي پر وړاندې خپل مخالفت څرګندوي ' موږ به یې په دړې وړې کړو حتی که به بولدوزر هم وي. یوازې دغسې کوټلي ګامونه به په ګوند کې یووالی راولي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاپي لېږل شوې : کوزيريف سي پي، پونيمارييف ب. ن

د ژباړې سرچېنه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DB79-96B6-175C-9852BEDFA0D5E1DA&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي له سفير سره د تره کي د مرکې بله برخه

پښتو ژباړه:

رحمت آريا ، آگست ۲۰۰۸

افغانستان ته دشوروي د سفير الف. م. اندروپوف او تره کي ترمنځ د مرکې ريکارډ شوې برخه	
نېټه ۷/۱۸/۱۹۸۷	سرچينه : Notes of O.A. Westad, TsKhSD, f. 5, op. 75, d. 1181, ll. 36-40
دلاسوندي پيژندنه: دافغانستان د اړوپيچ په اړه دامريکا د بهرنيو چارو د وزارت له مرستيال ديويد نيوسم سره د تره کي غونډه او افغانستان ته د شوروي سفير الف. م. اندروپوف ته د تره کي گزارش او افغانستان ته ددفاعي جوړښت د وسلو ورکړه	

[سفير وويل] هغه انديښني چې د افغانستان د ډيموکراټيک جمهوريت د مشرتابه له خوا دافغانستان د ډيموکراټيک جمهوريت د هوايي حريم د دفاع او د يوه اغيزمن دفاعي جوړښت د لرلو لپاره را وړاندې شويدي د شوروي اتحاد د ستردرستيز دپوځي ځواکونو له خوا په ډيرځيرځيرل شوي، او که د افغانستان ډيموکراټيک جمهوريت ته هرډول هوايي ويره رامنځ ته شي نو په اړه به يې کوټلي او اړين گامونه را اوچت شي. سر بيره پر هغې بايد په ياد ولرو چې له ځمکې څخه هواته ددفاعي بنستونو نور جوړښتونه هم د اوس او هم د راتلونکي وختونو لپاره ځيرل شويدي. د وسلو د راليږلو سکالو به د يوه ترون له لارې وروسته له لاسلېک کولو راپيل شي او د ترون د لاسلېک کولو لپاره به د ډگرجنرال وي. اې کوزنيتسف تر مشرۍ لاندې يو پلاوی نن راورسيږي. تره کي سفير ته خبر ورکړ چې هغه د هېواد د اړوپيچ په تړاو د جولای په ۱۳- ۱۴ نېټه د امريکا د بهرنيو چارو د وزارت له مرستيال ديويد نيوسم سره ولېدل. تره کي وويل، د بهرنيو چارو مرستيال د خپلې غونډې په ترڅ کې ماته د امريکا ددولت د انديښنو په تړاو وويل چې افغانستان يو اړخيزه بهرنۍ تگلاره لري او هم يې د افغانستان � امريکا سړو اړيکو ته گوته ونيوله. ديويد نيوسم له ما څخه پارووکې پوښتنې وکړې � او ويې ويل چې که شوروي اتحاد د افغانستان پرديموکراتيک جمهوريت يرغل وکړي تا سوبه څه وکړئ. ن. م. تره کي ددغسې يوې پوښتنې ناوړتيا ته گوته ونيوله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژباړې سرچینه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DB89-96B6-175C-9FD69A46836A1D17&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ک. کارمل په اړه چکوسلواکیاته دشوري وړاندیز

پښتو ژباړه:
رحمت آریا آگست ۲۰۰۸

د شوروي اتحاد د کمونیست گوندمرکزي کمېټه دک. ببرک په تړاو د چکوسلواکیا کمونیست گوند ته اندیښنه څرگندوي	
نېټه ۱۱/۰۹/۱۹۷۸	سرچینه:
دلاسوندي پېژندنه: په دغه لاسوندي کې هغه مالومات رانغاړل شوي چې په پراگ کې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت پخواني سفیرببرک کارمل په چکوسلواکیا کې سیاسي پناه غواړي او له هېواده دباندې د ژوند په غوره کولو دافغانستان دډیموکراتیک جمهوریت په وړاندې دښمنۍ ته دوام ورکوي، دشوروي اتحاد د کمونیست گوند مرکزي کمېټه له ببرکه د ورانکاریو د بندولو غوښتنه کوي.	

په کابل کې د شوروي اتحاد د استوگنې دامنیت ډلې څانگه موږ ته خبرراکوي چې په پراگ کې د افغانستان د ډیموکراتېک جمهوریت پخوانی سفیر کارمل ببرک چې د چکسلواکیا ملگرو ورته سیاسي پناه ورکړې، د سفارت له دندې څخه له گوښه کېدلو وروسته نه غواړي بیرته هېواد ته ستون شي، دی غواړي له بهره د خپلې ډلې پرچمیانو په منځ کې په افغانستان اوپه بهرکې (په سوسیالیستو اوپانگوالو هېوادونوکې میشتوپرچمیانو) کاروکړي او هغوی هڅوي چې دافغانستان د اوسني رژیم، دافغانستان دخلق ډیموکراتیک گوند او د افغانستان د ډیموکراتیک دولت په وړاندې ټینگه جگړه وکړي. (له کابله تیلیگرامي شفر، سپتامبر: شمیره ۱۵۳۷ نېټه ۲۵/۱۰/۱۹۷۸)

موږ د شوروي اتحاد مرکزي کمیټې ته د دغه مصلحت وړاندیزکووچې ک. ببرک دې خبرو اترو ته راوغواړي او پرې ودې مني چې د افغانستان د واکمن رژیم په وړاندې دې له دښمنۍ څخه لاس واخلي.

د شوروي اتحاد د مرکزي کمېټې د پریکړې کاپي له لېک سره مل ده

د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمېټې د نړیوالو اړیکو د څانگې مرستیال

[لاسلیک]

ر.یو ای.یانوفسکي

۱۹۷۸ نوامبر ۹

شمیره: ۲۵- س - ۲۱۷۵

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلاسوندي سرچېنه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D678-96B6-175C-9F9372D624CDFA3E&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

دوهم لاسوندی

د ک. کارمل په اړه د چکوسلواکیا کمونیست گوند ته د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمېټې وړاندیز	
نېټه ۱۵/۱۱/۱۹۷۸	سرچینه:
دلاسوندي پیژندنه: شوروي دولت په هېوادکې د یوازېني شوروي پلوي د افغانستان خلق ډیموکراټیک گوند په وړاندي هرډول ورنکاری غندي.د شوروي د مشرتابه د دریز پربنسټ دغسې پارونې په سیمه کې پیاوړې بې ثباتی او سیاسي گډوډی رامنځ ته کوي.	

گڼ شمیر لاسلېکونه]

[د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې له مل لیک سره]

شمیره: ایس تي � ۱۶/۱۳۴ جي ایس، نېټه ۱۶/۱۱/۱۹۷۸

اخیستل شوی 16 gs � د مرکزي کمېټې د سکرتریت د غونډې له خبرو څخه له شمیرې ۱۳۴

د ک.ببرک په اړه د چکوسلواکیا له کمونیست گوند څخه غوښتنه

د تیلگرام لیکل شوی لیک له (مل لیک) سره منظور شو او د چکوسلواکیا په سوسیالیستی

جمهوریت کې دې د شوروي سفیر ته واستول شي.

دویمه کاپي: سکرتر ته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولیړل شول: ملګرو ګرومېکو، پونوماریف ته

کاملاً محرم

مل لیک

١٦ جي ایس د ان ١٣۴ ټکیو ته

پراګ

د شوروي سفیر!

د چکوسلواکیا د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د نړیوالې پالیسۍ له څانګې سره وګورئ ، هغوی ته د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمېټې لارښوونې وروښیاست او [هغه] ته لاندیني ټکي ووایاست.

په پراګ کې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت پخواني سفیر ببرک کارمل چې اوس د چکوسلواکیا په سوسیالیستي جمهوریت کې اوسیږي، په سوسیالیستو اوپانګوالو هېوادونو کې د میشتو افغانانو په منځ کې څرګندو کارونو ته ملا تړلې ده. د هغه ټولې هڅې دا دي چې له پرچمیانو(هغه ډله چې لارښوونه یې د ک.ببرک له پلوه کیږي) سره اړیکې ټینګې کړي او د افغانستان د اوسني رژیم، د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند او د افغانستان د ډیموکراټېک جمهوریت پرضد ټول د یوې پیاوړې تګلارې یاپلاتفورم ګرد چاپېره راټول کړي. نوموړی دغې موخې ته درسیدلو لپاره غواړي په افغانستان کې له خپلو پلویانو سره چې د افغانستان د خلق په ډیموکراتیک ګوند، افغان پوځ، دولتي اداراتو او نورو ټولنو کې کارکوي اړیکه ټېنګه کړي .

دافغان مشرتابه ته دغسې فعالیتونه څرګند شوي او له منفي غبرګونونو سره جوخت به ناوړه پایلې را وزیږوي.

په افغانستان کې د اوسني انقلابي رژیم په وړاندې دغه چاره، دده مېلمه پال او شوروي ملګري په یو ډېر سخت دریز کې رانغاړي

هغه فعالیت چې په افغانستان کې د واکمن ، دافغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند، د کمزوروالي په لور نیغ شوی وي او هغه هڅې چې د نوي افغانستان د جوړولوخنډ ګرځي، د یوې تیروتنې په توګه ګڼل کیږي او یوازېنی تاوان یې افغانستان ته رسیږي.

ترلاسه شوي مالومات ښیي چې د هغوپرچمیانو په وړاندې چې رژیم ته پاليالہ او په دولتي ادارو کې په صداقت کارکوي زورزیاتی نه کیږي او نه د پرچمیانو کورنۍ ځورول کیږي. ک.ببرک دې هرومرو دغه حالات په پام کې ونیسي او له هغوڅخه دې ګټورې پایلې راوباسي: هغه ته نه ښایي چې په دولتي ضد کارونو کې ګډون وکړي او نه دې خپله ډله د چاپه وړاندې راپاروي.

[په بیره لاسلیک شوې، ښایي د ر. یوي. یانوفسکي وي]

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱ ف

دلاسوندي سرچينه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D668-96B6-175C-9251846F7B26E7F4&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشوروي دبهرنيوچارو وزارت ته دشوروي دسفيرليک

پښتو ژباړه:
رحمت آريا آگست ۲۰۰۸

"د افغانستان د ډيموکراټيک جمهوريت د کورني سياسي اړوپيچ په تړاو" د شوروي د بهرنيو چارو وزارت ته په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سفير الف. پوزانوف سياسي لېک (يادښت لېک)	
نېټه: ۰۵/۳۱/۱۹۷۸	سرچېنه: دغه لاسوندی د معاصرو لاسوندونو د سرچينوپه مرکز کې د اوږ آرنه د اخيستل شويو نوټونو پربنسټ ولاړ دی Center for the Storage of Contemporary Documentation (TsKhSD), fond (f.) 5, opis (op.) 75, delo (d.) 1179, listy (ll.) 2-17
دلاسوندي پيژندنه : "د افغانستان د ډيموکراټيک جمهوريت د کورني سياسي اړوپيچ په تړاو" د شوروي د بهرنيو چارو وزارت ته په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سفير الف. پوزانوف سياسي لېک (يادښت لېک) د نوي افغاني دولت د راتېنگولو لپاره د مرستې په اړتيا ټينگار کوي.	

د يادولو وړ ده چې د [محمد] داؤود د [واکمنۍ - ژ] د راپرځول کېدلو " لومړني اټکلونه" له ۱۹۷۳زکال وروسته هغه مهال را پيل شول چې د هيواد د کورني اقتصاد او سياست د پرمختيا لپاره د هڅو لړۍ په لاس کې ونېول شوه او پايله يې د ۱۹۷۸زکال د اپريل د مياشتې پرېښې را واوښتله. داؤود خپله پاملرنه د متضادو منځنيو ځمکوالو پاړکو ' طبقو ' او ښي اړخو ولسپالو ځواکونو گټو ته را وگرځوله او له دې امله يې ونه شوای کولای د پراخې کارگرې پاړکې په گټه " خپل ريفورمونه را پلي کړي چې په لومړي سر کې د کرهنيزو ځمکوسماونيز يا اصلاحي ريفورمونه " ولاړ ول. په هېواد کې د ورانۍ پر مخ د يوه روان اقتصاد په چاپيريال کې او د ۱۹۷۳زکال له خپرې شوې تگلارې څخه اوښتـنگ " د و گړو د ناخوښيو د مخ په ودې مورچلونو راجوړولو ته لاره را پرانيستله"، د داؤود د پټو تړاونو لړۍ چې ملاتړ يې د " اسلامي مرتجعو رژيمونو " او د" امريکا د پانگوالۍ " له پلوه کېده، " کورنی غبرگون" را وپاراوه، او دغې چارې په خپله رژيم د " شخصي واک د پياوړي کولو" لورته را وکاږه.

دغسې يوه اړوپيچ " د داؤود د رژيم او د هغه د پاړکيزو يا طبقاتي ملاتړو او د پراخ بنسټې کارگرې پاړکې ترمنځ چې غبږ يې د افغانستان د خلق په ډيموکراتيک گوند کې راغبرگېده " د ناانډولۍ پرکَندې يوه پريره کرښه رامنځ ته کړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د خلق ډیموکراتیک [د مشرتابه � ژ] د نیول کېدلو په اړه د داؤود امر د هغه د رژیم پراپرځېدنګ را واوښت. د [۱۹۷۹زکال د مې د مباشتې د اعلامېې] پربنسټ د تره کي د دولت تګلاره د افغانستان د خلق ډیموکراتېک ګوند د ۱۹٦٦زکال له راخپل کړل شوې تګلارې سره سم دا دی اوس پرمخ ځي. تر ټولو لوی کار د کارګرې پاړکې د ګټو لپاره د ټولنې د ټولنیزو- اقتصادي جوړښتونو بیارغاونه، او " د نوی ښکیلاک او پانګوالۍ د اغیزو له منځه وړل دي."

د اپریل د مباشتې په ۲۹ تره کي د شوروي له سفیر سره په خپلې یوې مرکې کې وویل چې" افغانستان به د مارکسییزم � لیننیزم د تګلارو په راخپلولو د سوسیالیزم د جوړولو لپاره لاره هوار کړي او په سوسیالیستي بلاک پورې تړلی یو هیواد به سي" خو موږ ته ښايي چې دغه لاره په " ډیرځیر او احتیاط " را پلې کړو او د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند به د هېواد وګړي" وروسته " له خپلې اصلي موخې را خبر کړي."

د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت په خپل بهرني سیاست کې د ناپییلتوب دغورځنګ لور ته لېواله دی، خو د شوروي اتحاد له سوسیالیستي جمهوریتونو سره همکارۍ ته به لومړیتوب ورکړي.

د لوېدېیز د غبرګون په اړه: د داؤود راپرځېدنګ " ټول هک پک کړل" او د نوي دولت په وړاندې د لوېدېزو او د " مسلمانومرتجعو هېوادونو" رسنیو د " درواغو د خپرولو کمپاین" راپیل کړ.

له بله اړخه " د هغو مالوماتو پربنسټ چې موږ یې لرو" د امریکا او نورو لوېدیزو هېوادو سفارتونو لارښوونې ترلاسه کړیدي چې په افغانستان کې د پاتې کېدلو لپاره دې ټولې لارې چارې د اقتصادي مرستو د ژمنو د ورکولو په ګډون ، و پلټي.

د افغانستان مشرتابه، د بهرنیو اقتصادي اړیکو په بیا رغاونې کې چې د لومړیتوب اوړه یې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو او د سوسیالیستي بلاک پـلـوَ ته کړه ده ، له لوېدیز سره د اقتصادي تړونونو په ترسره کولو کې له" ځانه بیره نه راڅرګندوي "

هغه ګامونه چې په دغې مباشت کې د نوي دولت له پلوه را اوچت شوي د سترګو د لېدلي حال په توګه د دولت په هغو" ټینګو موخو" ټینګارکوي چې کرار کرارېه د سوسیالیستي پرمختګ د لارې د هوارولو لپاره په " افغانستان کې" مخکېني شرایط رامنځ ته شي.

وګړي د نوي واک ته رسیدلي د افغانستان د خلق له ډیموکراتیک ګوند او د هغه له کړنو څخه په ټینګه ملاترکوي. " په همداسې یوه مهال کې که څه هم " کورني غبرګون" "براﻻ لاریون" ته لاس نه دی اچولی خو پټې او ترځمکې لاندې هڅې یې راپیل کړې دي " (ډنډورې، د وسلو د راټګ بهیر او کوږلارې ډلې چې د پاکستان له پلوه سمبالیږي).

د خلق اود پرچم د ډلو ګوند او ګوند بازۍ ناوړه اغیزې لري. تر ټولو لویه شخړه د دولت د دریزونویا پوستونو د راخپلولو پرسرده. د خلق د ډلې استازي د پرچم د ډلې د استازېو له مشرتابه سره په لوړو پیاوړو پوستونو په ځانګړې توګه په پوځ کې په کارکولو خوښ نه دي. د پرچم د ډلې مشر[ببرک] کارمل په خپل وار د پوځ په ګټه د انقلابي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شورى له پراخېدلو څخه کلکه سرټکونه کړى ده. سفير او " ګونديي سلاکارانو" د خپلو خبرو او مرکو په ترڅ کې په راپاڅېدلې " تاوتريخوالي" د لاس بري کېدلو او د ګونديز مشرتابه او د ګوند د "يووالي پرپياوړي کېدلو" ټينګار کړى دى. په پاى کې د ۱۹۷۸زکال د مي د مياشتې په ۲۴ نېټه د افغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند د مرکزي کميټې سياسي بيرو پريکړه وکړه چې د خلق او د پرچم د ډلو نومونه له منځه يوسي او د افغانستان د خلق د ډيموکراتيک يو موټي ګوند په نامه له يو بل سره سلا شول.

افغانانو د شوروي اتحاد له جمهوريتونو څخه وغوښتل چې د "مشاورينو او سلاکارنو يولويه ډله" دې ورولیږي چې له دولتي کارکوونکو او د پنځه کلن پلان د برخو په يو ځاى کولو کې ورسره د مرستې لپاره جوګه شي. د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو دغه غوښتنې په " ورين تنديي" ومنلې.

دا به د شوروي اتحاد د سيوسياليستي جمهوريتونو لپاره لاره پرانيزي چې موږ په افغانستان کې خپل دريزونه لا نور پياوړي او غښتلي کړو.

پايليزې خبرې: حالت په هيواد کې " په ټوليز ډول د هرې ورځ په تيرېدلو" لا پياوړى کيږي، دولت په خپلو ټولو سيمو خپل واک راتينګوي او د " کورنې غبرګون او لاريونونو د .... د پريکولو لپاره" اقدامات تر لاس لاندې نيسي.

د نوې واکمنۍ د لا راټينګولو لپاره ترټولو اړينه خبره د افغانستان د خلق د ډيموکراتيک ګوند او دولت په مشرتابه کې د يو موټي والي راوستل دي. خو " تاو تريخوالى لا تر اوسه له منځه نه دى تللى". سفارت او ګونديي سلاکاران دواړه په ګډه د افغان د مشرتابه د ډلې په منځ کې پراختلافاتو د لاس بري کېدلو په موخه اړين ګامونه را اوچتوي.

اخځ:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DB6A-96B6-175C-91262B384BCC068C&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې دروسانو د تبليغاتو د مورچل جوړول

پښتو ژباړه : رحمت آريا

سپتامبر ۲۰۰۸

"د افغانستان له ډيموکراتيک جمهوريت سره د رَسَنيو په پياوړي کولو کې مرسته	
نېټه:۰۲/۱۹/۱۹۸۰	سرچينه:
د لاسوندي پېژندنه هغه پلان چې په افغانستان کې شوروي پلوې ، انقلاب ضد رَسَنۍ جوړه شي. په دغه پلان کې په ماسکو کې د باخترآژانس د خبري رَسَنۍ لپاره د عملي زده کړو لارې چارې هم په پام کې شوې دي	

۱.د افغانستان په ډيموکراتيک جمهوريت کې سياسي اړوپيچ ته په کتنې د شوروي اتحاد ټولې رسنۍ هڅې کوي چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد له کړونو او دريز څخه په کلکه ننګه وکړي او څرګنده کړي چې ټولې هڅې د افغانستان د ملي خپلواکۍ ، څمکنۍ بشپړتيا ، د ښه ګاونډيتوب د اړيکو او د افغانستان او شوروي د وګړو ترمنځ د همکارۍ او ملګرتوب لپاره دي او موخه يې د شوروي ضد، د پانګوالو هېوادونو او د پيکنګ د زبرواکپالو پاليسيو له مخې د افغان- ضد دريزد څادر لېرې کول دي. د نوي مشرتابه د تګلارو د تبليغاتي کمپياين په تړاو دې افغانو ټوليزو رسنيو ته ټينګه اوږه ورکړل شي .

۲ . د افغانو ملګرو پام دې په خپرونو کې زياتـوالي ته را واړول شي چې په ترخ کې يې په افغانستان کې په کورني ژوندانه کې د ښو بدلونونو د منځ ته راتللو څرنګوالي ته غبرګون ورکړي. د شوروي سيوسياليستي جمهوريتونو د دولتي تيليويزيون او د راډيو د خپرونو کمېټه او د " نووستې" خبري ايجنسۍ د خپلو بهرنيو کانالونو له لارې پورتنۍ تبليغاتي تګلاره خپروي .

۳ . د افغا نستان د ډيموکراتيک جمهوريت ټوليزو رسنيو ته د اوږه ورکولو لپاره :

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو ګوس- تيليراډيو :

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د مخابراتو د وزارت په همکارۍ دې، د سنجول شويو راډيويي څپو خپرَنيز اوزار د ځانګړې شوې " اختصاصي" بودېجې له لارې په پام کې ونيول شي او د شوروي د راډيو په خپرونو کې دې د پښتواو دري ژبو د خپرونو وختونه دوه ځله نور زيات شي او داډ دې تر لاسه شي چې د دغې راډيو خپرونې د افغانستان او پاکستان په څېرمو سيمو کې د اوريدلو وړ رسنيزه وړتيا ولري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۸۰ز کال په دویمه اودریمه څلوریزه کې دې، په یوه دري مباشتني عملي زده کړنیز پروګرام کې د افغان راډیو او تیلیویزیون پینځه تنه کارکوونکي ومنل شي؛

د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د ګوس- تیلیراډیو لپاره دې په کابل کې په یوې ځانګې کې استازی دفتر او د یوه خبریال او یوه مرستیال کاریزه څوکۍ هم په پام کې ونیول شي.

د ۱۹۸۰زکال په دوېمه څلوریزه کې دې افغانستان ته د شوروي د تیلیویزون د تیلیګرافۍ یوه دري کسیزه ډله واستول شي (خبریال، د کمرې چلوونکی او د غږ سمبالوونکی)،

ټیلیویزوني په ځانګړې توګه خبرونه او د پروپاګند ضد مواد دې افغانستان ته واستول شي. " زموږد سترشمالي ګاونډي هېواد" تر نامه لاندې دې یوه نیم ساعته خپرونه چمتو او یوازې په دري ژبه دې د مباشتنۍ خپرونې لپاره دبینګ شي .

تاس :

له "باختر آژانس" سره دې د بهرنیو خپرونو په ځانګه کې مرسته وشي. د دې ترڅنګ تاس او د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د مخابراتو وزارت دې د کابل � ماسکوترمنځ راډیو -تیلیګرافي چینل پرانیزي چې په پای کې یې له کابله تر عربي، اروپایي او د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت ترګاندیو هېوادونو پورې خپرنیزه او رسنیزه ورټیا ورلي؛

له " باخترآژانس" سره دې مرسته وشي چې له هندي یو ان آی اینجسۍ سره یو ترون لاسلیک کړي چې له مخې یې نوموړې اینجسۍ د خپلو چینلونو له لارې د افغان وګړو د ژوندانه په اړه مواد خپاره کړي؛

افغان لوري ته دې له اضافي پرزو سره یو ځای د فارسۍ ژبې ۲۰ تیلي ټایپ وړیا ماشینونه او د دوه سوه زرو شوروي روبلو په بیه په شوروي کې جوړ اړوند په لاس چلېدونکي ماشینونه ور ولېږل شي؛

د چارو د سمبالولو لپاره دې یو سلاکار د شېږومباشتو لپاره د افغان "باختر" آژانس په واک کې ورکړل شي؛

د تاس د قانونو په کاري او د ټاکلي کارګري تنخوا په ا ډانه کې د افغان "باختر" آژانس د ایجنسۍ شپږ تنه کارکوونکي دې د دري میاشتنۍ عملي زده لپاره ومنل شي او د عملي زده کړو پر مهال دې د عملي زده کړو د زده کوونکو لپاره ځانګړي شوي ژمني توکي [ایخیپیروکا] ورکړل شي؛

د افغانستان ډیموکراټیک جمهوریت ته د ترانسیفرونو د ځای پرځای کولو، همغاړه کولو او د پرسونل د روزلو لپاره د (" خبري موادو �ژ" د اخیستلو او ورکولو) کارپوهان واستوئ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

الف پ ن (اې پي ان)

د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د اې پي ان له لارې دې په پښتو او دري ژبو د " اخبار" د مجلې د هرې ګڼې ویشنه شلو زرو ته لوړه شي

سرله ۱۹۸۰زکاله دې د ای پي ان له لارې په پښتو او دري ژبو د ادبي خپرونو کچه را لوړه شي او په هغې کې دې د تیورۍ ، د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمېټې د کړنو او په شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو کې د سیاسي تجربو او توکمیزې پالیسۍ سکالو ته لومړیتوبونه ورکړل شي؛

په دري اوپښتو ژبو دې د [ناد پیسي] {روسي اصطلاح او نامتو خپرونې � ژ} تر نښې لاندې د انځوریزواخبارونوخپراوي ته سمبالتیا ورکړل شي .

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د چاپي خپرونو، چاپَونو او د کتابونو د سوداګرۍ دولتي کمېټه دې :

د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د اطلاعاتو او کلتور له وزارت سره په همکارۍ کابل ته د کارپوهانو یوه ډله واستوئ چې د چاپي تولیداتو د کچې د سمبالولو، د کارکوونکو په روزنې او په چاپیزو چارو کې د کورنیو سیمه یزوکارکوونکو د کارپوهنې لوړاوي ته وده ورکړي؛

د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت د اطلاعاتو او کلتور له وزارت سره په همکارۍ او د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د کارپوهانو او کارپوهنیزو یا مسلکي زده کړو له دولتي کمېټې سره په یوځای والي دې د ځانګړ شوې ونډې په اړانه کې د افغان چاپوونکو د روزنې چارې دې سمبال او ترلاس لاندې ونېول شي؛

د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د نصبولو او ودانولو د چارو له وزارت سره په ملتیا دې یو سلا کار کابل ته واستول شي چې د آفسیت د اخبار چاپولو د شپږ رنګیزه چاپ - ماشین په چالانولو کې مرسته وکړي .

۴ . د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د منځنیو اولوړو زده کړو وزارت دې له افغان لوري سره په ګډه د بشري زده کړو په ځانګه کې د شوروي د لوړو زده کړو په انستیتیوتونو کې شل تنه افغان زده کوونکي غوره او هغوی دې د ورځپاڼو، راډیو او ټیلیویزیون په ځانګو کې وروزي او همدا شان د ۱۹۸۰ او ۱۹۸۱ زکلونو لپاره د ژورنالیزم په ښوونځیو کې د شوروي د لوړو زده کړو په انستیتیوتونو کې د افغان زده کوونکو د منلو په اړه دې له افغان لوري سره خپلو خبرو ته دوام ورکړي .

۵ . د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د سینماتوګرافۍ دولتي کمېټې له افغان لوري سره په درَي او پښتو ژبو د یوه ګډ لاسوندیز 'مستند' فیلم د جوړولو لپاره د همکارۍ یوتړون وروستنیو پوړیو ته را رسولی دی چې په هغه کې د افغان وګړو په ژوند کې راغلي بدلونونه را ځرګندیږي او د افغانستان د خپلواکۍ پر وړاندې د پیکینګ او پانګوالو کړیو ورانکارې کړنې ورغندل کیږي؛ په ازبکستان او تاجیکستان کې د ډبینګ په برخه کې له افغان لوري سره د شوروي د خیرې او په لاسوندیزو فیلمونو کې دې مرسته وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦ .د توکو، تخنيکي څانګو اوله افغان لوري سره د ټوليزو رسنيو لپاره د مالي مرستو د برابروني لګښتونه :

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ماليې چارو وزات :

د ۱۹۸۰زکال او ورپسې کلونو لپاره له دولتي بوديجې څخه له ځانګړي شوي جلا کړل شوي اختصاصي لګښت څخه دي د تاس او مخابراتو د وزارت لګښت ورکړل شي چې د کابل � ماسکو ترمنځ د راډيو- ټيليګراف د چينل د سمبالولو او له کابله د رارسيدونکو مالوماتو د آخذې آسانتياوې را برابرې کړي؛

کابل ته د کار پوهانو لګښت دې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د دولتي بوديجې له هغې څانګې څخه چې د بهرنيو هيوادونو لپاره د ورپا مرستو د ورکړې لپاره ځانګړې شوې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د [ګوسکوميزدات] او د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د[مينموتاژپيڅستروی] له لارې برابرشي؛

په دَري او پښتو ژبو د خپرندويه اينجسۍ د خپرونو د پراخيتا لپاره دې د مالي لګښت په اړه له ای پې ان سره په ګډه پريکړه وشي .

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د مخابراتو وزارت :

د کابل اود هېواد د لسو ولايتونو له مرکزونو سره د باختر آژانس د ايجسنۍ د راډيويي اړيکو د چينلونو لپاره چې ځايونه يې لا د مخه چمتو دي؛ افغان لوري ته دې د سلو زرو روسي روبلو په ارزښت شل دانې د آرايس او- ۳۰۰ او آرايس او � ۳۰ ترانسيفرونه له آنتنا او ګاسولين سره يو ځای وليږل شي؛

د افغانستان ډيموکراتيک جمهوريت ته د کارکوونکو د روزلو او د ترانسيفرونو د سمبالولو او ځای پرځای کولو لپاره دې لس تنه کارپوهان واستول شي .

د مخابراتي توکو د صنايو وزارت دې له خپلې زيرمې څخه په ۱۹۸۰زکال کې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د مخابراتو د وزارت له لارې دې لس آر ايس او ۳۰۰ ترانسيفرونه ورکړي .

د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ګاز- پلان اداره دې تاس ته د اسعارو د آزاد بازار په بيې اتيا زره شوروي روبله ورکړي چې د افغان باختر آژانس لپاره پرې توکې ور واخلي .

د باختر افغان خبري آژنس لپاره د بهرنۍ سوداګرۍ وزارت دې په ۱۹۸۰زکال کې تاس ته د توکو د رسونې له لګښت سره يو ځای شل د ټايپ زيمنس ماشينونه چې د فارسي ژبې د ليکلو وړتيا ولري، واخلي .

د هوايي ملکي ترانسپورت وزارت:

له کابله تر ماسکوه - له ماسکوه بيرته تر کابله د شوروي روبلو په لګښت د تاس د وړانديز پر بنسټ شپږو تنوافغانانو، او د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د ګوس تليراډيو د غوښتنې پربنسټ پينځو تنوافغانانوته دې د تګ او راتګ ترانسپورتي لارې چارې برابرې شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي روبلو په بيه د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د مخابراتو د وزارت له مصرفي بوديجې څخه دې ، کابل ته د شلو آر ايس او ۳۰۰ او آر ايس او ۳۰ ترانسيفرونو، آنتنا اود تيلو د جنراتورونو د ليږد چارې تر لاس لاندې ونيسي

د شوروي روبلو په بيه د تاس له مصرفي بوديجې څخه د شلو زيمنس ټايپونو او ورسره ا ضافي پرزو او همدشان تاس ته د اختصاص ورکړل شويو په لاس چليدونکو ماشينونو ليږد دې ترکابله په پام کې ونيول شي

د وزيرانو د شورى د بهرنيو سيلانيانو لوى رياست دې تاس ته اجازه ورکړي چې په ماسکو کې د افغان مېلمنو زده کوونکود مليمستون لګښتونه دې د شوروي وګړو لپاره د لګښوتونو د ځانګړي شوي ليست له مخې ورکړي .

دوېمه کاپي : سکرتر ته

وليږل شوه [ځاى سپين دى]

33vs

د لاسوندي سرچينه او اخځ :

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DA02-96B6-175C-9DF6EBC81C8212F3&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمدشاه مسعود او روسي سلاکار

پښتو ژباړه : رحمت آریا

سپتامبر ۲۰۰۸

د احمدشاه مسعود لیک د روسانو لوی سلاکار ته	
نېټه ۱۲/۲٦/۱۹۸۸	سرچینه : باریس گروموف، " اوگرانیچیني کونتینجنت" (محمود قطعات)، پروگرس، ماسکو، ۱۹۹۴
د لاسوندي پیژندنه: دغه لاسوندی د احمدشاه مسعود له پلوه یولیک دی چې په افغانستان کې د شوروي پوځیانو د شکېلوالي په تړاو د هغه چال چلند رابربنډوي	

ښاغلی سلاکار!

کله چې ما ستاسو لیک تر لاسه کړ نو تر هغه لا مخکې ما غوښتل چې په ټاکل شوي ځای کې د شوروي له استازي سره وگورم. د لاځرګندولو لپاره باید راغبرگه کړم چې : موږ د لسو کالو په اوږدو کې جګړه او ستاسو شتون زغملی دی. انشاالله د ځورنورو ورځو لپاره به يې نور هم و زغمو. خو که تاسو پوځي عملیات راپیل کړئ نو موږ به يې د مخنیوی لپاره غبرگ ځواب ورکړو. بس همدا ده. موږ به سر له ننه خپلو ټولګیو او ډلو ته د عملیاتو لپاره د بشپړه جګړه ییز تیارسی دنده وسپارو.

په درناوي،

احمدشاه مسعود

۱۹۸۸ دیسامبر ۲٦

د لاسوندي سرچینه:

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D290-96B6-175C-9E996A8244FE5265&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمدشاه مسعود دروسي سترتيژۍ پلي کوونکي ګوډاګۍ

د نجیب الله د واکمنۍ په دَور کې د نجیب یاور جنرال اسحق توخي د ټول افغان له لارې یوه ډیره په زړه پورې لیکنه خپره کړې او په هغې کې یې له یو شمیر حقایقو څخه څادر لیرې کړی دی. ښاغلی توخي د خپلې لیکنې " ډُکتور نجیب الله و خروج نیرو های نظامي شوروي از افغانستان" په ۱۴ او ۱۵ پاڼه کې د شمالي ټلوالې د بولندوی احمد شاه مسعود په اړه داسې لیکي :

"په هغو شپو ورځو کې چې د شوروي ځواکونو د وتلو لړۍ خپلې بشپړیدا ته نیږدې کېدله د شوروي د بهرنیو چارو وزیر ادوارډ شیواردنازي د یوه پلاوي په مشرۍ کې کابل ته را ورسید. د نوموړي له سفر وروسته ډُکتور نجیب الله ما لیکوال ته وویل ' اوس ورته څرګنده شوې چې د کابل په ښار کې د خوراکي توکو د زیرمو د تشولو د سبوتاژ په اړه د حسن شرق د مشکوکو کړو وړو تر شا د مسکو د زړو کارپوهانو لاس دی. ډُکتور نجیب الله د خپلو خبرو په دوام وویل ، شواردنازي په پټه راته وویل چې

'ددې تر څنګ چې د ټولو امنیتي چارو څار ته ډیره پاملرنه وکړئ د شوروي د سرتیرو د وتلو د لړۍ تر بشپړیدا پورې د سروزیرې له څوکۍ څخه محمد حسن شرق مه لیرې کوئ ترڅو ستاسو پر وړاندې د شوروي د مشرتابه کړی را ونه پاریږي '.

وروسته څرګنده شوه چې د مسکو زاړه کارپوهان د حسن شرق ، ګلابزوی ، شهنواز تني ، پاچا ګل وفاداراو په احمدشاه مسعود پورې د تړلو کسانو او ستمیانو د ګډولې په راټولو د شوروي د سرتیرو له وتلو سره سم یوه کودتا په لاره واچوي ترڅو نړیوال په دې خبرې ډاډه کړي چې افغانانو خپل برخلیک په خپلواکه توګه په خپل لاس کې واخیست.

په همدې تړاو زما ښه په یاد دي چې له افغانستانه د شوروي سرتیرو د لړۍ له بشپړیدا وروسته د ډُکتور نجیب الله په نامه د هیواد له ولایتونو څخه یو شمیر شفرونه را رسیدلي ول ، ما دغه پاکټونه پرانیستل چې په هغو کې یوه پاکټ زما پام ځانته را واړاوه. دغه پاکټ له هغو پاکټونو څخه توپیر درلود چې د شفرونو د رالیږلو لپاره په کار وړل کیدل. پاکټ مې پرانیست او و مې لیدل چې پر یوې کوشنۍ پاڼې په دري ژبه لیکل شوی لیک د شوروي د سفیر یولي ورانتسوف په نامه لیک وو چې د احمدشاه مسعود له پلوه د شوروي سفیر ته لیږل شوی وو. په لیک کې داسې لیکل شوي ول:

"ښاغلی سفیر! ستاسو پیام مې چې له ما سره مو د لیدلو په اړه را لیږلی وو ، ترلاسه کړ. له دې چې تاسو په خپلې ژمنې چې واکمنې به له " دال" څخه " شنه " ته لیږدوئ پالیالي ونه کړه ، نو له تاسو سره د لیدلو څه اړتیا شته ؟ "

ما نوموړی پاکټ په بیړه ډُکتور نجیب الله ته ور ووړ، د شفر په لوستلو په فکر کې ډوب شو او له ما یې وپوښتل تاسو ته د " دال" وییکي څه مانا ښندي؟ ما وویل ، دوې ماناوې ښندي یا " ډیموکراتیک خلق " یا " ډاکټر نجیب" او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د " شنه" وییکی په خپله څرګنده ماناښندي ، اخوانیان ، یعنی دی " مسعود" په خپله. ډُکتور نجیب الله وویل پاکټ په هغه بڼه بیرته وتړه چې هېڅ څوک ورباندې پوه نه شي او بیرته یې ماته راوړه " .

سرچینه : وګورئ Dr.Najibullah Wa Khorouj Nairo haie Shprawi :

له دغې لیکنې مخکې ما " ژباړونکي" د وودرو ولسن د مرکزله پلوه خپور شوی لاسوند د بینوا د وېبپاڼې د جنګي جنایتکارانو د ځانګړ شوې برخې له لارې خپور کړی وو چې احمدشاه مسعود د شوروي د یرغلګرو ځواکونو د څلویښتم لښکر بولندوی جنرال باریس ګروموف ته لیږلی وو. یو شمیر کسانو پر نوموړي لیک د ویاړ په ترڅ کې ویلي چې مسعود غوښتل د روسانو پښه ورلنډه کړي خو له دواړو لیکونو او لاسوندنو په ډاګ جاج اخیستل کیږي چې روسانو مسعود د خپلو ستراتیژیو د یوې آلې په توګه په کار اچولی وو. شوروي روسانو نه یوازې مسعود ته اقتصادي او پوځي مرسته ورکوله بلکه نوموړی یې د خپلو ستراتیژیکو موخو لپاره د خپل یرغل او له یرغله په وروسته کلونو کې په کار واچاوه. داسې بریښي چې له مسعود سره روسانو پخې ژمنې کړې وې ، د هغو ژمنو له منځه یوه یې مسعود ته د افغانستان د واکمنۍ لیږدول ، او په بد ترینه حالت کې د افغانستان د نهو شمالي ولایتونو بیلول او له تاجکستان سره د هغوی نښلول ول. دغه نهه ولایتونه د هندوکش په لمنه کې پراته دي او هندوکش د روسانو لپاره یو ستراتیژیک دریځ لري او مسکو په افغانستان کې له خپلې بدنامې ماتې وروسته لږ تر لږه د هندوکش په څارنه او کنترول بسنه کوله. دواړه لیکونه او لاسوندونه د همدغې ستراتیژۍ بیلګې دي .

که ښاغلو لوستونکو د " حاجي مراد" په نامه د لیو تولستوی د ۱۹۱۲ زکال ناول لوستلی وي نو هغوی ته په پته ولګیږي چې شوروي کمونیستانو له خپلو تزاري واکمنو څخه په زده کړی د افغانستان د یرغل په کلونو کې دویم حاجي مراد د احمد شاه مسعود په نامه وزیراوه چې د افغانستان د جهاد ملا پر هغه ور ماته کړي او روسان په افغانستان کې خپلو موخو ته ورسیږي. د لیو تولستوی د حاجي مراد د ناول غټ ټکي په لاندې ډول دي :

"حاجي مراد په ققفاز کې د امام شامل د خپلواکۍ غوښتونکې ډلې یو بولندوی دی. مراد له خپلو دوه تنو ملګرو سره یو ځای د شامل له ډلې تښتي او د سادو په نامه د یوه تن په کور کې چې د شامل له ملاتړو څخه دی پناه اخلي. کلیوال خبریږي او غواړي شامل ته د هغوی د پټېدا په اړه خبر ورکړي. د مراد د ډلې یو تن په دې بریالی کیږي چې له روسانو سره اړیکه ونیسي او له هغوی سره وګوري. شامل په دې هیله په ولادي واستوکیا کې له روسانو سره ګوري چې د هغوی په مرسته د شامل ځواکونه په شا و تمبوي. په ولادي واستوکیا کې مراد له روسي شهزادګي سیمیون ورانتسوف او د هغه له ماندینې ماریا سره د ملګرتوب اړیکي ټینګوي او د شهزادګي د لښکر کوټ د بولندویانو زړونه لاس ته راوړي. وارنستوف ، مراد ته خپل لاسي ساعت د نخښې په توګه ورکوي ".

په دې توګه مراد د روسانو د ملاتړ په مټ له شامل سره کورنۍ جګړه پیل کوي ؛ روسان له مراد څخه د شامل د ځواکونو په ټکولو کې ډیره ګټه تر لاسه کوي لکه چې له احمد شاه مسعود څخه یې تر لاسه کړه. مسعود په هېڅ ډول د سالنګ په سویلي څنډو اود شمالي ډنډ په اوردو کې یې د مجاهدینو هېڅ ډلې ته اجازه نه ورکوله. لاسوندونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زباد رسوي چې مسعود به په همدغو سیمو کې د میشتومجاهدینو کواردیناتونه روسانو ته ورکول او روسانو به په ناڅاپه د شوبلو او الوتکو غوبل پیل کړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمدشاه مسعود او روسي سلاکار

پښتو ژباړه: رحمت آريا

سپتامبر : ۲۰۰۸

د ببرک کارمل او د چک د ديپلوماتيک ترون د مشر ترمنځ د خبرو د ثبت لنډيز	
نېټه ۱۹۷۸/۱۲/۰۹	سرچينه: مرکزي دولتي آرشيف، د شوروي اتحاد د سوسياليستي جمهوريتونو د کمونيست گوند د مرکزي کمېټې آرشيف، د هوسک دوسيه، نا زيرمه شوي توکي، د افغانستان بکس. [موږته] د اولدريچ توما له پلوه را چمتو سوي دي.
د لاسوندي لنډيز : د ببرک کارمل او د ديپلوماتيک ترون د مشرترمنځ د خبرو اترولنډيز چې کارمل د خپلې سفارتي چارواکۍ د پاي په ترڅ کې په چکسلواکيا کې د سياسي پناه غوښتنه کوي	

ببرک کارمل د سپتامبر په ۱۱ نېټه د ماسپښين په دريو بجو د ديپلوماتيک ترون له مشره سره وکتل. هغه خپلې خبرې په چکسلواکيا کې د هغه د اړوندو ديپلوماتيکو چارو په پای موندلو راپيل کړې. د ديپلوماټک ترون مشرڅواب ورکړ چې د بهرنيو چار وزارت غه خبر په کابل کې د چکوسلواکيا د استوګن سفارت له لارې تر لاسه کړی دی.

کارمل وويل چې هغه پوهېده د هغه اړوندې چارې په چکوسلواکيا کې په رسمي ډول پاې ته رسيدلې خو د خپل گوند د مشرتابه د يوه غړي په توګه غواړي له ملګري بيلک سره وګوري چې د خپل هېواد داړوپيچ او د خپل ځان په تړاو ورسره خبرې وکړی. همداشان کارمل خبر ورکړ چې د اوسني روان کورني اړوپيچ په اړو دوړ کې نه غواړي خپل مورني ټاټوبي ته بيرته ستون شي خو يوه پانګوال هېواد ته په هېڅ ډول کډوال کېدنې ته ليوال نه دی. هغه خپله موخه رابربنده کړه او د سياسي پناه غوښتنه يې وکړه.

کله چې کارمل د سفارت له کاره له ګوښه کېدلو وروسته په چکسلواکيا کې د خپل مدني حالت په تړاو پوښتنه وکړه چې مدني حالت به يې څه وي نو د ديپلوماتيک ترون مشر ځواب ورکړ چې تاسو د يوه افغان تبعه په توګه د افغان د سفارت تر ساتنې لاندې ياست.

اخځ :

http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034D0DB-96B6-175C-90CF0C4CC31CC1C6&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanista

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان ته د شوروي اتحاد د سفير الف. میم . پوزانوف او د تره کي منځ د خبرو لنډيز

پښتو ژباړه : رحمت آريا
سپتامبر، ۲۰۰۸

افغانستان ته د شوروي اتحاد د سفير الف. میم . پوزانوف او د تره کي منځ د خبرو لنډيز	
نېټه ۰۳/۲۲/۱۹۷۹	سرچينه: Notes by O.A. Westad in TsKhSD, f. 5, op. 76, d. 1044, ll. 29-30
د لاسوندي د پېژندنې لنډيز: افغانستان ته د شوروي اتحاد د سفير الف. میم. پوزانوف او تره کي ترمنځ د خبرو لنډيز چې په ترڅ يې کې تره کی د پوزانوف له لارې د شوروي له مشرتابه څخه مننه کوي او سفير ته د هغو خبرواترو په تړاو مالومات ورکوي چې ده د شوروي له مشرانو سره کړې وې.	

تره کي پوزانوف ته د خپلو هغو خبرو اترو په اړه خبر ورکړ چې نوموړي د پياوړو خوندي څپو لړونکوي (های فريکوينسي) راډيو له لارې له برژنيف، کاسيگين، اوستينوف، گروميکو او پونيماريف سره کړې وې. شوروي مشرانو پريکړه وکړه چې که ايران، پاکستان او نورهېوادونه د افغانستان پرډيموکراتيک جمهوريت بريد وکړي نو شوروي اتحاد به ورسره سياسي او پوځي مرسته وکړي، ددې لپاره چې د هوا له لارې د ليږد چارو ته چټکتيا ورکړل شي نو د کريديتونو د نېټي د پای نيټې دي وځنډول شي، د افغانستان ډيموکراتيک جمهوريت ته دې سل زره ټنه دانه باب ورکړل شي او د هغه طبيعي گازو بيه دې لوړه کړای شي چې شوروي اتحاد له افغانستانه راپيرودلي دي. تره کي د شوروي اتحاد له سوسياليستي جمهوريتونو څخه مننه کړې چې دافغانستان د ډيموکراتيک جمهوريت په کورنيو چاروکې د پاکستان او ايران د لاسوهنې د غندنې په موخې يې اعلاميه خپره کړې ده.
[پالیزه يادښت: د افغانستان د اړوپيچ په تړاو د شوروي اتحاد د کمونيست گوند مرکزي کمېټې ته د جوړ کړل شوي گزارش د ژباړې لپاره چې گروميکو، اوستينوف او پونيمارييف د ۱۹۷۹زکال د اپريل په لومړی نېټه چمتو کړی او سياسي بيرو ه د ۱۹۷۹زکال د اپريل د مباشتې په ۱۲ نېټې منلای وو ، د سړې جگړې د نړيوال تأريخ د پروژې دريم بولتن وگورئ (د ۱۹۹۳ زکال منی) ۶۷ � ۷۹]
اخځ :
http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=va2.document&identifier=5034DBF6-96B6-175C-935A5B274DB250F0&sort=Collection&item=Soviet%20Invasion%20of%20Afghanistan

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امریکا سفیر: د شمالي ټلوالې جنګي جنایات نه شي کنټرولیدای

آرشیف � منځنۍ ، نوامبر ۲۰۰۱
راپورتر : مارک کولوین]1[
ژباړه : رحمت آریا

مارک کولوین: شمالي ټلوالې چې په افغانستان کې د طالبانو د والګي (ګریپ) د ماتولو لپاره دومره لوڅې پوڅې وکړې ، آیا اوس پوښتلای شو چې دغه ټلواله څوک کنټرولای شي؟
د بیلګې په ډول د شمالي ټلوالې یو بولندوی جنرال دوستم یو له هغو بې رحم ترینه توپکواکو جګړه مارانو څخه دی چې ډیري افغانان ورته له ویرې درنښت لري. په ځانګړې توګه افغان میرمنې لا تراوسه نه غواړي چې خپلې چادرۍ لیرې کړې ، دا د دې مانا نه ښندي چې ګڼې چادرې د هغوی خوښیږي دا ځکه چې هغوی د شمالي ټلوالې د جنسي تیریو پخوانۍ شپې ورځې په یاد لري او ویره لري هغوی نه غواړي چې د ټلوالې په شتون کې دې پخوانۍ پـېـر بیا را ژوندی شي .
تام شیفر [2] په آسترالیا کې د امریکا سفیر دی. ما نن له نوموړي څخه په مزارشریف کې د رامنځته شویو وحشتونو او بیرحمیو په اړوند پوښتنه وکړه .
تام شیفر: دغه ډول چلند او دې ورته نور کړه وړه چې ترسره شوي --- څرګنده ده چې ناوړه کړه وړه ول او ښکاره خبره ده چې موږ یې ملاتړ نه کوو .
مارک کولوین : خو تاسو د هوا له لارې د هغوی مرسته وکړه ، همداسې نه ده؟
تام شیفر: که په یوه جګړه کې ستا ملاتړ کوونکی وژل کیږي نو ته به هرومرو د هغه د وژل کیدا مخه نیسی. هلته په کلا کې دننه څو تنه را پورته شول ، په لاسونو کې یې بمبونه را واخیستل ، هغوی نه یوازې خپل ځانونه وژل بلکه نور خلک یې هم وژل ، کله چې د کلا د نیولو لپاره هڅې وشوې څرګنده ده چې د نیولو پر مهال خلک وژل کیږي ، او دا هغه څه دی چې پیښ شول .
]د ژباړونکی یادونه : دلته له کلا څخه د ټام شیفر موخه د کندز " قلعه جنګي " ده چې په ۲۰۰۱ زکال کې تسلیم شویو بندي طالبانو پاڅون وکړاو ګڼ شمیر یې ووژل شول. د لا زیاتو مالوماتو لپاره د بینوا ویب پاڼه � جنګي جنایتونه � د مرګ کاروان وګورئ [
مارک کولوین: که تاسو په هغه پړاو کې دومره کنټرول په لاس کې درلود نو ولې مو له هغه وروسته د جنرال دوستم د سرتیرو مخه ونه نیوله ؟
تام شیفر: و ګورئ! زه ګومان نه کوم چې د جنرال دوستم کنټرول به دقیقاً هغه څه نه دي چې موږ یې په خپل کار کې ولرو. زما موخه د هغوی د کړو وړو.....

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارک کولوین: ولې به نه وي ، آیا دا د دې لپاره چې ټول په دغه جګړه کې نوموړې خبره د یوې ستونزې په توګه یادوي؟ آیا په ډیموکراسۍ کې به دا مقوله د یوې ښې قاعدې په توګه و ګڼل شي چې زما د دښمن غلیم زما ملګری دی ، همداسې نه ده ؟

تام شیفر: ښه نو! زه ګومان نه کوم چې دا به ښه قاعده وي او زما په باور موږ داسې نه کوو. ګومان مې نه راځي چې موږ دې د پورتنې مقولې پربنسټ خپلې چارې بر مخ بوځو. دلته د جګړو لمنه له پخوا وختونو پراخه وه خو اوس که چا وحشت رامنځته کړی وي نو ښکیل کسان یې هرو مرو پازوالي لري او پازوال کسان دې د خپلو کړنو په ځواب کې عدالت ته را وکاږل شي .

زما په ګومان دا به تر یوې کچې ګرانه وي چې په افغانستان کې د هررامنځته کیدونکي وحشت د پړې بار دې د امریکا پر اوږو کښیښودل شي. موږ هلته نه یو بلل شوي. هلته داسې یو رژیم وو چې په خپله غیږ یې ترهګرو ته د پناه په توګه پرانیستلې وه ترهګر له همدغه ځایه را والوتـل ، په بې ګناه خلکو بار الوتکې یې وتښتولې او له آسمان څکالو ودانیو سره یې و جنګولې .

مارک کولوین: دا چورلټ د پوهیدو وړ ده خو....

تام شیفر: خو موږ غواړو چې نور یې پای ته ورسوو .

مارک کولوین : خو تاسو باید له دیموکراتیکو ارزښتونو څخه دفاع و کړئ نه دا چې هغه دړې وړې کړئ .

تام شیفر: زه خو هلته نه یم چې داسې وکړم ، خو که خبره پر امریکې راځي او که امریکا داسې کوي نو دا بیا امریکا ته ښه نه ده او نه باید داسې وکړي.

مارک کولوین : څرګنده خبره ده چې همداسې کیږي او همداسې له شمالي ټلوالې سره په همکارۍ کې را منځته کیږي ، شمالي ټلواله د داسې کسانو له ګډولې څخه جوړه یوه ډله چې اکثریت یې بدنامترینه خونړۍ سابقه لري ، دا هغه کسان دي چې ستاسو د مټ او مرستې په زور یې د افغانستان کنترول په لاس کې اخیستی دی .

تام شیفر: موږ ورته د طالبانو د رژیم په هینداره کې ګورو او د طالبانو د واکمنۍ ګټه نن خلک ګوري. په بله وینا دلته داسې یو ملت وو چې د لوږې پر ژۍ ولاړ وو. اوس د لوږې پر ژۍ نه دی ولاړ ځکه چې امریکا ور ودانګل .

هلته یو نیم میلیون کسان ول چې خپله ورځنۍ ډوډۍ یې نه درلودله موږ تر ټولو ستره مرسته وکړه ، موږ خوراکي توکي ورکړل ، دا مرستې د جګړې لپاره نه دي شوي دا مرستې موږ له جګړې مخکې کړې. د دې په ویلو تاسو نه شئ کولای چې په افغانستان کې د هرې ستونزې د پازوالۍ پړه زموږ په اوږو را سپره کړې. زه ګومان کوم چې موږ ډیره لویه اجنډا لرو .

مارک کولوین : ما خو اوس داسې نه دي ویلي خو دا ډیره څرګنده ده چې.....

تام شیفر: که ته غواړئ پوه شي چې آیا موږ دې د دې ملاتړ وکړو چې لومړی ولاړ سو د خلکو لاسونه ور وتړو او بیا یې په ډزو ډزو ووژنول ، څرګنده خبره ده چې موږ د دغسې چلند ملاتړ نه کوو او موږ یې نه کوو .

مارک کولوین : ستاسو خلک خو هلته ول .

تام شیفر: زموږ د کسانو شمیره څومره وه؟ زما موخه دا ده چې تاسو نه پوهیږئ زموږ څو تنه هلته ول ، څوک ول او کنترول د چا په لاس کې وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارک کولوین : موږ پوهیږو. موږ د هغوی انځورونه لیدلي دي.
تام شیفر: ستاسو مالومات زما تر مالوماتو ښه دي ځکه زه خبر نه یم....
مارک کولوین : ستاسو د سي آی اې د کسانو انځورونه د ورځپاڼو پر لومړیو مخونو خپاره شوي ول. اوس باید تاسو ته څرګنده شوي چې تاسو تر یوې کچې کنترول درلود.
تام شیفر: د هغو کسانو انځورونه چې د ورځپاڼو پر لومړیو مخونو خپاره شوي ، پر هغوی تور لګول شوی چې د سي � ای � اې غړي ول ، ګومان کوم هلته یوازې د درو تنو انځورونه ول. اوس نو تاسو ګومان کوئ چې یوازې همدا درې تنه په ټول افغانستان کې د روان وحشت پازوال و بولو؟ تاسو نه پوهیږئ چې دغه درې تنه هلته څه کوي؟ تاسو نه پوهیږئ چې هغوی څه ویلي دي. تاسو نه پوهیږئ چې د هغوی دریځ څه وو او کوم دریځ یې را خپل کړی وو.
آیا هغوی د هوايي ملاتړ غوښتنه وکړه ؟ تاسو باید پوه شئ چې هغوی د هوایی ملاتړ غوښتنه وکړه. پوهیږئ ولې؟ ځکه چې نیږدې ول هغوی ووژل شي. دا د دې مانا نه ښندي چې هر څه دې شمالي ټلواله وکړي د هغې پازوال دې موږ وګڼل شو ځکه چې د شمالي ټلوالې کنترول زموږ په لاس کې نه وو .
مارک کولوین : څه شو د امریکا اوسنی تینګار چې افغانستان به بیا ودان کړي ، ما ته خو داسې بریښي چې ددغه هیواد واګې د داسې کسانو لاسونو ته ور لویږي چې خورا زیات بیخونده کسان دي ، همداسې نه ده؟
تام شیفر: امریکا هڅه کوي چې په سیمه کې پایښت او امن راخوندي کړي. دا د امریکا په ګټه ده. او په هماغه کچه د افغانستان په ګټه هم ده . موږ په سیمه کې یوه ټینګ او له امنه ډک افغانستان ته اړتیا لرو او موږ تر خپلې وسې وسې هڅه کوو چې دغې موخې ته ورسیږو. دا یوه کورنۍ جګړه ده .
مارک کولوین : دغه خبره ما بیرته جنرال دوستم ته را ګرځوي. دوستم د امن راړونکی دی ، آیا همداسې ده ؟
تام شیفر: ښايي تاسو داسې ګومان وګړئ. خو هلته....
مارک کولوین : خو ډیري افغانان داسې فکر نه کوي لکه چې تاسو یې انګیرئ ، د هغوی په یاد دي چې دوستم او د شمالي ټلوالې نورو جګړه مارو ور سره څه وکړل؟
تام شیفر: موږ باید څه کړي وای؟
مارک کولوین : زه دا پوښتم چې که دوستم له تاسو سره په ټلواله کې وو نو ولې د هغه کړه وړه نه دي کنترول شوي؟
تام شیفر: موږ په افغانستان کې توکمیز مشران نه کنترولوو.
مارک کولوین : تاسو له دوستم سره ټلواله جوړه کړې.
تام شیفر: د کاغذ د کومې پاڼې پرمخ لیکل شوي چې موږ ورسره ټلواله جوړه کړې. زما موخه دا ده چې موږ دغه ډلې له یو بل سره یو ځای کوو.
مارک کولوین : تاسو ورسره ټلواله لرئ ځکه ستاسو هوایي مرستو هغه ته زړه ا و زور ور کړ او دوستم په ځمکنې پرمختګ کې وسه او پیاوړتیا موندله.
ښاغلی مارک ! څه غواړئ؟. تام شیفر:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارک کولوین : آیا دا یوه ټلواله نه ده؟
تام شیفر: ښاغلی مارک! موږ بهرنۍ پالیسي لرو. بهرنۍ پالیسي د نړۍ د امن په لاره کې کار کوي.هلته توکمیز مشران دي. ټوله سیمه د جګړه مارو ډلو په منځ کې ویشل شوې ده. موږ ټینګښت او امن غواړو موږ نه شو کولای هر هغه څوک تر پوښتنې ،حساب او کتاب لاندې نه شوی نیولای چې د طالبانو خلاف دي ځکه بیلابیل خلک د بیلابیلو لاملونو پر بنسټ د طالبانو مخالفت کوي. دا ستونزمنه او خونړې سیمه ده ، دلته [جوزوف ب.] [3] نه شي راتلای چې زموږ په ګټه دې زموږ تر څنګ و دریږي او زموږ په خوښه دې سوله راته جوړه کړي .
مارک کولوین : زه دغه پوښتنې له تاسو څخه له دې امله کوم چې د شمالي ټلوالې تګلارې او چلند په ټولنه کې داسې شرایط او حالات رامنځته کړل چې خپله په خپله یې د طالبانو راتګ او د هغوی واکمنۍ ته لاره پرانیستله. او ډاډه اوسئ چې تاسو هماغسې یوې واکمنۍ ته بیا لاره پرانیزئ ، آیا تاسو هماغسې یوه بله لوبه نه رامنځته کوئ چې په زړه کې یې له امریکا سره دښمني او امریکایي ضد احساس وده وکړي؟ آیا تاسو د همداسې قماري معاملې پړې په لاس کې نه دې اخیستې؟
تام شیفر: که تاسو داسې انګیرئ چې طالبان د شمالي ټلوالې په غبرګون کې رامنځته شول او شمالي ټلوالې هغوی واکمنان وګرځول ، ګومان کوم دا سمه نه ده. طالبان یوه مرتجعه اوریکې ډله ده چې د اسلامي نړۍ یوه برخه ده. دا هغه کسان دي چې ښځې د ټولنې د چاپیریال له کړۍ څخه دباندې باسي ، که ښځې پوهنتونونو ته ځي هغوی یې په ډزو وژني .
مارک کولوین : خو کله چې طالبانو د واکمنۍ واګې په لاس کې واخیستې ، د ولس ډیریو پرګنو او وګړو ورته په ورین تندي ښه راغلاست ووایه ځکه چې طالبانو د یوې وحشتناکې واکمنۍ ځای ونیو او اوس هم په ولس کې ډیر خلک شته چې د هغوی ملاتړ کوي .
تام شیفر: دا به د طالبانو لپاره پیاوړی تبلیغ وبلل شي که ووایو پر طالبانو په غیر عادلانه ډول تور لګول کیږي ، همداسې نه ده ؟ موخه مې دا ده چې له تاسو وښتم ایا طالبان د ډیموکراسۍ یو انځور دی؟ آیا په هغوی کې داسې کسان شته چې زغم ولري ؟
مارک کولوین : دا هغه پوښتنې وې چې ما غوښتل له تاسو یې وپښتم .
تام شیفر: که رښتیا ووایم ، زه نه پوهیږم تاسو څه غواړئ. زه نه پوهیږم چې ستاسو پوښتنې له کومه ځایه سرچینه اخلي. تاسو د طالبانو د راتګ پازوالي د شمالي ټلوالې پر غاړه ور غورځوئ او دې ورته ، زه غواړم ووایم چې دا یوه کورنۍ جګړه ده او ښاغلی مارک دغه جګړه له پخوا روانه وه. دغو ډلو له پخوا له یو بل سره جګړه کوله ، په دې جګړې کې یوازې د جګړې دوې ښکیلې غاړې نه دي په دغې جګړې کې پینځوس ښکیلې خواووې دي. که تاسو د نړۍ په دغه ګوټ کې او په دغسې یوه چاپیریال کې ټینګښت راولـئ دا هر چاته آسانه کار نه دی .
مارک کولوین : ښه نو ستاسو د خبرو مانا دا ده چې تاسو د دغو خلکو په ملاتړ کې هیڅ ډول شونی ګواښ نه وینـئ؟
تام شیفر: زه په افغانستان کې د بې ثباتۍ په لاره کې ستر ګواښ وینم. زه دلته د ډیموکراسۍ هیلې وینم چې دغې سیمې ته به راوړل شي. ګومان کوم دا زموږ ټولو لپاره ستره هیله ده او د دغې هیلې په لاره کې امریکا کار کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرچنې د ليدلو لپاره لاندنۍ پته و ګورئ :

http://www.abc.net.au/pm/stories/s428962.htm

----

[1] Mark Colvin

[2] TOM SCHIEFFER

[3] Joseph B = Joseph Ber (Yosef Dov, Yoshe Ber) Soloveitchik 1903-1993

امريكايي يهودي ديني ارتودكس پوه ، تـَلـَمود پاله او معاصره يهودي فيلسوف

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان مخالفين د (وحشت ريکارډ)

آدينه : د اکتوبر ۱۹ ، ۲۰۰۱ ز کال
شمالي ټلواله د طالبانو ډير ځرګند بديل

په افغانستان کې د طالبانو او اسامه بن لادن پروړاندې د امريکا تر مشرۍ لاندې جنګيدونکې ټلواله د افغانستان له پياوړې مخالفې ډلې شمالي ټلوالې سره کلکې همکارۍ او مرستې ته دومره ليواله نه ده ځکه شمالي ټلواله تورنه ده چې له بشري حقونو څخه بې شميره سرغړونې کړې دي .
امريکا او د هغې د ټلوالې ملګري دې له هغو بولندويانو سره مرسته نه کوي چې د هغوی و حشي کرو وړو د هغوی د مشروعيت پوښتنې رامنځته کړي دي.
سيدني جونز : د بشري حقونو د څار ټولنه
په امريکا کې ميشتې او له ملګرو ملتونو سره په همکارۍ کې د بشری حقونو د څار ټولنې د اکتوبر په شپږمې نېټې اخطار ورکړ چې شمالي ټلوالې ته دې د پوځي ملاتړ مرسته نه ورکوي. دغه ټلواله په ۱۹۹۷ زکال کې رامنځته شوه.
د بشري حقونو د څار ټولنې وويل چې د افغانستان په کورنيو جګړو کې ښکيلو خواوو د بې شميرو وژنو ، ړندو بمباريو ، پر ملکي وګړو د بريدونو ، د ډله ييزو وژنو له لارې بې شميره بشري حقونه تر پښو لاندې کړي دي .
که دا سمه و خيږي نو د شمالي ټلواله به د طالبانو په پرتله په چې د ټول افغانستان د نيولو لپاره يې ملا تړلې وه او له ډيرو پخوا وختونو په جنګې جناياتو کې تورن بلل شوي ، ښايي باالنسبه ښه دريځ کې ودرَوي .
په آسيايي چارو کې د بشري حقونو د څار د ټولنې مشر ښاغلي سيندي جونز وويل چې امريکا دې په خپله ټلواله کې له ډير احتياط او ځير څخه کارواخلي او پوهه دې شي چې د شمالي ټلوالې له کوم بولندوی سره کار وکړي .
سيندی جونز زياته کړه : " امريکا او د هغې د ټلوالې ملګري دې له هغو بولندويانو سره مرسته نه کوي چې د هغوی و حشي کرو وړو د هغوی د مشروعيت په اړوند پوښتنې رامنځته کړي دي ".
"هر هيواد چې له افغان مخالفينو سره مرسته کوي بايد دا پازوالي هم په غاړه واخلي چې د هغوی مرستې پر کومې لارې لګول کيږي ".
ځوروني او ناوړه چلند
ګزارش د ۱۹۹۹ او ۲۰۰۱ زو کلونو ترمنځ د څلورو مباشتو په اوږدو کې د پښتـانه توکم د وګړو هغو سيستيماتيکو او پراخو ځورونو ته نغوته کوي چې شمالي ټلوالې د سمنګانو د ولايت د نيولو په لړ کې تر سره کړل.
د شمالي ټلوالې يو بولندوی چې نوم يې په ګزارش کې راغلی دی رشيددوستم دی
ويل کيږي چې د شمالي ټلوالې د بولندوی ، احمدشاه مسعود ځواکونو د ۱۹۸۸ز کال د سپتامبر په مباشت کې د کابل په شمال کې د ملکي وګړو ګڼ ميشتې سيمې بمبارد کړې او ۱۸۰ تنه ملکي وګړي يې ووژل.
د ۱۹۹۷ز کال د مې په مباشت کې د طالبانو له يوه ناکام بريد وروسته د جنرال عبدالملک ځواکونو د مزارشريف په ښار کې څه د باندې ۳۰۰۰ تنه بنديان اعدام کړل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر شمالي ټلوالې د نورو لګول شویو تورنو په لړ کې ویل شوي چې د احمدشاه مسعود د جمعیت ځواکونو د ۱۹۹۵ز کال د مارچ په مياشت کې د هزاره توکم په لړکي برید کړی ، د برید په لړ کې یې پر ښځو ډله ییز جنسي تیري کړي او د وګړو کورونه یې لوټ کړي دي .

شمالي ټلواله او طالبان دواړه پر بلل شوي چې له بندیانو سره نا وړه چلند کوي.

که څه هم جمعیت او جنبش په خپلو منځو کې له یو شمیر جګړو وروسته یوه ټلواله جوړه کړه خو ددوي جګړې دي هم باید په کلکه په پام کې و نیول شي .

اټکل شوی چې تر ۱۹۹۴ز کال پورې د کابل د ځواکجګړې او ځواک ویشنې په اخ و ډب کې ۲۵۰۰۰ تنه ملکي وګړي د توغندیو او د توپچي ځواکونو د اور په لړ کې وژل شوي دي .

په افغانستان کې له بشري حقونو څخه د سرغړونې په تور د شمالي ټلوالی هېڅ بولندوی تر اوسه نه دی محکمه شوی او د بشري حقونو نړیواله ټولنه ویره لري چې له هغوی سره د نوې ټلوالې په رامنځته کیدلو او هغوی ته د نویو امکاناتو په ورکولو به د ځورونو او د بشري حقونو د ځپنې یو نوی پړاو رامنځته شي .

سرچینه و ګورئ :

http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/1608504.stm

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود له هماغه پيله، د افغانستان د ټوټه ټوټه کېدلو پلان درلود

ژباړه : رحمت آريا

٢٠١١ ز کال د جون د مياشتې ٣ نېټه

له آرشيفونو څخه : د � لوی تاجيکستان� په لټه کې

لېکوال : بروس ريچارډسن

احمد شاه مسعود له هماغه پيله، د افغانستان د ټوټه ټوټه کېدلو پلان درلود

په افغانستان کې د څلوېښتم لښکر ستر بولندوی[1] ، جنرال ا. ا. لياخوفسکي]2 [

د افغان � شوروي د جګړې د کلونو په لړ او له هغه په را وروسته کلونو کې بې شمېره تيورۍ رامنځته شوي چې هره يوې يې په خپل وار د شوروي له څلوېښتم لښکر سره د احمد شاه مسعود د مرستې تر شا پټې انګېزې رابنډوي او پر بنسټ يې شمېرو لېدلورو وده کړل شوې ده. په دې لړ کې تر ټولو برلاسه تيوري د شوروي د رسمي آرشيفونو د لاسوندونو پر بنسټ ولاړه ده چې د کې جي بي او جي آر يو (KGB and GRU) د څارګرو رسمي چارواکو، او يا يې هم په افغانستان کې د څلوېښتم لښکر په ليکو کې د کورناستو لوړ پوړو افسرانو په يادښت ليکنو کې غبرګون موندلی دی، او يا په پېښو کې د تل حاضرو بې شمېرو عيني شاهدانو د سترګو لېدلی حال، اورېدل شوي يادښتونه او يا د يوې ځانګړې پېښې روايتی يادښتونه دي چې د څارګرو ادارو په راپورنو کې د يادښتلېک په بڼه راڅرګند شوي دي؛ دغه ټولې څو اړخيزې ګواهۍ، هغه بې شمېره لاسوندونه دي چې ټول په ګډه، تأريخپوهانو او پلټونکو ته د يوې ډاډمنې ايکې � سکې� ارزښت لرلی او د هغوی په آثارو کې خپاره شوي دي. په دې ترڅ کې يوه تيوري رامنځته شوې چې د احمد شاه مسعود هغه وسواس او روحي عقده په زباد رسوي چې غوښتل يې افغان تاجيکان د هغه وخت د شوروي اتحاد د تاجيکستان له سوسياليستي جمهوريت سره د اتنيکي تړاو پر بنسټ يو کړي، دا د � لوی تاجيکستان� د جوړولو په لاره کې د مسعود د هغې لېواتيا څرګندويه ده چې غوښتل يې په خپله وربانديې واک وچلوي. مسعود د دغه خوب د رښتني کولو په لاره کې له څلويښتم لښکر سره د ستراتېژيکې همکارۍ د لارې په غوره کولو غوښتل د شوروي له پياوړې ځواک څخه په مرستې خپل ټول دايمي ميرڅمن چې په منځ کې يې د پام وړ لوی دښمن د ګلبدين حکمتيار تر مشرۍ لاندې اسلامي ګوند وو، له منځه يوسي. وګورئ (Misdaq, p : 330N).

د شوروي د څلوېښتم لښکر لوی بولندوی جنرال ا. ا. لياخوفسکي په خپل افشا کوونکي يادښتلېک کې چې [پلاميا افګانا [Plamya Afgana نومېړې داسې لېکي : � احمد شاه مسعود له هماغو لومړيو د افغانستان د ټوټه ټوټه کېدلو پلان درلود�. همدا شان د � لوی تاجيکستان� د طرحې په اړوند د [مسکو] د [لاسونو] The Hand [of Moscow] په کتاب کې لاسوند شواهد راغونډ شوي چې پاڼې يې پلټونکو ته سترګه په لاره دي؛ دا شواهد چې د کې جي بي د يوه رسمي چارواکي شخصي يادښت لېکونه هم دي په افغانستان کې د شوروي د جګړې د کلونو په لړ کې د پليو شويو پټو عملياتو او ستراتيژيو له مخې څادر لېرې کوي. د کتاب لېکوال د کې جي بي د [بهرنۍ څارګرۍ د عمومي اداري] د لومړي رياست رئـيس جنرال لـئـونېد شېبارشين [3] دی چې د کتاب په يوه برخه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډېرو مهمو، او د پام وړ تأريخي يادښتلېکونو باندې خبرې کوي؛ په دې وراشه � بحث� کې لېکوال د دوه وو فکس شويو لاسوندونو پر بنسټېزو ټيکو باندې خبرې کوي چې لا تر اوسه پې پر تندي د لوړ محرميت ټاپه وهل شوې ده؛ دواړه لاسوندونه هغه شرايط او جزئيات شرح کوي چې پر بنسټ پې بايد د مسعود او د شوروي د مرکزي بولنې د مقام تر منځ دې د دښمنۍ ټغر ټول او د يوه تړون د ټکيو په اړانه کې دې د تاجيک د نيمه خپلواک � شبه قلمرو� د رامنځته کېدلو او پراختيا لپاره لاري چارې برابرې شي؛ بنسټېز ټکي په لاندې ډول دی :

لاسوند : له احمد شاه مسعود سره د خبرو اترو ټکي

۱ : - د يوموټي افغانستان د مفهوم په اړانه کې په تاجيک ميشتو سېمو کې د خپلواکه تاجک قلمرو لپاره د لارو چارو برابرول ؛په دغو سيمو کې د بدخشان، توخار، کندز، بغلان ولايتونه او د پروان � کاپيسا د ولايتونو يو شمېر برخې رانغاړل کېږي او هم په نوموړو سېمو کې د يوه [خپلواک] دولت رامنځته کېدل .

۲ : - د هېواد � مشرۍ د رياست په چوکاټ کې د تاجيکانو استازيتوب او هغوی ته د ځانګړو مقامونو حق، په ملي پارلمان او د افغانستان د وزيرانو په کابينه کې د تاجيکانو ځانګړی حق او درېز .

۳ : - د يوه خپلواک رسمي ګوند په توګه د [IOA يا] د رباني، د افغانستان د اسلامي غورځنګ Islamic Movement in Afghanistan]ګوند په رسميت پېژندنه ، او همدا شان دداسې يوه ګوند په توګه چې په افغانستان کې برابر حق ولري .

۴ : - د [IOA يا] د رباني : د افغانستان اسلامي غورځنګ Islamic Movement in Afghanistan] د جوړښت په چوکاټ کې د منظم تاجيک پوځي ځواک جوړول او په [4] [VSRA] کې د هغوی ورګډېدل. د دغه ځواک د پازواليو/ مسؤوليتونو تعريف د ملي ګټو [محتملاً د تاجيکستان ملي ګټې � لېکوال] پر بنسټ او د ټولو هر اړخېزو حکومتی دندو پر بنسټ کېږي چې د حيرتان � کابل تر منځ د لويې لارې خوندي ساتل هم په کې ګډون لري .

۵ : - په خپلواک تاجيک قلمرو کې د سولې رامنځته کول او په دې سېمې کې مېشتو وګړو ته د عادي ژوندانه د شرايطو او حالاتو راګرځول او د امکاناتو برابرول .

٦ : - په شمال - ختيځو سېمو کې د اقتصادي ودې سکالو� موضوعات� : په دې اړوند د افغانستان ددولت د همکارۍ برخه په اقتصادي، طبي، او نورو څو اړخېزو مرستو کې رانغاړل کېږي چې د سرحداتو ترمنځ د سوداګرۍ وده هم په کې ګډون لري. هغه ټکي چې ما دلته راپورته کړي زما او د شوروي سفير يوري . م. ورنتسوف[5]، او جنرال . وي. آی. ورنينکوف[6] تر منځ ورباندې سلا شوې او هغوی په خپل وار د [افغانستان � ژ] جمهوريت له مشرتابه سره يو په يو روښانه او راپورته کړي دي.

[سرچينه: په افغانستان کې د MO SSSR عملياتي ډله، د څلوېښتم لښکر د بولنې اعلی قوماندانې ، کابل، ۱۹۸۸ زکال.

لاسلېک کوونکي : ډګر جنرال بي . وي. ګروموف. د افغانستان جمهوريت د دفاعي چارو وزير شهنواز تنی او احمد شاه مسعود] [7].(Shebarshin, pp 177-214)]]

د پروتوکول مسوده:

د دوه اړخېزو اړيکو په اړوند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د مېشتو شوروي ځواکونو او د پنجشېر د مخالفو وسلوالو ځواکونو (IOAP) تر منځ په افغانستان کې د سولې د ټېنګښت په هېله لاندنۍ لاسلیک کوونکې خواوې دواړه د نېکې ارادې په لرلو لاندنۍ پازوالۍ/ مسؤولېتونه مني : چې

۱ : - د سالنګ په سویل او د کابل � حیرتان د لوېې لارې په ورځېرمو سیمو کې هر ډول پوځي فعالیتونه په بشپړ ډول دَرَول کېږي، پنجشېري مخالفه وسلواله ډله IOA مني چې د دوی تر ولکې لاندې له هېڅ کلي څخه به هېڅ وسلواله ډلګۍ د هېڅ ډول وسلې اور پر کتارونو، د افغان - شوروي د سرتیرو د ځار پر کلاکوټونو، د تلاشېو پر پوستو، د سرحدي پولو پر ساتونکو او د څارندوی پر ځواکونو نه کوي .

۲ : - د پنجشیر را بیلې شوې وسلوالې ډلې پر خپل ځان د � تاجیکانو د کلي � او � چاګني � ترمنځ د اړیکو د خوندیتوب پازوالي په خپل ځان په دې موخه مني چې د شوروي او افغان سرتیرو پر وړاندې د توپخانې د ډزو، لوټماریو او نورو ورته کړو وړو مخه دې ونیول شي .

۳ : - د دوه اړخېز ترون پر بنسټ شوروي لورى دنده لري چې ، د پنجشیر د ډلې او د اړوندو ورځېرمو سیمو د پاينښت لپاره چې په پروتوکول کې د لوېې لارې په اوږدو کې د پرتو سیمو په نامه یادې شوې دي د خوراکي توکو په ګډون اړین اکمالات او د ببرنۍ اړتیا پرمهال اړین توکي او نور مواد دداسې یوه مهالیز واټن په اډانه کې برابر کاندي چې دواړه خواوې ورباندې سلا شوې وي .

۴ : - د نورو خواوو هېڅ ډلې او ان رابېلې شوې ډلې ته اجازه نه ورکول کېږي چې په دغه پروتوکول کې یاد شویو سیمو ته پر افغان- شوروي کتارونو باندې د اور د ګوزار په موخه ننوځي یا ترهګر کړه وړه تر سره او یا راغځېدلې نللکیه سبوتاژ کاندي. که د بلې هر ډلې غړي د داسې کړو وړو لپاره هلې ځلې وکړي شوروي اړخ هېله لري چې د پنجشیر وسلوالو ډلو ته دهغوی د غوښتنې پر بنسټ د ملاتړې توپخانې اور او د هوایي ځواک مرسته برابره کړي.

۵ : - په پروتوکول کې د یادو شویو سیمو په چاپیریال کې د شوروي او افغان اتباعو د ترې تم شویو کسانو په اړوند د مالوماتو تبادله او د هغوی د موندنې لپاره د هر اړخېزو همکاریو پلې کول .

٦ : - د دباو � فشار� او ترینګلتیا د ډېرېدلو په صورت کې او په ځانګړو زونونو کې د سولې د ټېنګښت او د نویو پوځي اقداماتو د مخنیوي په موخه، دوه اړخېزې سلا مشورې، د غونډو او لېدنو کتنو له لارې تر سره کېږي .

۷ : - ددغه پروتوکول د مفرداتو اغېزې د اړېکو د کرښې د دوارو غاړو په اوږدو کې د دېرش کېلومترو په واټن خپرې دي چې د � تاجیکانو د کلي� او � چاګیني � ترمنځ د جغرافیوي چاپیریال سیمه رانغاړي. هره هغه وسلواله ډله چې په هرګوند پورې اړه ولري او ان که ددغه جغرافیوي چاپیریال له کرښو دباندې د ترونوالو خواوو پر وړاندې پوځي خوځښتونه و نه دَرَوي، شوروي سرتېري او د پنجشیر وسلوالې ډلې حق لري چې د هغوی د درېې وړې کولو په موخه پوځي عملیات ترسره کاندي.

۸ : - دا پروتوکول د لاسلیک کولو له شېبې وروسته د اعتبار وړ دی .

]سرچینه: په افغانستان کې د MO SSSR عملیاتي ډله، د خلوېښتم لښکر د بولنې اعلی قوماندانې ، کابل، ۱۹۸۸ زکال.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسلېک کوونکي : ډګر جنرال بي . وي. ګروموف. د افغانستان جمهوریت د دفاعي چارو وزیر شهنواز تنې او احمد شاه مسعود.(Shebarshin, pp 177-214). [[

د افغان � شوروي د جګړو د کلونو په پړاو کې چې لړۍ يې په ۱۹۷۹ ز کال کې پیل او تر ۱۹۸۹ ز کال پورې دوام وکړ، احمد شاه مسعود د ۱۹۸۰ ز کال له پیل وروسته له شورویانو سره تړونونه لاسلیک او ژمنه یې وکړه چې د سالنګ د حیاتي لویې لارې په اوږدو کې به د شوروي د اکمالاتو له کړښو څخه ساتنه او دفاع وکړي. د ګډې همکارۍ د همدغو تړونوالو اړیکو پر بنسټ ول چې احمد شاه مسعود به د مجاهدینو پر هغو ډلګیو وردانګل چې غوښتل یې د شوروي د اکمالاتو پر کتارونو او د کاروانونو د ساتنې پر پوستو او کلاکوټونو باندې وسلوال ګوزارونه وکړي. اکثراً وختونه به مسعود ته د هغه د تړونوالو مسؤلېتونو د پلي کولو په لاره کې د توپخانې د اور مرسته برابرېدله. داسې وختونه هم راتلل چې د مسعود او شوروي تر منځ د شوي تړون نېټه به پای ته رسېدله، خو مسعود به ان په همدغه وخت کې د پخواني تړون د شرایطو او مفرداتو ژوندي ساتلو ته تر هغه مهاله دوام ورکاوه چې نوی تړون به دده او د شوروي خوا تر منځ لاسلیک شو. جنرال لیاخوفسکي په دې اړوند په خپل کتاب کې لیکي : � تر هغه مهاله چې موږ په افغانستان کې وو ، مسعود په ټولې دغې مودې کې هغه څه وکړل چې موږ ورته ویل �. (Liakhovskii, pp 462-485).

لاسوند : د شوروي د څلويښتم لښکرد څارګرۍ د عمومي رياست [8] له خوا، کابل :

�ډګرمن اناتولي تکاچيف[9] د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د څارګرۍ د ریاستونو د عمومي ریاست د ستر مشر جنرال پ. آی. ایواشوتین [10] په لارښونې له احمد شاه مسعود سره اړیکې ټینګې کړې دي، هماغسې چې ډګرمن تکاچیف وایي له احمد شاه مسعود سره دغه اړیکې له ډېر پخوا ټینګ شوي ول. ددغو اړیکو تأریخي لنډيز په لاندې ډول دی:

د منځګړو کسانو د اړیکو پر بنسټ موږ د احمد شاه مسعود د اېښودل شویو شرایطو تر سیوري لاندې د ټاکل شوي ځای او وخت پر سر له یو بل سره سلا شولو : ځای : پنجشیر، هغه دره چې د مجاهدینو له پلوه کنټرولېدله ، وخت : د � ۱۹۸۳ زکال� د نوي کال له لومړۍ ورځې یوه ورځ مخکې [11]. موږ باید د نوي کال په شپې ځانونه د لېدنې کتنې ټاکل شوي ځای ته رسولي وای. همدا شان موږ د غونډې ځای ته باید له ګارډ او وسلې پرته تللي وای. کله چې لمر کېناست د خپل ژباړونکي [مکس [Max په ملتیا د] رُخې له کلي / قشلاق [Kishlak Rukha ووتلو او ډېر ژر ټاکل شوي ځای ته ورسېدلو، دا هغه ځای وو چې موږ ته د تاج الدین تر مشرۍ لاندې د وسلوالو مجاهدینو د ډلې له خوا ښه راغلاست وویل شو؛ تاج الدین د احمد شاه مسعود د جاسوسۍ ضد ډلې مشر وو. د ګهیځ له سبا ناري وروسته زه، زما ژباړونکی مکس، احمد شاه مسعود او د هغه یو تن اعتمادي په کوټه کې یوازې پاتې شولو. خبرې پیل شوې. زموږ په وړاندېز کې کلیدي ټکي په پنجشیر کې پر دوه اړخېزو پوځي اقداماتو باندې اوربند او دداسې دوه اړخېزو پازوالیو � مسؤلیتونو� په غاړه اخیستل ول چې په ترڅ کې یې په سیمه کې مېشتو وګړو ته د خوندي او بسیا ژوندانه شرایط او امکانات برابر شي. احمد شاه مسعود وویل چې په زړه کې د شوروي اتحاد پر وړاندې د دښمنۍ احساس نه لري. په حقیقت کې د رښتونو دښمنیو پای، د اوربند د څار [نظارت] لړۍ او د نېږدې همکاریو د شراېطو برابرول د همدغې او نورو ورته غونډو د پایلو زېږنده وه .[

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود په اړوند د کې جي بي په سایکولوژیکي دوسیې کې (زمری) په دغو رواني اوصافو ستایل او پیژندل شوی دی : [په ځان مین ، ځان منلی خیالمن، ټګ / مخادع، لوړوالي او برم ته تږی؛ د همدغه لوړوالی او برم د خوب تر سیوري لاندې مسعود د تاجیک د خپلواکې سیمې له رامنځته کېدلو سر سم ځان په داسې یوې هېنداري کې ویني چې ډېر ژر به د همدې سیمې د امیر په نامه وپیژندل شي، شورویان د یوه پیاوړي دریز له لارې د مسعود د فکري شخصیت ځانګړتیا ته ورننوتل او پر همدغه بنسټ یې مسعود د خپلو غوښتنو منلو ته چمتو کړ.] (Shebarshin, pp 177-214).

شوروي لوري ته له تکتیکي اړخه تر ټولو غوره لار دداسې یوې لېوالتیا تر لاسه کول ول چې پایله یې د اوربند په تر لاسه کولو واوړي. شورویانو ته بنسټیز � کلیدي� ټکی د سالنګ د تلنځ � معبر� له منځه له خنډ او ځنډ پرته د اکمالاتو د یوه دالان رامنځته کول ول چې د پنجشیر د خطرناکو او ستوغو غرونو په ګـرَنګونو کې د هر ډول پوځي ښکېلوالي مخه ډب کړي. په افغانستان کې د شوروي د ځلوېښتم لښکر بولندوی جنرال باریس ګروموف په ستوغو غرنیو ګرنګونو کې د ګوریلایي جګړو د ښکیلوالي په اړوند پراخ مالومات لري او ډېریو لېکوالانو په دې اړوند د هغه له مالوماتو څخه اخځ اخیستی دی، باریس ګروموف په خپله په دې اړوند وایي : [مسعود کولای شوای یوازې د کاڼو او ډبرو په راښویولو سیمه د شوروي سرتېرو په هډ- اېرې بدله کړي.] (Gromov, pp 188-197).

هماغسې چې هیله یې کېدله، له شورویانو سره د مسعود تړونونو، د مقاومت د ډلو کلک او له پیغوره ډک غبرګونونه له ځان سره بدرګه درلودل : په دې اړوند [په افغانستان کې جګړه] 12 [] د [مارک اربن] لیکنه داسې وایي :

]یو شمېر بولندویانو به په تراخه پیغور ویل چې مسعود د شوروي لښکر پر وړاندې هغسې چې اړینه ده، فعاله او کلکه جګړه نه کوي. د نېږدې دوه وو کالو په لړکې هېڅ داسې نښې نښانې نه لېدل کېږي چې مسعود دې د شورویانو پر وړاندې په رښتوني توګه خپل جنګیالي د زړه له کومې کاروَلي وي، که هر څه شوي هم وي یوازې خپلمنځي جګړې شوي دي چې ببلګې یې په کندز کې د ۱۹۸۹ زکال د اپریل د مباشتو په لړ کې دي . له بلې خوا ځرګندې نښې نښانې او لاسوندونه شته چې مسعود له شورویانو سره د اوربند یو ډول تړون لاسلیک کړی دی. ظاهري نښې نښانې په ډاګه کوي چې شورویانو غوښتل د شمال � ختېز افغانستان د چارو واګې او د هغو سېمو کنترول د نظار شورا ته وسپاري. لاس ته راغلي ګزارشونه وایي چې روسانو ددغې چارې د پیل لپاره مسعود ته د پریمانه پیسو او وسلو وړاندېز کړی دی. د اور بند تړونونو د مقاومت د کړیو په منځ کې ترخې شخړې او نانډرۍ راپارَولي دي. د ګلبدین حکمتیار د ګوند غړي د مسعود دا ډول چلند ځان پلورنه بولي او مسعود په ملنډو د � پنجشیر د پاچا� په نامه یادوي. ددغې ژمنې په بدل کې چې له پنجشیره به د شورویانو پر وړاندې بریدنه کېږي، شورویانو له دَرې څخه د خپل لښکر ستره برخه را اېستلې او هغه یې د هېواد سوېلي خوا وو ته لېږلې چې هلته د شوروي ځواکونو پر وړاندې کلک مقاومت دوام لري(Urban, p 229) .[

بریتانوي لېکوال مایک مارتین د ۱۹۸۰ او ۱۹۸۳ ز کلونو په لړ کې د مقاومت له ډلو سره د سلګونو مایلو په واټن مزلونه وهلي دي، ددغو سفرونو له پایلو څخه یو په زړه پورې او ډاډمن کتاب جوړ شوی چې [Afghanistan, Inside a Rebel Stronghold.]نومېږي. د مایک مارتین پیاوړی قلم او شننه د پېښو پر شرحې باندې لا نوره رڼا اچوي چې د پلټونکو لپاره یوه بنسټېزه سرچینه کېدای شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارتین : ما په پنجشیر کې د مسعود د ونډې په اړوند هماغه یوه خبره په څو څو ځله او په تکرار اورېدله. له شورویانو سره د هغه لنډ مهاله اوربند نه دی فسخ شوی. د مسعود د جمعیت جنګیالي له پنجشیر وړاندې نورو کلیو ته لېږل شوي ول چې د حزب تر ولکې لاندې کلي ونیسي. د حزب د جنګیالیو د ځپلو لپاره روسان مسعود ته وسلې، مهمات او نور لوژیستیکي اکمالات برابرول ځکه روسان د حزب جنګیالي خپل تر ټولوسخت � زړي او نه پخلا کېدونکي جنګیالي بولي(Martin, p 198) .

پایله : د افغانستان د تجزیې په اړوند د کې جي بي د توطـئې شرحه د لمر په شان روښانه ده. په منځنۍ آسیا کې د شورویانو د قومي تجزیې ستراتیژي بریالۍ وه او همدغه تجربه په افغانستان کې ددوی په عملیاتی تګلارې بدله شوه. په شوروي ګرډود / لهجه کې د کسکد د عملیاتو نوم په شه ډول پېژندل شوی دا په حقیقت کې د هغه پلان یوه مسوده وه چې پر بنسټ به یې یا هېواد ټوټې ټوټې او یا د شمالي ډېو په بېلولو افغانستان تجزیه کېده؛ په پام کې ول چې احمد شاه مسعود به په تجزیه شوې برخې کې ان د محدودې کورنۍ خپلواکۍ په لرلو واکمني وچلوي. جنرال لیاخوفسکي په خپل کتاب کې لیکي چې مسعود د � لوی تاجیکستان� د جوړولو د ټولیز مفهوم تندې پسې اخېستی وو او د جګړې د ټولې لسېزې تر پایه پورې یې په دې لاره کې په سرښندنې کار وکړ.
(Liakhovskii, pp 485-486, Richardson, pp 22-23).

سرچېنې:

لاندې مو د یو شمېر سرچینو د نوملړ یادَونه یو په یو کړې ده، ددغو سرچېنو په سلګونو پاڼې پلټونکو ته سترګه په لاره دي. مستند لاسوندونه ، د عیني شاهدانو ګواهۍ، روایات او متناوب شواهد ټول د لوی تاجیکستان د جوړولو د خوبونو په اړوند د احمد شاه مسعود د تخیلي او روحي وسواس تائـید کوي. په دغو کتابونو کې د مالوماتو یوه ستره پانګه پرته ده او په افغانستان کې د شوروي د مرکزي قوماندې له مرکز سره د مسعود د بې شمېرو تړونونو او اوربندونو له مخې څادر لېرې کوي. د لاندنیو لیکوالانو لیکنې په زباد رسوي چې د مسعود اخلاقي چال چلند شورویانو ته دا شېبه په لاس ورکړه چې روسي سرتیري له پنجشیره ووځي او د هېواد سویل ته د مقاومت د ځپلو لپاره ولاړ شي خو له دې سره سره د شوروي د نېواک پر وړاندې مقاومت کې هېڅ ډول کمښت هېڅکله رامنځته نه شو. هماغسې چې له شوروي وسلوال ځواک سره د مسعود د اوربند په تړونونو کې ټینګار شوی وو، شورویانو مسعود ته د هوایي بمبارد او د توپخانې د اور مرسته د هغه د غوښتنې پر بنسټ هغه مهال برابروله چې دی به د سالنګ په اوږدو کې د حزب او د مقاومت د نورو ډلو پر وړاندې جګړو کې ښکېل شو او یا به یې پر هغو وسلوالو ډلو وردانګل چې غوښتل یې د شوروي پر اکمالاتي کتارونو باندې برید وکړي. ددې تر څنګ بې شمېره شواهد ادعا په زباد رسوي : له دې چې د شوروي اکمالاتي کتارونو ته د سالنګ د تلنځ � معبر� له لارې اجازه ورکول کېده نو د سالنګ له تلنځه د خوندي تېرېدنې پایله د جګړې پر غځېدا او دوام واوښتله-Liakhovskii, pp 462)] .
485).]

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

*A.A Liakhovskii, Plamya Afgana, Moscow, Iskon, 1999, translated for Cold War in History Project, CWIHP, Washington, D.C. by Gary Goldberg.
*Main Intelligence Directorate (MID) of the General Headquarters, USSR Armed Forces, title: Lion of the Panjsher, Article no. 18, (No. 882/83-3-5-77, Fond 80, Perechen 14, Document 77, translation of excerpts by Elena Kretova, Information Services, Moscow.
*Boris V. Gromov, Limited Contingent, Moscow, Progress Press, 1994, translated by Professor Ian Helfant, Department of Slavic Languages and Literature, Harvard University.
*Leonid Shebarshin, The Hand of Moscow, Moscow, Progress Press, 1992, translated by Professor Ian Helfant, Department of Slavic Languages and Literature, Harvard University.
Bruce Richardson, Afghanistan, A Search for Truth, Free Forum, ME, 2009.
Bruce Richardson, Afghanistan, Ending the Reign of Soviet Terror, Maverick Publications, OR, 1996
Mike Martin, Inside a Rebel Stronghold, LBS, UK, 1984.
Nabi Misdaq, Afghanistan, Political Frailty and External Interference, Routledge, NY, 2006.
Mark Urban, War in Afghanistan, Macmillan, UK, 1990.
Pardes Mosafir, the Red Army in Afghanistan, Peshawar, 1997 (Pashto)
*S.E. Grigor�ev, the Pandzhsher from 1975-1990, Saint Petersburg University Press, 1997.
*Publications by Russian authors are available from East View Press, Minneapolis, MN.

یادَونه : په ژباړل شویو لیکنو کې د ځایونو او کسانو د نومونو لیکنېزه لیکښه کټ مټ په هغه بڼه لیکل شوې چې په بومي ژبه کې ویل کېږي.

بروس ریچارد سن

پای

----

[1]قوماندان

[2] General A.A. Liakhovskii, Chief of Staff, Soviet 40th Army Afghanistan

[3] General Leonid Shebarshin

[4]د ژباړونکي یادونه: د برېښنا لیک له لارې مې له لیکوال څخه د VSRA د اصطلاح سپیناوی وغوښت او په ځواب کې یې راته داسې ولیکل:

VSRAد شهنواز تنې او د نورو کمونیستو پوځي افسرانو تر مشرتابه لاندې د افغان کمونیست وسله وال ځواک لپاره د ځو وییو/ لغاتو د پیلنېزو تورو ګډوله او یوه شوروي اصطلاح ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

[5] Juri M. Vorontsov

[6] General V.I. Varennikov

[7] The Operations Group of the MO SSSR in Afghanistan�Headquarters of the Fortieth Army, Kabul, 1988. Signatories: Lieutenant General B.V. Gromov, RA Minister of Defense, Shah Nawaz Tanai, and Ahmad Shah Massoud

[8] Main Intelligence Directorate (MID)

[9] Lieutenant Colonel Anatoly Tkachev

[10] General P.I. Ivashutin

[11]يادونه: د ګريګوري د کالهېنداري پر بنسټ په ټولو عيسوي هېوادونو کې دا ورځ د هرکال د دسامبر له ۳۱ نېټې سره سمون چې په دې توګه د نوي کال شپه بلل کېږي. ددې ورځې نمانځنه د نوي کال د ورځې له نمانځنې څخه توپير کوي. دا ورځ چې د دسامبر ۳۱ نېټه کېږي د New Year Eve د ورځې په نامه ياديږي. چې په عربي کې ېې ليلة رأس السنة الميلادية بولي .

[12] War in Afghanistan, by Mark Urban

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library